

ศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

สาขาวิชาการออกแบบ แบบ 1.1 ระดับปริญญาตรีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการออกแบบ แบบ 1.1 ระดับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ART AND DESIGN OF PARTICIPATION ACTIVITIES FOR RURAL TOURISM

By

MR. Chainarong ARIYAPRASERT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Doctor of Philosophy DESIGN

Silpakorn University

Academic Year 2022

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ ศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยว
ชนบท
โดย นายชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ
สาขาวิชา การออกแบบ แบบ 1.1 ระดับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนพันธุ์ ครุฑะเสน

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

.....คณบดีคณะมัณฑนศิลป์
(อาจารย์ ดร. ธนาทร เจียรกุล)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิสักก์ สิ้นธุภาค)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนพันธุ์ ครุฑะเสน)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยอดขวัญ สวัสดิ์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(อาจารย์ ดร. อิศรชัย บุรณะอรุณ)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อติเทพ แจ้ดนาลาว)

60158901 : การออกแบบ แบบ 1.1 ระดับปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

คำสำคัญ : ศิลปะ, การออกแบบกิจกรรม, การมีส่วนร่วม, แหล่งท่องเที่ยวชนบท

นาย ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ: ศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนพันธุ์ คุรุฑะเสน

จากความสนใจปัญหาเกี่ยวกับอาชีพและงานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในชนบทและการศึกษาแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคแบ่งปันคุณค่าร่วมกันระหว่างผู้คนในสังคมชนบทสมัยใหม่ที่แตกต่างหลากหลาย ทำให้สนใจความเป็นไปได้ในการสร้างแหล่งท่องเที่ยวในชนบทโดยการมีส่วนร่วม โดยทบทวนวรรณกรรมและสำรวจพื้นที่ต่อเนื่องในบริเวณจังหวัดชัยนาท โดยทดลองสร้างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะและการออกแบบในหลายพื้นที่เพื่อสังเกตรูปแบบกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม จากการทบทวนวรรณกรรมได้เสนอกรอบแนวคิดด้านปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทสมัยใหม่ ได้แก่ปัจจัยด้านความไว้วางใจ ปัจจัยด้านลักษณะบรรยากาศสถานที่จัดกิจกรรม ปัจจัยด้านลักษณะเฉพาะของสินค้าและบริการ และปัจจัยด้านการแบ่งปันคุณค่าร่วมกันเป็น 4 ปัจจัยสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของกลุ่มผู้คน เช่นกิจกรรมระดมทุนเพื่อศิลปะตกแต่งสตรีตอาร์ต กิจกรรมขอรับความอนุเคราะห์งบประมาณดำเนินการ กิจกรรมขอรับความอนุเคราะห์ผนังอาคารในชุมชนเพื่อร่วมกิจกรรม นิทรรศการศิลปะการออกแบบ ร้านค้า โฮมสเตย์ ร้านอาหารและของฝากที่ระลึก ชัยนาท ร่วมไปกับการออกบูธจำหน่ายสินค้าและบริการในท้องถิ่นที่ผ่านการคัดสรร โดยเก็บข้อมูลทางตรงจากผู้เข้าชมงาน การสังเกต การสอบถามผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอก ทำการศึกษาด้วยการจัดกิจกรรมในพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องหลายปีในช่วงที่โลกเริ่มประสบภาวะการระบาดโควิด 19 ทั้งในช่วงล็อกดาวน์ ช่วงคลายมาตรการและช่วงต้นของการเปิดประเทศ สร้างกิจกรรมเชิงทดลองในสถานที่หลายแห่งทั้งในสถานที่จริง (On Site) ในพื้นที่การศึกษาจังหวัดชัยนาท อำเภอมโนรมย์ อำเภอสรรคบุรี และอำเภอเมืองชัยนาท โดยนำเสนอและรับข้อมูลจากการประเมินผลการให้ความเห็นย้อนกลับ และการให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะ (Feedbacks & Comments) การกดชื่นชอบ (Like) การนำไปแบ่งปัน (Share) การกดติดตาม (Subscribe & Follow) ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ จากการติดตามเพจกลุ่มและการถามตอบกลุ่มสนทนา จากผู้มีส่วนได้เสียภายในและภายนอกครอบคลุมตามกรอบวิจัย พบว่าศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทในด้านกิจกรรมศิลปะตกแต่งสตรีตอาร์ต กิจกรรมการจัดนิทรรศการศิลปะและการออกแบบที่เกี่ยวข้องกับผู้คนและสถานที่ในชุมชน กิจกรรมตลาดนัดสินค้าและบริการที่คำนึงถึงการแบ่งปันคุณค่าร่วมกันระหว่างผู้ค้าภายนอกที่โดดเด่นมีบุคลิก

เฉพาะ และการรวมกลุ่มของสินค้า/บริการของผู้ค้าภายในชุมชน/ในละแวกชุมชนที่มีบุคลิกเฉพาะ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวชนบทเชิงทดลองมีจุดเด่นและเสน่ห์สร้างการมีส่วนร่วมหลายระดับ ทั้งการร่วมจองเช่าบูธเพื่อร่วมกิจกรรมในฐานะเป็นผู้ค้า การช่วยประชาสัมพันธ์บอกต่อ เพื่อดึงดูดผู้คนในและนอกพื้นที่มาท่องเที่ยวเยี่ยมชม การสนับสนุนเป็นสปอนเซอร์ ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวชนบทชนิดเทศกาลที่สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจหมุนเวียนในท้องถิ่นที่ต่างจากกิจกรรมทั้งในและนอกพื้นที่ที่เคยมีอยู่แต่เดิม ระหว่างดำเนินการศึกษาค้นพบการต่อยอดใช้ศิลปะตกแต่งสตรีตอาร์ตกับการจัดกิจกรรมที่แบ่งปันคุณค่าร่วมกันในหลายพื้นที่หลายจังหวัด

60158901 : Major DESIGN

Keyword : Art, design, Participation, Activities, Rural Tourism

MR. Chainarong ARIYAPRASERT : Art and Design of Participation Activities for Rural Tourism Thesis advisor : Watanapun Krutasaen

From a career related to creative economy and the study of mutual value creation, he became interested in rural tourism design by reviewing the literature and continuing to explore areas using the upper-central region. Chainat Province by experimenting with street art activities and art and design exhibitions in Chainat Demonstration of the creation of food, souvenirs, drawing souvenirs participated in a booth selling selected local products and services. By collecting data directly from visitors, observations, inquiries from both internal and external stakeholders. Conducting studies by organizing activities in the area to collect data continuously for many years during the COVID-19 pandemic. Both during lockdown measures to relax and the beginning of the opening of the country Create experimental activities in many locations, both in real locations (On Site), presenting and receiving feedback (Feedback), liking (Like), sharing (Share), commenting (Comments) through social networks. online Follow up on group pages and discussion group Q&As. from internal and external stakeholders covered by the research framework found that street art activities exhibition Events and markets that consider mutual value sharing among event organizers. Traders and visitors, It is considered a festive rural tourist destination that empirically can stimulate the local circular economy compared to other activities or festivals in the same period. During the study, the use of street art was discovered. with activities and markets that share values together in many provinces across the country.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้สำเร็จเสร็จสมบูรณ์อย่างดีได้ด้วยความช่วยเหลือค่าเล่าเรียนจากคณะมัณฑนศิลป์ โดยท่านอ.ดร. ธนาทร เจียรกุล คณะมัณฑนศิลป์ การให้คำปรึกษาจากคณะอาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ ผศ.ดร. วัฒนพันธุ์ คุรุทะเลน อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ที่ช่วยให้ความเมตตาให้ข้อเสนอแนะเชิงคุณ ผลักดันด้วยวิธีการหลากหลาย ร่วมกับคณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ผศ.ดร. อติเทพ แจ็ดนาลาว รศ. ดร.สุภาวี ศิรินคราภรณ์ ผศ.ดร.เพ็ญสิริ ชาตินิยม และคณาจารย์ประจำหลักสูตรทุกท่าน ที่ได้แนะนำในทุกขั้นตอนที่ได้ทำการศึกษา การวางแผน ตลอดจนการเขียนรายงานทางวิชาการเพื่อนำเสนอผลงาน การตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของงาน ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ขอขอบคุณรองคณบดีวิชาการ อ.กศิตินทร ชุมวรานนท์ อดีตหัวหน้าภาควิชา ขอขอบคุณ รศ.เทิดศักดิ์ เหล็กดี เพื่อนผู้ล่วงลับทั้ง 2 ท่าน ขอขอบคุณความไว้วางใจ ให้โอกาสพัฒนาคุณวุฒิทางวิชาการ ขอขอบคุณ ผลงานวิชาการของเพื่อนคณาจารย์ประจำภาควิชาออกแบบตกแต่งภายในทุกท่านที่แบ่งปันพลังเพื่อทำงานต่อเนื่องจนลุล่วง

ขอขอบคุณพื้นฐานกิจกรรมและสังคมในชีวิตระดับประถม-มัธยมที่ส่งมอบความสนใจพัฒนา ทักษะศิลปะและการออกแบบรับใช้สังคม ช่วยให้เกิดสนใจเริ่มต้นชีวิตการศึกษาระดับปริญญาตรีทาง ความงามและสุนทรียะเพื่อพัฒนาทักษะของมัณฑนากรที่จำเป็นในวิชาชีพ ขอขอบคุณอ.ดร. วีรยา และ ครอบครัวเยี่ยมฉ่ำ ภรรยาคู่ชีวิต ให้โอกาสข้าพเจ้าเป็นเขยชยันนาทและมีบุตรชาย-หญิงสืบสกุล ปัจจัย สำคัญต่อข้อค้นพบในการสร้างสรรค์กับการท่องเที่ยวชนบทโดยมีสุนทรียะความงามทางศิลปะและการ ออกแบบสู่โอกาสทางเศรษฐกิจในสังคมชนบท

ขอขอบคุณคำแนะนำและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยจากพี่น้องชาวบ้านและผู้นำ ชุมชน ผู้ดูแลศาลเจ้ากวนอู๋kungsaipa เทศบาลตำบลkungsaipa ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาล บุคลากรใน พื้นที่รอบมโนรมย์-kungsaipaทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกและมีส่วนร่วมด้านต่างๆ กัลยาณมิตร กลุ่มธุรกิจ ทุกตำบลและอำเภอ เพื่อนเขย-สะใภ้ชยันนาท ที่ได้รู้จัก ให้คำแนะนำ ผู้มีอิทธิพล ทางความคิดที่ช่วยเหลือทั้งในโลกจริงและออนไลน์ ชับเคลื่อนกิจกรรม และธุรกิจระดับท้องถิ่น จังหวัด และประเทศด้วยกัน คุณอุตรา โตกระแสร้ กิตติพล คำนวนวิทย์ ปริญญา เลิศสุวรรณสิทธิ์ ณิชพงศ์ นवल แสง เอกจักร อุเทศ อนุภากุล ชนะ และอีกหลายท่าน ทีมฟุตบอลสโมสรชยันนาทฮอร์นบิลด์ นิทรรศการ ศิลปะการออกแบบชยันนาทของผู้เรียนคณะมัณฑนศิลป์ ผู้มาท่องเที่ยวงานสวัสดิชยันนาท เทศกาลกาชาด และมหกรรมหุ่นฟางนก ขอขอบคุณเซฟจาร์ริก ศรีอรุณ เซฟทรงพล วิชานพัฒนา สถาบันการเรือนสวนดุสิต คุณสรเทพ โรจน์พจนารัช สตีฟกรุปคุยชื่น ศิลปินสตรีตอาร์ต กิจกรรมตลาดโบราณร้อยปีkungsaipa ขอขอบคุณ อิทธิพล ปริมาณ แอนด์ฟิล สตูดิโอ อ.เสรี แก้ววิเชียร เครือข่ายศิลปินลพบุรี ปิยะศักดิ์ เขียว

สะอาด สมโชค มหาชานนท์ ขอขอบคุณวิสาหกิจชุมชนริเซ่ฟาร์ม ขอขอบคุณชัยนาทตลาดกาแฟและกราฟท์
ขอขอบคุณเพื่อนปริญญาเอก คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทุกคน ให้กำลังใจคำแนะนำ
ช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา ผลอันเป็นประโยชน์ ความดีความงามทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากข้อค้นพบในดุष्ฎี
นิพนธ์นี้ขอมอบแด่บรรพคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์วิชา บุพการีที่เคารพยิ่ง และพี่น้องครอบครัวอริยะประเสริฐ
หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยน้อมรับไว้เพื่อพัฒนาต่อไปด้วยความขอบคุณ

นาย ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ฐ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	5
2. สมมติฐานของการศึกษา.....	5
3. ขอบเขตการศึกษา.....	6
4. ขั้นตอนของการศึกษา.....	7
5. เวลาที่ใช้ในการวิจัย.....	9
6. วิธีการศึกษา.....	9
7. แหล่งข้อมูล.....	10
7.1 แหล่งข้อมูลเอกสารค้นคว้า ทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ.....	10
7.2 แหล่งข้อมูลบุคคลอ้างอิง เพื่อการสัมภาษณ์สอบถามและติดต่อ.....	11
7.3 แหล่งข้อมูลตัวสถานที่และสภาพแวดล้อมเพื่อการวิเคราะห์.....	11
7.4 แหล่งข้อมูลจากผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอก ผู้ทรงคุณวุฒิ ทำการประเมิน....	12
7.5 แหล่งข้อมูลจากต้นแบบ แบบร่างกิจกรรมการออกแบบ.....	13
8. อุปกรณ์/การออกแบบ/สถานที่ ที่ใช้ในการค้นคว้า.....	13
9. ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการวิจัย.....	13

10. การเสนอผลงาน	14
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	16
1. ความหมายของชนบทสมัยใหม่ที่มีผลต่อการออกแบบเพื่อการท่องเที่ยว	16
2. ทฤษฎีองค์ประกอบของการท่องเที่ยว (5A Tourism) เพื่อรองรับชนบทสมัยใหม่	17
3. แนวทางแก้ปัญหาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวรับมือต่อสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส โควิด-19	23
4. ทฤษฎีห่วงโซ่คุณค่าเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าธุรกิจท่องเที่ยวชนบทสมัยใหม่	25
5. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของกรณีศึกษา ภาคกลางและจังหวัดชัยนาท	26
6. A. การทบทวนวรรณกรรมความหมายของเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ทฤษฎีห่วงโซ่คุณค่า และแนวคิดการสร้างสรรคแบ่งปันคุณค่าสู่สังคม CSV : Creating Shared Valued.....	29
6.1 นิยามของเศรษฐกิจบนพื้นฐานความคิดสร้างสรรค์.....	29
6.2 ยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทย	30
6.3 อุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม (Creative Culture Industries : CCI).....	32
6.4 นิยามของแนวคิดทฤษฎีห่วงโซ่คุณค่า.....	34
7. B. นิยามของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	38
7.1 ความหมายของการท่องเที่ยว.....	38
7.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว	39
7.3 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.....	40
7.4 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism).....	42
8.การท่องเที่ยวแบบเนิบช้า (Slow Tourism)	43
8.1 คุณลักษณะและหลักการการท่องเที่ยวแบบเนิบช้า	45
8.2 การท่องเที่ยวเนิบช้า กรณีศึกษาจังหวัดน่าน ประเทศไทย.....	50
8.3 การท่องเที่ยวเนิบช้า กรณีศึกษาเมืองหลวงพระบาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	51
9. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agritourism).....	52

9.1 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	55
9.2 ประโยชน์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว	55
9.3 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของภาคกลาง	56
10. การท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Gastronomic Tourism).....	57
10.1 กรณีศึกษา การท่องเที่ยวเชิงอาหาร กลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้ง จังหวัดชัยนาท	58
10.2 การท่องเที่ยวเชิงอาหารและศิลปะการออกแบบ	58
11. การท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท.....	60
11.1 สถานที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของจังหวัดชัยนาท.....	61
11.2 สัมโอขาวแตงกวา สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จังหวัดชัยนาท	64
11.3 ย่านการค้าเมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลนางลือ-ท่าชัย	65
12. กรณีศึกษาการเปลี่ยนพื้นที่ชนบทที่มีปัญหาให้เป็นประโยชน์	67
13. ประเด็นแวดล้อมอื่นๆที่น่าสนใจ จากการศึกษาการครอบครองพื้นที่ในเมืองเพื่อประกอบธุรกิจ โดยคนต่างชาติ	70
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
3.1 กระบวนการศึกษาการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท	74
3.2 การส่งเสริมประสบการณ์สร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทด้านสถานที่ และกิจกรรม.....	91
3.3 ศิลปินผู้ร่วมโครงการ ระหว่างวันที่ 19-24 กุมภาพันธ์ 2563 ที่เทศบาลตำบลคิ่งสำเภา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท.....	99
3.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	99
3.5 ผลผลิต /ผลงาน (Output).....	100
3.6 ผลลัพธ์ (Outcome).....	100
3.7 การสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวชนบทด้านของที่ระลึก.....	106
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	110

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินการสร้างสรรค์ศิลปะของแหล่งท่องเที่ยวชนบทด้าน อาหาร-เครื่องดื่ม	116
4.1.1. กิจกรรมนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะและการออกแบบชั้ยนาท ในซุ้มของเทศกาล ส่วสดีชั้ยนาท และในซุ้มของการท่องเที่ยวจังหวัดชั้ยนาท.....	117
4.1.2 กิจกรรมสตรีตอาร์ตใน 3 พื้นที่ของจังหวัดชั้ยนาท ได้แก่ สตรีตอาร์ตคุ้งสำเกา มโนรมย์ สตรีตอาร์ตสรรคบุรี และสตรีตอาร์ตรอบตลาดภาษีซุง.....	120
4.1.3 กิจกรรมของผู้มีส่วนได้เสียภายใน-ภายนอกพื้นที่เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม จำนวน 8 กิจกรรม ตั้งแต่ช่วงก่อนปิดประเทศ ช่วงปิดประเทศ ช่วงผ่อนคลายามาตรการ และช่วง เปิดประเทศ จากสภาวะโควิด19.....	126
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินการสร้างสรรค์ศิลปะของแหล่งท่องเที่ยวชนบทด้าน อาหาร-เครื่องดื่ม	130
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินการสร้างสรรค์ศิลปะของแหล่งท่องเที่ยวชนบทด้าน สถานที่และกิจกรรม	148
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ.....	149
5.1 การอภิปรายผล.....	149
5.2 การรับข้อคิดเห็นเสนอแนะโดยผู้ทรงคุณวุฒิ : ผู้ประเมิน.....	174
5.3 สรุปและนำเสนอนวทางของศิลปะและการออกแบบเพื่อส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวชนบท และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....	175
5.3.1 บทบาทของวิชาชีพสถาปนิก สำหรับการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบท.....	176
5.3.2 ข้อสังเกตจากกฎหมายที่พบ.....	176
5.4 ข้อเสนอต่อผู้มีส่วนได้เสียในแหล่งท่องเที่ยวชนบท	179
5.5 ข้อห่วงใยของผู้วิจัยต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวชนบท	181
รายการอ้างอิง	188
ภาคผนวก.....	192
ภาคผนวก ก. หนังสือเชิญ	194

ภาพผนวก ข แบบประเมิน เรื่อง ศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วม เพื่อแหล่งท่องเที่ยว
 ชนบท..... 205

ภาคผนวก ค. แบบฟอร์มรายนามศิลปิน และการขอใช้สี่สเปร์ย์..... 216

ภาคผนวก ง. สรุปผลงานสตรีทอาร์ตที่ดำเนินการโดยขอความอนุเคราะห์จาก TVB COMPAQ และ
 HYPE 219

ภาคผนวก จ. ผลตอบรับงานวิจัย จากการประชาสัมพันธ์ของสิ่งพิมพ์ออนไลน์..... 222

ประวัติผู้เขียน..... 224

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 แสดงกระบวนการของห่วงโซ่คุณค่าต่อองค์กร	35
ภาพที่ 2 แสดงการก่อตัวของคุณค่าด้วยวิธีผลิตสินค้าและบริการแบบเส้นตรง และแนวคิดเชิงรุกในการสร้างและทำงานร่วมกันในทุกระดับเพื่อมุ่งสู่การสร้างคุณค่าให้กับการผลิตสินค้าและบริการ แบบโครงข่าย.....	37
ภาพที่ 3 แสดงบรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวชุมชนที่บ้านรางบัว นครสวรรค์.....	68
ภาพที่ 4 อาคารประปาแม่ศรี เทศกาลออกแบบกรุงเทพฯ 2563.....	71
ภาพที่ 5 กิจกรรม การนัดหมายเพื่อทดลองชิมอาหารกับเชฟและนักธุรกิจเครือร้านอาหารไทย	78
ภาพที่ 6 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ	80
ภาพที่ 7 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ	81
ภาพที่ 8 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ	82
ภาพที่ 9 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ	83
ภาพที่ 10 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ	84
ภาพที่ 11 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ....	85
ภาพที่ 12 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ	86
ภาพที่ 13 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ... ..	87
ภาพที่ 14 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียงกับทีมงานจากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ..	88
ภาพที่ 15 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียงกับทีมงานจากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ..	89
ภาพที่ 16 แสดง QR-CODE สร้างสรรค์อาหารโดยเชฟ ทั้ง 2 กิจกรรม	90
ภาพที่ 17 แผนที่และบริเวณพื้นที่เดิมในชุมชนเทศบาลตำบลคิ่งสำเภา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท	94
ภาพที่ 18 ผลงานของศิลปินจิตอาสาในกิจกรรมทดลอง.....	96
ภาพที่ 19 แสดงกิจกรรมสตรีตอาร์ตคิ่งสำเภา มโนรมย์ ชัยนาท.....	97

ภาพที่ 20 ภาพถ่ายผลงานโดยช่างภาพในพื้นที่จิตอาสา ร่วมกิจกรรม	98
ภาพที่ 21 การสำรวจและเสกตพื้นที่สะพานข้ามแม่น้ำไปยังตำบลท่าซุง จังหวัดอุทัยธานี หน้าเทศบาล ตำบลคู้้งสำเภา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท.....	101
ภาพที่ 22 ภาพศิลปินร่วมกันบันทึกที่หน้าโรงแรมเคียงสง่า หน้าเทศบาลตำบลคู้้งสำเภา อำเภ มโนรมย์ จังหวัดชัยนาท.....	102
ภาพที่ 23 ภาพเสกตสะพานเพื่อพิจารณาจุดขออนุญาตจัดทำสตรีตอาร์ต และภาพผลงานสตรีตอาร์ต บนรถยนต์ของสมาชิกในชุมชนที่ขอมีส่วนร่วม เทศบาลตำบลคู้้งสำเภา อำเภอมโนรมย์ จังหวัด ชัยนาท.....	103
ภาพที่ 24 ภาพผลงานสตรีตอาร์ตในชุมชน เทศบาลตำบลคู้้งสำเภา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท	104
ภาพที่ 25 ภาพการจัดกิจกรรมศิลปะในตลาดร้อยปีเทศบาลตำบลคู้้งสำเภา อำเภอมโนรมย์ จังหวัด ชัยนาท.....	105
ภาพที่ 26 ภาพการจัดทำแผนที่เดินทางเยี่ยมชมผลงานสตรีตอาร์ตในชุมชนเทศบาลตำบลคู้้งสำเภา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท และตัวอย่างการจัดร้านและของที่ระลึกสร้างสรรค์ที่จำหน่ายในตลาด	105
ภาพที่ 27 แสดงการจัดเตรียม การสร้างผลงานศิลปะและการออกแบบชัยนาท	118
ภาพที่ 28 แสดงการจัดกิจกรรมนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะและการออกแบบชัยนาท	118
ภาพที่ 29 แสดงการจัดกิจกรรมนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะและการออกแบบชัยนาท	119
ภาพที่ 30 แสดงกิจกรรมสตรีตอาร์ตคู้้งสำเภา มโนรมย์.....	121
ภาพที่ 31 แสดงกิจกรรมสตรีตอาร์ตคู้้งสำเภา มโนรมย์.....	121
ภาพที่ 32 แสดงกิจกรรมสตรีตอาร์ตและกิจกรรมตลาดโบราณร้อยปีคู้้งสำเภา.....	122
ภาพที่ 33 แสดงกิจกรรมทางศิลปะการออกแบบเพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับสตรีตอาร์ตคู้้งสำเภา มโนรมย์ เช่นไฟโต้แพชั่นคอสเพลย์กับชุดไทยและรถยนต์ย้อนยุคกับสตรีตอาร์ตคู้้งสำเภา เมืองเก่า ร้อยปี	123
ภาพที่ 34 แสดงความสำเร็จจากผู้ร่วมงานกิจกรรมชัยนาทตลาดกาแฟและกราฟท์.....	124

ภาพที่ 35 แสดงกิจกรรมชัชนาตลาดกาแพและคราฟท์ในตลาดสดภาชีซุง และกิจกรรมแสดงผลงานเขียนภาพในพื้นที่กับกลุ่มนักท่องเที่ยวจากเพจบางกอกเสกตเซอร์	125
ภาพที่ 36 แสดงกิจกรรมของผู้มีส่วนได้เสียภายใน-ภายนอกพื้นที่เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม ลพบุรีอาร์ตเฟส.....	128
ภาพที่ 37 แสดงกิจกรรมของผู้มีส่วนได้เสียภายใน-ภายนอกพื้นที่เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม สิงห์บุรี.....	129
ภาพที่ 38 ประมวลบรรยากาศชิมอาหารที่ได้จากวัตถุดิบในพื้นที่โดยเชฟที่เป็นเจ้าของธุรกิจ เครือร้านอาหารไทย	131
ภาพที่ 39 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ..	132
ภาพที่ 40 ประมวลภาพเมนูอาหารจากการทดลองสร้างสรรค์อาหารจากวัตถุดิบในพื้นที่โดยเชฟที่เป็นเจ้าของธุรกิจ	139
ภาพที่ 41 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ..	140
ภาพที่ 42 ประมวลรูปภาพอาหารจากการทดลองสร้างสรรค์อาหารและขนมจากวัตถุดิบในพื้นที่โดยเชฟและทีมจากสถาบันอาหารที่มีชื่อเสียง	142
ภาพที่ 43 ประมวลภาพเมนูอาหารจากการทดลองสร้างสรรค์อาหารและขนมจากวัตถุดิบในพื้นที่ โดยเชฟที่มีชื่อเสียง.....	147
ภาพที่ 44 แสดงผลงานสตรีทอาร์ตของคุณออฟ อธิธิพล ปริมาณ	158
ภาพที่ 45 ภาพที่เปลี่ยนเป็นการมีส่วนร่วมของศิลปินสตรีทอาร์ตหลายคน	160
ภาพที่ 46 แสดงผลงานของคุณสมโชค มหาขานนท์.....	161
ภาพที่ 47 บรรยากาศการจัดงานชัชนาตลาดกาแพและคราฟท์ครั้งที่ 2.....	166
ภาพที่ 48 โปสเตอร์กิจกรรมงานประกวดบอนไซ	187

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วม เพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท”	15
ตารางที่ 2 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วม เพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท”	28
ตารางที่ 3 ผังแสดงคำถามของการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1	73
ตารางที่ 4 ผังแสดงคำถามของการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2	73
ตารางที่ 5 ผังแสดงคำถามของการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3	73
ตารางที่ 6 ผังแสดงความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท.....	74
ตารางที่ 7 ผังแสดงจำแนกรายละเอียดของศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่ผู้วิจัยทำการศึกษา	74
ตารางที่ 8 ผังจำแนกการมีส่วนร่วมผู้มีส่วนได้เสียต่อศิลปะและการออกแบบกิจกรรมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท.....	75
ตารางที่ 9 แสดงกรอบแนวคิดการสร้างสรรคศิลปะเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทด้านอาหาร-เครื่องดื่ม	75
ตารางที่ 10 แสดงการส่งเสริมประสบการณ์ศิลปะการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทด้านสถานที่และกิจกรรม.....	91
ตารางที่ 11 ผังอธิบายหน้าที่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิลปะการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทของผู้มีส่วนได้เสีย.....	92
ตารางที่ 12 ผังอธิบายกิจกรรมทดลองสร้างแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ผลกระทบของผู้มีส่วนได้เสีย	92
ตารางที่ 13 แสดงผู้ร่วมกิจกรรมศิลปะสตรีตอาร์ต คังสำเภา มโนรมย์ ชัยนาท.....	99
ตารางที่ 14 ผังอธิบายกิจกรรมทดลองสร้างแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ผลกระทบของผู้มีส่วนได้เสีย	106

ตารางที่ 15 กรอบแนวคิดแสดงแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเพื่อออกแบบแหล่งท่องเที่ยว ชนบทให้เป็นปัจจุบัน.....	110
ตารางที่ 16 ตารางวิเคราะห์ปัจจัยดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวจากกรณีศึกษาการลงพื้นที่จาก โขเชียล มีเดีย.....	114
ตารางที่ 17 ผังแสดงรายละเอียดกิจกรรมการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่สร้างขึ้น.....	116
ตารางที่ 18 กรอบแนวคิดแสดงปฏิบัติการทดลองสร้างสรรค์กิจกรรมด้านต่างๆเพื่อแหล่งท่องเที่ยว ชนบทที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูล	116
ตารางที่ 19 องค์ประกอบของข้อมูลเพื่อการอธิบายและสังเคราะห์ไปสู่ข้อเสนอแนะการศึกษา...	150
ตารางที่ 20 ผังแสดงรายละเอียดองค์ประกอบผู้มีส่วนได้เสียภายนอก ที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม	151
ตารางที่ 21 สรุปแนวคิดจากผู้มีส่วนได้เสียภายนอก(EX1) ผู้บริหารหน่วยงานท้องถิ่นภายนอกที่ทราบ แต่ไม่ได้ร่วมกิจกรรม.....	152
ตารางที่ 22 สรุปแนวคิดจากผู้มีส่วนได้เสียภายนอก(EX2) ตัวแทน ผู้ประกอบธุรกิจที่ทราบข้อมูลแต่ ไม่ได้ร่วมกิจกรรม	152
ตารางที่ 23 สรุปแนวคิดที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียภายนอก(EX3) ตัวแทนนักท่องเที่ยวทราบข้อมูลแต่ ไม่ได้ร่วมกิจกรรม	155
ตารางที่ 24 ผังแสดงรายละเอียดองค์ประกอบผู้มีส่วนได้เสียภายใน (IN1- IN5) ที่ร่วมให้ข้อมูล	155
ตารางที่ 25 สรุปแนวคิดที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียภายใน(IN1) ตัวแทนคณะผู้ออกแบบ&วางแผน กิจกรรมที่จัดขึ้น	157
ตารางที่ 26 สรุปแนวคิดที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียภายใน(IN2) ตัวแทนศิลปิน ผู้ร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น	163
ตารางที่ 27 สรุปแนวคิดที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียภายใน(IN3) ตัวแทนผู้ค้าผู้ร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น	165
ตารางที่ 28 สรุปแนวคิดที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียภายใน(IN4). ตัวแทนผู้มาท่องเที่ยว ผู้ร่วมกิจกรรมที่ จัดขึ้น.....	168
ตารางที่ 29 สรุปแนวคิดที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียภายใน(IN5) ตัวแทนผู้สนับสนุนงบประมาณ/พื้นที่/ สิ่งอำนวยความสะดวก	170

ตารางที่ 30 สรุปผังแนวคิดความสำเร็จของกิจกรรมจากผู้มีส่วนได้เสียภายนอก(EX1-EX3) 172

ตารางที่ 31 สรุปผังแนวคิดความสำเร็จของกิจกรรมจากผู้มีส่วนได้เสียภายใน(IN1-IN5)..... 173

ตารางที่ 32 ผังจำแนกประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงนามตัวแทนผู้ให้ข้อมูลเพื่อการประเมิน 174

ตารางที่ 33 แสดงจุดแข็งคอินสตรีตอาร์ตในจังหวัดชัยนาทที่ได้ดำเนินการและสิ่งพิกัดในกูเกิ้ลแมพ
 183

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากแต่เดิมผู้วิจัยเองเป็นพลเมืองในเมืองหลวงที่มีผู้คนอาศัยอยู่จำนวนมากได้รับโอกาสทางการศึกษาและได้รับโอกาสในการประกอบอาชีพข้าราชการ ตลอดจนการทำงานวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรม ได้มีโอกาสเดินทางไปในพื้นที่ต่างๆทั้งในและต่างประเทศทั้งการทำงานและท่องเที่ยว กระทั่งได้มีโอกาสร่วมชีวิตกับภรรยาที่เป็นคนต่างจังหวัด จึงทำให้รับรู้ถึงความต่างกันระหว่างเมืองและชนบทในประเทศไทยและต่างประเทศมากขึ้น และเริ่มต้นสนใจและชื่นชอบการท่องเที่ยวในชนบทมากขึ้น อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาถึงปัญหาของเมืองและชนบทในประเทศไทยซึ่งเดิมเป็นประเทศที่มีรายได้หลักจากภาคการเกษตร ที่พัฒนาไปเป็นประเทศอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว โดยที่รัฐเน้นส่งเสริมระบบโครงสร้างพื้นฐานรองรับความเป็นอุตสาหกรรมหลายพื้นที่ ทำให้เกิดปัญหาการย้ายถิ่นเข้าหาแหล่งงานจนสร้างปัญหาเชิงโครงสร้างสังคมที่ซับซ้อน ทำให้เศรษฐกิจและประชากรในชนบทหดตัว ภาครัฐขับเคลื่อนแนวคิดผ่านแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เพื่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่ประเทศที่มีรายได้ปานกลางหรือให้มีรายได้ขั้นสูง โดยนิยามเป้าหมายของประเทศไทย 4.0 ตามวิสัยทัศน์ของรัฐ เชื่อมกับการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) 6 ประเด็นหลักเพื่อเป้าหมาย “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

จากการศึกษาบทความของ กรรณช สมจิตรานุกิจ (2557) เรื่อง ในมิติด้านเมืองกับชนบท ในกระแสของการเปลี่ยนแปลง : สังคมไทยในภาวะกลับตาลปัตรของสองนคราประชาธิปไตย ในเวทีประชาไท กลับพบว่าสังคมเมืองและชนบทสมัยใหม่มีมุมมองที่ต่างกันมากและจำเป็นต้องทำความเข้าใจมิติทางสังคมของเมืองและปัญหาของชนบทสมัยใหม่ก่อนเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับการศึกษามุมมองทางวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องในบทความพื้นที่สาธารณะ "ส่วนตัว" และ "สถานการณ์นิยม" โดยไชศรี ภักดีสุขเจริญ (2562) และ “แผนผังภูมินิเวศ กลไกพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมใหม่เชิงนิเวศ” ของจำเนียร วรรัตน์ชัยพันธ์ (2562) ระหว่างการวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการทดลองเสร็จสิ้น ทำให้ความสนใจศึกษาเรื่องการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท ปรับปรุงมาสู่ “ศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมี

ส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท” เพื่อบูรณาการทักษะออกแบบและการสร้างการมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน ให้เกิดการนำมาใช้สร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทสมัยใหม่ที่ตอบโจทย์ชุมชนแต่ละพื้นที่ ที่มีบริบทปัญหาและความต้องการที่มีความแตกต่างหลากหลายอย่างซับซ้อนไม่เหมือนกัน

เพราะการเดินทางไปท่องเที่ยวที่ไหนสักแห่งของผู้คนในสังคมปัจจุบันนั้นง่ายขึ้นมาก ด้วยการค้นหาแพ็คเกจเดินทาง การจองตั๋วเครื่องบิน มีคู่มือการท่องเที่ยวเช่นไกด์บุ๊กจำนวนมากทั้งหนังสือและสารสนเทศ ตลอดจนถึงการงดเว้นวีซ่า (Visa) เข้าประเทศ ทำให้ผู้คนเข้าถึงประสบการณ์เดินทางได้ง่ายขึ้น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย มีสถิติที่ดี ปัจจุบันวิสัยทัศน์ของการท่องเที่ยวที่เปลี่ยน มาสู่ภูมิทัศน์ใหม่ในการท่องเที่ยวแบบลึกซึ่งโดยมุ่งเน้นการสัมผัสประสบการณ์ผ่านกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ร่วมที่ลงลึกกับพื้นที่ชุมชนมากขึ้น แสดงให้เห็นถึงบทบาทและความเชื่อมโยงระหว่างศักยภาพด้านบริการทางการท่องเที่ยว กับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ด้วยทุนทางวัฒนธรรม การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development: UNCTAD) ซึ่งเป็นองค์กรสังกัดองค์การสหประชาชาติก่อตั้งขึ้นเพื่อเพิ่มโอกาสทางการค้า การลงทุน และการพัฒนาให้แก่ประเทศกำลังพัฒนา และส่งเสริมให้ประเทศเหล่านี้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจโลกอย่างเท่าเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ได้พยายามให้การเรียนรู้แก่ประเทศที่กำลังพัฒนาเพื่อให้ก้าวรุดหน้าพัฒนาสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วทางเศรษฐกิจ ด้วยต้นทุนประเทศไทยมีอยู่สูงในด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและภาคบริการ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดจากทฤษฎีองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว 5A ทฤษฎีห่วงโซ่คุณค่า และแนวคิดการสร้างสรรค์คุณค่าร่วมเชิงแบ่งปัน Creating Shared Value : CSV เพื่อใช้ออกแบบกิจกรรมต่างๆเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวชนบท โดยพิจารณาต้นทุนระดับต้นน้ำของชนบท-ด้านเครือข่ายโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคม กลางน้ำ-ทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ชนบทที่รองรับนิยามการท่องเที่ยวจากวรรณกรรมและกรณีศึกษาใหม่ๆที่น่าสนใจและ ปลายน้ำ- การพิจารณาบริบทของสิ่งอำนวยความสะดวกและโอกาสของกิจกรรมรองรับให้เกิดการเดินทางเพื่อท่องเที่ยวชนบท (Rural tourism) โดยการเข้าไปเรียนรู้พื้นที่เพื่อทำความเข้าใจผู้คน วิถีชีวิต บริบทและสภาพแวดล้อม ตลอดจนทำความเข้าใจรูปแบบความสัมพันธ์ในลักษณะโซ่อุปทาน ห่วงโซ่คุณค่าในชุมชน เพื่อตั้งศักยภาพแฝงเร้นในพื้นที่เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจจากผู้มาเยือน ด้วยการทดลองกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ที่อาศัยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนลักษณะต่างๆ โดยส่งมอบประสบการณ์ทางศิลปะและการออกแบบที่ผู้วิจัยมีทักษะและภาคีเครือข่ายเกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนสู่กิจกรรมสร้างสรรค์ที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการเดินทางเพื่อท่องเที่ยวแวะเวียนเยี่ยมเยือนโดยประยุกต์องค์ความรู้ด้าน

ทฤษฎีห่วงโซ่คุณค่าและทฤษฎีองค์ประกอบของการท่องเที่ยว เชื่อมกับศิลปะการออกแบบ สภาพแวดล้อม สร้างจุดสนใจในการเดินทางเข้ามาแวะเวียนเยี่ยมชมเพื่อร่วมกิจกรรมของผู้มีส่วนได้เสียจากภายในและนอก นำไปสู่การจัดกิจกรรมที่ช่วยกระจายผลประโยชน์/รายได้ในพื้นที่ รองรับญาติมิตร บุตรหลาน/นักท่องเที่ยวผู้เดินทางกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน สะท้อนจากตัวเลขสถิติผู้มาเยือนมากขึ้นต่อเนื่อง ตั้งแต่ช่วงก่อนโควิด19 และคงที่ในปัจจุบัน

ภาคกลางของประเทศไทยประกอบไปด้วยกรุงเทพมหานครและอีก 21 จังหวัด โดยภาครัฐได้กำหนดพื้นที่การท่องเที่ยวเมืองรองของภาคกลางในประเทศไทยตามที่ได้รับการประกาศสนับสนุนประกอบไปด้วย 8 จังหวัดได้แก่ ชัยนาท อ่างทอง ลพบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม และสิงห์บุรี โดยภูมิศาสตร์เป็นพื้นที่ราบลุ่มที่มีลักษณะกายภาพและวิถีชีวิตคล้ายคลึงกัน ด้วยความที่อยู่ใกล้เมืองหลวงและปริมณฑล ปัจจุบันจึงมีระบบคมนาคมขนส่งทางถนนที่มีประสิทธิภาพทั้งโดยส่วนตัวและสาธารณะ ซึ่งทำให้กลายเป็นทั้งประโยชน์และปัญหาการเป็นเพียงเมืองผ่านเพื่อไปสู่จุดหมายท่องเที่ยวในภูมิภาคอื่น จากการศึกษาเบื้องต้นในการท่องเที่ยวโดยภาครัฐที่ได้นิยามการเกษตรสีเขียวเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่ททท.มุ่งให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งเรียนรู้ในจังหวัดเมืองรองของภาคกลาง ย้อนแย้งกับข้อเท็จจริงของวิถีชีวิตส่วนใหญ่ของคนในพื้นที่ชนบทสมัยใหม่ในพื้นที่เทศบาลตลอดจนชีวิตวิถีใหม่ (New normal) ของเกษตรกรในพื้นที่ชนบทนอกเทศบาลของจังหวัดส่วนใหญ่ในเมืองรอง ซึ่งส่วนใหญ่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว/เกษตรแปลงใหญ่ ในระบบอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อจำหน่ายหรือส่งออกอย่างจริงจัง ทำให้ผู้ประกอบการแต่ละแห่งพุ่งความสนใจเพื่อทำการเกษตรอย่างจริงจัง ตลอดจนการขาดการเชื่อมโยงข้อมูลสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับพฤติกรรมผู้เดินทางท่องเที่ยวที่หลากหลายที่เพียงพอ ทำให้ห่วงโซ่คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสีเขียวไม่ได้เป็นไปตามที่ททท.วางยุทธศาสตร์ไว้ ผู้วิจัยเห็นปัญหาที่ไม่ได้ตอบโจทย์ที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรลักษณะเหล่านี้ จึงได้ทบทวนและพยายามทำให้ผู้คนที่เกี่ยวข้องและสนใจเห็นถึงความสำคัญของการสร้างสรรค/การตกแต่งสถานที่ เป็นกลยุทธ์สนับสนุนสำคัญเพื่อทำให้เกิดกิจกรรมที่สนับสนุนการท่องเที่ยวชนบท ในบริบทและวิธมองที่ต่างออกไป โดยทำการศึกษาดูด้วยการสำรวจและถอดบทเรียนด้วยตนเองจากโครงการของกรมพัฒนาชุมชน หนึ่งในตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์โอท็อป และชุมชนท่องเที่ยวโอท็อปนวัตกรรม การถอดบทเรียนจากการร่วมวิจัยและสร้างสรรค์ของที่ระลึกชุมชนเพื่อพัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันเพื่อรองรับการท่องเที่ยวของจังหวัดเมืองรองในภาคอีสาน ได้แก่จังหวัดนครพนม มุกดาหาร บึงกาฬ และจังหวัดหนองคาย ซึ่งถือเป็นจังหวัดสำคัญชายแดนริมแม่น้ำโขง ศึกษาและถอดบทเรียนจากกรณีศึกษาแนวทางการสร้างพื้นที่เรียนรู้ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น เขื่อน โรงถ่านหิน และฟาร์มแสงอาทิตย์ รวมถึงถอดบทเรียนจากประสบการณ์ทัศนศึกษาและดู

งานยังแหล่งท่องเที่ยวชนบทอีกหลายแห่งที่น่าสนใจ ในฐานะที่แหล่งท่องเที่ยวชนบทเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของปลายน้ำในระบบห่วงโซ่คุณค่า ที่ต้องการระบบการจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ต้นน้ำและกลางน้ำที่ต้องพึ่งพาอาศัยและพัฒนาขึ้นร่วมกัน โดยประยุกต์แนวคิดธุรกิจการสร้างสรรค้เชิงแบ่งปันคุณค่า ธุรกิจคู่สังคม Creating Shared Value : CSV เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค้แหล่งท่องเที่ยวชนบทให้เป็นไปตามผลลัพธ์เป้าหมายที่กลับมาเยือนซ้ำ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งจากรูปแบบการคมนาคม การเชื่อมโยงจุดแวะพักระหว่างเส้นทางท่องเที่ยว การเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีเสน่ห์ดึงดูดใจ หรือกิจกรรมที่น่าสนใจ นำประทับใจ โดยในวิทยานิพนธ์นี้ได้บุกเบิกทดลองจัดทำกิจกรรมทางศิลปะตกแต่งบนฝาผนัง (Mural Painting หรือ Street Art) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมให้เกิดการท่องเที่ยวเป็นแห่งแรกของจังหวัดชัยนาทที่เป็นกรณีศึกษาตลอดจนมีส่วนในการริเริ่มจัดเทศกาลตลาดนัดที่มีลักษณะพิเศษโดยนำศิลปะและการออกแบบร่วมจัดแสดงนิทรรศการในพื้นที่ จากการดำเนินการพบว่ากิจกรรมศิลปะตกแต่งประเภทสตรีตอาร์ต การออกร้านและการจัดกิจกรรมในบรรยากาศที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวช่วงวันหยุดต่อเนื่องของเทศกาลสำคัญ สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจสร้างรายได้ให้หมุนเวียนในพื้นที่ได้มากขึ้น จากสถิติการเดินทางเข้ามาแวะเวียนเยี่ยมชมพื้นที่และกิจกรรมทั้งจากคนในพื้นที่และภายนอกที่มาเยือนเพิ่มขึ้นจำนวนมาก เกิดกระแสตอบรับจากคนในพื้นที่โดยรอบต่อการช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนระยะสั้นจนเป็นที่ยอมรับจากผู้นำทั้งในและนอกพื้นที่เทศบาล ช่วงภาวะการระบาดโควิด 19 ด้วยพัฒนาการของเทคโนโลยีปัจจุบัน ได้มีส่วนร่วมในหลายกิจกรรมกับเครือข่ายความร่วมมือภาคประชาสังคม จนถึงการได้เข้าพบผู้บริหารเพื่อร่วมพิจารณาระดับแผนและนโยบายดำเนินการของพื้นที่ในจังหวัดเพื่อหาแนวทางความร่วมมือและความช่วยเหลือจากท้องถิ่น จากการศึกษาและติดตามอย่างต่อเนื่องพบว่าในเมืองรองกลุ่มภาคกลางตอนบนหลายจังหวัดได้ใช้ศิลปะสตรีตอาร์ตตลอดจนกิจกรรมงานออกร้านในช่วงเทศกาลพิเศษเพิ่มความน่าสนใจให้พื้นที่เป็นจุดเช็คอินเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเช่นกัน

จากการลงพื้นที่สำรวจแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรภาคกลางเบื้องต้น 3 ใน 7 พื้นที่เมืองรองภาคกลางของ ททท. เพื่อหาประเด็นท้าทายของการท่องเที่ยวชนบทได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านสามเหลี่ยม จังหวัดสุพรรณบุรี โครงการอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์ มูลนิธิชัยพัฒนา จังหวัดสมุทรสงคราม และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมู่บ้านจักสานบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง ทำให้ทราบว่าการเดินทางไปในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของททท.ภาคกลางเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับการท่องเที่ยวนั้น โดยปกติระหว่างเดินทางจะมีการแวะพักเข้าห้องน้ำ ปรับอริยาบถ แวะจุดนัดพบเพื่อสำรวจคณะเดินทาง แวะพักซื้อของจำเป็นระหว่างเดินทางหรือรับประทานอาหาร หรือแวะเพื่อซื้อหาของเฉพาะที่สำคัญหรือของฝากท้องถิ่นระหว่างเดินทาง เมื่อไปถึงแล้วส่วนใหญ่จะมีการจัดกิจกรรมคล้ายกัน โดยมีรายละเอียดของเสน่ห์ของบรรยากาศ วิถีชีวิตและผู้คนในแต่ละชุมชน ที่สร้างความสนใจต่างกันไป เหมาะกับนักท่องเที่ยวสูงวัยที่ไม่เร่งรีบสำหรับกิจกรรมชุมชนที่ต้องการเวลาฝึกหัด

หรือเตรียมการ มีรายละเอียด โดยกิจกรรมท่องเที่ยวสำหรับผู้สัญจรแวะผ่านจะคล้ายกัน คือเรียนรู้วิถีชีวิตด้วยการเข้าชม หรือเลือกทดลองฝึกทำด้วยตนเองอย่างง่าย และการเลือกหาซื้อสินค้าหัตถกรรมที่ผลิตหรือจัดทำจำหน่ายในชุมชน ส่วนนักท่องเที่ยวที่เลือกรูปแบบพักผ่อนจะได้รับประสบการณ์เพิ่มเติมจากกิจกรรมหลากหลายในการได้ทดลองใช้ชีวิตชนบทมากขึ้นเช่นการเปลี่ยนเสื้อผ้าแต่งกายให้กลมกลืนกับชุมชน การปรับอิริยาบถทดลองใช้ชีวิตเช่นทำเกษตร เลี้ยงสัตว์หรือทดลองหัตถ์ทำหัตถกรรมในชุมชน หัตถ์ทำและทานอาหารหรือขนม ร่วมการละเล่นแบบชนบท และใช้พาหนะในชนบทเดินทางชมกิจกรรมของชุมชนเพื่อรับประสบการณ์ชนบทที่แตกต่าง โดยบางชุมชนสามารถให้บริการเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มประสบการณ์ที่ดีในการเข้าพักให้นักท่องเที่ยวที่พักแรมโดยสัมพันธ์กับการปรับปรุงพื้นที่พักผ่อนส่วนตัวและระบบรองรับได้มาตรฐานเช่นวัสดุอุปกรณ์ประกอบห้องนอนและห้องน้ำ สุขภัณฑ์ ระบบน้ำอุ่น หรืออ่างอาบน้ำ ที่สามารถเพิ่มการให้บริการนวดประคบผ่อนคลายหรือการทำสปา โดยแต่ละแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจะมีบริการพิเศษส่วนนี้ต่างกัน เพราะต้องใช้งบปรับปรุงพื้นที่และใช้เวลาอบรมบุคลากร

1. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.1 สสำรวจบริบท ความต้องการ และทดลองสร้างกิจกรรมศิลปะ การออกแบบที่เกี่ยวข้องใน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชนบท
- 1.2 วิเคราะห์และติดตามการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สร้างขึ้น เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ชนบท จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 1.3 นำเสนอแนวทาง การสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อการท่องเที่ยวชนบท

2. สมมติฐานของการศึกษา

จากที่มาของปัญหา ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา จึงได้นำมาสู่สมมติฐานดังนี้

- 2.1 กิจกรรมที่ผู้วิจัยดำเนินการ สามารถดึงดูดผู้คนให้มีส่วนร่วมกิจกรรม
- 2.2 กิจกรรมที่ผู้วิจัยดำเนินการ สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่
- 2.3 กิจกรรมที่ผู้วิจัยดำเนินการ กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวชนบท

3. ขอบเขตการศึกษา

3.1 ขอบเขตในด้านการศึกษา ทฤษฎี และวรรณกรรม

เนื่องด้วยปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารมีผลต่อการปรับเปลี่ยนสังคมอย่างพลิกผันทุกระดับ นิยามความหมายของเมืองและชนบทมีบริบทที่ซับซ้อนเปลี่ยนไปจากเดิมทำให้ต้องกำหนดขอบเขตการศึกษาการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทดังนี้

3.1.1 ความหมายของชนบทสมัยใหม่ที่มีผลต่อการออกแบบเพื่อการท่องเที่ยว

3.1.2 ทฤษฎีองค์ประกอบของการท่องเที่ยว (5A Tourism) เพื่อรองรับชนบทสมัยใหม่

3.1.3 การวิเคราะห์กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวชนบทสมัยใหม่ต่อผู้มีส่วนได้เสีย

3.1.4 ทฤษฎีห่วงโซ่คุณค่าเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าธุรกิจท่องเที่ยวชนบทสมัยใหม่

3.2 ขอบเขตการศึกษาด้านการออกแบบ ศิลปะการออกแบบมีบริบทของทักษะและเทคนิคที่สะท้อนความเฉพาะตัว เกิดจากการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ตรงของบุคคลเกิดการยอมรับและเรียนรู้ เกิดจากการประมวลแนวคิดการออกแบบที่ได้จากข้อสรุปในหนังสือ บทความ และตำราและนำมาเชื่อมโยงข้อสรุปทั่วไปจึงสามารถนำมาสู่วิธีสร้างสรรค์เพื่อทดลองออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบทดังนี้

3.2.1 แนวคิดจาก In the Seed of Design ประมวลแนวคิดตลอดระยะเวลา 15 ปี โครงการนักออกแบบแห่งปี ระหว่างปี 2004-2019 และการสัมภาษณ์เน้นแนวคิดแวดล้อมคือตัวตน ของโพโรจน์ ธีรประภา ศิลปินศิลปาธร ผู้ได้รับรางวัลนักออกแบบแห่งปี

3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา กำหนดใช้พื้นที่จังหวัดเมืองรองในประเทศไทย ทั้งนี้ได้ใช้พื้นที่บริเวณจังหวัดในภาคกลาง ตามที่รัฐบาลประกาศสนับสนุนการท่องเที่ยวเพื่อนำค่าใช้จ่ายมาลดหย่อนภาษีในปีพ.ศ. 2561 ร่วมกับสถิติจังหวัดภาคกลางที่มีอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวโดยรถยนต์มากที่สุดระหว่างปี 2560-2562 ซึ่งได้แก่จังหวัดชัยนาท

3.4 ขอบเขตในด้านการสร้างข้อสรุปเบื้องต้นเพื่อการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบท จะใช้การวิเคราะห์ด้วย SWOT analysis จากการทดลองออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบท โดยจัดทำเป็น Solution Scenario ของการออกแบบเชิงประสบการณ์ในลักษณะต่างๆได้แก่ แนวทางการออกแบบผ่านการรับรู้ด้วยประสบการณ์ทางอาหารโดยใช้วัตถุดิบสำคัญเฉพาะในพื้นที่ แนวทางการออกแบบจุดสนใจในพื้นที่ และแนวทางการออกแบบของที่ระลึกเพื่อการจำหน่าย โดยทั้ง 3 การออกแบบนี้ได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและร่วมดำเนินการ โดยนำผลที่ได้มาสอบทานกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะในการพัฒนาต่อไป

3.5 ขอบเขตในการสร้างสรรค์ข้อสรุปที่ค้นพบ เป็นการนำเสนอการท่องเที่ยวชนบทสมัยใหม่ จากการศึกษาวิเคราะห์ผลการทดลองสร้างแหล่งท่องเที่ยวใน 3 ช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ได้แก่

3.5.1 การสร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวชนบทช่วงก่อนเปิดประเทศในสถานการณ์ระบาดของโควิด19

3.5.2 การสร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวชนบทช่วงการผ่อนคลายมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม

3.5.3 การสร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวชนบทช่วงเปิดประเทศ

เพื่อให้แนวทางเหล่านี้สะท้อนการออกแบบอย่างมีส่วนร่วมตามบริบทของชนบทสมัยใหม่ที่แตกต่างกัน จึงจัดแสดงนิทรรศการออนไลน์และออนไลน์สู่สาธารณะ โดยผู้เข้าชมมีส่วนร่วมในการประเมินนิทรรศการ เพื่อสังเคราะห์เป็นข้อสรุปทั่วไป ประกอบด้วยผู้สนใจทั่วไป ตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียภายในและภายนอก ผู้มีส่วนได้เสียภายในได้แก่ตัวแทนศิลปินจิตอาสาที่เคยเข้าร่วมโครงการได้แก่ ศิลปินสตูดิโอ อาร์ต ทีมคอสเพลย์ ช่างภาพอาชีพในจังหวัด กลุ่มธุรกิจ และกลุ่มขาย-สะใภ้ชัชวาลย์ที่ประกอบกลุ่มธุรกิจอาหาร-เครื่องดื่ม สถานที่ ของฝาก-ที่ระลึก ในจังหวัดที่มีส่วนร่วมจัดกิจกรรม กลุ่มนักท่องเที่ยว ผู้มาเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว

ผู้มีส่วนได้เสียภายนอกได้แก่ ผู้บริหาร/ตัวแทนชุมชนที่พัฒนาสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับ ได้แก่ตัวแทนชุมชนอัมพวา สมุทรสงคราม ตัวแทนองค์กร/หน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้อง เช่น ตัวแทนมูลนิธิบูรณะชนบท (ศูนย์ป้วยฯ) จังหวัดชัยนาท กรรมการสภาสถาปนิก

4. ขั้นตอนของการศึกษา

4.1 การศึกษาทฤษฎี และวรรณกรรม ความหมายและแนวคิดของเมืองและชนบทสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป ความหมายของการท่องเที่ยว การศึกษาองค์ประกอบสำคัญของอุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม (Creative Cultural Industries) และวรรณกรรมว่าด้วยการสร้างประสบการณ์ภาพลักษณ์ และการออกแบบภายใน ผ่านการสร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวชนบทให้เกิดภาพลักษณ์ตราสินค้า (Local Experience Identity, and Interior Design for Branding Identity in rural tourist attractions.) รองรับแหล่งท่องเที่ยวชนบท

4.2 การศึกษาองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยว (5A Tourism) ทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ความสะดวกในการเดินทาง (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Amenities) ที่พัก (Accommodations) และกิจกรรมต่าง ๆ (Activities) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชนบทในปัจจุบัน การศึกษาศิลปะและการออกแบบจากเอกสาร ตำรา โครงการ และผลงานทางวิชาการด้านการออกแบบสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

4.3 การศึกษาศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท โดยสำรวจ/วิเคราะห์พื้นที่ท่องเที่ยวชนบทในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ในโครงการสร้างแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะและวัฒนธรรม และการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ ในพื้นที่จังหวัดนครพนม จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ และจังหวัดมุกดาหาร และการรายงานผลการสำรวจเบื้องต้น เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชน

4.4 การวิเคราะห์กรณีศึกษาศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท ทั้งในและนอกเขตเทศบาล ของจังหวัดเมืองรอง ทุกภูมิภาคของประเทศและต่างประเทศ เพื่อสังเกตและเทียบรอยคุณภาพ เช่นภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่จังหวัดนครสวรรค์ 1.พาสาน เทศบาลปากน้ำโพ บึงบอระเพ็ด ภาคกลางตอนบน จังหวัดอุทัยธานีและชัยนาท ได้แก่ 2.ฝายทدنน้ำปางสวรรค์ อบต.คอกควาย อ.บ้านไร่ 3.อ่างเก็บน้ำห้วยหนองโรง อ.เนินขาม 4.วัดพระแก้ว 5.หลวงพ่อกวย วัดโฆสิตาราม 6.ตลาดนัดวัดสุกัณวาราม 7.ศาลาท่าเสด็จ 8.วัดมหาธาตุ อำเภอสรรคบุรี ภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดราชบุรี 9. สวนกล้วยไม้ The Bloom 10. โคโรฟิลด์ ปริมาณชลกรุงเทพฯได้แก่ จังหวัดนครปฐม นนทบุรี สมุทรสงคราม 11. ตลาดสุขใจ สามพรานริเวอร์ไซด์ 12.สวนบัววัดอเรียป่ามาลัย บางบัวทอง 12.โครงการอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์ มูลนิธิชัยพัฒนา ภาคกลางติดกับปริมาณชล ได้แก่ สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง 13.ตลาดร้อยปีสามชุก 14. พื้นที่เกษตรสองไร่สโลว์ไลฟ์ คุณคำพัน แก้วมา 15. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมู่บ้านจักสานบางเจ้าฉ่า ภาคใต้ ได้แก่ 16.วัดเจดีย์ อำเภอสีชล 17.วัดพระบรมธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ฯลฯ

4.5 การสำรวจกรณีศึกษาศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทในต่างประเทศ แหล่งท่องเที่ยวชนบทในประเทศเอสโตเนีย ฟินแลนด์ และสวีเดนที่ได้ไปทัศนศึกษา ศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทในเมืองคูมาโมโต และเมืองไดโกะ จังหวัดอิบารากิ ประเทศญี่ปุ่น และแหล่งท่องเที่ยวชนบทในแคว้นโบโลญญา ประเทศอิตาลี ฯลฯ

4.6 การสรุปผลการศึกษาเพื่อการสร้างศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทในประเทศไทยในบริบทต่างๆ

4.7 การเขียนบทความนำส่งตีพิมพ์ตามเงื่อนไขการจบการศึกษาจากผลการนำเสนอกรณีศึกษาเพื่อทำรูปเล่มเอกสารดัชนีพันธ์ เพื่อใช้ขอสอบประมวลความรู้ต่อไป

4.8 การขอสอบประมวลความรู้เพื่อขอจบการศึกษา

5. เวลาที่ใช้ในการวิจัย

แบ่งออกเป็น 3 ช่วง

5.1 ช่วงที่ 1 ถึงช่วงที่ 2 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2562 และกุมภาพันธ์ 2563

ภาวะก่อนการปิดประเทศจากการระบาดโควิด19

5.2 ช่วงที่ 2 ถึงช่วงที่ 3 กรกฎาคม - สิงหาคม, ธันวาคม 2563 และ กรกฎาคม - สิงหาคม, ธันวาคม 2564 และกุมภาพันธ์ 2565 ช่วงผ่อนคลาตามมาตรการรักษาระยะห่างทางสังคม

5.3 ช่วงที่ 3 ถึงช่วงที่ 4 และช่วง กรกฎาคม - สิงหาคม, ธันวาคม 2565 ช่วงการเปิดประเทศ รวมทั้งสิ้นประมาณ 48 เดือน

เริ่มงานวิจัย ตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2562 และเสนอนิพนธ์ / การค้นคว้าอิสระ ภายในเดือนมีนาคม 2566

6. วิธีการศึกษา

แบ่งได้เป็นตามขั้นตอนการศึกษา ทั้ง 5 ส่วน ได้แก่

6.1 การนิยามศัพท์ ขอบเขตในด้านการศึกษา ทฤษฎี และวรรณกรรม ด้านเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ศิลปะการออกแบบแหล่งท่องเที่ยว จะใช้ข้อสรุปทั่วไปที่ได้จากการศึกษาองค์ประกอบสำคัญของอุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม (Creative Cultural Industries) และวรรณกรรมว่าด้วยการสร้างประสบการณ์เอกลักษณ์ และการออกแบบภายใน ผ่านการสร้างสรรคตราสินค้าท้องถิ่น (Local Experience Identity, and Interior Design for Local Branding Creation) ที่นำมาใช้ให้เกิดเอกลักษณ์ในการออกแบบ แหล่งท่องเที่ยวชนบท

6.2 การศึกษา ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องด้านศิลปะและการออกแบบจากเอกสาร ตำรา โครงการ และผลงานทางวิชาการด้านการออกแบบสภาพแวดล้อมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบทในประเทศไทย การศึกษาทฤษฎีห่วงโซ่คุณค่าในระดับต้น-กลางน้ำ-และปลายน้ำที่นำมาสู่การสร้างสรรคประสบการณ์ที่ตอบโจทย์ปัญหาการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบทเชิงสร้างสรรค์ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวชนบทในด้านห่วงโซ่คุณค่าในลักษณะต้นน้ำ-กลางน้ำและปลายน้ำขององค์ประกอบสำคัญ 5 ประการของการท่องเที่ยว (5A Tourism) ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Amenity) ที่พัก (Accommodation) และกิจกรรมต่าง ๆ (Activity) ร่วมกับแนวคิดการสร้างสรรคคุณค่าธุรกิจคู่สังคม CSV : Creating Shared Value ที่นำเสนอการสร้างสรรคคุณค่าทางธุรกิจให้ดำเนินควบคู่ไปกับการแก้ปัญหาสังคม โดยการวิเคราะห์ภาพรวมของระบบห่วงโซ่คุณค่าทั้งระบบเชิงธุรกิจและสังคมไปด้วยกัน เพื่อใช้ความสามารถในการวิเคราะห์นั้น

สร้างสรรค์แนวทางปฏิบัติที่ก้าวข้ามไปตอบยัง Unmet Needs ของปัญหาและสิ่งต่างๆที่ถูกกละเลยในพื้นที่ชนบท

6.3 การถอดบทเรียนงานบริการวิชาการสู่สังคมของบัณฑิตวิทยาลัยในโครงการสร้างแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะและวัฒนธรรม และการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ ในพื้นที่จังหวัดนครพนม จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ และจังหวัดมุกดาหาร โดยเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการด้วยศิลปะการออกแบบตอบสนองการท่องเที่ยวชุมชน

6.4 การวิเคราะห์กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวชนบท ทั้งในและนอกเขตเทศบาล ของจังหวัดเมืองรอง ทุกภูมิภาคของประเทศและต่างประเทศ เพื่อประมวลและถอดประสบการณ์เชิงคุณภาพด้านศิลปะการออกแบบ เช่นภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่จังหวัดนครสวรรค์ 1.พาสาน เทศบาลปากน้ำโพ บึงบอระเพ็ด ภาคกลางตอนบน จังหวัดอุทัยธานีและชัยนาท ได้แก่ 2.ฝายทอนน้ำปางสวรรค์ อบต.คอกควาย อ.บ้านไร่ 3.อ่างเก็บน้ำห้วยหนองโรง อ.เนินขาม 4.วัดพระแก้ว 5.หลวงพ่อกวย วัดโฆสิตาราม 6.ตลาดนัดวัดสกุณาราม 7.ศาลาท่าเสด็จ 8.วัดมหาธาตุ อำเภอสรรคบุรี ภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดราชบุรี 9. สวนกล้วยไม้ The Bloom 10. โคโรฟีลด์ ปริณทลกรุงเทพฯได้แก่จังหวัดนครปฐม นนทบุรี สมุทรสงคราม 11. ตลาดสุขใจ สามพรานริเวอร์ไซด์ 12.สวนบัววัดตอเรียป่ามาลัย บางบัวทอง 12.โครงการอัมพวาชัฒพัฒนารักษ์ มูลนิธิชัฒพัฒนา ภาคกลางติดกับปริณทลได้แก่ สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง 13.ตลาดร้อยปีสามชุก 14. พื้นที่เกษตรสองไร่สโลว์ไลฟ์ คุณค่าพัน แก้วมา 15. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมู่บ้านจักสานบางเจ้าฉ่า ภาคใต้ ได้แก่ 16.วัดเจติย อำเภอสิชล 17.วัดพระบรมธาตุ อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ฯลฯ

6.5 การทดลองสร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวชนบทในช่วงระยะเวลาต่างๆ เพื่อสังเกตผลจากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสียกับแหล่งท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอก เช่น ผู้ออกแบบและทีมดำเนินการ ผู้ค้าขาย ผู้มาท่องเที่ยว ผู้ทรงคุณวุฒิ สภาอาชีพนักออกแบบ สมาคมวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้อง ผู้สนใจ เจ้าของธุรกิจเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่ชนบท ฯลฯ

7. แหล่งข้อมูล

7.1 แหล่งข้อมูลเอกสารค้นคว้า ทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิ

7.1.1 Creative Cultural Industries

7.1.2 CSV : Creating Shared Valued

7.1.3 5A Tourism: Attractions Activities Accessibility Amenities

Accommodations

7.1.4 Slow Tourism: การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

7.1.5 การศึกษาศิลปะและการออกแบบจากเอกสาร ตำรา โครงการ และผลงานทางวิชาการด้านการออกแบบสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องจากบุคลากรและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง

7.2 แหล่งข้อมูลบุคคลอ้างอิง เพื่อการสัมภาษณ์สอบถามและติดต่อ

7.2.1 ผศ.ดร.ธนวิทย์ ลายิ้ม คณบดีคณะคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

7.2.2 ผศ.ดร.ณัฐวุฒิ ปรียวณิชย์ ภาควิชาผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ รศ.ดร.ไชศรี ภักดีสุขเจริญ ภาควิชาผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7.2.3 คุณกฤตย มีทวี รองนายกเทศมนตรีตำบลอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

7.2.4 คุณกิตติพล คำนวนวิทย์ ทีมผู้ริเริ่มงานสวัสดิ์ชัยนาท Art & Craft

7.2.5 คุณสุเธียร โลกุลประกิจ วุฒิสถาปนิก เจ้าของเพจบางกอกเสกตเซอร์

7.2.6 คุณณัฐพงศ์ นवलแสง สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชัยนาท

7.2.7 คุณอภิวัฒน์ ไคววารินทร์ เจ้าของธุรกิจ

7.2.8 คุณกานต์ ไตรทอง บริษัท มีฟาร์มสุข (ไม่ จำกัด)

7.3 แหล่งข้อมูลตัวสถานที่และสภาพแวดล้อมเพื่อการวิเคราะห์

7.3.1 กรณีศึกษาเพื่อสำรวจอุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม (Creative Cultural Industries) ตามโครงการสร้างแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะและวัฒนธรรม และการออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ ในพื้นที่จังหวัดนครพนม จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ และจังหวัดมุกดาหาร โดยเป็นการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการด้วยศิลปะการออกแบบเพื่อตอบสนองการท่องเที่ยวชุมชน

7.3.2 การวิเคราะห์กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวชนบท ทั้งในและนอกเขตเทศบาลของจังหวัดเมืองรอง ทุกภูมิภาคของประเทศและต่างประเทศ เพื่อสังเกตและเทียบรอย

คุณภาพ เช่นภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่จังหวัดนครสวรรค์ 1.พาสาน เทศบาลปากน้ำโพ บึงบอระเพ็ด ภาคกลางตอนบน จังหวัดอุทัยธานีและชัยนาท ได้แก่

2.ฝายทดน้ำปางสวรรค์ อบต.คอกควาย อ.บ้านไร่ 3.อ่างเก็บน้ำห้วยหนองโรง อ.เนินขาม
4.วัดพระแก้ว 5.หลวงพ่อกวยวัดโฆสิตาราม 6.ตลาดนัดวัดสกุณาราม 7.ศาลาทำเสด็จ 8.วัดมหาธาตุ อำเภอสรรคบุรี ภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดราชบุรี 9. สวนกล้วยไม้ The Bloom
10. โคโรฟิลต์ ปริณมทลกรุงเทพฯได้แก่จังหวัดนครปฐม นนทบุรี สมุทรสงคราม 11. ตลาดสุขใจ สามพรานริเวอร์ไซด์ 12.สวนบัววิคตอเรียป้ามาลัย บางบัวทอง 12.โครงการอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์ มูลนิธิชัยพัฒนา ภาคกลางติดกับปริณมทลได้แก่ สุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง 13.ตลาดร้อยปีสามชุก 14. พื้นที่เกษตรสองไร่สโลว์ไลฟ์ คุณค่าพัน แก้วมา 15. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมู่บ้านจักสานบางเจ้าฉ่า ภาคใต้ ได้แก่ 16.วัดเจดีย์ อำเภอสิชล 17.วัดพระบรมธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ฯลฯ กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในประเทศเอสโตเนีย ฟินด์แลนด์ และสวีเดนที่ได้ไปทัศนศึกษาดูงาน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเมืองคูมาโมโตะและเมืองโตโกะ จังหวัดอิบารากิ ประเทศญี่ปุ่น และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในแคว้นโบโลญญา ประเทศอิตาลี ฯลฯ

7.4 แหล่งข้อมูลจากผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอก ผู้ทรงคุณวุฒิ ทำการประเมิน

7.4.1 ผศ.ดร.ธนวิทย์ ลายิ้ม คณบดีคณะคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

7.4.2 ผศ.ดร.ณัฐวุฒิ ปรียานิตย์ ภาควิชาผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ รศ.ดร.ไชศรี ภัคดีสุขเจริญ ภาควิชาผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7.4.3 คุณกฤตย มีทวี รองนายกเทศมนตรีตำบลอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

7.4.4 คุณกิตติพล คำนวนวิทย์ ทีมผู้ริเริ่มงานสวัสดิ์ชัยนาท Art & Craft

7.4.5 คุณสุเชียร โล่กุลประกิจ วุฒิสถาปนิก เจ้าของเพจบางกอกเสกตเซอร์

7.4.6 คุณณัฐพงศ์ นवलแสง สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชัยนาท

7.4.7 คุณอภิวัฒน์ ไคววารินทร์ เจ้าของธุรกิจ

7.4.8 คุณกานต์ ไตรทอง บริษัท มีฟาร์มสุข (ไม่) จำกัด

7.5 แหล่งข้อมูลจากต้นแบบ แบบร่างกิจกรรมการออกแบบ

กิจกรรมสตรีตอาร์ตคิงส์สำเภา มโนรมย์ สตรีตอาร์ตสรรคบุรี สตรีตอาร์ต ตลาดสดภาษีสูง จังหวัดชัยนาท กิจกรรมตลาดนัดสวัสดีชัยนาท สตรีตอาร์ตในตัวเมืองจังหวัดชัยนาท กิจกรรมชัยนาทตลาดนัดกาแฟและคราฟท์ กิจกรรมวาดภาพในทริปมโนรมย์ ชัยนาท โดยเพจบางกอกเสกตเซอร์

8. อุปกรณ์/การออกแบบ/สถานที่ ที่ใช้ในการค้นคว้า

อุปกรณ์

1. สมาร์ทโฟน และแอปพลิเคชันต่าง ๆ
2. คอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์
3. กล้องบันทึกภาพ และเครื่องบันทึกเสียง
4. ยานพาหนะเดินทางทั้งในประเทศ และต่างประเทศ
5. แบบประเมิน และสูจิบัตรนิทรรศการ

การออกแบบ

1. การออกแบบสภาพแวดล้อม และอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้อง
2. การออกแบบสภาพแวดล้อมประกอบพื้นที่กรณีศึกษา
3. การออกแบบวิธีการบันทึกข้อมูลและสรุป

สถานที่

1. สถานที่สำรวจตามกรณีศึกษาทั้งในและต่างประเทศ
2. สถานที่จัดการทดลองทดสอบ
3. สถานที่ทำการจัดเตรียมนิทรรศการ

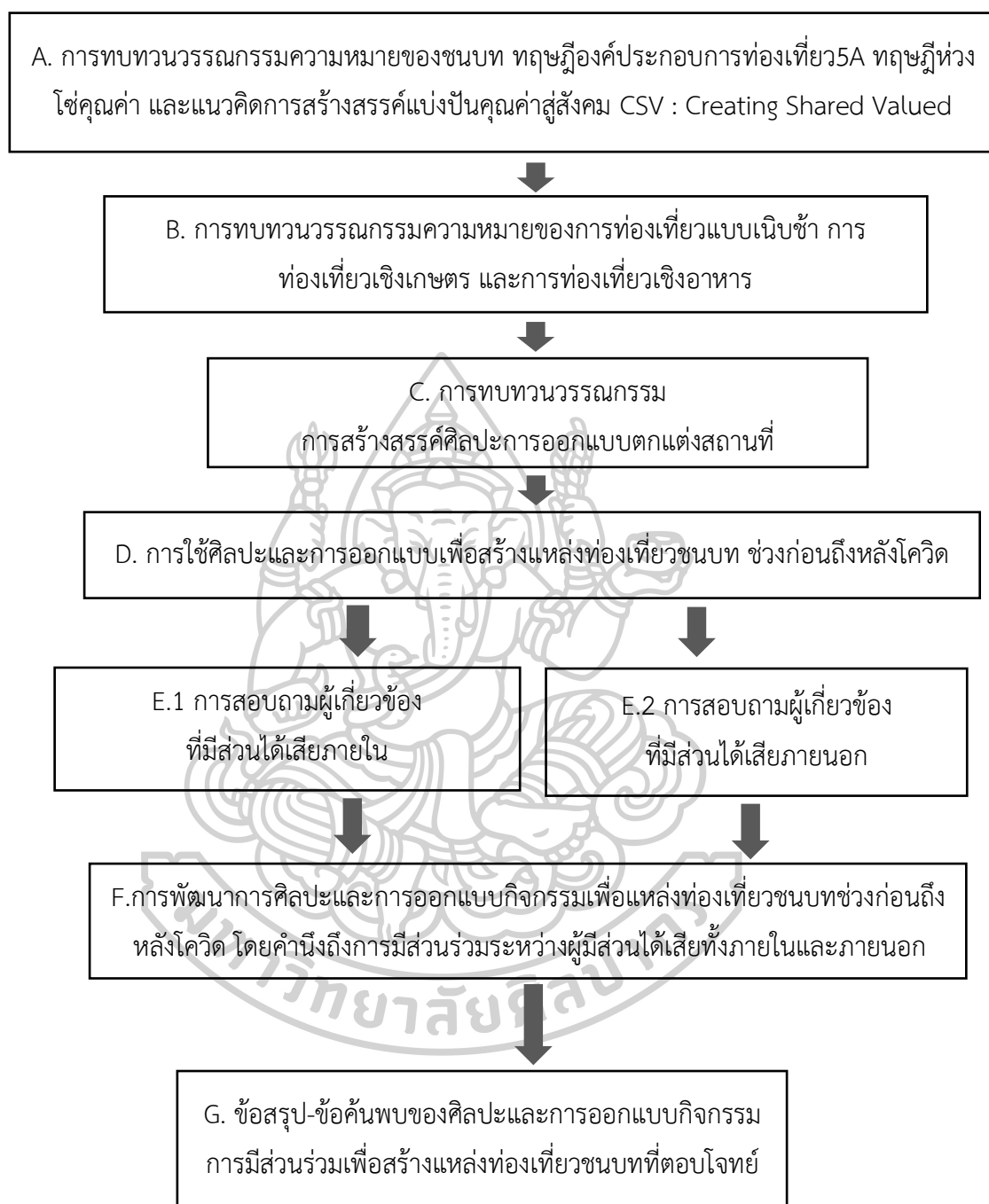
9. ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการวิจัย

(โดยประมาณ) 760,000 บาท (เจ็ดแสนหกหมื่นบาทถ้วน) ประมาณการ

10. การเสนอผลงาน

- 10.1 การนำเสนอเป็นบทความวิชาการที่มาจากการศึกษาระหว่างขั้นตอนการศึกษาผ่านเวทีวิชาการและการตีพิมพ์ลงวารสารของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เปิดรับ
- 10.2 การประยุกต์เป็นผลงานสร้างสรรค์ในเวทีเวิร์คชอปสร้างสรรค์ผลงานระดับชาติและนานาชาติ นำเสนอในเวทีต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น เพาะช่าง มทร. ธัญบุรี ประสานมิตร เป็นต้น
- 10.3 การนำเสนอผลงานวิจัย/สร้างสรรค์ผ่านรูปแบบนิทรรศการนำเสนอโดยได้รับความอนุเคราะห์อุดหนุนจากต้นสังกัดหรือภาคเอกชนที่สนใจ
- 10.4 การมอบสิทธิให้นำผลงานไปใช้ประโยชน์ยังมูลนิธิและองค์กรสาธารณะเพื่อสังคม เช่น มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย เป็นต้น

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท”

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

1. ความหมายของชนบทสมัยใหม่ที่มีผลต่อการออกแบบเพื่อการท่องเที่ยว

จากความหมายของชนบท โดย ราชบัณฑิตยสถาน (2524) ให้ความหมายถึงคำว่าชนบทว่าหมายถึงส่วนที่อยู่นอกเขตเมืองหรือเขตเทศบาลออกไป ที่มีความหนาแน่นของประชากรต่ำกว่าในเมือง ประชากรมีความเป็นแบบเดียวกันในลักษณะเชื้อชาติและความรู้สึกทางสังคม มีความแตกต่างทางสังคมและการแบ่งชั้นทางสังคมน้อย รัับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมที่เกิดตามธรรมชาติและมีอิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของชนบทมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติโดยตรง มีการเปลี่ยนแปลงในด้านที่อยู่อาศัย อาชีพ และอื่น ๆ น้อย การย้ายถิ่นจะเป็นลักษณะจากชนบทสู่เมือง มีการติดต่อและสื่อสารกันน้อยกว่าคนในเมือง มีการติดต่อและมีความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิ (Primary relation) ความสัมพันธ์จะเป็นแบบส่วนตัวง่าย ๆ แต่จริงใจ เป็นชุมชนที่ประกอบด้วยประชากรและครอบครัวที่ประกอบอาชีพการเกษตร ส่วนอาชีพอื่นในชุมชนนั้นมีน้อยกว่า และมักเป็นชุมชนเกษตรกรรมขนาดเล็ก ๆ แต่ใช้พื้นที่ขนาดใหญ่ในการประกอบอาชีพ แต่จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมจำนวนมากในปัจจุบันพบว่าหลายความหมายของชนบทเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากความอิสระและเท่าเทียมในเทคโนโลยีการเข้าถึงข้อมูล ความรู้และข่าวสารทางสังคม เพื่อการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ ทำให้ชนบท มีวิถีชีวิตสมัยใหม่ที่สะท้อนถึงการใช้ชีวิตในสังคมชนบทไทยสมัยใหม่ มีความใกล้เคียงกับสังคมเมืองมากขึ้น โดยมีประเด็นทางวัฒนธรรมหรือประเพณีต่างๆ ที่อาจยังรักษาให้ดำรงอยู่ โดยมีบริบทความเป็นสมัยใหม่ จากการศึกษา ของสานิตย์ หนูนิล (2563) พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบท 3 ประการ ได้แก่ รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทด้านกิจกรรม ด้านความสนใจ และ ด้านความคิดเห็น โดย (1) รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทด้านกิจกรรม แบ่งออกได้เป็น 10 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มนักกิจกรรมเพื่อสังคม กลุ่มคนศรัทธาในศาสนาและรักสุขภาพ กลุ่มนักบริโภคตามสมัยนิยม กลุ่มคนรักความบันเทิง กลุ่มคนชอบงานอดิเรก กลุ่มคนรักการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย กลุ่มคนติดบ้าน กลุ่มนักอ่านและนักท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ กลุ่มคนนิยมรับสื่อจากวิทยุและโทรทัศน์ และกลุ่มคนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (2) รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทด้านความสนใจ แบ่งออกได้เป็น 12 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มคนสนใจความเป็นไปของสังคม กลุ่มคนสนใจดูแลสุขภาพตนเอง กลุ่มคนสนใจพัฒนาตนเองและมองเป้าหมายอนาคต กลุ่มคนสนใจครอบครัว กลุ่มคนสนใจติดตามข่าวสาร กลุ่มคนสนใจวัฒนธรรม กลุ่มคนสนใจตามกระแสสังคม กลุ่มคน

สนใจการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี กลุ่มคนสนใจการพักผ่อนและกิจกรรมนันทนาการ กลุ่มคนสนใจในเสียงเพลง กลุ่มคนสนใจใช้ชีวิตแบบพอเพียง และกลุ่มคนสนใจใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย (3) รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นแบ่งออกได้เป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มคนหัวคิดสมัยใหม่ กลุ่มคนคิดไม่ตามกระแสหลัก กลุ่มคนใส่ใจการเมือง กลุ่มคนหัวคิดผู้ประกอบการ กลุ่มคนคิดบวก กลุ่มคนมุ่งเน้นคุณค่าทางจิตใจ กลุ่มคนหัวอนุรักษ์นิยม และกลุ่มคนให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว ซึ่งกลุ่มคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทเหล่านี้ มีความน่าสนใจต่อการสร้างพื้นที่และกิจกรรมให้เพิ่มโอกาสของการยึดโยงกันเองให้ได้ด้วยการสร้างโซ่คุณค่าร่วมกันโดยอาศัยแนวคิด CSV : การสร้างธุรกิจแบบแบ่งปันคุณค่าร่วมกัน โดยหมุนเวียนกันนำความสนใจของแต่ละกลุ่มผลัดเปลี่ยนกันนำเสนอความชื่นชอบของกลุ่มให้เป็นพื้นที่แสดงสินค้าและบริการ เพื่อโอกาสทางธุรกิจ ในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียสำคัญในบทบาทต่างๆของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านกิจกรรม รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความสนใจ และรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทที่หลากหลายนี้ เพื่อนำมาสู่การรู้จักกันและกัน ตลอดจนสามารถยึดโยงเป็นเศรษฐกิจที่พึ่งพากันและกันและช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจหดตัว จนถึงเพื่อดึงดูดผู้คนภายนอกสังคมชนบทให้เข้ามาแก้ปัญหาภาวะประชากรหดตัวอย่างยั่งยืนให้กลายเป็นเมืองชนบทที่มีผู้คนมากขึ้นได้ต่อไป

2. ทฤษฎีองค์ประกอบของการท่องเที่ยว (5A Tourism) เพื่อรองรับชนบทสมัยใหม่

องค์ประกอบการท่องเที่ยว (5A) หมายถึง องค์ประกอบทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีหลักแนวคิดในรูปแบบดังนี้ 1.การเข้าถึง (Accessibility) ความสามารถของผู้ให้บริการเพื่อเข้าถึงการคมนาคมถึงแหล่งท่องเที่ยว 2.กิจกรรม (Activity) ภายในสถานที่ท่องเที่ยวที่มีรูปแบบกิจกรรมให้กับผู้รับบริการ ผู้ร่วมกิจกรรม 3.สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกเตรียมไว้สำหรับนักท่องเที่ยว 4.สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) แหล่งท่องเที่ยวมีทรัพยากรที่สามารถให้ความสนทนันทนาการอย่างดีเป็นที่พอใจ และ 5.ที่พัก (Accommodation) ภายในสถานที่แหล่งท่องเที่ยวต้องมีที่พักให้กับผู้เข้ามาใช้บริการ ชิตวร ประดิษฐ์รอด (2559) โดยสรุปคือ องค์ประกอบการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้ให้บริการนั้น ถ้าแหล่งท่องเที่ยวมีองค์ประกอบที่สำคัญครบ 5A ก็จะสามารถจูงใจให้ท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมได้อย่างต่อเนื่อง และยังสามารถสร้างจุดสนใจในแหล่งท่องเที่ยวของรูปแบบนั้น ๆ ได้

จากการศึกษาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวเพื่อรองรับแหล่งท่องเที่ยวชนบทสมัยใหม่ที่จะดำเนินการทดลองในพื้นที่วิจัยจังหวัดชัยนาท สอดคล้องกับข้อค้นพบด้านช่วงอายุ ของ

นักท่องเที่ยวชาวไทย โดยมี 2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) ที่มีผลต่อนัยสำคัญทางสถิติ จากงานวิจัยองค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อความสนใจท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีตของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ของณัฏฐ์พัชร์ กาญจนรัตน์ และ กุลพิชญ์โกโคโยอุดม (2563)

ทฤษฎี 5A ของ ชิตวร ประดิษฐ์รอด (2559) ซึ่งมีรายละเอียด ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ได้แก่ 1) สิ่งดึงดูดใจเชิงธรรมชาติ (Natural Attractions) 2) สิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น (Built Attractions) รวมถึง กิจกรรมที่มนุษย์จัดขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว เช่น สวนสนุก และกิจกรรมการประชุม (Meeting, Incentive, Exhibition, Convention: MICE) 3) สิ่งดึงดูดใจเชิงศิลปวัฒนธรรม (Cultural Attractions) 4) สิ่งดึงดูดใจเชิงชุมชนสัมพันธ์ (Social Attractions) 5) กิจกรรม (Activities) สถานที่ท่องเที่ยวควรจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ (Activities) ที่นักท่องเที่ยวสามารถทำในช่วงเวลาที่พำนัก และท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้น เพื่อเพิ่มความน่าสนใจของการท่องเที่ยว และช่วงเวลาที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยวกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีความหลากหลาย และตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วย อาทิ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจับจ่ายใช้สอย กิจกรรมทางทะเล เช่น ดำน้ำ ว่ายน้ำ เป็นต้น กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมเดินป่า กิจกรรมดูนก กิจกรรมส่องสัตว์ กิจกรรมแสง สีเสียง ในสถานที่ท่องเที่ยว นั้น ๆ เป็นต้น

การเข้าถึง (Access) สภาพการเข้าถึง (เส้นทางคมนาคม) หมายถึง ความสะดวกสบายเหมาะต่อการเดินทางท่องเที่ยว โดยพิจารณาจากระยะทางจากจุดศูนย์กลางการท่องเที่ยวมาสู่แหล่งท่องเที่ยว เช่น ระยะทางจากตัวเมือง ซึ่งจะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้น โดยพิจารณาจากลักษณะการเดินทาง สภาพเส้นทาง เช่น รถยนต์ เรือ หรือเดินเท้า เอื้ออำนวยต่อการเดินทาง มีสภาพอย่างไร เป็นถนนคอนกรีต ลาดยาง หรือถนนดิน ลูกรัง และถ้าเป็นทางเท้า สภาพทางเดินดีหรือไม่ ระยะทาง เหมาะกับนักท่องเที่ยวในการเดินเพียงใด การจัดหาหนะสะดวกหรือยาก แพงหรือถูก เป็นต้น ดังนั้น ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินการเข้าถึงอาจพิจารณาจาก ความสะดวก การมีอุปสรรค หรือสิ่งกีดขวางการเดินทาง ลักษณะการเดินทาง และสภาพถนน การคมนาคมขนส่ง และความสะดวกในการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว (Access) เช่น การมีรถโดยสารสาธารณะ และสภาพถนนหนทาง ฯลฯ

นอกจากนี้การเข้าถึงในแหล่งท่องเที่ยวยังหมายถึงสิ่งที่สามารถทำให้ นักท่องเที่ยวรู้จัก และทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้นด้วย

สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) หมายถึง สิ่งบริการขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว และระบบสาธารณูปการ ซึ่งมีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถจะใช้อย่างสะดวกสบายมากน้อยเพียงใด เช่น ที่พักแรม ร้านอาหาร และเครื่องดื่ม สถานเริงรมย์สถานบริการอื่น ๆ ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ สถานรักษาพยาบาล สถานีตำรวจ หรือระบบรักษาความปลอดภัย เป็นต้น โดยจะพิจารณาทั้งปริมาณ และคุณภาพควบคู่กันไป และถ้าหากในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว นั้นไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างครบถ้วน พิจารณาถึงความสะดวก และความใกล้ไกลที่จะไปอาศัยใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกจากแหล่ง ชุมชนข้างเคียงได้ยากง่ายเพียงใด ดังนั้น ตัวแปรที่ใช้ในการประเมินสิ่งอำนวยความสะดวก อาจพิจารณาได้จากระบบสาธารณูปโภคหรือสาธารณูปการ การให้บริการบ้านพัก สถานบริการต่าง ๆ ระบบสื่อความหมายและระบบการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก ณ แหล่งท่องเที่ยว (Destination Amenities) ได้แก่ 1) ร้านอาหาร 2) ร้านค้าต่าง ๆ เช่น ร้านขายของ บริษัทบริการการท่องเที่ยว ร้านของที่ระลึก 3) การบริการอื่น ๆ เช่น ร้านตัดผม ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านเช่า รถ 4) ระบบสาธารณูปโภค 5) สถานีตำรวจ โรงพยาบาล ฯลฯ

ที่พัก (Accommodation) สถานที่ท่องเที่ยวควรมีจำนวนที่พักที่เพียงพอ พร้อมทั้งมีความหลากหลายด้านราคา และการบริการ และมีความเหมาะสมต่อสถานที่ และที่พักรออยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยว นัก ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย และปลอดภัย ที่พักในแหล่งท่องเที่ยว (Accommodation) เช่น โรงแรม รีสอร์ท บังกะโล และเกสต์เฮาส์ ดังนั้น

การวิเคราะห์กรณีศึกษาการท่องเที่ยวชนบทสมัยใหม่ต่อผู้มีส่วนได้เสีย โดยการศึกษากรณีศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวชนบทไทยและต่างประเทศ ตลอดจนนโยบายและมาตรการภาครัฐ ก่อนเกิดการแพร่ระบาดของโควิด 19 ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาสูงถึง 40 ล้านคนต่อปี จากหลากหลายสัญชาติ แต่ละกลุ่มมีพฤติกรรมการใช้จ่ายแตกต่างกันออกไป อาทิ นักท่องเที่ยวชาวจีน ที่มักเดินทางเป็นกลุ่มใหญ่กับกลุ่มทัวร์ ชอบการช้อปปิ้งและมียอดซื้อของฝากสูงกว่านักท่องเที่ยวชาติอื่น ขณะที่นักท่องเที่ยวชาวยุโรปต้องการมาพักตากอากาศ เพื่อหลีกเลี่ยงอากาศหนาว ขึ้นชอบการเดินทางด้วยตัวเอง ที่พักแรมอยู่ที่ใดที่หนึ่งเป็นระยะเวลาสั้น นิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และท่องเที่ยวยามค่ำคืน เป็นต้น ภายหลังจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 ลูกค้านักท่องเที่ยวชาวไทย เปลี่ยนจากนักท่องเที่ยวต่างชาติมาเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งมีค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อทริปน้อยกว่า และยังมีพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวที่แตกต่างจากนักท่องเที่ยวต่างชาติอย่างชัดเจน โดยลูกค้าชาวไทยส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเข้าพักที่ค่อนข้างสั้นในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์

ท่องเที่ยวข้ามภูมิภาคหรือจังหวัดใกล้เคียง และมักเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวหรือเดินทางเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพราะกังวลเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโควิด 19 ดังนั้นค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จึงถูกใช้ไปกับเฉพาะค่าที่พักและค่าอาหารในระยะสั้น ๆ แตกต่างจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อทริปสูงกว่า เนื่องจากเดินทางมาไกลกว่า จึงมีระยะเวลาการเข้าพักที่ยาวนานกว่า และยังเดินทางอย่างต่อเนื่องตามเส้นทางการท่องเที่ยว โดยเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ดูช้าง ชมคาบาริโตโชว์ เป็นต้น ซึ่งเป็นการช่วยกระจายรายได้ไปยังหลากหลายพื้นที่และธุรกิจนอกเหนือจากโรงแรมและร้านอาหาร สุรียา หมานมานะ (2563)

พฤติกรรมการท่องเที่ยวและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ต่างจากชาวต่างชาติ ลักษณะเช่นนี้ส่งผลให้ธุรกิจส่วนใหญ่ในภาคการท่องเที่ยวไทยมีลูกค้าเป็นชาวต่างชาติเป็นหลัก อาทิ ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจรถทัวร์/รถตู้ ธุรกิจขายของฝาก และธุรกิจสถานบันเทิง โดยเฉพาะในพื้นที่ท่องเที่ยวหลักของประเทศที่อาศัยนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยพื้นที่ท่องเที่ยวเมืองรอง เมืองชนบท อาจมีผู้ประกอบการลักษณะนี้อยู่น้อยหรือแทบไม่มีเลย อย่างไรก็ตามศึกษาจังหวัดชัยนาทรายได้หลักจังหวัดมาจากการพึ่งพารายได้จากภาคการเกษตร และแทบไม่มีร้านอาหารหรือจำหน่ายเครื่องดื่มยามค่ำคินเลย

นอกจากนี้ การระบาดของโควิด 19 ยังทำให้มีการปรับใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเพิ่มขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวเชิงธุรกิจที่เคยอยู่ในรูปแบบของ MICE (Meetings, Incentive Travel, Conventions, Exhibitions) เปลี่ยนไปด้วย จากเดิมที่ต้องเดินทางมาพบปะสังสรรค์สร้างเครือข่าย มีค่าใช้จ่ายต่อทริปสูง เปลี่ยนเป็นการประชุมออนไลน์ที่ไม่ต้องจองห้องพัก หอประชุม หรือยานพาหนะ เมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติยังกลับมาไม่มากพอ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จึงยังไม่กลับมาเปิดตามปกติ มีเพียงธุรกิจโรงแรมที่ทยอยกลับมาเปิดให้บริการตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

จากการศึกษาการเดินทางไปสู่ยุค next normal ของภาคการท่องเที่ยวไทยยังมีอุปสรรคให้ภาคธุรกิจต้องฝ่าฟันอีกมาก ทั้งจากจำนวนและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นผลจากนโยบายการเปิดประเทศของประเทศต้นทาง และความกังวลต่อการแพร่ระบาดของโควิด 19 ของลูกค้าแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันออกไป ประกอบกับความไม่แน่นอนที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและคาดการณ์ผลกระทบได้ยากจาก (1) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่มีการกลายพันธุ์และสร้างความกังวลเป็นระยะ (2) ภาวะเงินเฟ้อสูงที่หลายประเทศทั่วโลกกำลัง

เผชิญ ฤดูร้อนที่รุนแรงของประเทศไทย ต้นเหตุเกิดจากความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ซึ่งเป็นปัจจัยกดดันการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกและคาดเดาได้ยากว่าจะจบลงเมื่อไร (3) ภาวะโลกรวน (climate change) อาจส่งผลให้ฤดูกาลท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไป ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เช่นเดิม

ธุรกิจปรับตัวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวแบบใหม่ จากการหารือกับผู้ประกอบการในธุรกิจท่องเที่ยว รวมถึงการสำรวจความเชื่อมั่นผู้ประกอบการที่พักแรม ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ทำร่วมกับสมาคมโรงแรมไทยตลอด 2 ปีที่ผ่านมา พบว่าคุณสมบัติสำคัญที่จะช่วยให้ธุรกิจท่องเที่ยวสามารถปรับตัวรองรับความปกติใหม่ได้ ประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้

1. การหาโอกาสเพิ่มรายได้ จับเทรนด์ใหม่ให้ทันและปรับตัวให้เร็ว เพราะการทำธุรกิจโดยอ้างอิงจากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในอดีตอาจจะไม่ได้ผลดีเท่าเดิม ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจึงต้องปรับตัวและเรียนรู้ให้เท่าทันความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เช่น กลุ่ม Staycation และ Workation ที่ต้องการทำงานในขณะที่ท่องเที่ยวไปด้วย ต่อยอดมาจากกระแส work from anywhere กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมาไทยมากที่สุดหลังจากเริ่มเปิดประเทศ ได้แก่ ชาวอินเดีย ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวคือ นิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวกันเองเป็นครอบครัว บางรายมาจัดงานแต่งงานในไทย และวัฒนธรรมการแต่งงานของชาวอินเดียจะจัดงานยิ่งใหญ่ ทำให้มีครอบครัว ญาติ และเพื่อนฝูง เดินทางมาร่วมงานด้วย สำหรับพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจคือ คนอินเดียจะชื่นชอบการรับประทานอาหารอินเดีย และนิยมดูการแสดงหรือกิจกรรมที่สร้างความบันเทิง เช่น เทียวซาฟารีเวิลด์ และล่องเรือในแม่น้ำเจ้าพระยา ไม่นิยมช้อปปิ้งสินค้าเหมือนกับนักท่องเที่ยวชาวจีน แต่นิยมซื้อของที่มือเร่และเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมากกว่า เทรนด์นี้จึงอาจเป็นโอกาสหนึ่งในการเพิ่มรายได้ให้ผู้ประกอบการได้ นอกจากนี้ผู้ประกอบการต้องพร้อมปรับตัวตลอดเวลาเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง อย่างในช่วงแรกของการเปิดประเทศ นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาไทยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มาจากทวีปยุโรป พักเป็นเวลาหลายวัน แต่เมื่อความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครนปะทุขึ้น ส่งผลให้นักท่องเที่ยวยุโรปชะลอการเดินทาง นักท่องเที่ยวหลักจึงเปลี่ยนไปเป็นกลุ่มที่เข้ามาเป็นระยะเวลาสั้น ๆ จากประเทศสิงคโปร์

มาเลเซีย อินเดี๋ย รวมถึงกลุ่มประเทศตะวันออกกลางแทน หากธุรกิจพร้อมปรับตัวก็จะสามารถเปิดรับตลาดใหม่ที่อาจเป็นกลุ่มลูกค้าสำคัญในอนาคตได้

2. ความสามารถในการบริหารต้นทุน อีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ธุรกิจส่วนใหญ่ปรับตัวกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดได้คือ การบริหารจัดการต้นทุน โดยปรับใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมาอย่างเหมาะสม เช่น (1) การเพิ่มประสิทธิภาพและปรับเปลี่ยนจำนวนแรงงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงใช้พนักงานที่มีทักษะการใช้เทคโนโลยีและ multi-tasking มากขึ้น (2) การลดต้นทุนในการบริหารจัดการ เช่น เปิดให้บริการบางส่วนหรือปิดกิจการชั่วคราว และ (3) การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในธุรกิจ เช่น ขยายช่องทางในการรับจองห้องพักผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ ซึ่งช่วยลดต้นทุนและข้อจำกัดในการเข้าถึง โดยเฉพาะในกลุ่ม SMEs
3. การฟื้นตัวอย่างรวดเร็วภายใต้สถานการณ์ที่ยากลำบาก (Resilience) ในระยะถัดไปที่ยังมีความไม่แน่นอนสูง ธุรกิจบางส่วนจึงเลือกที่จะรอดูสถานการณ์และยังไม่กลับมาให้บริการ สอดคล้องกับภาคแรงงานที่ส่วนใหญ่ยังไม่กล้ากลับเข้าสู่ภาคการท่องเที่ยว เพราะยังมีความไม่แน่นอนด้านรายได้อยู่มาก จึงมีความเป็นไปได้ว่า ในอนาคตอาจเกิดการจำกัดของผู้ให้บริการในภาคท่องเที่ยวได้ แต่หากสถานการณ์การแพร่ระบาดและความขัดแย้งด้านภูมิรัฐศาสตร์ยุติลง จำนวนนักท่องเที่ยวอาจกลับเข้ามามากกว่าที่คาด ดังนั้น ธุรกิจจึงต้องเตรียมแผนสำรองไว้ เพื่อรองรับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดจะได้ไม่พลาดโอกาสครั้งสำคัญ อาทิ เตรียมเงินทุนและแรงงาน ติดตามข่าวสารและสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อพร้อมที่จะกลับมาเปิดหรือปรับเปลี่ยนการให้บริการได้อย่างทันท่วงที่ next normal ของภาคการท่องเที่ยวไทยหลังจากการเปิดประเทศอาจกลับมาในรูปแบบเดิมหรือแบบใหม่ก็เป็นได้ จากปริมาณและความต้องการสินค้าและบริการของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่อาจเปลี่ยนแปลงไปอีกจากปัจจัยภายนอกที่เข้ามากระทบ ดังนั้น คุณสมบัติ 3 ประการ คือ จັบเทรนตีให้ทัน ปรับตัวให้เร็ว บริหารต้นทุนอย่างเหมาะสม และพร้อมลูกให้ไวจากสถานการณ์ที่ยากลำบาก เป็นสิ่งสำคัญที่จะประคับประคองให้ธุรกิจท่องเที่ยวไทยสามารถฝ่าฟันอุปสรรคในช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่ next normal นี้ไปได้อย่างแข็งแกร่ง สามารถก้าวเข้าสู่ความปกติใหม่ได้อย่างภาคภูมิ ไม่ว่าจะเปลี่ยนไปเป็นรูปแบบใด

3. แนวทางแก้ปัญหาเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวรับมือต่อสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส

โควิด-19

ที่ระบาดลุกลามไปทั่วโลกเพื่อนำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดและแนวทางสร้างสรรค์ใหม่ที่รองรับการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบท ตามแนวคิดชีวิตวิถีใหม่ โดยในที่นี่ได้ทำการรวบรวมแนวทางมาตรการภาครัฐในประเทศไทยที่รองรับการท่องเที่ยว โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ระยะช่วงภาวะการระบาดโควิด 19 ช่วงผ่อนคลายมาตรการ และช่วงเปิดประเทศ รวมถึงการวางแผนและการคาดการณ์ประมาณการ ประเทศไทยประสบกับวิกฤติการระบาดของ COVID-19 ตั้งแต่ต้นปี 2563 ซึ่งซึ่งวิกฤติการระบาดดังกล่าวนับเป็นวิกฤติที่รุนแรงมากที่สุดในรอบ 100 ปีทำให้เศรษฐกิจไทยในปี 2563 หดตัวรุนแรงที่สุดในรอบ 23 ปีนับตั้งแต่วิกฤติเศรษฐกิจปี 2540 ภาครัฐการท่องเที่ยวและธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ (Economic growth) โดยมีสัดส่วนร้อยละ 20 – 22 ต่อ GDP ทั้งนี้ตั้งแต่ต้นปี 2563 ที่รัฐบาลประกาศปิดประเทศ (Lockdown) ห้ามการเดินทางท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศภายหลังเกิดการระบาดส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาประเทศไทยลดลงจาก 40 ล้านคนในปี 2562 เป็น 6.7 ล้านคน ในปี 2563 ซึ่งลดลงกว่าร้อยละ 83 โดยปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยก็เกิดขึ้นในระดับโลกด้วยเช่นกัน การระบาดของ COVID-19 ส่งผลกระทบในวงกว้างต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นมาตรการภาครัฐในประเทศไทยเพื่อแก้ปัญหาผลกระทบจึงดำเนินการในระดับสังคมภาพใหญ่ รัฐบาลจึงได้ออกมาตรการเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ได้รับผลกระทบจำนวน 3 ระยะ โดยเป็นการอัดฉีดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจเพิ่มเติมจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มถึง 2.4 ล้านล้านบาท ในช่วงปีงบประมาณ 2563 – 2564 โดยมีรายละเอียดสรุปได้เป็นระยะที่ 1 ที่ เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนและผู้ประกอบการ วงเงิน 27,500 ล้านบาท ผ่านมาตรการต่าง ๆ เช่น การบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขโลก และการลดเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมของนายจ้างและลูกจ้าง เป็นต้น ระยะที่ 2 ที่เน้นให้ความช่วยเหลือแก่ลูกจ้างนอกระบบ ลูกจ้างชั่วคราว และแรงงานที่ประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคม รวมถึงผู้ประกอบการรายย่อย วงเงิน 455,956 ล้านบาท เพื่อดำเนินมาตรการต่าง ๆ เช่น โครงการเราไม่ทิ้งกัน โครงการสินเชื่อฉุกเฉินเพื่อเพิ่มสภาพคล่องในการดำเนินชีวิตให้กับประชาชน และโครงการสินเชื่อพิเศษเพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบ เป็นต้น และระยะที่ 3 ที่เน้นการดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจในภาพรวม วงเงิน 1.9 ล้านล้านบาท โดยดำเนินการผ่าน 1) มาตรการทางการคลัง โดยใช้เงินกู้จากพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและ

สังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19 พ.ศ. 2563 วงเงิน 1 ล้านล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายด้านการแพทย์และสาธารณสุข การช่วยเหลือและเยียวยาประชาชน รวมถึงการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม 2) มาตรการด้านการเงินภายใต้พระราชกำหนดให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการรายย่อยที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19 พ.ศ. 2563 วงเงิน 500,000 ล้านบาท และ 3) มาตรการรักษาเสถียรภาพระบบสถาบันการเงินภายใต้พระราชกำหนดการรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ พ.ศ. 2563 วงเงิน 400,000 ล้านบาท

อย่างไรก็ดีมาตรการทั้ง 3 ระยะข้างต้น เป็นมาตรการที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ โดยมีมาตรการส่งเสริมและกระตุ้นการท่องเที่ยวภายในประเทศรวมอยู่ด้วย ได้แก่ โครงการเราเที่ยวด้วยกัน วงเงิน 1,500 ล้านบาท และโครงการเที่ยวปันสุข วงเงิน 2,400 ล้านบาท ซึ่งทั้งสองโครงการเป็นมาตรการทั่วไปในการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ ไม่ได้เป็นมาตรการเฉพาะที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเยียวยา และฟื้นฟูภาคการท่องเที่ยวและธุรกิจเกี่ยวเนื่องที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ COVID-19 สุรียา ฆานานานะ (2563)

จากโครงการวิจัย “การศึกษาผลกระทบจากไวรัสโควิด-19 ต่อภาคเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวไทย” โดย ศ. ดร.พิริยะ ผลพิรุฬห์และคณะ ปีพ.ศ. 2563 สนับสนุนทุนวิจัยโดย แผนงานท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) ได้สรุปถึงความท้าทายใหม่ ๆ ต่อการท่องเที่ยวหลังการระบาดโควิด 19 ในประเทศไทย หากสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 คลี่คลาย นักท่องเที่ยวอาจมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการท่องเที่ยวจากอดีต (Old Normal) ปรึบมาเป็นพฤติกรรมการท่องเที่ยวความเป็นปกติใหม่ (New Normal) โดยจะเพิ่มความใส่ใจในองค์ประกอบหลัก ๆ ได้แก่ 1) สุขภาพอนามัย (Sanitation) 2) ความสะอาด (Hygiene) 3) ความปลอดภัย (Safety) 4) ระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) 5) ดิจิทัล (Digital) 6) ความเชื่อถือได้ (Reliability) และ 7) ความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsibility) เพื่อให้เกิด “ความสมดุล (Balance)” ซึ่งก็คือความสามารถในการบริหารจัดการกับสถานะที่ไม่เป็นปกตินี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้ประกอบการภาคการท่องเที่ยวต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโรงแรม ร้านอาหารและเครื่องดื่ม บริษัทนำเที่ยวและธุรกิจสายการบิน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเตรียมความพร้อมและปรับรูปแบบการให้บริการให้สอดคล้องกับความต้องการและพฤติกรรมของผู้บริโภคในการใช้บริการและ

การบริโภคแบบปกติใหม่ ตลอดจนถึงโอกาสของการเกิดขึ้นของแหล่งท่องเที่ยวสถานที่ใหม่ๆจากโอกาสในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการท่องเที่ยวและเดินทางของนักท่องเที่ยวจากเดิมสู่ความใส่ใจด้านสุขภาพอนามัย ความสะอาด ความปลอดภัยและระยะห่างทางสังคม นำมาสู่โอกาสของการจัดการคุณค่าธุรกิจท่องเที่ยวเนบซ่าในพื้นที่ชนบทเมืองรองเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่อไป

4. ทฤษฎีห่วงโซ่คุณค่าเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าธุรกิจท่องเที่ยวชนบทสมัยใหม่

จากการทบทวนบทความความวิจัยเรื่องการใช้พื้นที่สาธารณะเป็นถนนคนเดินแบบตลาดนัดในเมืองของไทย ของระวีวรรณ โอฬารรัตน์มณี และวีระ สัจกุล (2555) พบว่าการใช้พื้นที่สาธารณะเป็นตลาดนัดแบบถนนคนเดินในประเทศไทยเริ่มต้นมาตั้งแต่ปีพ.ศ.2545 จากการปิดถนนสีลมเป็นถนนคนเดินแบบตลาดนัดอันเป็นผลมาจากปัญหาภาวะการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ ส่วนหนึ่งมาจากภาวะวิกฤตต้มยำกุ้งตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 จากการศึกษาถนนคนเดิน 15 แห่ง ทั่วภูมิภาคของประเทศพบว่า ถนนคนเดินไทยมีลักษณะเฉพาะตัวทั้งเชิงขนาด องค์ประกอบกายภาพ สังคม วัฒนธรรม การจัดวาง และใช้พื้นที่ และการบริหารจัดการ โดยมีลักษณะร่วมกันจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำตามกันมา ถนนคนเดินไทยจะเน้นส่งเสริมการท่องเที่ยว เศรษฐกิจชุมชน สังคม วัฒนธรรมเป็นหลัก และเกี่ยวข้องไม่มากนักกับการสร้างเสริมสุขภาพและสิทธิเสรีภาพการเดินเท้า การอภิปรายผลวิจัยพบว่า ถนนคนเดินไทยสะท้อนการใช้ถนนเป็นพื้นที่สาธารณะในการค้าขายโดย ผนวกกับตลาดนัดซึ่งเป็นหนึ่งในพื้นที่สาธารณะในวิถีชนบทไทย ทำให้ผู้วิจัยค้นพบการผสมผสานกับศิลปะประดับตกแต่งเมือง ในลักษณะของการสร้างตลาดเทศกาลที่เชื่อมโยงธุรกิจเชิงแบ่งปันคุณค่าเข้าด้วยกัน

โดย มนทิรา สังข์ทอง (2563) ทำการศึกษารูปแบบการจัดการโซ่อุปทานการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ องค์ประกอบของการจัดการการท่องเที่ยว 2 ประการที่สำคัญ ได้แก่ 1) อุปสงค์ทางการท่องเที่ยว หมายถึง ความต้องการหรือตลาดนักท่องเที่ยวซึ่งจะเป็นผู้ใช้สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการท่องเที่ยว 2) อุปทานทางการท่องเที่ยว ประกอบด้วย แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมในการท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติหรือวัฒนธรรม และลักษณะเฉพาะบางอย่าง ซึ่งรวมไปถึงอาหาร ที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ทำให้ผู้วิจัยสนใจถึงบทบาทหน้าที่และประโยชน์ของศิลปะและการออกแบบต่อการสร้างแรงดึงดูดใจให้ผู้คนสนใจในพื้นที่ชนบท ในทุกกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่อาศัยการเชื่อมโยงโครงสร้างของสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่เน้นเชิงแบ่งปันคุณค่า โดยร่วมกันใช้สิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทางเป้าหมายแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชนบท เพื่อชดเชยสิ่งอำนวยความสะดวกที่ขาดแคลนในพื้นที่ท่องเที่ยว ให้เกิดเป็นย่านหรือโครงข่ายการท่องเที่ยวชนบทที่มีประสิทธิภาพรองรับการท่องเที่ยวของชุมชนชนบทได้ต่อไป เช่นการเดินทางจากพื้นที่ท่องเที่ยวสู่ปลายทางห่างไกลของที่พักริมซึ่งมีจุดเด่นด้าน

งานบริการ และความสะอาดสบายของห้องพัก โดยอาศัยย่านท่องเที่ยว และย่านสิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีอยู่ระหว่างเส้นการเดินทางก่อนถึงที่พัก โดยถือเป็นโซ่อุปทานของการเดินทางท่องเที่ยว เน้นเข้าแบบใหม่ที่แบ่งปันการใช้ประโยชน์สิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างเส้นทางการท่องเที่ยวโดย เชื่อมโยงคุณค่าเข้าไว้ด้วยกัน

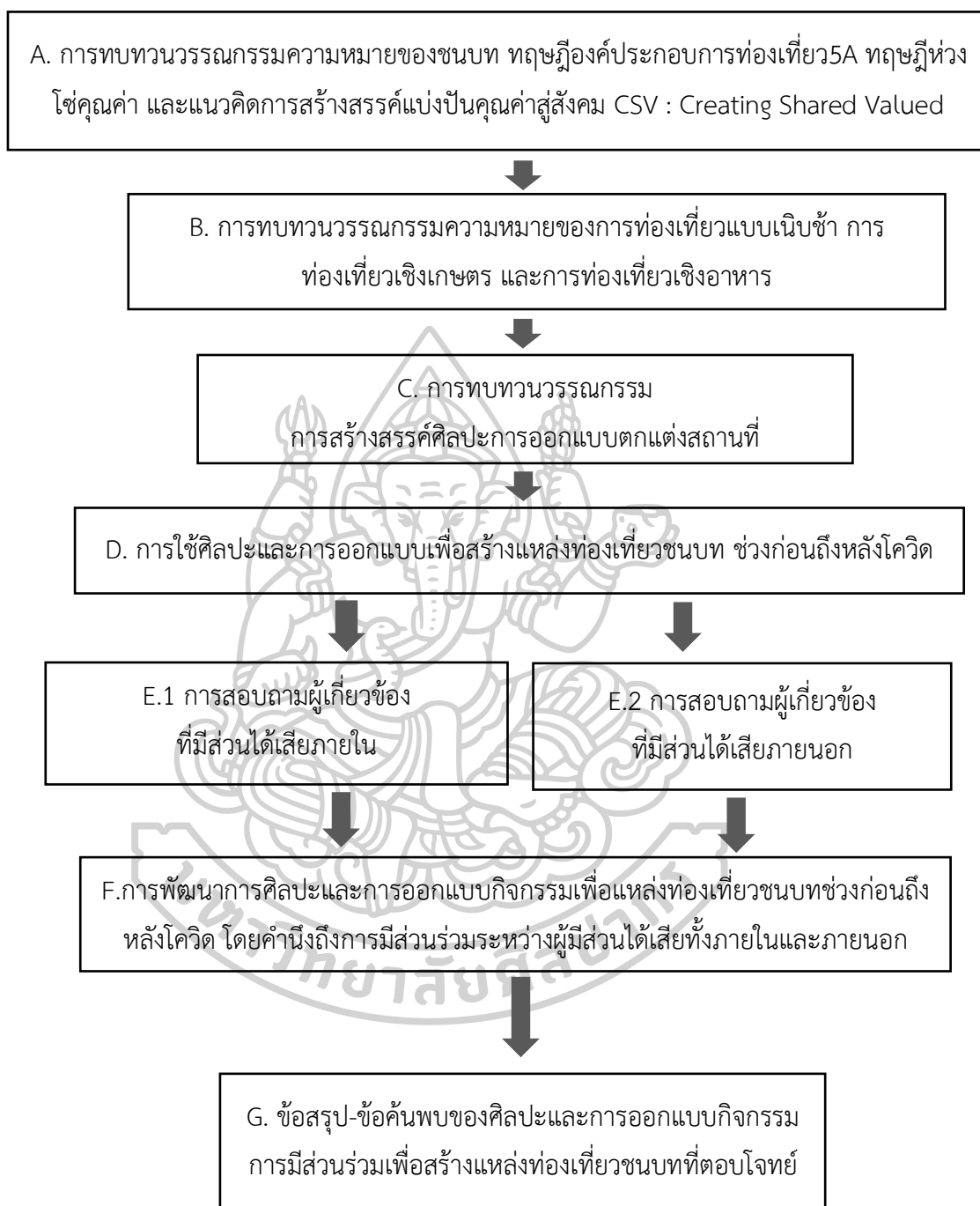
ความหมายของโซ่อุปทานทางการท่องเที่ยวยังครอบคลุมไปถึงการวางแผนพัฒนาและการ สนับสนุนของเจ้าหน้าที่รัฐ ในทุกระดับตั้งแต่ระดับนโยบายไปจนถึงระดับปฏิบัติการ ตลอดจนความ ร่วมมือร่วมใจจากชุมชนเจ้าของพื้นที่ โดยเน้นถึงความโดดเด่นของการท่องเที่ยวที่อาศัยชุมชนเป็น ฐาน (community based tourism) ต่อการสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญและ ความจำเป็นในการดำรงไว้ซึ่งคุณค่าที่สำคัญในท้องถิ่นตน โดยทำให้การท่องเที่ยวมุ่งเน้นไปถึงผลที่จะ เกิดแก่ชุมชน ต่อกระบวนการวางแผนและพัฒนา เพื่อการตัดสินใจเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ ครอบคลุมสมบูรณ์ อันจะนำมาซึ่งประโยชน์ที่ตกแก่ชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกันภายในห่วงโซ่ อุปทานของชุมชนต้องมีความร่วมมือกันเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของการพัฒนาโซ่อุปทานอย่าง ยั่งยืน โซ่อุปทานการท่องเที่ยวจึงเป็นกระบวนการสร้างสรรค์กิจกรรมและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว จนกระทั่งมีการส่งมอบบริการนั้นให้กับนักท่องเที่ยว (Zhang et al., 2009) โดยมีเป้าหมายหลัก คือ เพื่อทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจโดยรวมสูงสุดจากการเดินทางท่องเที่ยวในหนึ่งเส้นทาง และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถทำงานอย่างสอดคล้องกัน (Collaboration) อย่างลงตัว เพื่อตอบ สนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนากิจกรรม ที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทรัพยากรที่มีอยู่ภายในชุมชน มีการสร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ โดยยังคง ความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน การอนุรักษ์โดยใช้ทรัพยากรอย่างพอดี การรักษาและส่งเสริมความ หลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม โดยการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านกับเทคโนโลยีแบบใหม่ รวมถึงการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเหมาะสมที่จะสามารถดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวไปได้อย่าง ยาวนาน

5. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของกรณีศึกษา ภาคกลางและจังหวัดชัยนาท

จากการศึกษาลักษณะโดยธรรมชาติของสภาพภูมิศาสตร์สามเหลี่ยมปากแม่น้ำเจ้าพระยา โดย วลัยลักษณ์ ทรงศิริ (2559) พบว่า พื้นที่บริเวณภาคกลางของประเทศไทยปัจจุบัน เป็นพื้นที่ดิน ดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ ที่กว้างใหญ่ที่ลาดเอียงต่ำมีแร่ธาตุจากดินและตะกอนพัดพาสะสมอุดม สมบูรณ์ แต่มีการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำขึ้นลงแต่ละช่วงเวลาและฤดูกาลที่รวดเร็วและคาดการณ์ยากทำ ให้เป็นพื้นที่เพาะปลูกตาม ธรรมชาติได้น้อย มาสู่การจัดการระบบท่อน้ำชลประทาน เพื่อสร้าง เครื่องช่วยเชื่อมโยงน้ำไปยังพื้นที่ราบลุ่มกว้างใหญ่ตอนล่างได้ใช้ประโยชน์ทั่วถึงในการเพาะปลูกและ

การขนส่งทางน้ำให้ได้ผลดี กลายเป็นผู้ผลิตข้าวเพื่อส่งออกเป็นแห่งแรกของโลกตั้งแต่สมัยอยุธยา - รัตนโกสินทร์ เป็นต้นมา และการศึกษาการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำทะเลสมัยโฮโลซีนตอนปลายในประเทศไทยของมนตรี ชูวงศ์ และคณะ (2546) และการศึกษาชุดค้นแหล่งโบราณคดี มีการพิสูจน์และสันนิษฐานถึงชัยภูมิของเมืองชายทะเลในอดีตที่คมนาคมสะดวกทางน้ำและบริเวณริมฝั่งทะเลจำนวนมากที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางธรณีวิทยาและการยุบตัวของตะกอนริมฝั่ง ตั้งแต่ทางภาคตะวันตก-ใต้ตอนบน กลุ่มที่ราบลุ่มน้ำภาชี-แม่กลอง-ราชบุรี อำเภอมอแก้ว จังหวัดนครปฐมและเพชรบุรี ลุ่มแม่น้ำท่าจีน-สุพรรณบุรี ลุ่มน้ำสะแกกรัง-เจ้าพระยา-ป่าสัก จังหวัดลพบุรี อ่างทองและพระนครศรีอยุธยา ทางภาคกลาง และภาคตะวันออก ลุ่มน้ำนครนายก-บางปะกง ที่อำเภอนมสาร ความ จังหวัดฉะเชิงเทราและชลบุรี ได้สะท้อนและฉายภาพของเมืองโบราณที่มีความสัมพันธ์โดยเครือข่ายกันแบบเครือข่ายที่ไปมาหาสู่กันอย่างสะดวกในอดีต ไม่ได้ทำการรบกวนกันเพื่อขยายอาณาจักร ให้จินตนาการใหม่แก่ผู้สร้างสรรค์ศิลปะและการออกแบบด้านอาหารการกิน เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายและผู้คน

ตารางที่ 2 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วม เพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท”

6. A. การทบทวนวรรณกรรมความหมายของเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ทฤษฎีห่วงโซ่คุณค่า และแนวคิดการสร้างสรรคแบ่งปันคุณค่าสู่สังคม CSV : Creating Shared Valued

6.1 นิยามของเศรษฐกิจบนพื้นฐานความคิดสร้างสรรค์

แนวคิดที่พูดถึงศักยภาพในการใช้สินทรัพย์ทางความคิดสร้างสรรค์ (Creative Assets) เพื่อพัฒนาและสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เอื้อให้เกิดการสร้างรายได้ และเพิ่มยอดการส่งออก ขณะเดียวกันก็รวมถึงการมีส่วนร่วมทางสังคม ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วย

อุตสาหกรรมที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Industry) เป็นวงจรของการสร้างสรรค์ การผลิต และการจำหน่ายสินค้าและบริการที่มีปัจจัยหลักคือความคิดสร้างสรรค์และทุนทางปัญญา (Intellectual Capital) กลุ่มอุตสาหกรรมที่อยู่ภายใต้คำจำกัดความดังกล่าว ที่มีความเชื่อมโยงระหว่างกันจะประกอบไปด้วย กลุ่มองค์ความรู้ดั้งเดิม เช่น ศิลปหัตถกรรม, กลุ่มการแสดงศิลปะ เช่น การละคร, กลุ่มสิ่งพิมพ์และวรรณกรรม เช่น หนังสือ, กลุ่มดนตรี เช่น คอนเสิร์ต และซีดี, กลุ่ม Visual Arts เช่น ภาพยนตร์และโทรทัศน์, กลุ่มงานออกแบบ เช่น สถาปัตยกรรม และกลุ่มดิจิทัลและมัลติมีเดีย เช่น ซอฟต์แวร์ และเกม

ขอบเขตของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development: UNCTAD) และของประเทศไทย อุตสาหกรรมประเภทนี้ ประกอบด้วย องค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) องค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก (WIPO)

โดย UNCTAD จะให้ความสำคัญต่ออุตสาหกรรมที่เกิดจากมรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage) ทั้งในแง่การต่อยอด ภูมิปัญญา และการนำบางส่วนเสียของภูมิปัญญา หรือนำสารัตถะของภูมิปัญญา มาเป็นปัจจัยในการผลิตและการสร้างสรรค์ต่อเนื่อง แต่โดยทั่วไป อุตสาหกรรมนี้จะมีหลายองค์ประกอบ ซึ่ง UNCTAD ได้รวบรวมและจัดแบ่งเป็นประเภท ได้แก่

1. ประเภทมรดกทางวัฒนธรรม (Culture Heritage) อุตสาหกรรมประวัติศาสตร์ โบราณคดี ประเพณี ความเชื่อ และสภาพทางสังคม มี 2 กลุ่มคือ

1.1 กลุ่มการแสดงออกทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม (Traditional Cultural Express) เช่น ศิลปะและงานฝีมือ เทศกาล งานและงานฉลอง เป็นต้น

1.2 กลุ่มที่ตั้งทางวัฒนธรรม (Culture Sites) เช่น โบราณสถาน พิพิธภัณฑสถาน ห้างสรรพสินค้า และการแสดงนิทรรศการ เป็นต้น

2. ประเภทศิลปะ (Arts) เป็นกลุ่มสื่อผลงานสร้างสรรค์ ที่สื่อสารกับคนกลุ่มใหญ่ มีอีก 2 กลุ่มคือ

- 2.1 งานศิลปะ (Visual Arts) เช่น ภาพวาด รูปปั้น ภาพถ่ายและวัตถุโบราณ เป็นต้น
- 2.2 ศิลปะการแสดง (Performing Arts) เช่น การแสดงดนตรี การแสดงละคร การเต้นรำ อุปรากร ละครสัตว์ และการเชิดหุ่นกระบอก เป็นต้น
3. ประเภทสื่อ (Media) เป็นกลุ่มผลิตงานสร้างสรรค์ที่สื่อสารกับคนกลุ่มใหญ่ มี 2 กลุ่มคือ
 - 3.1 งานสื่อสิ่งพิมพ์ (Publishing and Printed Media) เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์ สิ่งตีพิมพ์
 - 3.2 งานโสตทัศน (Audio Visual) เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุและการออกอากาศอื่น ๆ
4. ประเภทหน้าที่ (Function Creation) เป็นกลุ่มของสินค้าและบริการที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่แตกต่างกัน มี 3 กลุ่มคือ
 - 4.1 กลุ่มออกแบบ (Design) เช่น กราฟิก แพคเกจจิ้ง อัญมณี และการออกแบบภายใน เป็นต้น
 - 4.2 กลุ่มสื่อสมัยใหม่ (New Media) เช่น ซอฟต์แวร์ วิดีโอเกมส์ และเนื้อหาดิจิทัล เป็นต้น
 - 4.3 กลุ่มบริการทางความคิดสร้างสรรค์ (Creative Services) เช่น บริการทางสถาปัตยกรรมโฆษณา วัฒนธรรม และนันทนาการ งานวิจัยและพัฒนา บริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับดิจิทัล และความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมที่เกิดจากมรดกทางวัฒนธรรม ทั้ง 4 ประเภทที่ UNCTAD จำแนกเอาไว้ นั้นมุ่งที่การต่อยอดและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจทั้งสิ้น ซึ่งเมื่อถ้าพิจารณาผลประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจต่อการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวในชนบทแล้ว นับว่ามีความน่าสนใจอย่างยิ่งที่จะมองเป็นห่วงโซ่คุณค่าเชื่อมโยงอุตสาหกรรมที่เกิดจากมรดกทางวัฒนธรรม ทั้ง 4 ประเภทให้เข้ากันได้กับกับห่วงโซ่คุณค่าขององค์ประกอบสำคัญ 5 ประการเพื่อการท่องเที่ยวด้วยเพื่อใช้เป็นแรงจูงใจให้ผู้คนได้ขับเคลื่อนงานเหล่านี้ให้เข้ามาสู่พื้นที่ชนบทเพื่อโอกาสของการสร้างงานและกิจกรรมให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่มากยิ่งขึ้นด้วย

6.2 ยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทย

1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมภายในประเทศ เพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์นั้น ภาครัฐต้องให้ความสำคัญสำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสารและการคมนาคม การส่งเสริมการลงทุนทางด้าน วิจัยและพัฒนา การจัดหาแหล่งเงินทุน การพัฒนาการศึกษาอย่าง เป็นระบบและครบวงจรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดรวมทั้งสร้างบุคลากรที่มีความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาการตลาดสมัยใหม่และการบังคับใช้กฎหมาย

โดยเฉพาะกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญา มีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มาจากกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและแก้ไขต่อไป

2. การบูรณาการและการดำเนินงานของหน่วยงาน การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีกรอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนจำนวนมาก การดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับปฏิบัติจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบหลัก และมีกรอบนโยบายและกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ ชัดเจนรวมทั้งมีการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และจัดทำแผนที่นำทางการพัฒนา (Roadmap) ขึ้นมาให้ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์

3. การศึกษาวิจัยและพัฒนาเชิงลึกในสาขาเศรษฐกิจสร้างสรรค์และทุนวัฒนธรรม โดยภาครัฐควรขับเคลื่อนในการทำการศึกษาค้นคว้าความรู้เพื่อการพัฒนาในสาขาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ 5 สาขา คือ

- 3.1 มรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาและความหลากหลายทางชีวภาพ
- 3.2 เอกลักษณ์ศิลปะและวัฒนธรรม
- 3.3 งานช่างฝีมือและหัตถกรรม
- 3.4 อุตสาหกรรมสื่อ บ้านเทิง และซอฟต์แวร์
- 3.5 การออกแบบและพัฒนาสินค้าสร้างสรรค์

การพัฒนาสาขาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ทั้ง 5 สาขา จนสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและนำ ผลิตภัณฑ์และบริการออกสู่ตลาด ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้ควรมีการศึกษาและสร้างงานวิจัยที่มีการจัดทำฐานข้อมูลและมีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการกำหนดมาตรฐานขอบเขตของอุตสาหกรรมและบริการเชิงสร้างสรรค์ให้ชัดเจน มีวิธีการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นที่ยอมรับและมีความน่าเชื่อถือ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการประเมิน ติดตามผล และกำหนดนโยบายการพัฒนาลำดับต่อไป

4. การสร้างความตระหนักและสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการ กล่าวคือ ภาครัฐควรมีการผลักดันและสนับสนุนผู้ประกอบการของไทยให้ได้รับการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์สินค้าและบริการรูปแบบใหม่ที่มีจุดเด่น และสามารถต่อยอดความคิดและนวัตกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดและก้าวทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

การละเลยการพัฒนาหรือต่อยอดแนวความคิดในตัวสินค้า ทำให้ผู้บริโภคถึงจุดอิ่มตัวในการเลือกซื้อสินค้า ผู้บริโภคต้องการแสวงหาความแปลกใหม่และความหลากหลายจากตัวสินค้า ปรากฏการณ์เปลี่ยนแปลงดังกล่าวจึงดำเนินไปในวิถีการผลิตทางเศรษฐกิจที่แต่ละประเทศต้องขับเคลื่อนการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างเร่งด่วน มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอความแปลกใหม่ในตัวสินค้า มุ่งเน้นการผลิตที่มีการใช้ความคิดสร้างสรรค์ของทรัพยากรมนุษย์ ภายใต้การใช้องค์ความรู้ (Knowledge) การศึกษา (Education) การสร้างสรรค์งาน (Creativity) และการใช้ทรัพย์สิน

ทางปัญญา (Intellectual Property) ที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม การสั่งสมความรู้ของสังคม และเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ ยึดหลักการพัฒนาที่มีการอนุรักษ์ธรรมชาติและห่วงใยในสิ่งแวดล้อม เป็นสำคัญ

โดยจุดแข็งของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ จะมีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก คือ

1. มีประวัติศาสตร์และมรดกทางวัฒนธรรมที่สามารถ สืบทอดจนเป็นมรดกโลกที่สำคัญ
2. มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของคนไทย
3. มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามและหลากหลาย หลายทั้งทางทะเลและป่าไม้
4. มีความประณีตละเอียดในการสร้างสรรค์ผลงานที่ใช้ฝีมือผ่านการถ่ายทอดสู่ภูมิปัญญาไทย จนเป็นที่ยอมรับและมีชื่อเสียงในระดับโลก
5. มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย ตลอดจน สามารถถ่ายทอดและรักษาไว้ได้เป็นจำนวนมาก 6. มีต้นทุนและค่าครองชีพที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศในระดับเดียวกัน ทำให้สามารถใช้เวลา ใช้ทรัพยากร ธรรมชาติและทรัพยากรบุคคลเพื่อการสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่

6.3 อุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม (Creative Culture Industries : CCI)

อุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ (Creative Industries) เป็นห่วงโซ่อุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูง สามารถสร้างอุตสาหกรรมที่มีคุณค่าใหม่ ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง ลักษณะสำคัญของอุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม เป็นอุตสาหกรรมที่สะท้อนสัญลักษณ์ กลิ่นอาย หรือ สวรรค์ทางศิลปะ และวัฒนธรรม หรือภูมิปัญญา รวมทั้งวิถีชีวิตของกลุ่มชนร่วมกับงานเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ประสานสอดคล้องกับระบบของธุรกิจ

อุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมมีศักยภาพที่จะสร้างรายได้และงานไปพร้อม ๆ กับการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม และการดำรงอยู่ของความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในขณะเดียวกันก็เป็นอุตสาหกรรมที่เกื้อกูลต่อการพัฒนาศักยภาพของมวลมนุษยชาติ เมื่อพิจารณาสภาพการค้าอุตสาหกรรมด้านนี้ของโลก UNCTAD ยังชี้ให้เห็นว่า ช่วงปีค.ศ. 2000-2005 สินค้าและบริการ เพิ่มขึ้นประมาณ 8.7% ต่อปี ตลาดการส่งออกมีมูลค่า 424.4 พันล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา เมื่อเปรียบเทียบกับ ปีค.ศ. 1996 ซึ่งตลาดการส่งออก มีมูลค่าอยู่ที่ 277.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ แนวโน้มการขยายตลาดการส่งออกนี้ ขยายไปทุกภูมิภาคของโลก แม้ว่าตลาดอุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมจะเจริญเติบโตอย่างน่าสนใจ อีกทั้งเป็นอุตสาหกรรมที่เกิดจาก

ศิลปวัฒนธรรม ที่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาสามารถเข้าถึงและอาจจะพูดได้ว่าเป็นข้อได้เปรียบ แต่เนื่องจากอุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม จะไม่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ ถ้าภาครัฐไม่อำนวยความสะดวกในเรื่องของโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ซึ่งได้แก่ พื้นที่การผลิต การค้า การเรียนรู้ การวิจัย การจำหน่าย และศูนย์กลางการติดต่อประสานงานที่เป็น One Stop Service และที่สำคัญที่สุด คือการพัฒนาศักยภาพคนให้เข้าสู่กระบวนการอุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม นอกจากนั้นคือการเตรียมการประมวลจัดเก็บมรดกศิลปวัฒนธรรม (Creative Heritage) เพื่ออำนวยความสะดวกในการนำไปต่อยอดเป็นอุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม อุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม เป็นอุตสาหกรรมที่เป็นห่วงโซ่ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญที่รัฐบาลหลายๆประเทศลงทุน คือการลงทุนพัฒนาศักยภาพคน สร้างพื้นที่การผลิต การจำหน่าย และการเรียนรู้ รวมทั้งการประมวลและการจัดเก็บมรดกวัฒนธรรม เช่น ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี สร้างพื้นที่อำนวยความสะดวกไว้ที่เมืองกวางจู ขณะเดียวกันได้กำหนดหน่วยที่รวบรวมมรดกวัฒนธรรม และประกาศขึ้นทะเบียนมรดกวัฒนธรรม เช่น เอกสารโบราณ ขลุ่ย เพลง และพระราชวัง ขณะที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจะสนับสนุนอาคารการผลิต และอาคารการจัดงานอุตสาหกรรมด้านนี้เกือบทุกเมืองและยังมี การสร้างแหล่งบันเทิงใจในการสร้างสรรค์งานศิลปะเพื่อให้ศิลปินมาสร้างสรรค์ผลงานอย่างอิสระโดยให้ทั้งที่พักและอาหาร ขณะเดียวกัน องค์กรที่ดูแลมรดกวัฒนธรรมได้ประกาศขึ้นทะเบียนจิวอี้ให้เป็นมรดกชิ้นเอกของโลก เช่นเดียวกับประเทศอินเดียใช้งบประมาณ 90 ล้านดอลลาร์ในการจัดทำห้องสมุดดิจิทัล (Digital Library) ด้านสมุนไพรมะพร้าว ที่ต้องจ่ายค่าเข้าถึงข้อมูล เป็นต้น จะเห็นว่าตัวอย่างจากประเทศต่าง ๆ ที่กล่าวมา ล้วนแต่เป็นการ พัฒนาคน จัดระบบเก็บภูมิปัญญาและพยายามแสดงให้โลกรับรู้ความเป็นเจ้าของภูมิปัญญาอันเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตอุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของอุตสาหกรรมนี้ อย่างไรก็ตามการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของอุตสาหกรรมนี้ต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูง แต่จากบทเรียนของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ได้ชี้ให้เห็นว่าอุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม นอกจากทำรายได้สูงและมีการว่าจ้างงานมากแล้ว อุตสาหกรรมนี้ยังสร้างภาพลักษณ์ของประเทศ และก่อให้เกิดความนิยมประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (Korean Wave) อีกทั้งส่งผลให้การท่องเที่ยว อาหาร แฟชั่น เครื่องสำอาง และสินค้าอื่น ๆ เกิดการเติบโตอีกด้วย

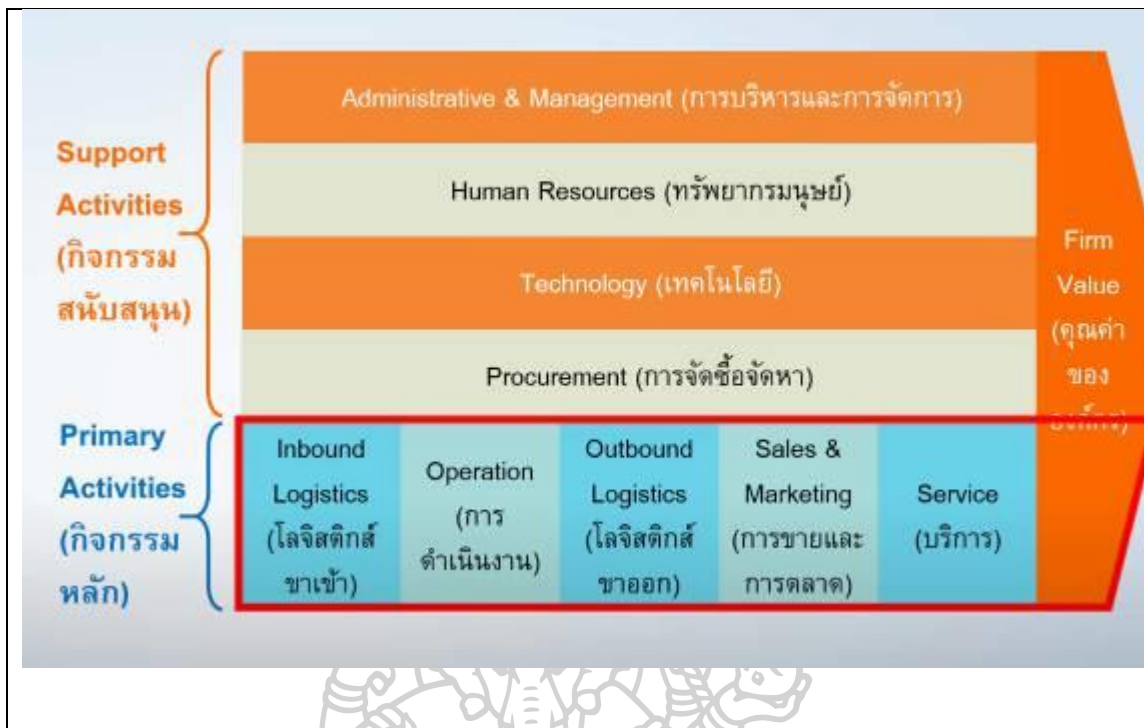
ประเทศไทยได้มีภาคเอกชนเข้าสู่อุตสาหกรรมประเภทนี้ และ UNCTAD ได้จัดทำรายงานอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (Creative Economic Report) ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2551 แสดงมูลค่าการส่งออกของสินค้าอุตสาหกรรมของไทยในปีพ.ศ. 2548 อยู่ในลำดับที่ 5 และมีการส่งออกเป็นลำดับที่ 8 ทางด้านศิลปหัตถกรรม และไทยอยู่ในลำดับที่ 6 ด้าน วิทยุ โทรทัศน์ ของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

จะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีความสามารถที่จะดำเนินงานด้านนี้อยู่แล้ว แต่ประเทศไทยกลับผลิตศิลปหัตถกรรมศักยภาพสูงแต่ศักยภาพการตลาดต่ำ ดังนั้นจึงเป็นจังหวะและโอกาสที่สำคัญยิ่งของประเทศที่จะพลิกผันปรับประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาอันมาจากรากฐานศิลปวัฒนธรรมมาต่อยอดเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ชนบทของประเทศที่ผู้วิจัยให้ความสนใจมาก

จะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์มีความเกี่ยวข้องกับมิติทางวัฒนธรรมอย่างฝังแน่น ดังเห็นได้จากกรณีศึกษาในต่างประเทศ ซึ่งมีปุมหลังของบริบทสังคมและวิถีชีวิตวัฒนธรรมแตกต่างกันไปในแต่ละแห่ง ดังนั้นแนวทางความสำเร็จของการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชุมชนและชนบทในประเทศไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจในมิติมูลฐานทางสังคมวิถีชีวิตและวัฒนธรรมความเป็นชนบทไทยสมัยใหม่ในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถประยุกต์ต่อยอดจากแนวคิดดังกล่าว เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์การออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่เชื่อมโยงระบบห่วงโซ่คุณค่าที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและวิถีชีวิตของผู้คนในชนบทสมัยใหม่ที่ยึดถือในปัจจุบัน ดังนั้นสังคมและวิถีชีวิตท่ามกลางสภาวะเมืองหดตัวอันเกิดจากการย้ายถิ่น แรงงานและผู้คนในภาคเกษตรลดจำนวนลง ตลอดจนสังคมสูงวัย และการให้ความหมายและการเปลี่ยนแปลงความหมายและคุณค่าต่อ ภูมิปัญญาพื้นถิ่นที่สังคมชนบทสมัยใหม่ยึดถือมีผลต่อการรูปแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบทในปัจจุบันจำนวนมาก เพื่อพัฒนาเชื่อมโยงบูรณาการเกี่ยวข้องกันส่งเสริมเติมเต็มต่อจนเกิดเป็นระบบเศรษฐกิจชนบทสมัยใหม่ที่ได้รับผลตอบแทนเชิงธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนมูลค่าสูงต่อโจทย์ธุรกิจและสังคมในพื้นที่ชนบทสมัยใหม่ต่อไปได้อย่างยั่งยืน

6.4 นิยามของแนวคิดทฤษฎีห่วงโซ่คุณค่า

จากการศึกษา กรมนารักษ์ (2560) ได้นำเสนอห่วงโซ่คุณค่าตามความหมายที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงระบบตั้งแต่ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ไปสู่ปลายน้ำของสิ่งแวดล้อมทั้งกระบวนการของการสร้างคุณค่าขององค์กรธุรกิจ โดยมีรูปแบบของไดอะแกรมดังนี้

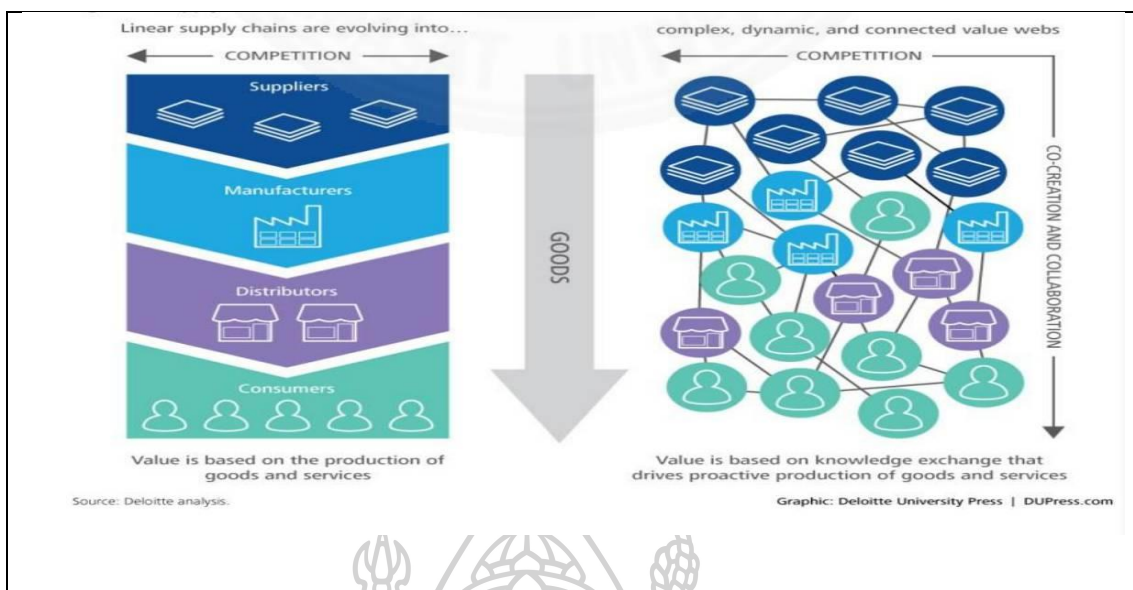
ภาพที่ 1 แสดงกระบวนการของห่วงโซ่คุณค่าต่อองค์กร

ที่มา : คุณ Utai Sukviwatsirikul

จากวิทยานิพนธ์เรื่องนวัตกรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพห่วงโซ่อุปทาน ในบริบทอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกไทยของจันทวรรณ กองมณี (2560) ได้นำเสนอความหมายเพื่อต่อยอดไปสู่กระบวนการเชิงนวัตกรรม จากการศึกษาบทความและงานวิจัยจากวารสารการบริหารองค์กรจำนวนมากจากต่างประเทศพบว่า ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) เป็นรูปแบบเครื่องมือที่ใช้มากสำหรับการสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับงานที่ดำเนินการโดยธุรกิจ ซึ่งแบบจำลองแนวคิดนี้มีสาเหตุหลักมาจากศาสตราจารย์ Michael E Porter จาก Harvard University ได้ให้ความหมายของห่วงโซ่คุณค่าว่า หมายถึงชุดของกิจกรรมที่เชื่อมโยงกัน กิจกรรมบางอย่างถูกระบุว่าเป็นกิจกรรมหลักและกิจกรรมอื่นๆ เป็นกิจกรรมรองหรือกิจกรรมสนับสนุน กิจกรรมหลักที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผลิต / การสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการของธุรกิจ กิจกรรมรองช่วยสนับสนุนกิจกรรมหลัก ๆ ที่ผ่านมา กิจกรรมหลักจะถูกระบุตามกระบวนการทำงาน ในขั้นตอน เช่น การตลาด การดำเนินงาน กระบวนการขนส่ง การรับส่งข้อมูลในระบบและอื่น ๆ และกิจกรรมรองมักเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดหา, การวิจัยและพัฒนา, ระบบการจัดการ ฯลฯ แต่ปัจจุบัน มีการแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นกลยุทธ์ที่เคยจัดทำไว้สำหรับรูปแบบการสร้างห่วงโซ่คุณค่า Value Chain ที่เป็นการสร้างคุณค่าเพิ่มขึ้นจากแต่ละกระบวนการ ในรูปแบบโครงสร้างธุรกิจ แบบเดิมจึงไม่มีความสำคัญอีกต่อไป เพราะธุรกิจหรือองค์กรทุกวันนี้ไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นให้กับลูกค้าด้วยกระบวนการเดิมได้อีกต่อไป แต่

จำเป็นต้องสร้างมูลค่าและเก็บเกี่ยวคุณค่าของกิจกรรมที่เกิดขึ้นกับลูกค้าเหล่านั้นร่วมกันทั้งหมดด้วย ซึ่งเป็นตรรกะ และกลยุทธ์ทางธุรกิจรูปแบบใหม่ในเชิง Co-creation, Co-production, Value-creation ตามแนวคิดห่วงโซ่อุปทานหลายชั้น (Multi-level supply chain) เพื่อสร้างเป็นโลกที่เรียกว่า “Value constellation” จึงทำให้รูปแบบของบทบาทแต่ละส่วนในห่วงโซ่อุปทาน supply chain นั้นเปลี่ยนรูปแบบไป และรูปแบบความสัมพันธ์จากผู้สนับสนุน ลูกค้า หุ่นส่วน Supplier, Customer, Partner ของกระบวนการธุรกิจนั้น โดยลูกค้าหรือ customer สามารถสร้างคุณค่าได้จาก activity-based offering หรือการสร้างคุณค่าจากการได้รับความรู้ ประสบการณ์ ภูมิปัญญา และทรัพยากรของสมาชิกที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทาน จนเกิดเป็นคุณค่าใหม่ และ ความสัมพันธ์นี้มีความเชื่อมโยงที่สลับซับซ้อนมากขึ้น (mobilized, complexed) และกลยุทธ์การดำเนินงานก็เปลี่ยนไป ซึ่งจะเน้นไปที่ competencies-customers มากขึ้น ทำให้เกิดการดำเนินธุรกิจแบบได้ประโยชน์ร่วมกัน ทั้งสองฝ่ายแบบ win-win

ตัวอย่างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงคุณค่าแบบกลุ่ม Value Constellation นี้ เห็นได้จากกรณีศึกษา 2 บริษัท คือ 1) IKEA (อีเกีย) เป็นบริษัทที่ทำธุรกิจด้านการจัดจำหน่ายเฟอร์นิเจอร์ที่มีขนาดธุรกิจใหญ่ และมีสาขาทั่วโลก แต่ไม่ได้ดำเนินธุรกิจแบบโครงสร้างอุตสาหกรรมเดิมที่แยกผู้สนับสนุนออกเป็นส่วนๆทำหน้าที่ตนเองเช่น ซัพพลายเออร์ จัดส่ง วัตถุดิบ หรือชิ้นงานส่งโรงงานตัดขึ้นส่วนขึ้นรูป ส่วนการผลิต ประกอบขึ้นส่วน และนำมาจัดจำหน่ายตาม ตัวแทนจำหน่ายถึงลูกค้า เหมือนธุรกิจเฟอร์นิเจอร์อื่น แต่ IKEA กลับให้ลูกค้าสามารถออกแบบและ เลือกชิ้นส่วนอุปกรณ์เฟอร์นิเจอร์ได้เอง พร้อมทั้งนำไปประกอบเข้ากับพื้นที่ของบ้าน สำนักงาน สถานที่ต่าง ๆ ที่ลูกค้าต้องการได้เลย ซึ่งถือเป็นรูปแบบการดำเนินการสร้างคุณค่าแบบร่วมกัน และ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของลูกค้าถึงผู้ผลิต หรือซัพพลายเออร์เองได้เลย และคุณค่านี้ลูกค้าเป็นผู้สร้างขึ้น และไม่ต้องผ่านการสร้างคุณค่าในขั้นตอนแบบเดิม และเห็นได้จาก 2) Danish pharmacies และ สมาคมด้านสุขภาพและยาในประเทศเนเธอร์แลนด์ ทำให้ลดการสร้างคุณค่าเพิ่มจากแต่ละส่วน ไม่ว่าจะเป็น ผู้ผลิตยา ตัวแทนผู้จัดจำหน่ายยา โรงพยาบาล ร้านยา หมอ พยาบาล สถานประกอบการ แต่ผู้ป่วย สามารถขอคำปรึกษาเรื่องยาและสั่งชื้อยาได้จากผู้ผลิตโดยตรง ถือเป็นารสร้างคุณค่าการรักษาได้ด้วยตัวเอง เป็นต้น โดยรูปแบบความสัมพันธ์ Value Constellation นี้ สามารถแสดงให้เห็นได้ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงการก่อตัวของคุณค่าด้วยวิธีผลิตสินค้าและบริการแบบเส้นตรง และแนวคิดเชิงรุกในการสร้างและทำงานร่วมกันในทุกระดับเพื่อมุ่งสู่การสร้างคุณค่าให้กับการผลิตสินค้าและบริการแบบโครงข่าย

ที่มา : Deloitte University Press / DUPress.com

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกรมธนารักษ์ (2560) ที่เกี่ยวกับแนวคิดเรื่อง CSV : Creating Shared Value เพื่อมุ่งสรรค์สร้างคุณค่าด้านธุรกิจและเพื่อสังคมให้ไปด้วยกัน ทั้งนี้ถือเป็นนวัตกรรมที่น่าสนใจที่การออกแบบห่วงโซ่คุณค่าเชิงสร้างสรรค์ให้กับธุรกิจคู่กับสังคมได้ให้แรงบันดาลใจผู้วิจัยให้นำไปใช้สร้างกระบวนการที่ตอบโจทย์แหล่งท่องเที่ยวชนบทที่เกิดขึ้น จึงต้องศึกษาให้พบถึงศักยภาพและความต้องการเบื้องต้นของผู้คนในพื้นที่ชนบทสมัยใหม่เพื่อนำมาใช้ให้สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี ซึ่งในที่นี้คือการศึกษาเพื่อค้นหาความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียภายในและภายนอกเพื่อการเข้าถึงโอกาสในการกระจายความต้องการและความคาดหวังเหล่านั้นได้อย่างทั่วถึงและแม่นยำ รวมถึงลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์แตกต่างที่น่าสนใจนั่นเอง ทั้งนี้หากคาดการณ์ถึงความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียภายนอกของแหล่งท่องเที่ยวชนบทคือ ความสามารถต่อยอดชนบทในพื้นที่สู่การท่องเที่ยวได้สำเร็จโดย สร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนช่วงเทศกาลได้มากขึ้น การสร้างชื่อเสียงใหม่ๆให้กับพื้นที่ มีผู้รู้จักให้ความสนใจและร่วมเดินทางมาเข้าร่วมจำนวนมาก การนำไปเป็นตัวอย่างหรือการต่อยอดใช้ประโยชน์ได้กับเรื่องอื่นในสังคม

การคาดการณ์ถึงความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียภายในได้แก่ แบรินด์สินค้า บริการและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเป็นที่รู้จักมากขึ้น การสร้างฐานลูกค้าใหม่ การได้ยอดขายมากขึ้น การสร้างชุมชนกลุ่มเครือข่ายธุรกิจเดียวกัน เพิ่มทางเลือกในการท่องเที่ยวและขยายโอกาสทางเศรษฐกิจ

ให้กับสถานที่และเพิ่มกิจกรรมและเวลาจับจ่ายซื้อหาให้เป็นทางเลือกท่องเที่ยวได้มากขึ้นในช่วงเทศกาลสำคัญสำหรับผู้กลับมาเยี่ยมภูมิลำเนาให้มีสีสันมากยิ่งขึ้น นำมาสู่โจทย์งานออกแบบ THEME ตลาดนัดและการออกแบบจุดเช็คอิน และชุมชนของที่ระลึกประจำเทศกาลของการติดตามผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปมหาบัณฑิต ศิลปดุขภูมบัณฑิต สาขาการออกแบบในหลายกรณีศึกษา CODA (2021) ที่ทำพื้นที่ในหลายจังหวัด ในจังหวัดชัยนาทมีการออกแบบกิจกรรมตลาดนัด สวัสดิ์ชัยนาท การสร้างจุดเช็คอินสตรีตอาร์ตและตลาดโบราณร้อยปีคุ้มสำเภาในชุมชนคุ้มสำเภา อำเภอเมืองชัยนาท โดยเสนอโครงการ : จุดเช็คอินสตรีตอาร์ตสะพานมโนรมย์-ท่าซุง จังหวัดชัยนาท-อุทัยธานี โดยอาศัยกิจกรรมฟุตบอลและตลาดนัดของฝาก ของที่ระลึกบนสะพานและกิจกรรมดนตรีสองฝั่งแม่น้ำ ตลอดจนเรือพื้นท่าเรือข้ามฟากที่ตรอกโรงยา ท่าเรือข้ามฟากใต้สะพาน และท่าเรือตรงเกาะเทโพ เชื่อมด้วยกิจกรรมออกเรือนับเชิญจากทุกภาคส่วนที่มีจิตอาสาอยากมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง โดยเชื่อมโยงกับกิจกรรมตลาดนัดทุกเช้ามีดที่มีอยู่เดิม-กับตลาดนัดใหม่รองรับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวบริเวณริมสะพานฝั่งแม่น้ำสะแกกรัง และท่าเรือบนเกาะเทโพ โดยมีรายละเอียดของกิจกรรมที่ขยายตัวออกไปสู่พื้นที่ที่จัดการโดยเทศบาลท้องถิ่นและหน่วยงานรัฐ (เทศบาล ทางหลวงชนบท กรมเจ้าท่า และผู้จัดงานภาคประชาสังคม) จากพื้นที่สตรีตอาร์ตคุ้มสำเภาเดิมที่ทำเอาไว้เมื่อต้นปี 2563

7. B. นิยามของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

7.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้ความหมายไว้หลายลักษณะซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization : WTO) แห่งองค์การสหประชาชาติได้กำหนดความหมายของ การท่องเที่ยว ว่า หมายถึงการเดินทางใด ๆ ก็ตามที่เป็นการเดินทางตามเงื่อนไขสากล 3 ประการ ดังนี้

1. เป็นการเดินทางจากสถานที่อยู่อาศัยเป็นประจำไปยังสถานที่อื่น ๆ
2. การเดินทางนั้นผู้เดินทาง เดินทางด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่เป็นการถูกบังคับ
3. การเดินทางที่เพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่ไม่ใช่เดินทางเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

ซึ่งความหมายดังกล่าวได้กำหนดขึ้นในปี ค.ศ. 1963 ในการประชุมว่าด้วยการเดินทางและการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน มีมาตรฐานเดียวกัน และเพื่อนำไปใช้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ ศรัญญา วรากุลวิทย์ (2558) กล่าวถึงความหมายของการท่องเที่ยว ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการสนทนา

การของมนุษย์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่าง โดยผูกพันอยู่กับการเดินทางจากที่หนึ่งซึ่งส่วนมากเป็นบ้านของตนเองไปยังอีกสถานที่หนึ่งซึ่งถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อเป็นการผ่อนคลายร่างกายและจิตใจจากกิจการงานต่าง ๆ เป็นการตอบสนองความต้องการในการเปลี่ยนบรรยากาศของสิ่งแวดล้อมมนุษย์ การท่องเที่ยวหมายถึงการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจตามวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ได้ที่มีใช้เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

7.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

จากการศึกษาองค์ประกอบการท่องเที่ยว ทั้ง 5 องค์ประกอบ (5A'S) ได้แก่ 1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีสิ่งดึงดูดใจให้มา (Attractions) 2. ในแหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมต่าง ๆ (Activities) 3. แหล่งท่องเที่ยวมีการเข้าถึงที่สะดวกสบาย (Accessibility) 4. แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รองรับ (Amenities) และ 5. แหล่งท่องเที่ยวมีที่พักคุณภาพ (Accommodations)

Dickman (1996) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวว่า แหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว (Tourist Destination and Tourism Product) จำเป็นจะต้องประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก หรือ องค์ประกอบ 5A คือ สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Amenity) ที่พัก (Accommodation) และกิจกรรมต่าง ๆ (Activity)

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) จัดเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งที่จูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้น ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวสามารถแบ่งแยกเป็นสถานที่สำคัญทางศาสนา หาดทราย ชายหาด ภูเขา อุทยานแห่งชาติ เทศกาลต่าง ๆ หรือสถานที่ที่มีความสวยงามเป็นเอกลักษณ์และเป็นทีโด่งดัง โดยทั่วไปแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมักจะมีสิ่งดึงดูดใจมากกว่า 1 อย่าง เช่น จังหวัดภูเก็ตซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย เช่น หาดทราย กิจกรรมทางน้ำ สถานบันเทิงต่าง ๆ รวมทั้งสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจ

2. สิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง (Accessibility) ความสะดวกสบายทำให้นักท่องเที่ยวหรือคนเดินทางเข้าไปถึงสถานที่ได้รวดเร็ว ปลอดภัย และสะดวกสบายมากยิ่งขึ้นแหล่งท่องเที่ยวต้องมีระบบขนส่ง ซึ่งประกอบด้วยเส้นทาง พาหนะ สถานี และผู้ประกอบการขนส่งมีวัตถุประสงค์ในการลำเลียงคนและสิ่งของไปยังจุดหมายปลายทาง

3. สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (Amenity) ซึ่งหมายถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานต่อนักท่องเที่ยว เช่น สาธารณูปโภคน้ำ ไฟ โทรศัพท์ ห้องสุขา และสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวมีความจำเป็นต้องใช้ เช่น โรงพยาบาล ธนาคาร สำนักงานไปรษณีย์ การบริการในกรณีฉุกเฉิน ก็มีความสำคัญเช่นกัน

4. ที่พัก (Accommodation) แหล่งท่องเที่ยวควรมีจำนวนที่พักที่เพียงพอ พร้อมทั้งมีความหลากหลายด้านราคาและบริการ ที่เหมาะสมต่อสถานที่ และที่พักควรอยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวมากนัก

5. กิจกรรมต่าง ๆ (Activity) ที่นักท่องเที่ยวสามารถกระทำในช่วงเวลาที่พำนักและท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้น เพื่อให้การท่องเที่ยวและช่วงเวลาพักผ่อนของนักท่องเที่ยวน่าสนใจมากขึ้น และกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจับจ่ายใช้สอย กิจกรรมทางทะเล เช่น ดำน้ำ ว่ายน้ำ เป็นต้น

7.3 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ คือ สินค้าทางด้านการท่องเที่ยว หรือทรัพยากรการท่องเที่ยว การบริการนักท่องเที่ยว และตลาดการท่องเที่ยว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. สินค้าทางด้านการท่องเที่ยวหรือทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resources) จัดเป็นอุปทานการท่องเที่ยว (Tourism Supply) ที่มีลักษณะพิเศษ กล่าวคือ เป็นอุปทานที่รวบรวมเอาสินค้าและบริการหลายประเภททั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมเข้าไว้ด้วยกัน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรทางวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตชุมชน อัญมณีไมตรี ซึ่งสินค้าเหล่านี้มีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง แหล่งที่เป็นจุดหมาย (Destination) ของการท่องเที่ยว หรือพื้นที่ที่รองรับนักท่องเที่ยว มีทรัพยากรกิจกรรมและบริการที่เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

สำหรับสินค้าและบริการในด้านการท่องเที่ยวนั้น ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2548) ได้กล่าวว่ามีลักษณะเฉพาะดังนี้

1.1 สินค้ามีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถจับต้อง หรือสัมผัสก่อนการตัดสินใจซื้อได้เช่น การเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ลูกค้าจะซื้อจากจินตนาการ อารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัว และประสบการณ์

1.2 สินค้ามีเอกลักษณ์ มีเฉพาะแบบเดียวไม่เหมือนใคร ไม่ว่าจะเป็นสิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติ (Natural Attractions) หรือสิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-made Attractions) ซึ่งอาจมีบางส่วนที่สร้างเลียนแบบจนดูเหมือนหรือคล้ายคลึงกันได้ แต่ผู้ขายก็ต้องพยายามเลือกสรรใช้กลยุทธ์การสร้างความแตกต่างในตัวสินค้าให้มีความแปลกแตกต่างจากสินค้าของคู่แข่ง และอยู่ในความนิยมของลูกค้าเพื่อรักษาตลาดไว้

1.3 การผลิตและบริโภคสินค้าเกิดขึ้นในเวลาและสถานที่เดียวกัน เช่น การเดินทางโดยเครื่องบิน การเข้าพักในโรงแรม ลูกค้าจะสามารถบริโภคได้ในเวลาและสถานที่ที่กำหนดเท่านั้น

1.4 กระบวนการซื้อขายสินค้าและบริการ ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เช่น การซื้อรายการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย (Package Tour) ผู้ประกอบธุรกิจจ้ดนำเที่ยวต้องให้บริการตั้งแต่

เริ่มออกเดินทางจนกลับถึงบ้าน หรือกลับมาถึงจุดเริ่มต้นของการเดินทาง กระบวนการซื้อขายจึงสิ้นสุดลง การเดินทางโดยเครื่องบิน และการเข้าพักในโรงแรมก็เช่นเดียวกัน ผู้ซื้อจะได้รับการบริการตลอดเวลาการบริโภคสินค้านั้น

1.5 สินค้ามีลักษณะเน่าเสีย ถ้าลูกค้าไม่มาบริโภคหรือใช้บริการในเวลาที่กำหนดเช่น การยกเลิกการเดินทางของกลุ่มทัวร์ สินค้าและบริการจะถูกทิ้งไปเฉย ๆ เป็นลูกโซ่ ตั้งแต่การยกเลิกเที่ยวบิน โรงแรม ร้านอาหาร และการนำชมสถานที่ต่าง ๆ ถ้าไม่มีลูกค้าอื่นมาซื้อสินค้าและบริการทันในเวลานั้น สินค้าและบริการนั้นก็เสียไป รายได้สูญเปล่า ไม่มีโอกาสในการขายมากเหมือนสินค้าอื่น

1.6 สินค้าการท่องเที่ยวจะขายได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับฤดูกาล สภาพภูมิ อากาศ เวลาของการบริโภค เช่น ที่พักแรมตามสถานที่ตากอากาศชายทะเลจะเต็มเฉพาะฤดูร้อน ในฤดูหนาวแทบไม่มีคนเข้าพักความต้องการเดินทางโดยเที่ยวบินวันจันทร์หรือวันศุกร์ จะมากกว่าเที่ยวบินวันอังคารถึงวันพฤหัสบดี

1.7 การซื้อขายสินค้าการท่องเที่ยวมักเป็นการซื้อขายร่วมกันในคราวเดียวกันถึงแม้จะต่างเจ้าของกัน จึงต้องการการร่วมมือทางธุรกิจสูง เช่น การซื้อขายตั๋วเครื่องบินและบริการเรือสำราญ (Fly/ Cruise Packages) และการซื้อขายสินค้าการท่องเที่ยวอย่างใดอย่างหนึ่ง ก่อให้เกิดการซื้อขายสินค้าและบริการในธุรกิจที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การเดินทางโดยเรือสำราญ ลูกค้าต้องการสินค้าและบริการอื่น ๆ ที่ทำเรื่องที่จดแวะ เช่น การเที่ยวชมสถานที่รถยนต์รับจ้าง ร้านอาหารของที่ระลึก เป็นต้น

ในประเทศไทยได้แบ่งแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท คือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความบันเทิงนั้น จัดเป็นส่วนหนึ่งในสถานบริการนักท่องเที่ยว

2. การบริการนักท่องเที่ยว (Tourism Services) เป็นบริการที่รองรับการท่องเที่ยวจัดเป็นอุปทานประเภทหนึ่ง ซึ่งไม่ได้เป็นจุดหมายปลายทางหลักของนักท่องเที่ยว แต่เป็นบริการที่รองรับให้เกิดความสะดวกสบายและความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งบางครั้งจัดเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เช่นกัน การบริการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่

2.1 ที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวได้แก่ โรงแรม เกสต์เฮาส์ รีสอร์ท ที่พักกลางแจ้งหรือสถานที่กางเต็นท์ บังกะโล บ้านพักนักท่องเที่ยวตามพื้นที่อนุรักษ์ที่เปิดให้บริการ ซึ่งสถานที่พักเหล่านี้จะต้องสะอาด สะดวกสบาย ปลอดภัย ราคาเหมาะสมกับที่พักแต่ละประเภท ซึ่งการจัดระดับของโรงแรมที่ยอมรับกันทั่วโลกคือ การจัดระดับโดยใช้สัญลักษณ์เป็นรูปดาว คือหากเป็นโรงแรมที่มีระดับหรือหุ้มนักท่องเที่ยวจะมีสัญลักษณ์ 5-4 ดาว และลดลงมาตามลำดับ

2.2 อาหารและเครื่องดื่ม ประกอบด้วยร้านอาหารประเภทต่าง ๆ เช่น ร้านอาหารประจำชาติต่าง ๆ ร้านอาหารพื้นเมือง ร้านอาหารทั่วไป ศูนย์อาหาร ร้านอาหารบริการเร่งด่วนร้านขนม เครื่องดื่มตลอดจนร้านอาหารประเภทหาบเร่ รถเข็น ซึ่งการบริการด้านนี้จะเน้น คุณภาพความสะอาดถูกสุขอนามัย มีคุณค่าทางอาหาร และราคาไม่แพง

2.3 แหล่งจำหน่ายสินค้าที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง จัดเป็นร้านค้าหรือแหล่งที่ให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการซื้อของฝาก ของที่ระลึก มักเน้นที่คุณค่า ความเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะ มีความสวยงาม อาจมีการบริการด้านการบรรจุหีบห่อให้ด้วย

2.4 การบริการนำเที่ยว ซึ่งเป็นกลไกสำคัญทางการท่องเที่ยว โดยมีบทบาทในการเป็นส่วนที่เชื่อมระหว่างสินค้าหรือทรัพยากรทางการท่องเที่ยว กับนักท่องเที่ยว โดยมากดำเนินการในลักษณะของบริษัทจัดนำเที่ยว ซึ่งมีคหุเทศก์เป็นผู้ให้บริการ

2.5 องค์ประกอบอื่น ๆ เช่น แหล่งบันเทิง แหล่งกิจกรรมและบริการต่าง ๆ ทั้งนี้รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ที่สนับสนุนธุรกิจท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็น การไฟฟ้า การประปา การสื่อสาร สถานพยาบาลระบบกำจัดขยะ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นอื่น ๆ เช่นสถานที่จอดรถ สถานที่และอุปกรณ์ออกกำลังกาย เป็นต้น

3. ตลาดการท่องเที่ยว (Tourism Market) เป็นการแสดงออกซึ่งอุปสงค์ทางการท่องเที่ยว (Tourism Demand) ซึ่งก็หมายถึงตัวนักท่องเที่ยวนั่นเอง ทั้งนี้จัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในธุรกิจการท่องเที่ยว โดยทั่วไปจะเน้นพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น ลักษณะของนักท่องเที่ยว การกระจายของนักท่องเที่ยว กิจกรรมต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว ฤดูกาลท่องเที่ยว ความคาดหวังและทัศนคติของนักท่องเที่ยว โดยในกระบวนการจัดการได้หมายความรวมถึงการส่งเสริมและการพัฒนาการขาย และการให้บริการนักท่องเที่ยว

7.4 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism)

Raymond C. (2000) ได้ร่วมกันนิยามความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) ว่าหมายถึง การท่องเที่ยวซึ่งมอบโอกาสให้กับผู้เดินทางในการพัฒนาศักยภาพ การสร้างสรรค์ของตน ผ่านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์จริง ที่เป็นไปตามลักษณะเฉพาะของพื้นที่เป้าหมายที่ได้ท่องเที่ยว นอกจากนี้การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ยังเน้นความผูกพันและประสบการณ์ที่แท้จริงในการเรียนรู้ร่วมกันกับเจ้าของพื้นที่ผ่านกิจกรรมด้านศิลปะ วัฒนธรรมหรือกิจกรรมที่มีลักษณะพิเศษของพื้นที่ที่เดินทางไป อีกนิยามหนึ่งที่น่าสนใจคือการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป็นการสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวทำความเข้าใจในคุณค่าทางสังคม

วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมของพื้นที่ท่องเที่ยวอย่างลึกซึ้งโดยผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับเจ้าของพื้นที่หรือเจ้าของวัฒนธรรม

8. การท่องเที่ยวแบบเนิบช้า (Slow Tourism)

การท่องเที่ยวแบบเนิบช้า เป็นวิธีการบริโภคการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ที่เริ่มต้นมาจากทวีปยุโรป อเมริกา และละตินอเมริกา โดยเป็นการบริโภคการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวใช้เวลาพิชิตพิเคราะห์ที่ใส่ใจในแหล่งท่องเที่ยวโดยไม่คำนึงถึงเวลาที่ใช้ไปกับการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อค้นหาแหล่งท่องเที่ยวที่สนใจเฉพาะและเรียนรู้ความเป็นมาของสถานที่ท่องเที่ยว วัฒนธรรมชุมชน รู้จักวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น เพื่อเปิดโลกทัศน์ใหม่จากความคุ้นชินของนักท่องเที่ยวตลอดระยะเวลาการเดินทาง โดยไม่ละทิ้งประสบการณ์ ความเพลิดเพลินที่ได้รับระหว่างทางและความอบอุ่นจากมิตรภาพที่ไร้พรมแดน

การท่องเที่ยวแบบเนิบช้าจึงเป็นแนวทางการเดินทางท่องเที่ยวแบบรูปแบบใหม่ที่มาจากปรัชญาความเนิบช้าด้านการเคลื่อนไหวแบบเนิบช้าของเมืองและอาหาร Dickinson & Lumson, (2010) การท่องเที่ยวแบบเนิบช้าเป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้ใช้เวลายาวนานขึ้นในการท่องเที่ยวและเรียนรู้ สัมผัสวิถีชุมชน ผู้คนและสถานที่ท่องเที่ยวท้องถิ่น Dickinson & Lumson, (2010) ซึ่งความเนิบช้าไม่ได้มีความหมายเฉพาะที่เน้นการเคลื่อนไหวที่เนิบช้า ยังรวมไปถึงการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับสถานที่ท่องเที่ยวในทุกด้าน อาทิ กิจกรรมการท่องเที่ยว การเดินทาง ที่พักค้างแรม อาหาร ชุมชน ผู้คน วัฒนธรรมท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม ความเนิบช้าจึงกลายเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2558) กล่าวได้ว่าความสำเร็จในการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าจะมุ่งเน้นไปที่การใช้เวลายาวนานในการท่องเที่ยว การสัมผัส การเพิ่มพูนประสบการณ์ การปฏิบัติสัมพันธ์กับสถานที่ท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมโดยไม่เร่งรีบและไม่เน้นการเดินทางเพื่อท่องเที่ยวที่จำนวนสถานที่ท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสร้างเรื่องราวการท่องเที่ยวและเล่าประสบการณ์ผ่านการเรียนรู้และความเข้าใจกับสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ อย่างแท้จริง

โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้า อาจประกอบไปด้วยรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. การร่วมวิถีชีวิตกับชุมชนท้องถิ่นหรือชนเผ่า เช่น การใช้ชีวิตริมน้ำ การใช้ชีวิตบนพื้นที่สูงหรือการใช้ชีวิตในชนบท เป็นต้น

2. การร่วมเทศกาลประเพณีท้องถิ่น เช่น การร่วมเทศกาลสงกรานต์ ลอยกระทง ฯลฯ ซึ่งแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน

3. การชมสถาปัตยกรรม จิตรกรรม และประติมากรรมที่ไร้ความเร่งรีบ เป็นการซึมซับความงดงามของสถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม อาคาร บ้านเรือน วัดวัง ที่กลมกลืนกันกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นอย่างไม่เร่งรีบ

4. การเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยว (Walking Tourism) ทั้งการเที่ยวชมธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในอุทยานประวัติศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความแข็งแรงของร่างกายควบคู่ไปกับการชมทิวทัศน์หรือ สถานที่ท่องเที่ยว

5. การขี่จักรยานเพื่อการท่องเที่ยว (Cycling Tourism) มีทั้งการขี่จักรยาน โดยทั่วไปตามเส้นทางจักรยานในตัวเมืองเพื่อชมทิวทัศน์สองข้างทาง การขี่จักรยาน เสือภูเขา ตลอดจนการขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติ เป็นต้น

6. การเดินทางโดยรถไฟเพื่อการท่องเที่ยว (Train Tourism) ทั้งที่เป็น เส้นทางเฉพาะของการท่องเที่ยว หรือเส้นทางคมนาคมโดยทั่วไป โดยกิจกรรมนี้จะเป็นการใช้เวลาเดินทางผ่านสถานีรถไฟ อุโมงค์รถไฟรางรถไฟที่ต่างระดับ การสนทนา กับผู้โดยสาร และการชมทิวทัศน์สองข้างทาง ทั้งนี้การเดินทางโดยรถไฟยังช่วยลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (Low-Carbon) ได้อีกด้วย

7. การเดินทางโดยรถประจำทาง (Bus And Coach Tourism) ในด้านการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าแล้ว การท่องเที่ยวโดยการใช้รถประจำทางเป็นยานพาหนะ เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในตัวเมืองหรือแหล่งโบราณสถาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถชมทิวทัศน์ได้โดยรอบและสามารถแวะจอดตามจุดสำคัญต่าง ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสัมผัสบรรยากาศและจับจ่ายใช้สอยสินค้าท้องถิ่นได้ระหว่างทาง อันเป็นการสนับสนุนธุรกิจท้องถิ่นได้อีกทางหนึ่ง

8. การเดินทางทางน้ำ (Water-Based Travel) เช่น การล่องเรือแคนู (Canoes) การนั่งเรือเฟอร์รี่ (Ferries) เรือสำราญ (Cruises) จนกระทั่งการโดยสารบนเรือพาณิชย์ (Commercial Shipping) ซึ่งพบว่าไม่เพียงแต่จะใช้ระยะเวลาบนเรือนานเท่านั้น แต่ยังนำไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์กับคนในท้องถิ่น ยามเมื่อมีการแวะจอดตามท่าเรือต่าง ๆ หรือในกรณีการล่องเรือแคนู นักท่องเที่ยวยังได้รับประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรมกับคนในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนยังเป็นการท่องเที่ยวช่วยลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (Low-Carbon) ได้อีกทางหนึ่ง

9. การท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Food Tourism) หรืออีกชื่อหนึ่งได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงอาหารแบบเนิบช้า (Slow Food Tourism) โดยนักท่องเที่ยวมีได้มาเที่ยวชมและชิมอาหารเท่านั้น หากแต่

ยังต้องใช้เวลาเพื่อเรียนรู้กรรมวิธีการปรุงอาหารอย่างช้า ๆ และไม่เร่งรีบ ตามขอบประเพณีท้องถิ่น และชิมอาหารที่ตนเองปรุง อันเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการทำอาหารในท้องถิ่น

10. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agritourism) โดยเฉพาะการท่องเที่ยวในฟาร์มเกษตรอินทรีย์ (Organic Farm) ซึ่งนักท่องเที่ยวสมมติตนเองให้เป็นเกษตรกร

11. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) เน้นหนักการดูแลและเสริมสร้างสุขภาพ ควบคู่ไปกับการทำให้นักท่องเที่ยวได้รับการพักผ่อนหย่อนใจ และการทำให้สุขภาพดีจากการเปลี่ยนบรรยากาศ เช่น สปา (Spa) การสูดอากาศบริสุทธิ์ หรือรับแสงแดดตามชายทะเล การทำโยคะ (Yoga) และขยายไปสู่เรื่องของความงาม และการรักษาผิวพรรณ เพื่อตอบสนองชนชั้นกลางที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นและต้องใช้ชีวิตอยู่กับมลภาวะต่าง ๆ ในตัวเมือง

12. การท่องเที่ยวในตัวเมือง (Urban Tourism) เป็นการที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้เวลาในการพักผ่อนในตัวเมืองด้วยกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การสัมผัสกับอากาศบริสุทธิ์และไม่มีมลพิษในตัวเมือง การนั่งรถชมตัวเมืองด้วยระบบคมนาคมขนส่งที่มีประสิทธิภาพ การเลือกชิมและซื้อผลิตภัณฑ์อาหารปลอดสารพิษ แม้กระทั่งการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านการพบปะพูดคุยกับคนในตัวเมือง หรือเยี่ยมชมโรงเรียน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวต้องอาศัยระยะเวลามากกว่าที่จะชมตัวเมืองอย่างฉาบฉวย ด้วยระยะเวลาจำกัดเนื่องจากนักท่องเที่ยวจะต้องได้รับประสบการณ์ความสัมพันธ์กัน ระหว่างคน (People) และแหล่งท่องเที่ยว (Place) กับการใช้ชีวิต (Life) ในตัวเมือง

13. การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) เป็นการให้ความสนใจกับวิถีชีวิตสามัญ (Everyday Culture) ของคนในท้องถิ่น เช่น ร้านอาหารพื้นถิ่น ตลาด บ้านเรือน ตลอดจนวิถีชีวิตชุมชนซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมและทำให้มีกิจกรรมที่สามารถใช้ชีวิตในแหล่งท่องเที่ยวได้ยาวนานขึ้น เช่น การทดลองปั้นเครื่องปั้นดินเผาด้วยตนเอง การเรียนรู้กระบวนการทอผ้าและจักสาน หรือการเรียนรู้การวาดภาพจิตรกรรมแบบพื้นเมือง เป็นต้น บุญยสฤกษ์ อเนกสุข (2560)

8.1 คุณลักษณะและหลักการการท่องเที่ยวแบบเนิบช้า

การท่องเที่ยวแบบเนิบช้า จะมีกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่ใช้เวลาส่วนใหญ่กับเรียนรู้ และทำความเข้าใจกับบริบทของสถานที่ท่องเที่ยวในด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรมท้องถิ่น และตำนานเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ เช่น การเข้าชมโบราณสถาน อาคารทางประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น ตลาดชาวบ้าน ชมวิธีการสาธิตการทำอาหาร ขนมโบราณ เป็นต้น ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญได้ให้หลักการสำหรับการท่องเที่ยวแบบเนิบช้า (Stefano Dall'Aglio, 2011) ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. เวลา (Length) การท่องเที่ยวแบบเนิบช้ามีเวลาเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญ เนื่องจากการท่องเที่ยว การพักค้างคืน พักผ่อน ใช้เวลานานมากขึ้นให้เพียงพอแก่การท่องเที่ยว ตลอดจนการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ดำเนินพื้นบ้าน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้

2. ความเนิบช้า (Slowness) หมายความว่า การท่องเที่ยวที่มีความเนิบช้าเป็นหลัก เนื่องจากการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวด้วยการสัมผัสความลึกซึ้งของบรรยากาศในสถานที่ท่องเที่ยวที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ตลอดจนการสร้างคุณค่าให้แก่ชีวิต พบปะผู้คนใหม่ ๆ ในท้องถิ่น สร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชนหรือเมืองนั้น ๆ ที่มีความแตกต่างเฉพาะถิ่น

3. การสร้างมิตรไมตรี (Contamination) หมายถึง นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสที่จะได้แลกเปลี่ยนมุมมองของตนกับชาวบ้านในชุมชน หรือระหว่างนักท่องเที่ยวกับผู้ประกอบการ ตลอดจนเจ้าของพื้นที่ที่ดี และภายในกลุ่มของนักท่องเที่ยวเอง จนก่อให้เกิดความเข้าใจในความแตกต่างที่ได้เรียนรู้จากธรรมชาติ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและวิถีชีวิตของคนในชุมชน

4. ความถ่องแท้ (Authenticity) สถานที่ท่องเที่ยว ชุมชน หรือวิถีชีวิตในท้องถิ่นมีเอกลักษณ์เฉพาะ การเปิดโอกาสให้ตัวนักท่องเที่ยวได้สร้างสรรค์ เรียนรู้ เข้าถึงความของแท้ซึ่งปราศจากการปรุงแต่งจากสิ่งก่อสร้างด้านวัตถุของสรรพสิ่งในสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวนั้น ๆ และวิถีชีวิตของชุมชนอย่างลึกซึ้ง พร้อมทั้งการสร้างโอกาสในการสัมผัสประสบการณ์การท่องเที่ยวจากสิ่งที่มีมองเห็นสัมผัส ชิมรส ได้ยิน สูดกลิ่น ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าของนักท่องเที่ยว

5. ความยั่งยืน (Sustainability) การตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายของสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในสถานที่ท่องเที่ยว การเคารพวัฒนธรรม ประเพณี และสังคมในชุมชนนั้น ๆ รวมไปถึง การปรับตัวและสร้างความเข้าใจความแตกต่างด้านวัฒนธรรมและประเพณีของแต่ละท้องถิ่น กอปรกับการสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนซึ่งก่อให้เกิดการสร้างรายได้ต่อผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนของแต่ละชุมชน ก่อให้เกิดการกระจายรายได้และลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมในท้องถิ่น

6. ความอารมณ์ (Emotion) การสร้างประสบการณ์และความทรงจำที่ดีด้านการท่องเที่ยวแบบเนิบช้า ตั้งแต่ก่อนไปเที่ยว ระหว่างการเที่ยวและภายหลังการเที่ยว ซึ่งผู้ที่เดินทางท่องเที่ยวจะได้ อรรถรสความรู้สึกถึงความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน ความประทับใจผ่านการเรียนรู้ การค้นพบสิ่งแปลกใหม่ในชีวิต จนทำให้อยากกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

จากสถิติปี 2008 ขององค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) และสมาคมที่รวบรวมสมาชิกที่เป็นเมืองท่องเที่ยวแบบเนิบช้าจากหลายประเทศ (Cittaslow) (Miele, 2008) พบว่ามีการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศในเมืองเนิบช้าในภูมิภาคต่าง ๆ มากกว่า 50% และในภูมิภาคเอเชีย มีการขยายตัวการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าตั้งแต่ปี 2015 ประมาณ 3-49% ในปี 2016 ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีนักท่องเที่ยวแบบเนิบช้าประมาณ 59% (World Tourism Organization [UNWTO], 2015 และ Cittaslow, 2016) เนื่องจากหลายประเทศในภูมิภาคนี้มีทรัพยากรการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าที่น่าสนใจ อาทิ (1) แหล่งท่องเที่ยวทาง ประวัติศาสตร์ยุคอาณานิคมในเมืองดานัง ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (2) แหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตเรียบง่ายและพึ่งพาธรรมชาติในเมืองหงสาวดี ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพเมียนมาร์ (3) แหล่งท่องเที่ยวความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และธรรมชาติที่ เกาะบาหลี่ ประเทศอินโดนีเซีย (4) แหล่งท่องเที่ยวโดดเด่นด้านศิลปะที่เมืองมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ (5) แหล่งท่องเที่ยวเชิงการเรียนรู้ที่ประเทศสิงคโปร์ (6) แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่เมืองน่าน ประเทศไทย และเมืองหลวงพระบาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) (7) แหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ที่เมืองสีหนุวิลล์ ประเทศสาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตย และ (8) แหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตบนน้ำที่หมู่บ้านกัมปงไอเยอร์ ประเทศบรูไน

โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบเนิบช้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในแต่ละเมืองหรือพื้นที่ต่าง ๆ ของการท่องเที่ยว ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบเนิบช้าที่มีความโดดเด่นและแตกต่างจากสถานที่อื่น ๆ และสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวแบบเนิบช้าได้ จะประกอบไปด้วยหลักการพัฒนา 9 องค์ประกอบ ได้แก่ วิถีชีวิตของชุมชนเป็นแบบพึ่งพา ธรรมชาติ (Origin) การดำเนินชีวิตของประชาชนเป็น แบบเรียบง่าย (Rustic) การรักษาความเดิมแท้ของศิลปวัฒนธรรม และสภาพภูมิทัศน์ (Classic) การแสดงความเป็นมิตรของคนในชุมชน (Hospitality) การสะท้อนความรู้สึกความภาคภูมิใจของผู้อยู่อาศัย (Ecstasy) การจัดการคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว (Supervision) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต แบบดั้งเดิมของชุมชน (Traditional) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์แบบไม่ตรีจิตกับคนในท้องถิ่น (Relationship) และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว (Apparently)

การประยุกต์ใช้หลักการนี้ ต้องพิจารณาร่วมกับบริบทของการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าด้วย โดยเฉพาะการสร้างความรู้สึก และประสบการณ์ที่ไม่รู้ลืมของนักท่องเที่ยวผ่านการนำเสนอกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าอย่างสร้างสรรค์ ความร่วมมือ ความมีอัธยาศัยไมตรีจิตของคนในท้องถิ่นที่

พึงมีต่อท่องเที่ยวตลอดระยะเวลาที่พำนักอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ วัชรารณ สุทธิ และฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์ (2560)

นอกจากนี้ แนวความคิดแบบเนิบช้าที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าอาจประกอบไปด้วยหลักการต่าง ๆ ดังนี้

1. การใช้จ่ายแบบเนิบช้า (Slow Cost) การท่องเที่ยวแบบมวลชน (Mass Tourism) โดยทั่วไป จะมีต้นทุนที่สูง หลายครั้งเกิดการใช้ต้นทุนเกินความจำเป็น โดยที่ต้นทุนดังกล่าวมิได้จำกัด แต่เพียงรูปแบบตัวเงินเท่านั้น แต่ยังรวมถึงต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมอีกด้วย ดังนั้นเมื่อทุกสิ่งถูกดำเนินการภายใต้ความเนิบช้า ไม่เร่งรีบ จนเกินพอดี ต้นทุนที่จะถูกใช้เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจะลดลง ซึ่งหมายถึงการเกิดความยั่งยืนที่เพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน

2. กิจกรรมแบบเนิบช้า (Slow Activity) ได้แก่ การประกอบกิจกรรมที่ไม่เร่งรีบจนเกินไป แต่ใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งยาวนานมากขึ้น จนกระทั่งอาจมีการพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยวเอง แนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่ไม่ใช้พลังกำลังหรือไม่มีความเสี่ยงมากนัก แต่มุ่งเน้นการพักผ่อนร่างกายและจิตใจ เช่น การนวดเพื่อสุขภาพ โยคะ ทำสมาธิ การเรียนทำอาหาร การทดลองทำเครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ

3. พฤติกรรมแบบเนิบช้า (Slow Behavior) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งโดยทั่วไปนักท่องเที่ยวนิยมการบริโภคสินค้าและบริการที่สะดวก รวดเร็ว หาได้ง่าย และราคาไม่สูงมาก เช่น การบริโภคอาหารจานด่วน (Fast Food) ซึ่งปรุงได้รวดเร็ว ไม่ต้องพิถีพิถันกับวัตถุดิบที่ใช้ และผลิตจำนวนมากเพื่อให้ราคาถูกลงหรือพฤติกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริโภคสินค้าและบริการได้อย่างรวดเร็ว ทันใจ เป็นต้น ทำให้บางครั้งกลายเป็นพฤติกรรมที่ไม่ส่งผลดีทั้งต่อตนเองและสังคม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคให้ช้าลง ควบคู่กับการคิดให้มากขึ้นจึงอาจช่วยแก้ไขปัญหานี้ได้

4. การเดินทางแบบเนิบช้า (Slow Logistic) ได้แก่ การเดินทางที่ไม่ต้องเร่งรีบจนเกินไป มีความปลอดภัย ในการเดินทางทั้งในด้านเส้นทางและยานพาหนะ อีกทั้งเป็นการขนส่งที่ลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (Low-Carbon) ทั้งนี้อาจใช้การเดินทางเท้าเป็นหลักก็ได้

5. อาหารแบบเนิบช้า (Slow Food) ได้แก่ การประกอบอาหารที่ประณีต มีคุณภาพดี สด สะอาด ปลอดภัย และเลือกใช้พืชผักผลไม้ที่มีความปลอดภัยจากสารพิษ

6. การพักแบบเนิบช้า (Slow Stay) ได้แก่ การพักค้างแรมในท้องถิ่นมากกว่า 1 คืนโดยไม่เร่งรีบ ที่จะเดินทางต่อไปที่อื่น แต่ให้ความสำคัญกับการพักผ่อนและร่วมกิจกรรมทั้งในพื้นที่ธรรมชาติหรือชุมชนท้องถิ่น

7. สถานที่แบบเนิบช้า (Slow Place/City) เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวหรือชุมชนที่มีความสงบ เรียบง่าย และยังคงความเป็นธรรมชาติค่อนข้างสูง คนในท้องถิ่นยังคงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ มีอัยาศัยไมตรี ตลอดจนรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมได้อย่างสมบูรณ์

8. รูปแบบตลาดแบบเนิบช้า (Slow Niche Market) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงรูปแบบตลาด การท่องเที่ยวจากเดิมที่เป็นตลาดเพื่อตอบสนองนักท่องเที่ยวแบบมวลชน (Mass Tourists) ในลักษณะรายการนำเที่ยวแบบเหมารวม (Package Tour) ธุรกิจที่ครองตลาดดังกล่าวจึงต้องเป็นธุรกิจขนาดกลางจนถึงขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมและรวดเร็วกว่า ขณะที่การท่องเที่ยวแบบเนิบช้าได้ก่อให้เกิดตลาดเฉพาะ (Niche Market) ซึ่งเกิดโอกาสสำหรับธุรกิจท้องถิ่นที่มีขนาดกลางจนถึงขนาดเล็กเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น และรูปแบบของตลาดเปลี่ยนไปสู่การสร้างปฏิสัมพันธ์อย่างยั่งยืนกับลูกค้ากลุ่มเฉพาะด้วยการพูดคุยและเปลี่ยนกัน เพื่อให้เกิดการครองตลาดอย่างยั่งยืนมากกว่ารูปแบบตลาดปกติ

9. ค่าใช้จ่ายแบบเนิบช้า (Slow Money) คือ การใช้จ่ายจากการท่องเที่ยวอย่างไม่เร่งรีบ นักท่องเที่ยวนิยมใช้จ่ายในสิ่งที่ควรจ่ายไม่มีความฟุ่มเฟือย ขณะที่ธุรกิจในพื้นที่ก็ไม่หวังประโยชน์จากนักท่องเที่ยวจนมากเกินไป และผลประโยชน์จากการใช้จ่ายควรกระจายไปสู่ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ดังนั้นสินค้าที่นักท่องเที่ยวจะซื้อจึงควรเป็นสินค้าที่ผลิตในท้องถิ่นนั่นเอง

10. การพัฒนาแบบเนิบช้า (Slow Development) หรือ Slow Destination หมายถึง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ไม่ควรเป็นการพัฒนาที่ก้าวกระโดด แต่ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาธุรกิจในพื้นที่ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) ของแหล่งท่องเที่ยว และมีมาตรการป้องกันหรือลดผลกระทบทางลบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนา โดยความร่วมมือ ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

11. ที่พักแบบเนิบช้า (Slow Accommodation) หรือ Slowtel และ Slow Hotel หมายถึง สถานที่พักอาศัยที่มีความสงบ สะอาด ปลอดภัย และอยู่ห่างจากมลพิษ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นที่พักที่หรูหรา แต่มีความเรียบง่าย มีสภาพแวดล้อมท่ามกลางธรรมชาติหรือท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและก่อให้เกิดการสร้างงานให้แก่คนในท้องถิ่น

12. ชีวิตแบบเนิบช้า (Slow Life) หรือ Slow Principle เป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้ชีวิตท่ามกลางความสงบ ไม่เร่งรีบ และเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวสามารถประกอบกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเนิบช้า เพื่อเป็นการผ่อนคลายทั้งด้านร่างกายและจิตใจจากสภาวะตึงเครียดจากการเร่งรีบในตัวเมือง โดยอาจร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมกับคนในท้องถิ่นหรือสัมผัสธรรมชาติในท้องถิ่น

13. พลังงานแบบเนิบช้า (Slow Energy) หมายถึง การประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ประหยัดพลังงาน มีการอนุรักษ์พลังงาน ลดการใช้ทรัพยากร และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม บุญยस्थ्य อเนกสุข (2560)

8.2 การท่องเที่ยวเนิบช้า กรณีศึกษาจังหวัดน่าน ประเทศไทย

เกือบครึ่งทศวรรษที่จังหวัดน่านมีการปรับตัวเข้าสู่การท่องเที่ยวเนิบช้า (Slow travel) จังหวัดน่านมีความโดดเด่นในเรื่องการรักษาความเดิมแท้ของศิลปวัฒนธรรม และสภาพภูมิทัศน์มากที่สุด ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์ของเมืองน่านได้เป็นอย่างดี ภายหลังจากจังหวัดน่านได้รับการยกย่องจากสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) ให้เป็นเมืองที่แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่เมืองน่าน ควบคู่กับเมืองหลวงพระบาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) จาก วัชรภรณ์ สุรภี และฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2560)

นอกจากนี้จังหวัดน่านยังเป็นเมืองเนิบช้าที่มีบรรยากาศของความเป็นเมืองเก่าที่มีชีวิต ซึ่งได้รับอิทธิพลและความศรัทธาในพระพุทธศาสนาของประชาชน แสดงให้เห็นความสำคัญและความเคารพของศาสนิกชนอย่างไม่ขาดสายตั้งแต่อดีต วัด วา อาราม ในจังหวัดได้รับการดูแลเป็นอย่างดี มาจนถึงยุคปัจจุบัน โบราณสถาน และโบราณวัตถุ มีความสำคัญและเป็นองค์ประกอบในการเล่าเรื่องได้เป็นอย่างดี เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ทราบที่มา และความสำคัญ น่านในวันนี้ยังคงมีเสน่ห์ด้วยความเรียบง่าย สงบ

น่านยังคงรักษาวิถีชีวิตความเรียบง่ายเอาไว้เป็นอย่างดี ทั้งภาษาพูด การแต่งกาย อาหาร ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาที่จังหวัด ได้กำหนดตำแหน่งในประเด็น ที่ 2 คือ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงอนุรักษ์ การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เด็กและเยาวชนให้มีความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึก พร้อมเปิดรับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งมีเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้เป็นเมืองที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยว มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและผลผลิตทางการเกษตรที่อุดมสมบูรณ์ มีกลยุทธ์ที่สำคัญที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวครั้งนี้ คือ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมจังหวัด เพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัด และรองรับ AEC โดยกำหนดห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มนักท่องเที่ยวเนิบช้า (Slow traveler) นี้ควรมีเวลาตั้งแต่ 7 วัน หรือมากกว่า เพื่อเสาะแสวงหาประสบการณ์ระหว่างการท่องเที่ยวที่จังหวัดน่าน กลุ่มนี้ให้ความสนใจพิเศษกับการท่องเที่ยวแบบลึกซึ้งในประเด็นที่ตนเองสนใจ เช่น วิถีชีวิต อาหาร ประวัติศาสตร์ ฯลฯ เนื่องจากกลุ่มนี้มีระยะเวลาท่องเที่ยวค่อนข้างยาวนานกว่าทุกกลุ่ม ทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวนมากตามไปด้วย ทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นซึ่งเป็นผลดีต่อจังหวัดน่าน หากจังหวัดน่านต้องการกำหนดนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เป็นกลุ่มหลักต้องจัดให้มีโซนนิ่งของการท่องเที่ยวแบบเนิบช้า (Slow Zoning) แล้วกำหนดให้เป็นที่พักสำหรับการท่องเที่ยวเนิบช้า (Slow accommodation) อาหารสำหรับการท่องเที่ยวเนิบช้า (Slow food) แหล่งท่องเที่ยวเนิบช้า (Slow tourist attraction) กิจกรรมการท่องเที่ยวเนิบช้า (Slow activities) และ การเดินทางท่องเที่ยวแบบเนิบช้า (Slow transportation) การกำหนดโซนพื้นที่เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถใช้ชีวิตเนิบช้าได้อย่างมีความสุข ปลอดภัย และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้และต้องมีความชัดเจนในเรื่องของความไม่เร่งรีบระหว่างการท่องเที่ยว เช่น มีอาหารพื้นถิ่นที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกวัตถุดิบเอง ปรุงเอง และกินเอง ผูกโยงเรื่องราวอาหารเข้ากับความเป็นชุมชนตามวิถีชีวิตของชาวน่าน หรือ จัดให้มีที่พักแบบเนิบช้าโดยลูกค้าสามารถเลือกรับประทานอาหารเข้าเวลาใดก็ได้ โดยไม่ต้องกำหนดเวลา และการเดินทางท่องเที่ยวแบบเนิบช้า โดยใช้ยานพาหนะในท้องถิ่นเพื่อสัมผัสความเป็นท้องถิ่นและเข้าถึงวิถีผู้คนของชาวน่านได้อย่างแท้จริง

8.3 การท่องเที่ยวเนิบช้า กรณีศึกษาเมืองหลวงพระบาง ประเทศสาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว

เมืองหลวงพระบาง เป็นเมืองเนิบช้าที่มีบรรยากาศของความเป็นเมืองเงียบสงบ (Peaceful Life City) ชุมชนอยู่ด้วยกันอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย หยิบยื่นความเป็นมิตรให้แก่นักท่องเที่ยว ไม่แก่งแย่งแข่งขันจน ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ปฏิบัติดี ประพฤติดีอยู่ในศีลธรรม คนหลวงพระบางมีวิถีชีวิตเรียบง่าย ปรับตัวไปตามสภาพพื้นที่และใช้ชีวิตกลมกลืนไปกับวงจรธรรมชาติ พอใจในสิ่งที่มีอยู่ ตรงหน้า สร้างความสุข สนุกสนานจากสิ่งรอบตัว อาคารบ้านเรือน และศาสนสถาน เน้นการปลูกสร้างเพื่อการใช้งาน เหมาะสมกับสภาพบริบทของเมือง วิถีชีวิตของคนหลวงพระบางยึดถือหลักศาสนาและความเชื่อ คนหลวงพระบางมีความภาคภูมิใจกับสิ่งที่ยังคงอยู่แบบดั้งเดิม ซึ่งพบเห็นได้จากงานศิลปะ สถาปัตยกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีฮีตสิบสองคองสิบสี่ จึงทำให้เมืองหลวงพระบางมี

ความเหมาะสมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบเนิบช้า มีกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมมาก อาทิ กิจกรรมเที่ยวชมภูมิทัศน์และทัศนียภาพ เมืองหลวงพระบาง สูดอากาศที่สดชื่นและเย็นสบายที่ริมฝั่งโขง เดินชมเมืองกลางคืน ชื้อสินค้าทำมือของชาวบ้าน เช่น ผ้าคลุมเตียง ผ้าคลุมไหล่ ของตกแต่งบ้านมีภาพเขียนที่ปรากฏเอกลักษณ์ของเมืองหลวงพระบาง เช่น ภาพพระ เณร เดินบิณฑบาต ภาพแม่หญิงลาว สวมใส่ผ้าซิ่น เป็นต้น ให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญตามประเพณีลาว เพื่อแสดงการยอมรับว่าเป็นคนในครอบครัว จากกิจกรรมดังกล่าว ทำให้เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว การดำเนินชีวิตของชุมชน และปฏิสัมพันธ์แบบไม่ตรีจิตกับคนในท้องถิ่นอย่างชัดเจน จาก วัชรภรณ์ สุรณี และฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2560)

จากความหมาย รูปแบบ และคุณลักษณะของการท่องเที่ยวแบบเนิบช้า จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าเป็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์รูปแบบใหม่รูปแบบหนึ่ง ที่ได้รับความนิยมมากขึ้นในปัจจุบัน เป็นการท่องเที่ยวที่สามารถช่วยให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่แท้จริง โดยการท่องเที่ยวแบบเนิบช้านี้ยังส่งผลให้พฤติกรรมการท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไปจากการท่องเที่ยวรูปแบบเดิม เป็นเน้นการท่องเที่ยวเพื่อใช้เวลาสัมผัสบรรยากาศ สถานที่ท่องเที่ยว ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ซึมซับและเข้าใจ เรียนรู้วิถีชีวิตของชาวท้องถิ่นอย่างยาวนานและลึกซึ้งมากขึ้น

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบเนิบช้า สามารถกระทำได้ทุกพื้นที่ ทุกเมือง และทุกแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา โดยอาจนำหลักความเนิบช้ามาปรับใช้ให้เข้ากับลักษณะของวิถีชีวิตนั้น ๆ โดยการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบเนิบช้า จะมีส่วนช่วยในการสนับสนุนนโยบายทางเศรษฐกิจที่มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ การพัฒนาสังคมท้องถิ่นให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และยังคงสามารถอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวไว้ได้อย่างยั่งยืน

9. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agritourism)

นิออน ศรีสมยง (2552) ได้อธิบายความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่าเป็นการท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการเกษตรเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวหลัก สามารถดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในชุมชน ให้ผู้คนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเต็มตัว ซึ่งรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนับว่าเป็นหนึ่งในรูปแบบของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นการคิดค้นเอาทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในประเทศ มาจัดกิจกรรมหรือจัดเป็นรูปแบบทางการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจและอยากเดินทางไปเที่ยว เป็นการขยายเส้นทางทางการท่องเที่ยว และการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นอีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ให้ความรู้ในคุณค่าของภูมิปัญญาของเกษตรกรไทย ซึ่งการท่องเที่ยวและประเทศไทย (ททท.) ได้จำแนกประเภททรัพยากรทางการเกษตรออกเป็น 7 กิจกรรมดังนี้

1. การทำนา คือ การทำนาปี/ปรัง การทำนาควน้ำตาม การทำนาขั้นบันได พิพิธภัณฑชาวนา
2. การทำสวนไม้ตัดดอก คือ การทำสวนดอกไม้เพื่อตัดดอกขายทุกชนิด เช่น สวนกุหลาบ กล้วยไม้ สวนดอกไม้ประดับนานาชนิด รวมถึงไร่ทานตะวัน
3. การทำสวนผลไม้ คือ การทำสวนผลไม้ทุกประเภท รวมทั้งการทำวนเกษตร การทำเกษตรแผนใหม่ และการทำสวนผสม
4. การทำสวนผัก สวนครัว คือ การปลูกพืชสวนครัวทุกประเภท รวมถึงการทำไร่ผัก ไร่ถั่ว เป็นต้น
5. การทำสวนสมุนไพร คือ การปลูกพืชสมุนไพรนานาชนิด เพื่อใช้เป็นอาหารเสริม พืชผักสวนครัวข้างบ้าน เพื่อใช้เป็นเครื่องดื่ม เพื่อใช้เป็นเครื่องสำอาง และเพื่อใช้ในการแพทย์แผนไทย
6. การทำฟาร์มปศุสัตว์ คือ การเลี้ยง และการขยายพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจนานาชนิด อาทิ การเลี้ยงไหม การทำฟาร์มผึ้ง การทำฟาร์มปลา การเลี้ยงหอยแมลงภู เป็นต้น
7. งานเทศกาลผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ การจัดงานเพื่อส่งเสริมการขายผลผลิตทางการเกษตร อาทิ เช่น มหกรรมไม้ดอกไม้ประดับ งานเทศกาลลำไย เทศกาลกินปลา เป็นต้น

โดยองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีส่วนที่สำคัญ 3 ส่วน คือ ทรัพยากรการท่องเที่ยว การเกษตร ตลาดการท่องเที่ยว และบริการการท่องเที่ยว กล่าวคือ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวการเกษตร คือ ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตผลผลิตทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น แสงแดด ดิน น้ำ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เป็นต้น หรือการจัดการโดยมนุษย์ เช่น เครื่องมือทางการเกษตรต่าง ๆ เทคโนโลยีการเกษตร เป็นต้น
2. ตลาดการท่องเที่ยว เนื่องจากตลาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นตลาด การท่องเที่ยวเฉพาะ (Niche Market) จึงทำให้การจัดการด้านการตลาดมีลักษณะที่เจาะจงเฉพาะกลุ่ม โดยต้องเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจกิจกรรมทางการเกษตร ต้องการที่จะเรียนรู้ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น

3. บริการการท่องเที่ยว บริการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การบริการนำเที่ยว จะต้องเกี่ยวกับการเกษตรชนบท ตัวอย่างบริการที่ชัดเจน คือ ที่พักตามบ้าน (Homestay) และที่พักตามสวนเกษตรต่าง ๆ (Farm Stay)

ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวจะเกิดความเพลิดเพลินและได้ศึกษาหาความรู้ทั้งในเชิงวิชาการและประสบการณ์ใหม่ๆ อันเกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น การศึกษาวัฒนธรรมการเกษตร วิถีชีวิตของชุมชนการเกษตร การเรียนรู้ขั้นตอนการเกษตร การสาธิตการประกอบอาชีพทางการเกษตร ให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีการฝึกอบรมให้ความรู้ทางการเกษตรและภูมิปัญญาชาวบ้าน การชื่นชมความงามในแห่งเกษตรกรรม รวมไปถึงการซื้อขายและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร นักท่องเที่ยวจะได้รับความรู้ความเข้าใจบนพื้นฐานความรับผิดชอบและความมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้น

โดยลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เป็นการเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และสัตว์เลี้ยง เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จ และเพลิดเพลินในสวนเกษตร ได้ความรู้ ได้ประสบการณ์ใหม่ บนพื้นฐานความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแต่ละแห่งจะมีกิจกรรมที่จะให้นักท่องเที่ยวหลาย ๆ กิจกรรม แล้วแต่ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแต่ละแห่ง ได้แก่

1. ประเภทนักท่องเที่ยวร่วมกิจกรรมระยะสั้น ได้แก่ การเข้าชมสวนเกษตรเกษตร โดยนักท่องเที่ยวอาจเก็บผลผลิตในสวนหรือซื้อผลผลิตโดยเลือกเก็บได้ และทำกิจกรรมพื้นบ้านระยะสั้นร่วมกับชาวบ้าน เช่น ซี่ควาย นึ่งเกวียน และอื่น ๆ

2. ประเภทให้นักท่องเที่ยวพักแรมในหมู่บ้าน การให้นักท่องเที่ยวพักแรมในหมู่บ้านเพื่อศึกษาและสัมผัสกับชีวิตของชาวชนบทเกษตรโดยนักท่องเที่ยวจะได้รับการบริการที่อบอุ่น ปลอดภัย สะดวกและสะอาด

3. ประเภทอบรมให้ความรู้เกษตรแผนใหม่และความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน การทำเกษตรแผนใหม่ เช่น การปลูกและการดูแลรักษา การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อาจมีการให้ใบประกาศนียบัตรด้วย การเรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่น การศึกษาแมลงที่มีประโยชน์ พืชผักพื้นเมืองที่กินได้ การทำน้ำตาลมะพร้าวและน้ำตาลโตนด ฯลฯ

4. ประเภทจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร สินค้าหัตถกรรมพื้นบ้านของเกษตรกร ของใช้และของที่ระลึกต่าง ๆ ผลไม้สด ดอกไม้สด เมล็ดพันธุ์พืชที่น่าสนใจให้นักท่องเที่ยวซื้อไปปลูก

5. ประเภทให้ลู่ทางธุรกิจ ช่วงที่ธุรกิจอื่น ๆ ประสบปัญหาตกต่ำ ให้นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อหาลู่ทางในการทำธุรกิจเกี่ยวกับการเกษตร เพราะเป็นธุรกิจที่ให้ผลตอบแทนเร็ว การท่องเที่ยวในลักษณะนี้นอกจากจะช่วยเอื้อประโยชน์ให้แก่เกษตรกรแล้วยังเป็นหนทางที่ช่วยภาคเอกชนที่รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันอีกด้วย

9.1 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. แบบกิจกรรมรายบุคคล ได้แก่ การนำเที่ยวชมสวนของเกษตรกรรายบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เช่น สวนทุเรียน มังคุด สวนไม้ดอกไม้ประดับ หรือแม้แต่ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ทั้งนี้ผู้เยี่ยมชมจะได้รับความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิต การจัดการ การตลาดแล้วยังสามารถซื้อผลผลิตต่าง ๆ ที่ทางสวนจัดขึ้นอีกด้วย

2. กิจกรรมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลหรือเทศกาล เช่น การจัดงานวันทุเรียนโลก งานวันเงาะโรงเรียนทุ่งทานตะวันบาน ทุ่งดอกปทุมมา ซึ่งการท่องเที่ยวแบบนี้จะมีขึ้นเฉพาะในช่วงที่มีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการเกษตรเท่านั้น

3. กิจกรรมการท่องเที่ยวตามชุมชนหรือหมู่บ้านเกษตรกร ซึ่งเกษตรกรในชุมชน ร่วมกันจัดตั้งบริหาร และจัดการท่องเที่ยว โดยกรมส่งเสริมการเกษตรให้ความร่วมมือสนับสนุนในจัดทำโครงสร้างทางกายภาพ การจัดภูมิทัศน์ การให้แนวคิดในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับพื้นที่และความสามารถของเกษตรกรในพื้นที่

9.2 ประโยชน์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว

1. รู้จักการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างพอดี เพื่อให้เกิดผลกำไรที่คุ้มค่าทางธุรกิจ

2. ลดการใช้ทรัพยากรเกินความจำเป็น และลดของเสียที่เกิดจากการบริโภค

3. ช่วยกันรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม

4. มีการประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว ให้เข้ากับกิจกรรมและกลยุทธ์การพัฒนาชาติและท้องถิ่น

5. พยายามส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยพิจารณาใช้วัตถุดิบที่มาจากท้องถิ่น

6. เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว

7. หมั่นปรึกษาหารือระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขหรือปรับปรุงข้อผิดพลาดอยู่เสมอ

8. ฝึกอบรมบุคลากร เพื่อให้เกิดความรู้และยกระดับมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยว
9. เตรียมข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด เพื่อสร้างความเข้าใจ และเคารพในสิ่งแวดล้อม
10. วิจัยและติดตามตรวจสอบ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยว

9.3 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของภาคกลาง

จากการศึกษาคู่มือท่องเที่ยวการเกษตรสีเขียว รู้จัก สัมผัสจริง กับพื้นที่สีเขียวทั่วไทย ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พบว่า ลักษณะทางกายภาพของภาคกลางเป็นพื้นที่ราบลุ่มต่ำ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่มาก รวมทั้งการสั่งสมของดินตะกอนที่ถูกพัดพามากับแม่น้ำ ด้วยมีลำน้ำสำคัญไหลผ่าน คือ แม่น้ำเจ้าพระยา ที่แห่งนี้จึงมีที่ดินที่อุดมสมบูรณ์ในลักษณะที่ราบลุ่มแม่น้ำเหมาะแก่การเป็นพื้นที่เพื่อทำเกษตรกรรม พื้นที่ส่วนไหนที่มีน้ำมาก จะเหมาะแก่การนำนาปรัง เพราะสามารถปลูกข้าวและเก็บเกี่ยวได้ตลอดทั้งปี ต่างจากนาปี ที่ต้องรอน้ำจากฟ้าในฤดูฝนเท่านั้น หลักจากหมดฤดูเก็บเกี่ยว ชาวนาจะปลูกพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ หรือไม่ก็เลี้ยงสัตว์ที่เป็นอาหาร จึงทำให้อาหารการกินอุดมสมบูรณ์ตลอดปีไม่มีขาด ดังวลีพูดติดปากจากชื่อเพลงของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการที่ว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” แม่น้ำเป็นดั่งเส้นเลือดใหญ่ทางการคมนาคมหลักในอดีต ผู้คนจึงเลือกการตั้งถิ่นฐานเพื่อทำการค้าขายอยู่ริมแม่น้ำสายต่าง ๆ เพราะสะดวกสบายในการติดต่อค้าขาย ภาคกลางจึงเป็นภาคที่มีประชากรอยู่หนาแน่น และมีความคล่องตัวในการดำเนินชีวิตมากกว่าภาคอื่น ๆ ผู้คนภาคกลางมีความคุ้นเคยกับการเกษตรเพื่อการค้า นอกจากปลูกข้าวแล้วมีการปลูกพืชผลไม้ชนิดอื่น ๆ ความรู้ในการเพาะปลูกก็มีความทันสมัยและได้คุณภาพทั้งยังอยู่ใกล้แหล่งตลาดหลัก คือ กรุงเทพมหานคร หรือส่งจำหน่ายไปยังต่างประเทศก็ได้สะดวก ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาพื้นที่ภาคกลาง โดยตัวอย่างกรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของภาคกลาง ดังนี้

- 1) “ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ” จังหวัดนครนายก
- 2) “อาศรมวงศ์สนธิ” จังหวัดนครนายก
- 3) “กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทรน้อย(หมู่บ้านอนุรักษ์ธรรมชาติสู่ชนบท)” จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 4) “ศูนย์การเรียนรู้การพัฒนาขยายผล ตามโครงการพระราชดำริ” จังหวัดลพบุรี
- 5) “แหล่งท่องเที่ยวเกษตรบ้านสามเหลี่ยม” จังหวัดสุพรรณบุรี
- 6) “โครงการอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์ มูลนิธิชัยพัฒนา” จังหวัดสมุทรสงคราม
- 7) “แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรหมู่บ้านจักรสานบางเจ้าฉ่า” จังหวัดอ่างทอง

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นทางด้านการเรียนรู้วิถีเกษตรกรรมของชาวชนบท โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดการเรียนรู้ทำให้เกิดประโยชน์ก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชน และตัวเกษตรกร โดยจะเป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบที่เป็นการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวด้วย เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อม โดยนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้วิถีชีวิตการเกษตรที่จะนำมาสู่ความยั่งยืนทั้งมิติเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปเพื่อให้นักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มที่มีความสนใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และขยายสู่กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปที่สนใจ เรียนรู้และเพิ่มประสบการณ์ รวมไปถึงการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เป็นการเพิ่มมูลค่าทางคุณค่า (Value Added) อีกด้วย

10. การท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Gastronomic Tourism)

อาหาร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งสำหรับการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีคุณค่าทางศิลปะ วัฒนธรรม และสังคมเช่นเดียวกัน ซึ่งคุณค่าดังกล่าวมองเห็นได้อย่างง่ายในสังคม อาหารประจำถิ่นสามารถเป็นแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันเข้ามาศึกษาเรียนรู้ Scarpatto (2002) กล่าวคือ อาหารสามารถเสริมสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวได้อย่างดี โดยทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจในจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวนั้นอีกด้วย บ่อยครั้งที่มีการนำเอกลักษณ์ของอาหารประจำถิ่นมาใช้ในการสร้างตราสัญลักษณ์ (Brand) ของแหล่งท่องเที่ยว และยังใช้อาหารเป็นเครื่องมือในการพัฒนากลยุทธ์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติอีกด้วย การท่องเที่ยวเชิงอาหารได้กลายเป็นเรื่องที่ได้ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากในปัจจุบันและได้กลายเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวที่เติบโตอย่างรวดเร็วในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ธุรกิจท่องเที่ยวในหลากหลายประเทศได้ตระหนักถึงความสำคัญของอาหารในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวในปัจจุบันให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ไม่ใช่เพียงแค่บริโภคอาหารเพื่อให้อิ่มท้อง แต่เป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ผ่านการบริโภคอาหารในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทั้งด้านวัฒนธรรม สังคม และวิถีชีวิตของคนในแหล่งท่องเที่ยวของ ญาณภา บุญประกอบ และคณะ (2560) ซึ่งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กล่าวถึงความสำคัญของอาหารกับการท่องเที่ยวว่าการรับประทานอาหารคือกิจกรรมหลักที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินมากถึง 1 ใน 3 ของค่าใช้จ่าย นักท่องเที่ยวกว่าร้อยละ 30 มองหาอาหารที่ดี ระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว อาหารทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกถึงแหล่งท่องเที่ยวนั้นอย่าง

ลึกซึ้ง ดังนั้นการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร จึงเป็นการผสมผสานของวัฒนธรรม ธรรมชาติ พื้นที่หรือท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ การต้อนรับ บริการ รวมเป็นประสบการณ์ที่สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวอีกด้วย

10.1 กรณีศึกษา การท่องเที่ยวเชิงอาหาร กลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้ง จังหวัดชัยนาท

ชุมชนวัฒนธรรมลาวครั้งกุดจอก อำเภอหนองมะโมง จังหวัดชัยนาท เป็นหมู่บ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ไท-ลาว ที่อพยพย้ายถิ่นฐานจากเมืองหลวงพระบาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมาตั้งรกรากแถบบ้านเขากระจิว จังหวัดกาญจนบุรี กระทั่งปี พ.ศ. 2427 ชาวลาวครั้งกว่า 20 ครอบครัว ได้ย้ายมาอยู่บ้านกุดจอก อำเภอหนองมะโมง จังหวัดชัยนาทจนถึงปัจจุบัน มยุรี ถาวรพัฒน์ และ เอ็มอร เข้าวสวน (2548) ชาวลาวครั้งกุดจอกยังคงรักษาวัฒนธรรมไว้อย่างเข้มแข็ง มีภาษาพูด การละเล่น ประเพณี การแต่งกายในแบบฉบับของตนเอง และโดยเฉพาะวัฒนธรรมการกิน มีเมนูอาหารถิ่นควา หวาน ที่หลากหลายอันเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งสามารถพัฒนาให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาหารในรูปแบบหนึ่งได้ โดยการเข้ามาของผู้คนนอกชุมชน ทำให้เกิดการสื่อสารกันทั้งสองทิศทาง ระหว่างคนนอกชุมชนและในชุมชน จึงทำให้เกิดการหมุนเวียนรายได้ในชุมชนมากขึ้น และทำให้ชุมชนเป็นที่รู้จัก เป็นการนำเสนอภูมิปัญญาและวัฒนธรรมออกสู่ภายนอกหรือสากลอีกด้วย

วิถีชีวิตของชาวลาวครั้งบ้านกุดจอกที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาหาร มีลักษณะไม่ซับซ้อน เป็นการประกอบอาหารสำหรับรับประทานเองในครอบครัวแบบง่าย ๆ ชาวลาวครั้งนิยมประกอบอาหารจากวัตถุดิบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น หรือแหล่งธรรมชาติ (สุนันทา ทินวงศ์, 2552) กรรมวิธีการปรุงยังยึดถือกันมาจากบรรพบุรุษ ถึงแม้ว่าจะมีการปรับเปลี่ยนกรรมวิธีและวัตถุดิบในการประกอบอาหารไปบ้างเนื่องจากวัตถุดิบที่เคยหาได้เองตามไร่นา แม่น้ำลำคลองในชุมชน หาได้ยากขึ้น และมีปริมาณน้อยลงในปัจจุบัน

อาหารลาวครั้ง ได้สืบทอดความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้งได้อย่างโดดเด่น รักษาความเป็นลาวครั้งด้วยการนำปลาร้าเป็นส่วนผสมของอาหารหลายชนิดเป็นเครื่องปรุงที่สามารถชูรสชาติอาหารและบ่งบอกความเป็นท้องถิ่นได้อย่างชัดเจน

10.2 การท่องเที่ยวเชิงอาหารและศิลปะการออกแบบ

อาหาร เป็นสิ่งที่สามารถนำมาพัฒนาควบคู่ไปด้วยกันได้ด้วยการออกแบบได้หลากหลายรูปแบบ การบริโภคอาหารที่จะประกอบไปด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สามารถทำการออกแบบหรือปรับเปลี่ยนเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือลูกค้าได้มากที่สุด โดยใช้หลักการ

ด้านสุนทรียะ (Aesthetic Principle) ในการออกแบบเรขศิลป์ (Graphic Design) ทฤษฎีการออกแบบอัตลักษณ์ (Identity) แนวคิดเกี่ยวกับการตกแต่งโต๊ะอาหาร (Principle of table-top styling) และทฤษฎีการรับรู้ (Perception Theory)

การออกแบบเรขศิลป์โดยทั่วไปต่างคำนึงถึงหลักอันได้แก่แนวความคิด ศิลปะ เทคโนโลยีหรือข้อมูล เป็นสำคัญ จากนั้นจึงนำเอาวัตถุดิบท้องถิ่นเหล่านี้สื่อสารผ่านสื่อ โดยใช้ภาพหรือตัวอักษร หากแต่การออกแบบเรขศิลป์ก็สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งอื่น ๆ ที่นักออกแบบต้องการนำเสนอสาระสำคัญของแนวคิด เช่นเดียวกับการประยุกต์ใช้กับการออกแบบบนโต๊ะอาหาร เกิดเป็นการออกแบบเพื่อเสนอความเป็นชุมชนในทุกรายละเอียดบนโต๊ะอาหาร ซึ่งไม่ใช่ผ่านเพียงแค่สื่อภาพและตัวอักษรเท่านั้น แต่รวมไปถึงอาหาร ภาชนะ และอุปกรณ์ตกแต่งบนโต๊ะอาหารทั้งหมด และที่สำคัญคือสิ่งเหล่านี้จะสามารถสื่อสารแนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่นและความงามของชุมชนไปยังผู้บริโภคได้ในที่สุด

การออกแบบเรขศิลป์ยังสะท้อนถึงความงาม ความคิด และสุนทรียภาพ ที่ออกมาจากผู้สร้างสรรค์และแสดงออกสู่ภายนอกผ่านผลงาน และคุณค่าของสิ่งที่เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการสื่อสารแบบสองทางระหว่างผู้สร้างสรรค์ผลงานหรือผู้ส่งสารกับสิ่งที่สร้างแรงบันดาลใจนั้น และสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่และแตกต่าง เพื่อเป็นแนวทางการต่อยอดและสร้างแรงบันดาลใจ ให้ผู้ประกอบการและผู้บริโภคอีกทอดหนึ่ง ซึ่งโครงสร้างดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ชัดจากกระบวนการออกแบบเรขศิลป์สำหรับร้านอาหารป๊อปอัพ โดยใช้แนวคิดทางภูมิปัญญาท้องถิ่น กล่าวคือ องค์ประกอบทางธรรมชาติของชุมชนหนึ่ง เช่น วัตถุดิบอาหาร หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้สร้างสรรค์ผลงานศึกษาและทำความเข้าใจถึงกระบวนการ และทำการออกแบบเรขศิลป์เพื่อนำเสนอภูมิปัญญาและวัฒนธรรมการรับประทานอาหารอีสานที่แตกต่างและน่าสนใจออกมา โดยองค์ประกอบของชุมชนนั้นจะไปปรากฏในงานได้อย่างชัดเจนและลงตัว ทำให้ชุมชนได้รับแนวทางและประโยชน์ในการพัฒนาที่ดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นการส่งสารต่อไปยังผู้บริโภคหรือกลุ่มลูกค้าอีกด้วย

ดังนั้น อาหาร จึงเป็นอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมีคุณค่าทางศิลปะวัฒนธรรม และสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะเป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ผ่านการบริโภคอาหารในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ทั้งด้านวัฒนธรรม สังคม และวิถีชีวิตของคนในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงไปถึงการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าและการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอีกด้วย เนื่องจากเป็นการนำทรัพยากรทางธรรมชาติ หรือวัตถุดิบในการประกอบอาหารที่มี

อยู่ในท้องถิ่น มาเพิ่มคุณค่าโดยการสร้างสรรค์ขึ้นในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อเป็นการสัมผัสกับวิถีชีวิตท้องถิ่นนั้นอย่างลึกซึ้งมากขึ้น

นอกจากนี้ยังสามารถออกแบบองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหาร เช่น การออกแบบเรขศิลป์ เพื่อเป็นการนำเสนอภูมิปัญญาและวัฒนธรรมการรับประทานอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ในอีกรูปแบบหนึ่งได้ด้วยเช่นกัน

11. การท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท

จังหวัดชัยนาท ตั้งอยู่ในภาคกลางตอนบนของประเทศไทย บนฝั่งซ้ายของแม่น้ำเจ้าพระยา และเป็นตอนเหนือสุดของภาคกลาง สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 16.854 เมตร มีพื้นที่ประมาณ 2,469.746 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,543,591 ไร่หรือเท่ากับร้อยละ 15.5 ของพื้นที่ในภาคกลางตอนบน เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 1,219,669 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 79.02 ของพื้นที่ทั้งหมด ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 195 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดชัยนาท โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีพื้นที่ประมาณ 99.06 ของพื้นที่ทั้งหมด ได้แก่พื้นที่ตอนกลางตอนใต้และตะวันออกของจังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบจนถึงพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด มีแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำน้อย ไหลผ่านพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วทุกอำเภอ และนอกจากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นพื้นที่ราบแล้ว ยังมีเนินเขาเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไปที่สำคัญ ได้แก่ เขารธรรมามูล ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์สำคัญของจังหวัดชัยนาท เขาพลอง เขาขยาย เขาระดี่ เขาใหญ่เขารัก เขาดิน เขาหลัก เขาไก่ห้อย เขาสารพัดดี เขาราวเทียน เขาสรรพยา และเขาแก้ว เป็นต้น

จังหวัดชัยนาทมีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญที่ชื่อเสียง และสร้างรายได้ให้กับจังหวัดหลายแห่ง โดยที่ส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ศาสนา และวัฒนธรรม เนื่องจากมีมรดกทางวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายและความสมบูรณ์อยู่หลายแห่ง เป็นแหล่งอารยธรรมที่ซ้อนทับกันหลายยุคหลายสมัย ตั้งแต่สมัยทวารวดี สุโขทัย อยุธยา และรัตนโกสินทร์ ซึ่งมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ปรากฏอยู่ตามบริเวณลุ่มน้ำสำคัญทั้ง 3 สายที่ไหลผ่าน ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำน้อย ดังจะเห็นได้จาก ในจังหวัดชัยนาทมีวัดที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานจากกรมศิลปากรถึง 6 วัด ได้แก่ วัดมหาธาตุ วัดพระแก้ว วัดพระยาแพรง วัดสองพี่น้อง วัดบรมธาตุวรวิหาร และวัดธรรมามูลวรวิหาร รวมไปถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและวิถีชีวิต เช่น ชุมชนลาวครั่ง วิถีชีวิตของชาวบ้านริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน และวิถีชีวิตของชาวบ้านริมฝั่ง

แม่น้ำน้อย ฤกษ์ กุสิร์ และคณะ (2553) และสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งที่สร้างขึ้น เช่น สวนนก ชัยนาท ที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดชัยนาท เขื่อนเจ้าพระยา เขื่อนทดน้ำ แห่งแรกในประเทศไทย ที่มีทัศนียภาพรอบเขื่อนที่สวยงาม อีกทั้งมีพื้นที่สนามกอล์ฟเขื่อนเจ้าพระยา

11.1 สถานที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพของจังหวัดชัยนาท

สวนนกชัยนาท เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและอนุรักษ์พันธุ์นกที่ได้ริเริ่มขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2526 ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาพลอง หมู่ที่ 4 ตำบลเขาท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ปัจจุบันมีพื้นที่ 248 ไร่เศษ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถสร้างรายได้และชื่อเสียงแก่จังหวัดชัยนาทเป็นอย่างมาก โดยมี องค์ประกอบที่ได้สร้างขึ้นให้มีสภาพเป็นธรรมชาติและองค์ประกอบทางด้านสิ่งก่อสร้าง เช่น กรงนก ใหญ่ที่สุดในเอเชีย อาคารแสดงพันธุ์ปลาแม่เจ้าพระยา ศูนย์วิทยาศาสตร์ท้องฟ้าจำลองฯ พิพิธภัณฑ์ไขนกก (Egg Museum) ฯลฯ

เขื่อนเจ้าพระยา เป็นเขื่อนเพื่อการชลประทานขนาดใหญ่ที่สร้างขึ้นเป็นเขื่อนแรกของ ประเทศไทย ลักษณะเขื่อนมีความยาว 237.50 เมตร มีช่องระบายน้ำ 16 ช่อง มีประตูเรือติดกับ เขื่อนด้านขวา กว้าง 14 เมตร ให้เรือขนาดใหญ่ผ่านเข้าออกได้ เขื่อนเจ้าพระยาเป็นเขื่อนชลประทาน ประเภททดน้ำ-ส่งน้ำ และผลิตกระแสไฟฟ้าในกิจการของเขื่อนเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ยังมีทัศน สวยงามมากเป็นเขื่อนที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปชมอย่างใกล้ชิดได้ โดยเฉพาะในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ของทุกปีจะมีน้ำจำนวนมากเปิดน้ำจำนวนนับหมื่นตัวมาอาศัยอยู่บริเวณเหนือเขื่อน นอกจากนี้ เขื่อน เจ้าพระยายังมีตลาดเจ้าพระยาแลนด์ ซึ่งเป็นตลาดที่มีมาตรฐาน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

วัดปากคลองมะขามเฒ่า เป็นวัดเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงทางพระเครื่อง คือ หลวงปู่ศุข ซึ่งเป็นที่ รู้จักกันทั่วประเทศ ภายในพระอุโบสถมีภาพเขียนสีพระหัตถ์ของสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก สำหรับนามมะขามเฒ่านี้มีตำนานเล่าว่าแต่ก่อนมีต้นมะขามอายุนับร้อยปีอยู่ตรงหน้าวัดริมฝั่ง เมื่อตลิ่ง พังต้นมะขามจึงจมหายไป สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งของวัดนี้ก็คือ มณฑปวัดปากคลองมะขามเฒ่า เป็น มณฑปแห่งเดียวที่มีวิธีการสร้างแปลก กล่าวคือ หลวงปู่ศุขได้ใช้วิชาอาคมขลังสร้างขึ้นอย่างถูกต้อง ตามวิธีการ เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ซึ่งปัจจุบันได้รับการบูรณะซ่อมแซม เป็นสถานที่สักการะแก่ลูกศิษย์ และประชาชนทั่วไป

วัดธรรมามูลวรวิหาร เป็นพระอารามหลวงตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ด้านทิศตะวันออก ห่างจากจังหวัดชัยนาท ขึ้นไป 8 กิโลเมตร ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาธรรมามูล อำเภอเมืองชัยนาท เป็นวัด เก่าแก่ที่ถือเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดชัยนาท มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา (นักประวัติศาสตร์บาง

ท่านเชื่อว่าวัดนี้สร้างในสมัยพญาลิไท กษัตริย์ราชวงศ์สุโขทัย) ในสมัยก่อนตรงบริเวณหน้าวัดจะเป็นสถานที่จัดงานแข่งเรือของชาวชัยนาท สิงห์บุรี สุพรรณบุรี และนครสวรรค์ ซึ่งเป็นงานใหญ่มากในสมัยนั้น ในพระวิหารมีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ คือ หลวงพ่อธรรมจักร เป็นพระพุทธรูปยืน ในฝ่าพระหัตถ์ที่ยกขึ้น ลักษณะปางห้ามญาติ มีรูปธรรมจักร ติดอยู่ แปลกกว่าพระพุทธรูปปางห้ามญาติทั่วไป จึงได้นามว่า หลวงพ่อธรรมจักร ลักษณะพระพุทธรูปเป็นศิลปะแบบอยุธยาผสมสุโขทัย ใบเสมา ซึ่งตั้งรายรอบพระอุโบสถเป็นศิลปะทวารวดีแสดงสลักลวดลายต่าง ๆ เป็นศิลปะแบบสมัยอยุธยา

วัดพระบรมธาตุวรวิหาร ที่บ้านท้ายเมืองฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยา จากหลักฐานตามศิลปวัตถุที่ค้นพบพอสันนิษฐานได้ว่า สร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น องค์พระเจดีย์ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัสย่อมุมขึ้นไปรองรับซุ้มจรนำทั้งสี่ด้าน

หมู่บ้านวัฒนธรรมลาวครั่ง บ้านกุดจอก ตำบลกุดจอก อำเภอหนองมะโมง จังหวัดชัยนาท ชุมชนวัฒนธรรมลาวครั่ง บ้านกุดจอก มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของตนเองไว้อย่างเหนียวแน่น อาทิ ประเพณีบายศรีสู่ขวัญต้อนรับผู้มาเยี่ยมเยือน ภาษาพูด ดนตรีพื้นเมือง อาหารท้องถิ่น ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำขนมจีนโบราณ ภูมิปัญญาพื้นบ้านในด้านการรักษาด้วยสมุนไพร การนวดแผนโบราณ การแต่งกายด้วยผ้าทอพื้นบ้าน การทอผ้าลวดลายที่มีเอกลักษณ์คือ ผ้าขิด ผ้าจกและผ้ามัดหมี่ ทอทั้งผ้าฝ้ายและผ้าไหม ผ้าทอที่ใช้ในพิธีทางศาสนา ผ้าคลุมหัวนาค ผ้าห่อคัมภีร์ ผ้าทอใช้ในชีวิตประจำวัน ผ้าซิ่น ผ้าขาวม้า หมอนน้อย หมอนเท้า ถูขนมเส้น และมีการจัดงานประเพณีท้องถิ่นที่ได้ยึดถือกันมายาวนาน โดยเฉพาะงานประเพณีสงกรานต์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นงานประเพณีที่สำคัญของจังหวัดชัยนาท มีศูนย์สาธิตวิถีชีวิตชุมชน ได้แก่ การทอผ้า การสีข้าวและการดำข้าวแบบโบราณ การทำ ข้าวกลิ้ง การจักสานไม้ไผ่ และศูนย์แพทย์แผนไทย เป็นต้น

หมู่บ้านวัฒนธรรมลาวเวียง บ้านเนินขาม ตำบลเนินขาม อำเภอเนินขาม เป็นชุมชนเก่าแก่มีอายุยาวนานหลายร้อยปี สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน สาเหตุที่เรียกว่า เนินขาม เนื่องจากบรรพบุรุษที่ย้ายถิ่นฐานมาตั้งบนเนินสูง น้ำท่วมไม่ถึง บริเวณรอบเนินขาม มีต้นมะขามขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก บรรพบุรุษจึงเรียกเนินนี้ว่า เนินมะขาม ต่อมาจึงกลายเป็นชื่อ เนินขาม จนถึงปัจจุบัน ในปัจจุบันประชากรของเนินขาม ยังมีการสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมไว้ เช่น ประเพณีสงกรานต์ การบายศรีสู่ขวัญ ประเพณีการแต่งงานแบบลาวเวียง ประเพณีการก่อกองทราย ประเพณีชิงขึ้น ประเพณีแห่เสื่อ ประเพณีสารทลาว มีวัฒนธรรมที่โดดเด่นและสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน คือ วัฒนธรรมการทอผ้าและวัฒนธรรมการแต่งกาย ภาษาที่ใช้สื่อสารกันในท้องถิ่น ยังเป็นภาษาลาว หรือเรียกว่าภาษาไทยอีสาน ประเพณีทั่วไปคล้ายคลึงกับคนไทยในภาคกลาง จะมีแตกต่างกันคือ สารท

ลาว ซึ่งตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 ของทุกปี และชาวลาวจะกวมนกระยาสารทนำไปเยี่ยมญาติ นอกจากนี้ ในวันที่ 30-31 ธันวาคม ของทุกปี ชาวลาวเวียง ตำบลเนินขาม จะจัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมลาวเวียง มีการแสดง แสง สี เสียง ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวเนินขามและการเดินแบบผ้าทอพื้นเมืองซึ่งเป็นผ้าที่มีชื่อเสียง

บึงกระจับใหญ่ (เกาะเมืองท่าอู่ทอง) ตำบลหันคา อำเภอด่านช้าง ซึ่งมีเกาะเมืองท่าอู่ทอง ที่เป็นเกาะกลางน้ำตามธรรมชาติขนาดใหญ่ตั้งเด่นอยู่กลางบึง โดยมีสะพานแพลูกบวบข้ามบึงกระจับใหญ่ไปยังเกาะกลางน้ำ ตัวสะพานลูกบวบทำด้วยไม้ทอดด้วยยาวกลางน้ำข้ามบึงใหญ่ มองเห็นทัศนียภาพที่ของบึงน้ำได้แบบสวยงาม แลมีลมพัดเย็นสบายตลอดทั้งวัน ที่บึงแห่งนี้ นับเป็นจุดชมนกเป็ดน้ำ และนกในตระกูลนกปากห่างที่สำคัญของประเทศ การได้นั่งเรือชมฝูงนกยามเย็นที่พระอาทิตย์ค่อย ๆ ลับขอบฟ้า นับเป็นภาพแห่งความงดงามประทับใจที่หาดูไม่ได้ในจังหวัดอื่น

บึงสำเภา อำเภอมโนรมย์ เป็นบึงธรรมชาติ มีน้ำตลอดปี เดิมเป็นแหล่งเลี้ยงปลาขนาดใหญ่ และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ แห่งหนึ่งในจังหวัดชัยนาท โดยที่ปัจจุบันก็ได้รับการพัฒนาเป็นพื้นที่ปั่นจักรยานทางเรียบ โดยมีถนนลาดยางไว้ให้นักปั่นจักรยานโดยรอบของบึงสำเภา โดยมีร่มเงาของต้นไม้โดยรอบของบึงสำเภา มีสถานที่จอดรถไว้รองรับและมีห้องน้ำไว้บริการแก่ผู้ไปใช้บริการ

ตลาดคู้สำเภา อำเภอมโนรมย์ เป็นถนนคนเดินริมแม่น้ำเจ้าพระยา ทั้งยังเป็นจุดบรรจบของแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำสะแกกรัง ทำให้เกิดแม่น้ำสองสีขึ้น ถนนคนเดินมีระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร โดยจุดเริ่มต้นของถนนเริ่มจากบริเวณท่าแพขนานยนต์ข้ามฟาก เรือมาจนถึงลานโพธิ์หน้าศาลเจ้าพ่อกวนอู

นอกจากสถานที่ท่องเที่ยวข้างต้น จังหวัดชัยนาทยังมีแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชัยนาทมุณี เป็นพิพิธภัณฑ์สถานประจำจังหวัดชัยนาท ตั้งอยู่ในบริเวณวัดพระบรมธาตุวรวิหาร วัดมหาธาตุ วัดพระแก้ว และสวนลิง และมีงานประเพณีและกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สำคัญ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวของนักท่องเที่ยว ได้แก่ งานมหรหรรพ์หุ่นฟางนก และงานกาชาดจังหวัดชัยนาท งานวันส้มโอบางแก้ว งานประเพณีแข่งเรือชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ และแห่เทียนพรรษา งานหุ่นละครวีรชนแห่งลุ่มแม่น้ำน้อย และกิจกรรมการปั่นจักรยาน เป็นต้น

โดยการท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนจังหวัดชัยนาทได้ระดับหนึ่ง ทั้งจากการจำหน่ายสินค้าที่ระลึก และการให้บริการต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร และบริการด้านสุขภาพ เป็นต้น และมีแนวโน้มที่รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่ง

จะส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัด อย่างไรก็ตาม ยังมีสัดส่วนไม่มากนัก คือ ประมาณ ร้อยละ 2-3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด โดยในปี 2558 มีรายได้เท่ากับ 1,023.25 ล้านบาท เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดชัยนาทไม่โดดเด่นมากนักเมื่อเทียบกับจังหวัดท่องเที่ยวอื่น สำนักงานจังหวัดชัยนาท (2561)

ซึ่งนอกจากสถานที่ท่องเที่ยวข้างต้นแล้ว จังหวัดชัยนาทยังมีศักยภาพและทรัพยากรในด้านอื่น ๆ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดชัยนาท เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ จึงเหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพทางการเกษตร ดังนั้น ประชากรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 จึงประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม ผลผลิตด้านการเกษตรนับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจของจังหวัดและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งจากการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ทำให้ชัยนาทจึงมีทั้งผลผลิตและพื้นที่สำหรับการเกษตรกรรมหลายแห่ง ที่ศักยภาพเพียงพอในการได้รับการพัฒนาให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในรูปแบบของการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าและการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

11.2 ส้มโอขาวแตงกวา สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) จังหวัดชัยนาท

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดชัยนาท มีลักษณะเหมาะสมต่อการทำการเกษตร เนื่องจากเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ พื้นดินจึงมีความอุดมสมบูรณ์ ดังนั้นประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ได้รับน้ำจากการชลประทาน พืชเศรษฐกิจประเภทพืชไร่ที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ ข้าว ซึ่งสามารถผลิตได้ทั้งนาปีและนาปรัง มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน และมีพืชเศรษฐกิจประเภทไม้ผลที่สำคัญและมีชื่อเสียงคือ ส้มโอพันธุ์ขาวแตงกวา ซึ่งนับว่าเป็นผลไม้ที่เป็นสมบัติคู่เมืองชัยนาท

ส้มโอขาวแตงกวาชัยนาท เป็นไม้ผลเฉพาะถิ่น พืชเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัดชัยนาท ที่ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ของจังหวัด เป็นส้มโอพันธุ์ขาวแตงกวา ผลทรงกลม ไม่มีจุก ผิวเรียบสีเขียว เป็นมัน ต่อม้ำมันละเอียด เนื้อสีขาวอมเหลือง รสชาติหวานแหลมน้ำ อมเปรี้ยวเล็กน้อย ไม่แฉะน้ำ ไม่เหม็นเขียว และไม่ติดลิ้น ปลูกในจังหวัดชัยนาท ด้วยสภาพพื้นที่ทั่วไปของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่ม และมีการทับถมของดินตะกอนริมลำนํ้ามาเป็นเวลานาน หรือที่น้ำไหล ทราয়มูล ได้ก่อให้เกิดดินที่อุดมสมบูรณ์เต็มไปด้วยแร่ธาตุและอาหาร มีแหล่งน้ำพอเพียง ทำให้ผลผลิตส้มโอขาวแตงกวาของชัยนาทมีรสชาติอร่อย

จังหวัดชัยนาทได้มีการจัดงาน วันส้มโอขาวแตงกวาชัยนาท ขึ้นเป็นประจำทุกปี เป็นประเพณีที่จัดขึ้นเพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัด โดยจัดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2527 ที่อำเภอโนนรมย์ ซึ่งเป็นถึงกำเนิดของส้มโอพันธุ์ขาวแตงกวา ส้มโอพันธุ์ที่ดีที่สุด โดยกำหนดจัดงานในช่วงปลายเดือนสิงหาคม ถึงต้นเดือนกันยายน ภายในงานมีกิจกรรมที่หลากหลาย อาทิ การประกวดขบวนแห่ประกวดส้มโอพันธุ์ขาวแตงกวา ประกวดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากส้มโอและจำหน่ายสินค้าของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ผลผลิตทางการเกษตรตะกอนของจังหวัดชัยนาท ซึ่งได้สร้างชื่อเสียงให้กับส้มโอขาวแตงกวา ช่วยเพิ่มพูนรายได้ให้กับชาวสวนชัยนาทมากขึ้น

11.3 ย่านการค้าเมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลนางลือ-ท่าชัย

เมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลนางลือ-ท่าชัย ซึ่งเป็นชุมชนที่มีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ 1 ของประเทศไทย ซึ่งเดิมเป็นเมืองการค้าเมล็ดพันธุ์ข้าว เป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดีของจังหวัดในกลุ่มภาคกลาง ในปีพ.ศ. 2554 สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชัยนาทร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้เข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนการค้าเนินงานด้านการผลิต การตลาด การประชาสัมพันธ์ จนในปีพ.ศ. 2554 ได้รับการคัดเลือกเป็นเมืองต้นแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ และในปีพ.ศ. 2556 ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาทได้รับรางวัลสำเภาทอง จากสมาคมหอการค้าแห่งประเทศไทย

จังหวัดชัยนาทได้กำหนดวิสัยทัศน์ในปีพ.ศ. 2556-2560 “เป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและสินค้าเกษตร ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” มุ่งเน้นตำแหน่งการพัฒนาไปที่เมล็ดพันธุ์ข้าว ซึ่งเป็นศักยภาพที่สำคัญและชัดเจนที่สุดของจังหวัดชัยนาท โดยตั้งเป้าหมายเป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีของประเทศ

จังหวัดชัยนาทมีความพร้อมในการเป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีของประเทศ เนื่องจากมีปัจจัยสนับสนุน ดังนี้

1. เกษตรกรมีประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้กับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวชัยนาทมานานเกือบ 30 ปี (ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2522)
2. เป็นที่ราบลุ่ม มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญไหลผ่าน 3 สาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำน้อยสำหรับทำนา ซึ่งจังหวัดชัยนาทมีพื้นที่เหมาะสมมากสำหรับปลูกข้าว 526,598 ไร่ และเหมาะสมปานกลาง 295,135 ไร่ ส่งผลให้บางพื้นที่สามารถปลูกข้าวได้ปีละ 2-3 ครั้ง หรือ 2 ปี 5 ครั้ง

3. มีระบบชลประทานที่ดี มีคลองชลประทานขนาดใหญ่ ส่งน้ำไปในพื้นที่ต่าง ๆ ได้แก่ คลองอนุศาสนนันท์ คลองมหाराช คลองพลเทพ ฯลฯ

4. มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกต่อการเดินทางและการขนส่ง (สายเอเชียและสายชัชวาท - สุพรรณบุรี)

5. มีหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องด้านการผลิตข้าวตั้งอยู่จำนวนมาก เช่น ศูนย์วิจัยข้าวชัชวาท ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวชัชวาท สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดชัชวาท สำนักงานเกษตรจังหวัดชัชวาท สำนักงานชลประทานที่ 12 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 7 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัชวาท ซึ่งชาวนาสามารถใช้บริการปรึกษาและรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตข้าวเพื่อแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

6. มีแหล่งผลิตและรวบรวมเมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อจำหน่ายสู่ชาวนาในจังหวัดชัชวาทและจังหวัดอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชัชวาทได้ขยายตลาดเมล็ดพันธุ์ข้าว ด้วยโครงการส่งเสริมย่านการค้าเมล็ดพันธุ์ข้าวปลูกจังหวัดชัชวาท จนในปี 2554 โครงการนี้ได้รับคัดเลือกเป็น 1 ใน 10 เมืองต้นแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ : เมืองแหล่งเมล็ดพันธุ์ข้าว ตำบลนางสี-ท่าชัย และภายหลังการเป็นเมืองต้นแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้มีการพัฒนาด้านการผลิตและการส่งเสริมการค้าเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับกลุ่มเกษตรกรตำบลนางสี-ตำบลท่าชัย ทำให้ระบบการผลิตและการค้ามีประสิทธิภาพ กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง โดยมีโครงการพัฒนาต่อยอดในด้านต่าง ๆ ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น ศูนย์วิจัยข้าวชัชวาท ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวชัชวาท สำนักงานเกษตรจังหวัดชัชวาท สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชัชวาท สำนักงานเกษตรจังหวัดชัชวาท หอการค้าจังหวัดชัชวาท และภาคประชาชน เอกชน และในปีพ.ศ. 2556 จังหวัดชัชวาทได้บรรจุงานย่านการค้าเมล็ดพันธุ์ข้าวปลูกจังหวัดชัชวาท : เมืองแหล่งเมล็ดพันธุ์ข้าวนางสี-ท่าชัย ในปฏิทินท่องเที่ยวของจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชัชวาท (2556)

จะเห็นว่าพัฒนาการทางการท่องเที่ยวช่วงหลายปีที่ผ่านมาเป็นมุมมองจากภายนอก แต่หากพิจารณาชัชวาทในการรับรู้ของผู้คนในชัชวาทเอง ในหลาย ๆ อำเภอ ในฐานะชัชวาท นอกจากในมุมมองการท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวที่พบในวรรณกรรมแล้ว จากการศึกษาสอบถามและสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสียในจังหวัดชัชวาทที่เกี่ยวข้องขณะดำเนินกิจกรรมการสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทด้วยกัน ด้วยความเป็นสังคมชนบทสมัยใหม่ของชัชวาท และเทคโนโลยีทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ภาวะโรคระบาดโควิด 19 ตลอดจนรูปแบบการค้าขายสินค้า บริการออนไลน์และการจัดส่งถึงที่บ้าน

ทำให้เรื่องความเป็นเมืองผ่าน ส่งผลต่อประชากรในจังหวัดให้ยังคงมีจำนวนน้อยอย่างต่อเนื่อง เศรษฐกิจมีภาวะหดตัว มีผลต่อการสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทให้ประสบความสำเร็จอย่างมาก

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น จึงทำให้เห็นว่าการสร้างสรรค์การออกแบบที่มีความเกี่ยวเนื่องกับการเกษตรและภูมิปัญญาของพื้นที่ที่มีต่อการเกษตร จะทำให้เกิดการเชื่อมโยงทางธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจังหวัดชัยนาท มีศักยภาพทั้งทางด้านทรัพยากรและคุณค่าในด้านต่าง ๆ ที่จะสามารถพัฒนาให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบของการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าและการท่องเที่ยวชนบท รวมไปถึงจากผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด คือ ส้มโอขาวแตงกวา ยังสามารถนำมาสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดเมนูอาหาร เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวต่อไปได้ด้วย โดยนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้โดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนและผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดการแบ่งปันคุณค่าร่วมกันต่อผู้มีส่วนได้เสีย ตามแนวทางสร้างสรรค์แบ่งปันคุณค่าธุรกิจสู่สังคม นอกเหนือจากด้านการเกษตรและวิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และเพื่อใช้เวลาสัมผัสบรรยากาศ ชิมซบและเข้าใจ เรียนรู้วิถีชีวิตของชาวท้องถิ่นอย่างยาวนานและลึกซึ้งแบบเนิบช้ามากขึ้นในด้านที่การท่องเที่ยวชุมชนต้องทำอยู่แล้ว

ในการศึกษาวิจัยเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทนี้มุ่งทิศทางไปที่การเรียนรู้วิถีชีวิตสังคมชนบทสมัยใหม่ของชัยนาทที่จะนำมาสู่การเริ่มต้นสร้างความยั่งยืน ทั้งมิติเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพิ่มคุณค่าและคุณภาพ (Value Added) เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวชนบทที่ยั่งยืนในอีกทางหนึ่ง ที่เชื่อมโยงทางธุรกิจสร้างสรรค์และอุตสาหกรรมความคิดสร้างสรรค์ด้วยทุนทางวัฒนธรรม

12. กรณีศึกษาการเปลี่ยนพื้นที่ชนบทที่มีปัญหาให้เป็นประโยชน์

การทำจุดต่อให้กลายเป็นจุดเด่นจากพื้นที่ชนบทสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวชุมชน จากกรณีศึกษาการเข้าพื้นที่ราชพัสดุเพื่อทำนาของชุมชนเกษตรกรบ้านรางบัว อ.ท่าตะโก ในพื้นที่ราบลุ่มต่ำเพื่อรับน้ำของบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้บริหารท้องถิ่นร่วมกับผู้นำชุมชนสามารถพัฒนาให้รองรับการท่องเที่ยวชุมชน ชมความงามตามวิถีธรรมชาติของการเปลี่ยนฤดูกาล ช่วงปลายฝนต้นหนาวน้ำจะหลากเข้าท่วมบึงบอระเพ็ดประมาณ 3-4 เดือน โดยทุกปีจะเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติการอพยพย้ายเข้ามาของนกปากห่าง มาয়ั้งทุ่งบัวแดงขนาดใหญ่หลายร้อยไร่ในพื้นที่รับน้ำท่วม ซึ่งเป็นเขตภัยพิบัติทางการเกษตรที่รับเงินเยียวยาจากทางการ โดยสร้างอาชีพเสริมในชุมชนการขับเรือล่องชมทุ่งบัวแดง การเปิดบ้านในชุมชนเพื่อใช้เป็นที่พักผ่อน ห้องน้ำ และสร้างผลผลิตแปรรูปจากวัตถุดิบทางการเกษตรในพื้นที่เพื่อจำหน่ายเป็นของฝากของที่ระลึกชุมชนให้กับผู้มาท่องเที่ยวเยี่ยมชม ช่วงน้ำท่วมขังในพื้นที่ไม่สามารถทำนาได้

ภาพที่ 3 แสดงบรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวชนบท บ้านรางบัว นครสวรรค์
ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

การเสนอแนะให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวเยี่ยมชมในสถานที่ชนบทที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อแปรรูปเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรด้วยบริการยืดอายุการเก็บรักษา ตลอดจนการปรุงเป็นเมนูอาหารสร้างสรรค์ร่วมกับเชฟที่มีชื่อเสียง ตลอดจนให้บริการเกษตรกรเจ้าของผลผลิตในการยืดอายุและแปรรูปวัตถุดิบทางการเกษตรให้เก็บรักษาสภาพและคุณภาพได้ยาวนานในพื้นที่ชนบท ตลอดจนถึงการแปรรูปวัตถุดิบสินค้าทางการเกษตรสู่ปลายน้ำผู้บริโภคผ่านแบรนด์ตราสินค้าข้าวหอมคุณยายและแบรนด์ร้านอาหารและเครื่องดื่ม 66 Cottage ที่มียอดผู้กดถูกใจและผู้ติดตามในเพจรวมกันเกือบหนึ่งแสนคน

ไปจนถึงกลุ่มเทคโนโลยีสูงเพื่อสร้างอาหารรักษ์โลกเพื่อหยุดสร้างมลภาวะที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิและสภาพภูมิอากาศของโลก เช่นการผลิตเนื้อสัตว์ทางเลือกด้วยโปรตีนจากพืช โปรตีนจากแมลง เนื้อสัตว์จากเซลล์เพาะเลี้ยงในห้องทดลอง (Lab-grown Meat) การตัดต่อพันธุกรรม การลดการสูญเสียและการลดของเสียจากระบวนการผลิตอาหาร รวมไปถึงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ยั่งยืนมากขึ้นและช่วยยืดอายุการเก็บรักษาผลผลิต สิ่งเหล่านี้ในประเทศไทย ต้องถูกออกแบบให้สอดคล้องกับข้อกำหนดตามแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตามกฎหมายพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งจะนำมาสู่การขออนุมัติใช้พื้นที่ในชนบท หรือพื้นที่ทางการเกษตร เป็นพื้นที่แหล่งผลิตเชิงอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปทางเทคโนโลยีมูลค่าสูง

การพัฒนาที่เป็นไปได้ของแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่มีผู้อยู่อาศัยเบาบางคือการทำให้พื้นที่เหล่านั้น อยู่ในรูปของศูนย์เรียนรู้ที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อพัฒนาพื้นที่ โดยกำหนดให้อยู่ในพื้นที่สีเขียวของชนบทเพื่อเกษตรกรรม และพื้นที่สีเขียวทแยงขาวเพื่อสงวนไว้สำหรับการท่องเที่ยวตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการผังเมือง ซึ่งกำหนดเพื่อควบคุมการขยายตัวของชุมชน โดยมักถูกจัดให้อยู่ในเขตขอบรอบนอกสุดของผังเมืองรวมเพื่อให้เป็นฉนวนระหว่างพื้นที่เมืองและพื้นที่อุดมสมบูรณ์ทางเกษตรกรรมหรือธรรมชาติ หรือสงวนไว้สำหรับการท่องเที่ยว โดยต้องมีข้อกำหนดแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ตามบริบทของแต่ละพื้นที่ที่ต่างกัน โดยทำหน้าที่จัดการพื้นที่เมืองให้เติบโตเป็นสัดส่วน เป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพไม่เจริญเติบโตพรวดปราดในบางด้านจนเกินไป

เช่นในบริบทของแต่ละอำเภอในจังหวัดชัยนาท ที่มีภาวะประชากรหดตัว และประชากรส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาล (ผังเมืองรวม) จากการศึกษาเริ่มมีการกำหนดวางแผนร่วมกันเพื่อการจัดทำผังเมืองเฉพาะในพื้นที่ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาพื้นที่ในเขตเมืองที่มีบริบทและอัตลักษณ์ที่ต่างกัน ในขณะที่เดียวกันพื้นที่นอกเขตเทศบาลที่มีประชากรเบาบาง ก็มีการสรุปเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาในพื้นที่สีเขียวและพื้นที่สีเขียวทแยงขาวในการพัฒนาในพื้นที่รอบผังเมืองรวม ดังนั้นโครงการใหม่ๆจากงบประมาณภาครัฐที่จะเกิดขึ้น ส่วนใหญ่จะตกลงกันวงในมาก่อนแล้ว ก่อนรอบการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้จัดสรรผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างท้องถิ่น กับเจ้าของพื้นที่ที่เกี่ยวข้องให้ลงตัว โดยสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องด้านผู้เช่าหรือผู้อาศัย จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทราบผลกระทบต่อวิถีชีวิตของตนและแสดงบทบาทหน้าที่ของตนที่เกี่ยวข้องต่อเทศบาลเพื่อสะท้อน ผลกระทบของการแบ่งปันจัดสรรที่เป็นธรรมกับทำการค้าขายหรือเพื่ออยู่อาศัยในรูปแบบเดิม กับการบูรณะปรับปรุงทรัพย์สินนั้น เพื่อต่อยอดเป็นสถานประกอบธุรกิจต่างๆ โดยผู้เป็นเจ้าของหรือผู้เช่า ให้มีผลต่อการตัดสินใจแวะเวียนเยี่ยมชมเยือนเทศกาลและงานเฉลิมฉลองใหม่ๆระหว่างคนในพื้นที่และผู้มาเยือน ล้วนสะท้อนถึงโอกาสและความเป็นไปได้ใหม่ๆที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ชนบทเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจจากภาวะจำนวนประชากรหดตัวทั้งในและนอกเขตเทศบาลทั้งสิ้น

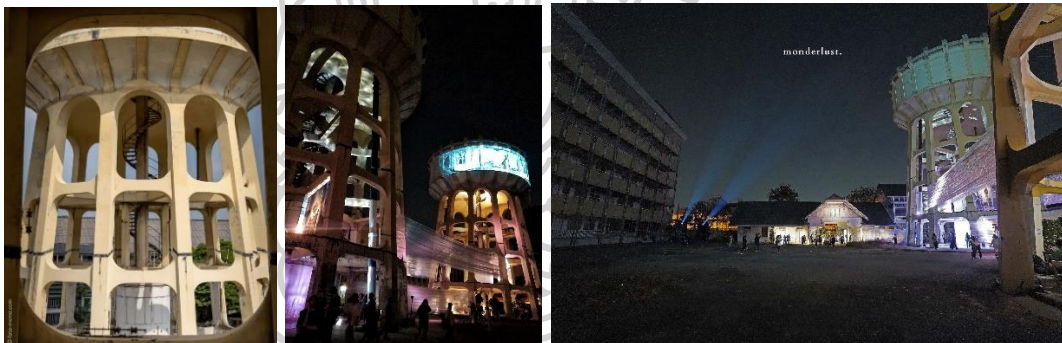
13. ประเด็นแวดล้อมอื่นๆที่น่าสนใจ จากการศึกษาการครอบครองพื้นที่ในเมืองเพื่อประกอบธุรกิจ โดยคนต่างชาติ

กรณีศึกษาการครอบครองพื้นที่ในเขตชุมชนเมืองเพื่ออยู่อาศัยและประกอบธุรกิจโดยคนต่างชาติมีมาอย่างยาวนาน ในอดีตผู้คนเหล่านั้นได้กลายเป็นพลเมืองชาวไทยที่เสียภาษีและมีบัตรประชาชนถูกต้องในฐานะพลเมืองของประเทศในรุ่นถัดๆมา ยกตัวอย่างเช่นชาวไทยเชื้อสายอินเดียในย่านพารุดี ที่ปัจจุบันถูกเรียกว่าเป็น Little India ย่านค้าขายสินค้าประเภทผ้าทั้งปลีกและส่งจากอินเดียในอดีตที่ขยายตัวมาบรรจบกับสำเพ็ง สะพานหัน และเยาวราชที่เดิมเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของชาวจีนโพ้นทะเลในยุคที่ฝั่งไม่มีการวางผังเมืองอย่างเป็นระบบ ทำให้ชุมชนเก่าแก่ในปัจจุบันกลายเป็นย่านค้าขายสินค้ามีขนาดเล็กที่ไม่สามารถขยายพื้นที่เพื่อรองรับการขยายตัวให้กับรุ่นลูกหลานหลายครอบครัวขยับขยายออกมาอยู่ชานเมือง เกิดภาวะหดตัวของประชากรในพื้นที่เมืองเก่า

กรณีพื้นที่ค้าขายในเขตชุมชนย่านเมืองเก่าเขตพลับพลาชัย เขตป้อมปราบ เขตสัมพันธวงศ์ เขตพระนคร ได้แก่ สะพานขาว โป้เป้ สะพานหัน สำเพ็ง เยาวราช และปากคลองตลาด เปลี่ยนเจ้าของธุรกิจเป็นชาวจีน ตัวอย่างเช่นธุรกิจขายปลีกและส่งผลไม้ ย่านสะพานขาว ธุรกิจขายปลีกและส่งดอกไม้ ย่านปากคลองตลาดที่ปัจจุบันเจ้าของเป็นชาวจีนจำนวนมากแทนผู้ประกอบการธุรกิจชาวไทยที่เลิกกิจการไป โดยได้รับการผ่อนปรนให้สามารถเปิดร้านจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรได้จากคณะกรรมการประกอบธุรกิจเอกชน ปัจจุบันมีระบบเครือข่ายคมนาคมสาธารณะรถไฟฟ้าใต้ดินทำให้เพิ่มช่องทางการเข้าถึงย่านเมืองเก่าเหล่านี้ได้หลากหลายขึ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลให้การรับรู้ย่านการค้าในเมืองเก่าที่คุ้นเคยของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสินค้าทางการเกษตรจากประเทศจีนที่นำเข้ามาจากพื้นที่เขตส่งเสริมการเพาะปลูกที่มีเทคโนโลยีและระบบขนส่งคุณภาพสูงจากมณฑลยูนนาน เหล่านี้สะท้อนถึงความสำคัญของการประกอบธุรกิจของชาวต่างชาติที่ได้รับโอกาสจากเครือข่ายระบบคมนาคมสาธารณะที่เพิ่มขึ้นและการผ่อนปรนเพื่อประกอบธุรกิจที่คนไทยไม่ต้องการทำเอง เอื้อให้เกิดโอกาสของการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนย้ายทุนเพื่อโอกาสทางธุรกิจและเกิดเป็นวิถีชีวิตปกติใหม่ของผู้คนในสังคมพหุวัฒนธรรมของโลกในปัจจุบัน

อีกตัวอย่างที่แสดงให้เห็นถึงการสร้างแหล่งท่องเที่ยวชั่วคราวช่วงเทศกาลในย่านเมืองเก่าใช้ชื่อว่าเทศกาลออกแบบกรุงเทพฯ Bangkok Design Week 2023 ทำให้เกิดการขับเคลื่อนย่านพื้นที่สำนักงานประปาแมนศรี ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานจากกรมศิลปากร เนื่องด้วยมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์พัฒนาระบบประปาสาธารณะของประเทศ แต่เนื่องด้วยเป็นอาคารของราชการที่อยู่ในย่านชุมชนเก่าเขตพระนครที่ประสบปัญหาจากผังเมืองทำให้เกิดภาวะหดตัวของสังคมและเศรษฐกิจชุมชนจากการย้ายพื้นที่สำนักงานแห่งนี้ไปที่อื่น ทำให้ชุมชนย่านนี้ซบเซาลงทั้งใน

เวลากลางวันและกลางคืน กลายเป็นย่านสัญจรผ่านที่ขาดวิถีชีวิต แต่ด้วยนโยบายการให้บริการพื้นที่สาธารณะของกรุงเทพมหานครต่อการพัฒนาโบราณสถานทีกรุงเทพมหานครเป็นเจ้าของพื้นที่ โบราณสถานอาคารสำนักงานประปาแมนศรี จึงถูกนำมาใช้ในการจัดแสดงกิจกรรมในเทศกาล ออกแบบกรุงเทพฯ มีกิจกรรมท่องเที่ยวเยี่ยมชมพื้นที่โดยการลงทุนทำการเช่าอุปกรณ์ และทำการ ออกแบบแสงสว่างที่ทันสมัยนำมาเสนอระบบแสงสีเสียงและเรื่องราว ในช่วงเย็น-ค่ำ ตลอดสัปดาห์ และเปิดพื้นที่จำหน่ายกาแฟชั่วคราวไว้ด้านใต้เพื่อรองรับผู้สนใจท่องเที่ยวเยี่ยมชมและเช็คอิน คล้าย กับโบราณสถานที่ของเอกชนหลายแห่งที่ได้ขึ้นทะเบียนและได้ดำเนินการไปแล้วก่อนหน้านี้ เช่น อาคารสำนักงานธนาคารกรุงเทพสาขาสำเพ็งที่ปัจจุบันได้กลายเป็นพิพิธภัณฑ์การเงิน อาคารห้างทองตั้งโต๊ะกังเยาวราช ตลอดจนอาคารภาชีร้อยชักสามสุกสถาน เขตบางรัก ที่กำลังจะกลายเป็น โรงแรมระดับหกดาว รองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสุดหรู กลายเป็นย่านอาคารอนุรักษ์เก่าแก่เพื่อการท่องเที่ยวเรียนรู้ที่มีคุณค่าของเมืองเก่า

ภาพที่ 4 อาคารประปาแมนศรี เทศกาลออกแบบกรุงเทพฯ 2563

ที่มา :

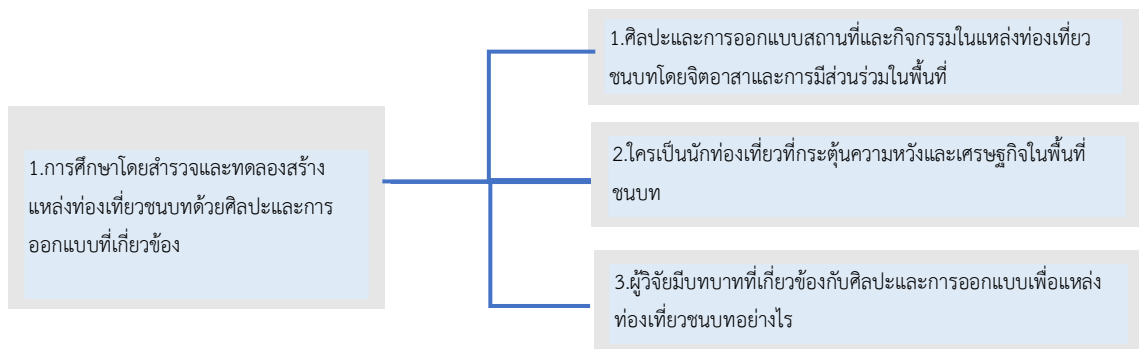
<https://www.facebook.com/photo/?fbid=476938864655059&set=pcb.47701632131398>

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

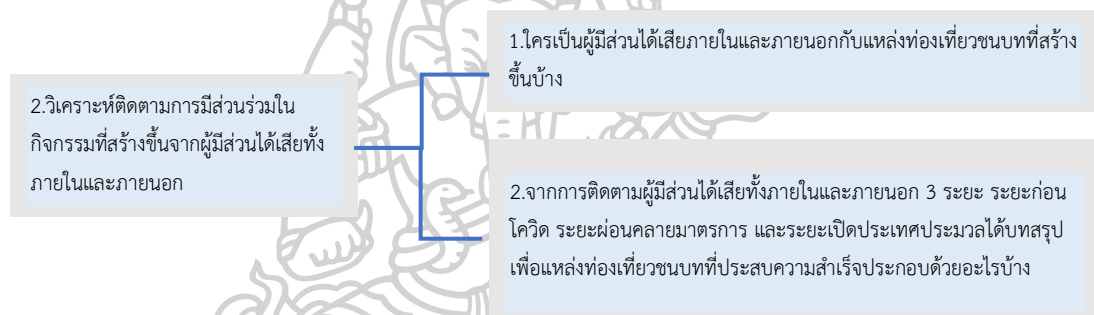
จากหัวข้อศึกษาคุณูปนิพนธ์ “ศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท” ผู้ศึกษาได้ทำการทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้นที่มีผลต่อการสร้างความเข้าใจนิยามความหมายของชนบท และรวบรวมประสบการณ์ที่เคยรับใช้สังคมมาประมวลเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ คำถาม และวิธีดำเนินการสรุปและการนำเสนอแนวทางหรือข้อค้นพบ เป็นกลไกสำคัญสำหรับการทำหัวข้อวิจัยนี้ โดยมีความเรียบง่าย

เพื่อการศึกษาหาค้นหาพื้นที่สำหรับทำงานจริง โดยวางแผนกลยุทธ์โดยเริ่มจากการแยกส่วนการสำรวจแหล่งท่องเที่ยว เพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบสองและสามมิติในด้านอาหารของที่ระลึก และสถานที่ท่องเที่ยวร่วมกับเชฟ ศิลปิน นักธุรกิจ นักเรียน นักศึกษาและนักออกแบบจิตอาสาแต่ละแขนงเชี่ยวชาญเข้าร่วมกิจกรรมตามอัยาศัยในฐานะการสร้างสรรค์ร่วมกันในโครงการ โดยผู้วิจัยเป็นหัวหน้าโครงการประสานภารกิจและผู้ร่วมสร้างสรรค์ให้เกิดผลงาน ให้สะดวกต่อการจัดการความรู้และความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาไปสู่การจัดนิทรรศการศิลปะการออกแบบในสถานที่และช่วงเวลาที่เหมาะสม กิจกรรมสัทธิและปฏิบัติการทางศิลปะและการออกแบบ ในพื้นที่ศึกษาช่วงสถานการณ์ของประเทศมีความขัดแย้ง สภาวะการเปลี่ยนผ่านของสังคม ภาวะการระบาดของโควิด 19 จึงปรับปรุงหัวข้อเป็นการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท เริ่มจากการสำรวจพื้นที่ เพื่อให้มีโอกาสประสบความสำเร็จมากที่สุดที่เชื่อมโยงโซ่อุปทานสะดวกต่อผู้วิจัย จากการสำรวจกายภาพพื้นที่ด้วยตนเอง จากการถามผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญพื้นที่ และจากการสำรวจแผนพัฒนาของท้องถิ่น ทำให้ตัดสินใจเลือกพื้นที่ได้ 2 แห่ง และเริ่มนำเสนอความเป็นไปได้กับพื้นที่ทั้ง 2 ด้วยการหา key Informant เทียบรอยดูข้อจำกัดต่อความเป็นไปได้ในการสร้างการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นได้จริงรวดเร็วที่สุด พบว่าปัจจัยสำคัญคือผู้มีส่วนได้เสียทุกระดับที่มีส่วนร่วมกิจกรรมตระหนักถึงพันธะกรรมที่มีส่วนต่อการขยายโอกาสด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียนจากนักท่องเที่ยว และผู้เดินทางแวะมาเยี่ยมชม ตลอดจนสร้างให้เป็นที่รู้จักในพื้นที่ การสร้างประสบการณ์จัดตกแต่งบูธออกร้าน การหาและสร้างยอดขายหน้าร้านซึ่งเป็นเศรษฐกิจหมุนเวียนการกระจายรายได้ซึ่งจะได้ให้รายละเอียดต่อไป

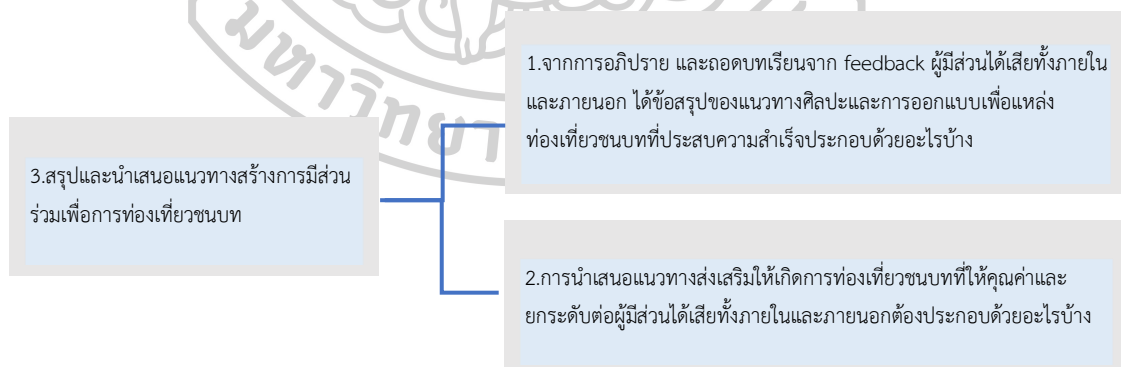
จากวัตถุประสงค์และสมมติฐานการศึกษาเพื่อออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบท ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ออกเป็นคำถามเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ผังแสดงคำถามของการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

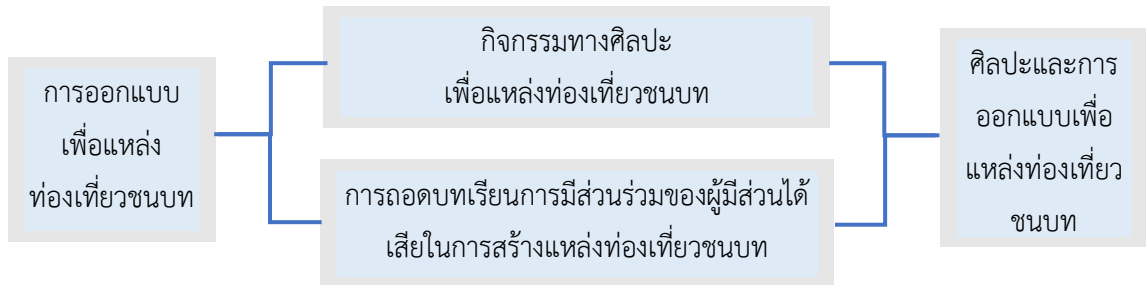

ตารางที่ 4 ผังแสดงคำถามของการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

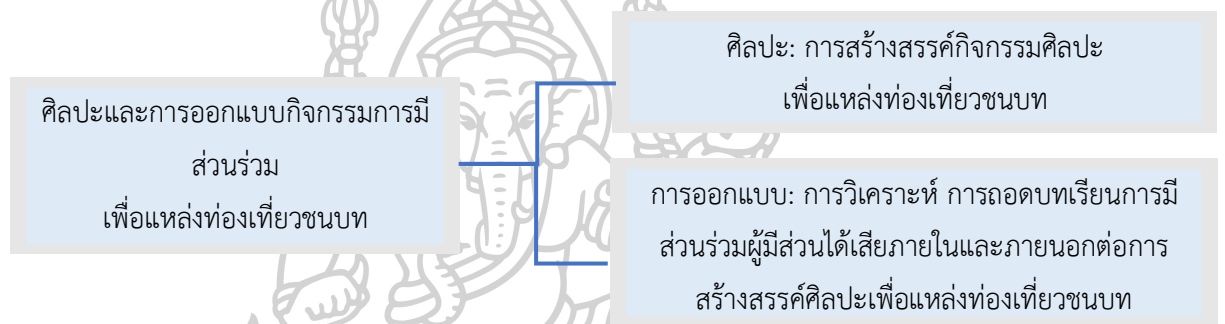

ตารางที่ 5 ผังแสดงคำถามของการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

3.1 กระบวนการศึกษาการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท

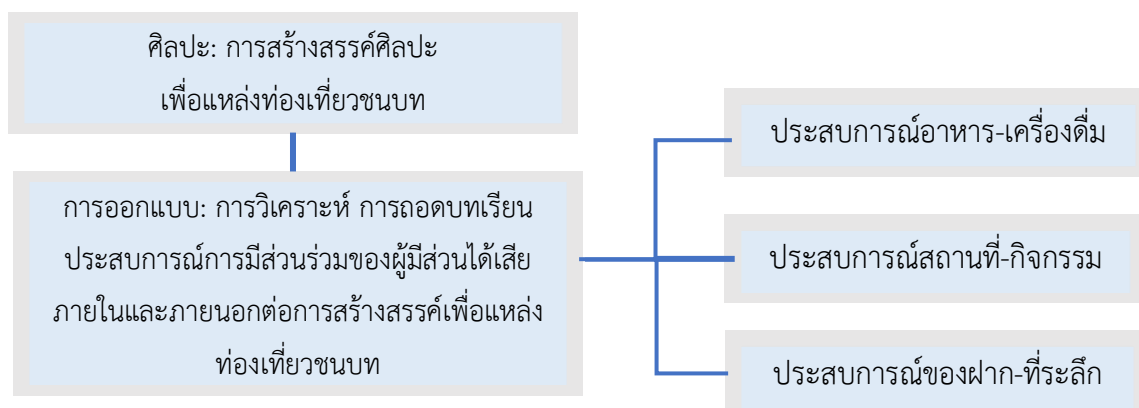

ตารางที่ 6 ฝั่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท

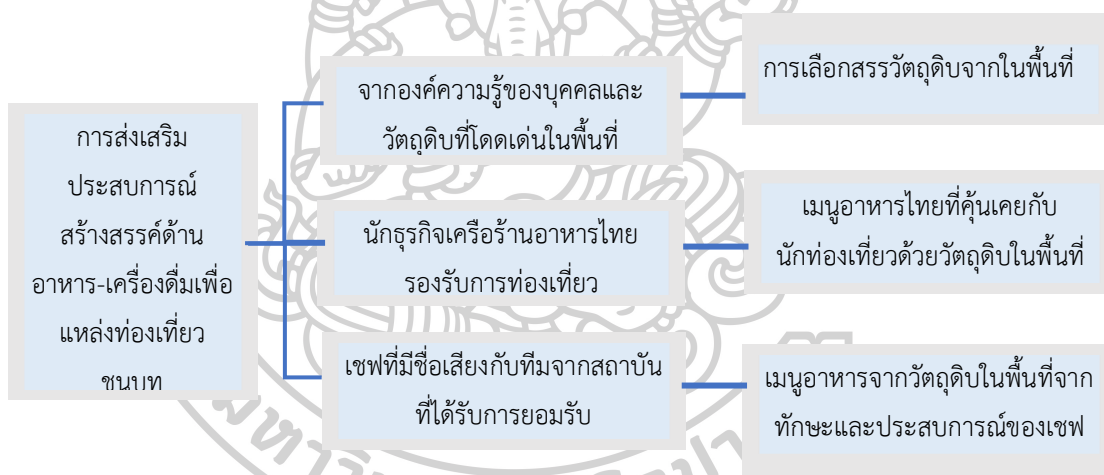
ตารางที่ 7 ฝั่งแสดงจำแนกรายละเอียดของศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่ผู้วิจัยทำการศึกษา

เพื่อให้ได้ชุดข้อมูลจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย จากวรรณกรรมองค์ประกอบของสิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงทดลองสร้างสรรค์ประสบการณ์สนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวชนบท 3 ประเภท เพื่อถอดบทเรียนของผู้มีส่วนได้เสียผ่านประสบการณ์สร้างสรรค์ดังกล่าว ประกอบไปด้วย

ตารางที่ 8 ผังจำแนกการมีส่วนร่วมผู้มีส่วนได้เสียต่อศิลปะและการออกแบบกิจกรรมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท

3.2 ศิลปะ: การส่งเสริมประสบการณ์สร้างสรรค์ด้านอาหาร-เครื่องดื่มเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท

ตารางที่ 9 แสดงกรอบแนวคิดการสร้างสรรค์ศิลปะเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทด้านอาหาร-เครื่องดื่ม

ผู้ออกแบบสนใจถึงผลของความอุดมสมบูรณ์จากระบบนิเวศน์ที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงที่มีทรัพยากรตามลักษณะภูมิประเทศที่ดินตะกอน แม่น้ำ ฝืนแผ่นดินและระดับน้ำทะเลหนุนมาบรรจบกันสร้างวิถีชีวิตและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของผู้คนได้เชื่อมโยงกัน เช่นวิถีชีวิตสบายๆของคนในเรือสวนไร่นา หรือวิถีชีวิตของคนหาปลา-กุ้งริมแม่น้ำที่อยู่ได้ร่มเย็นไม่เดือดร้อน รวมถึงผลผลิตทางการเกษตรจากระบบชลประทานสมัยใหม่ที่มีส่วนช่วยสร้างผลผลิตที่เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ได้รับการยอมรับในระดับประเทศ เช่นข้าว และผลไม้ประจำฤดูกาลและประจำพื้นที่ได้อย่างมั่นคง จึงได้ออกแบบการเรียนรู้จากการถอดบทเรียนจากประสบการณ์เข้าถึงการสร้างสรรค์รสชาติอาหารด้วยตนเองเพื่อสร้างความโดดเด่นและน่าสนใจของพื้นที่ชนบทภาคกลางในอดีตจากความร่วมมือของ

ศิลปินนักออกแบบผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยผู้วิจัยทำการออกแบบจัดการสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์ประกอบต่างๆ จากเรื่องราวองค์ความรู้บุคคลและวัตถุดิบที่โดดเด่นในพื้นที่ เชฟที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและทีมงาน และนักธุรกิจเครือร้านอาหารไทยรองรับการท่องเที่ยว และการให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคนในพื้นที่ โดยทุกคนล้วนเป็นกัลยาณมิตรของผู้วิจัยที่มีจิตสาธารณะเข้าใจประเด็นของการศึกษานี้ของผู้วิจัยทั้งสิ้น โดยจำแนกออกได้ดังต่อไปนี้

เรื่องราวจากองค์ความรู้บุคคลและวัตถุดิบที่โดดเด่นในพื้นที่

แรงบันดาลใจสำคัญในการนำองค์ประกอบสำคัญจากพื้นถิ่นมาสร้างสรรค์นั้นได้มาจากความประทับใจต่อวิทยานิพนธ์ การฟื้นฟูอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากผักพื้นบ้าน ภูมิศึกษาของชุมชนบ้านคลองรี ตำบลห้วยกรด อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท ของสายน้ำผึ้ง สีสด ซึ่งเป็นคนท้องถิ่นที่รู้จักกันจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลสร้างความประทับใจในด้านการผสมผสานใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้ากันกับแนวคิดสุขภาพแบบองค์รวม และต่อยอดใช้ประโยชน์จากผักพื้นบ้าน นำมาสู่การจัดเตรียมวัตถุดิบเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์อาหารจากพื้นที่ชนบท จากวิทยานิพนธ์ได้กล่าวถึงพืชผักและดอกไม้หลายชนิด ได้ให้แรงบันดาลใจต่อผู้วิจัยในการการเสาะหาวัตถุดิบที่มีลักษณะเด่นในพื้นที่ ซึ่งในที่นี้ได้แก่ปลาแม่น้ำ ที่จับได้โดยวิถีธรรมชาติในพื้นที่เหนือเขื่อน ที่มีรสชาติดีเป็นที่กล่าวถึงและจดจำในอดีตซึ่งได้แก่ปลาน้ำเงิน และปลาสังขวาส โดยได้มาจากตลาดเก่าแก่บ้านบางกระเบื้อง ซึ่งเป็นปลาแม่น้ำสำคัญประจำถิ่นลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ที่รสชาติดีและมีโอกาสสามารถขยายเรื่องเล่าผูกโยงกับเมนูอาหารไปอีกได้ต่อเนื่อง ผักพื้นบ้านสำคัญได้เลือกมาหลายชนิดแต่ที่น่าสนใจสำหรับผู้วิจัยในกรณีนี้คือกระทือ ซึ่งเป็นพืชล้มลุกในวงศ์ขิง เพราะมีดอกสวยงามนำมาปักแจกันตกแต่งได้ พบขึ้นเป็นกอตามดินร่วนปนทรายชายน้ำที่มีระบบนิเวศน์ที่เกิดขึ้นตามพื้นที่ชนบทที่สมบูรณ์สอดคล้องกับการเป็นโจทย์วัตถุดิบเฉพาะจากพื้นที่ชนบท โดยถือเป็นสมุนไพรไทยที่มีสรรพคุณหลากหลายและน่าสนใจ ทั้งความเผ็ดร้อน ช่วยย่อย สามารถใช้ดับกลิ่นคาวได้ ในทางเคมีมีสารออกฤทธิ์ลดการอักเสบ ส่วนผลไม้ได้นำส้มโอขาวแตงกวา ผลไม้สำคัญประจำถิ่นที่มีเนื้อกรอบรสหวาน มีชื่อเสียง เล่ากันว่าได้รับพระราชทานตั้งชื่อนี้ โดยรัชกาลที่ 5 เมื่อครั้งเสด็จประพาสต้น โดยผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ข่าวกล่องสองสีไรซ์เบอร์รี่ปลอดสารจากบ้านคลองรี และข้าวปลอดสารดัดขนีน้าตาลต่ำ กข.43 จากฟาร์มสบายใจ และเนื้อโคขุนปลอดสารจากกลุ่มวิสาหกิจโคขุนเจ้าพระยา และจากบ้านโอบอุ้นฟาร์มฟาร์มนกระทา บ้านสวนพอเพียง ชัยนาท มาร่วมสร้างสรรค์อาหารในฐานะวัตถุดิบหลักด้วยความคาดหวังว่าจะได้เมนูอาหารสร้างสรรค์จากการทดลองครั้งนี้

นักธุรกิจเครือร้านอาหารไทยรองรับการท่องเที่ยว

การทดลองนี้ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูล ความคิดและความรู้จากคุณสรเทพ ไรจน์พนารัช นักธุรกิจเจ้าของเครือสตีฟ กรุ๊ป คุยชิน ซึ่งเป็นรุ่นพี่สวนกุหลาบฯโดยเริ่มต้นกิจกรรมจากการ

พาเชฟจารึก เชฟทรงพล และทีมงาน มาทำความรู้จักกับคุณสรเทพ ที่ร้านสตีฟ คาเฟ่ เพื่อรับบริฟ โจทย์ รายละเอียดกิจกรรมและวัตถุประสงค์พร้อมกัน ทั้งนี้ จากผลที่ได้รับทำให้ทราบถึงสัดส่วนการใช้ วัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์แปรเปลี่ยนไปตามทักษะและประสบการณ์ของวิทยากรที่แตกต่างกัน โดยผู้วิจัย ได้รับความรู้เกี่ยวกับรายการอาหาร เมนูอาหารจานเดียวจานโปรดทานง่ายสำหรับนักท่องเที่ยว อันเป็นประโยชน์รวมถึงจากการสร้างสรรค์เมนูอาหารประเภทห่อหมกย่างใบตอง ข้าวผัดน้ำพริกจากที่ สรเทพเชฟของครัวสตีฟ กระจุกเป็นหลัก เพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สูตรการทำอาหารนำไปใช้ ประโยชน์ในพื้นที่ได้

เชฟที่มีชื่อเสียงกับทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ

การทดลองนี้ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูล ความคิดและความรู้จากคุณจารึก ศรีอรุณ เชฟ ที่มีชื่อเสียงและอาจารย์ร่วมกับคุณทรงพล วิชาพัฒนา สถาบันการเรือนมหาวิทยาลัยสวนดุสิต โดย เป็นกัลยาณมิตรที่รู้จักกันมายาวนานกว่า 20 ปีแล้วตั้งแต่ศึกษาด้วยกันที่คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เนื่องด้วยข้อจำกัดด้านเวลาของแต่ละกลุ่ม จึงต้องออกแบบกระบวนการ ทดลอง ผู้วิจัยจึงเริ่มกระบวนการจากการติดต่อกัลยาณมิตรของผู้วิจัย ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านอาหาร 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นรุ่นพี่ ผู้เชี่ยวชาญด้านอาหารที่มีบุคลิกการตลาดบริหารจัดการที่ประสบความสำเร็จ มีชื่อเสียงจากรูกรักร้านอาหารไทยและที่พิกสำหรับนักท่องเที่ยวในเครือสตีฟคาเฟ่แอนด์คุยซีน กลุ่ม ต่อมาเป็นกลุ่มเพื่อน ผู้เชี่ยวชาญด้านอาหารที่มีบุคลิกเป็นเชฟนักปฏิบัติผู้ชนะรางวัลระดับนานาชาติ และเป็นอาจารย์ร่วมกับทีมงานและศิษย์จากสถาบันศึกษาการอาหารที่มีชื่อเสียง โดยทั้ง 2 กลุ่มนี้ สนใจประเด็นศึกษาของผู้วิจัยและมีจิตอาสา สามารถอนุเคราะห์ประสบการณ์ ทักษะความเชี่ยวชาญ ทีมสนับสนุน เครื่องมือและอุปกรณ์ และสถานที่ ในการทดลองสร้างสรรค์ ต่างช่วงเวลาที่จะสะดวกกัน ทำให้ต้องใช้ศิลปะและการออกแบบการทดลองเพื่อวางแผน การจัดลำดับ และการจัดเตรียมวัตถุดิบ เพื่อสนับสนุนการทดลองให้ได้ตามเป้าหมายโดยให้ได้บรรยากาศที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และผ่อนคลาย เป็นกันเองโดยอิสระ

ภาพที่ 5 กิจกรรม การนัดหมายเพื่อทดลองชิมอาหารกับเชฟและนักธุรกิจเครือร้านอาหารไทย
ที่มา : บันทึกผู้เขียน

เชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับระดับชาติ/นานาชาติ

เพื่อให้การถอดบทเรียนประสบการณ์สร้างสรรค์อาหารได้รับโอกาสพัฒนาจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในการสร้างสรรค์อาหารระดับสากล ร่วมสร้างสรรค์เมนูอาหารและของหวานและเผยแพร่ทักษะศิลปะการสร้างสรรค์และสูตรอาหารให้นำไปใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะได้ในพื้นที่ จึงได้ติดต่อไปยังเชฟจาร์ก ศรีอรุณ เพื่อนมัณฑนศิลป์และเชฟทรงพล วิธานพัฒนา รุ่นน้องสวนกุหลาบฯร่วมกับคณะผู้เรียนโรงเรียนการเรือนสวนดุสิตได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยสร้างสรรค์ โดย

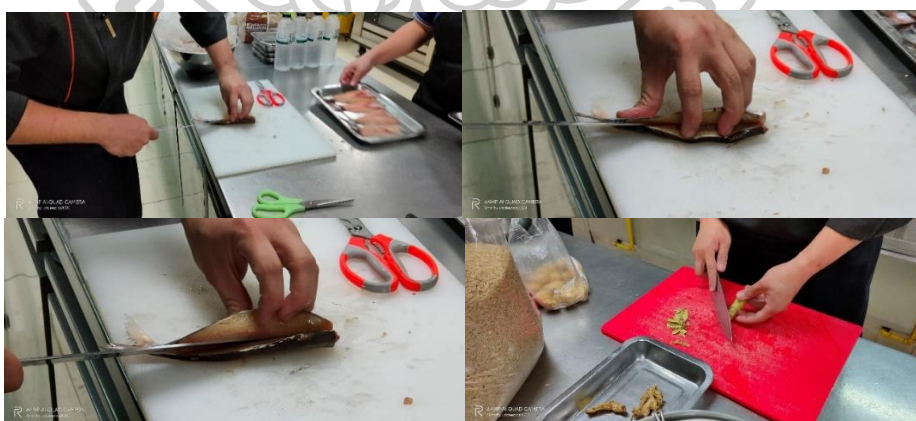
จัดกิจกรรมเชิงทดลอง 2 ส่วน ส่วนแรกคือการสาธิตและปฏิบัติการทำอาหารในชั้นเรียนรายวิชา ออกแบบภายใน 4 การออกแบบตกแต่งภายในภัตตาคาร และกิจกรรมสร้างสรรค์อาหารในครัวจริง โดยแจ้งทราบและแบ่งวัตถุประสงค์กับเซฟและทีมงานพร้อมกันเพื่อศึกษาและเตรียมตัวโดยใช้เวลาไม่นาน

โดยผู้วิจัยได้เข้าไปร่วมสังเกตการณ์เพื่อถอดบทเรียนเมื่อปฏิบัติการ เพื่อสะท้อนกระบวนการสร้างสรรค์อาหารที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะในชุมชนพื้นที่ ทั้ง 2 กิจกรรมได้รับความประทับใจจากความตระหนักต่อทักษะเฉพาะตัวเช่นทักษะการใช้อุปกรณ์ประเภทมีดเพื่อแล่ หั่น ตัด เลาะและ สับสำหรับการเตรียมอาหารที่มีกระดูก ก้างขนาดเล็ก ของเซฟและนักเรียนในสถาบัน เทคนิคการปรุงอาหารให้สุกชั้นสูงเช่นการซูวี sous-vide คือการทำอาหารให้สุกในระบบสุญญากาศโดยใช้ความร้อนต่ำเป็นระยะเวลาอย่างต่อเนืองเพื่อรักษาคุณภาพของรสชาติ สารอาหารและความชุ่มชื้นของ วัตถุดิบ การคงไฟ confit คือการใช้วิธีทอดตุ๋นน้ำมันด้วยความร้อนต่ำเป็นเวลานาน เพื่อให้หนังกระทา ทานง่ายไม่เหนียว เนื้อนุ่มร่วนหลุดจากกระดูก ซึ่งเป็นวิธีการทำอาหารแบบฝรั่งเศส การใช้เครื่องปรุง พิเศษเฉพาะเพื่อกระดัดการตกแต่งรูปและรสสัมผัสอาหารเช่น ผงทองคำ และผงทรัฟเฟิลที่มีกลิ่น เฉพาะตัวเพื่อยกระดับอาหารให้สอดคล้องกับจิตวิญญาณที่ชื่นชอบรสนิยมแบบตะวันตก

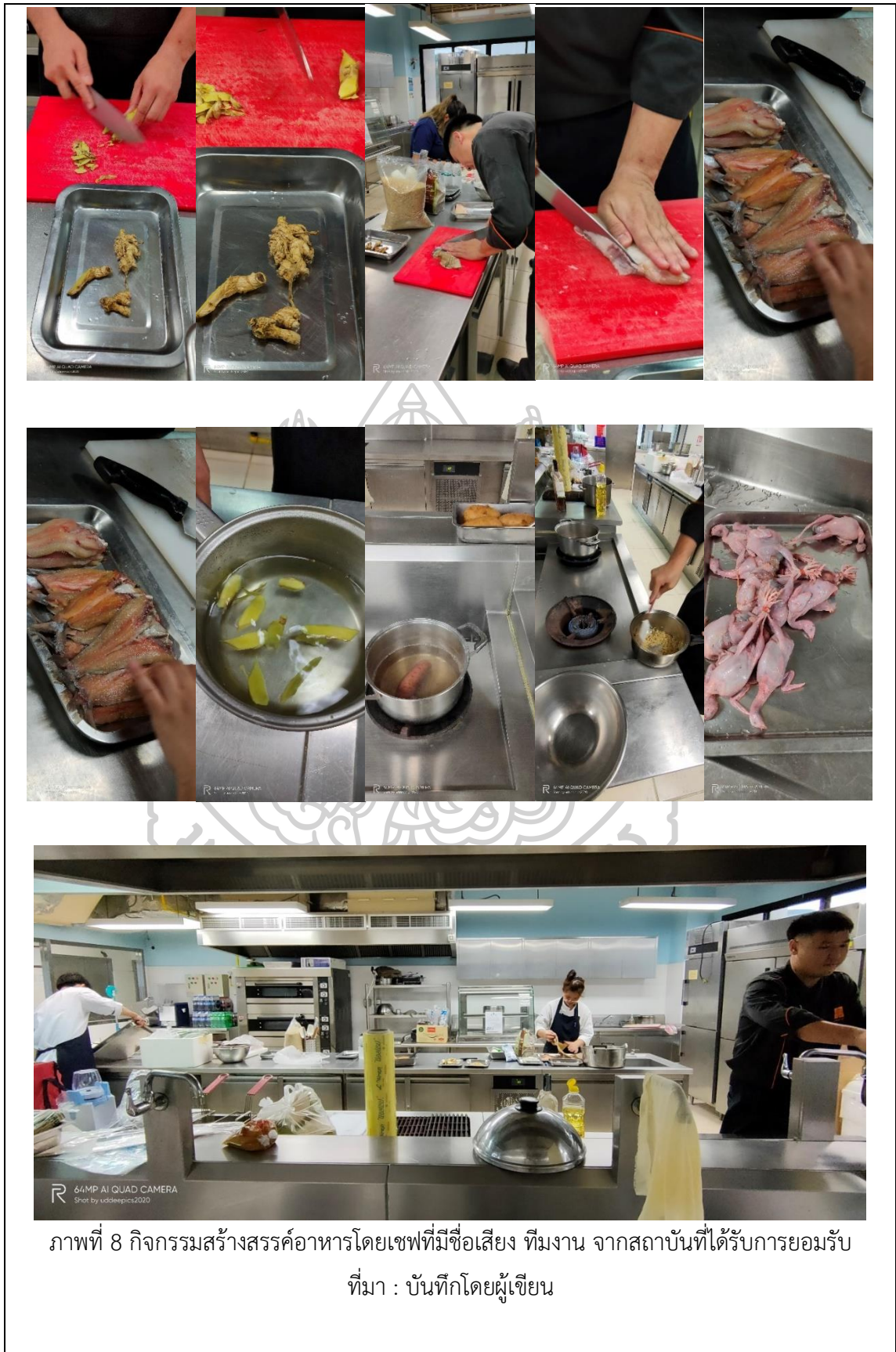
การผสมผสานวัตถุดิบพื้นถิ่นกับส่วนประกอบอาหารสากลตามแบบตะวันตกเพื่อแปรรูปสู่การ สังเคราะห์เมนูและวิธีการทำอาหารที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยตระหนักว่าสูตรอาหาร ชนบทสร้างสรรค์สามารถปรับเปลี่ยนตามวัตถุดิบ รสนิยม การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทักษะ เฉพาะตัว โดยความแยบยลที่เป็นเสน่ห์ของเซฟนั้นมีส่วนสำคัญอย่างมากที่ช่วยสนับสนุนให้อาหาร สร้างสรรค์ถูกทำให้รับรู้สุนทรีย์ระดับปัจเจกและสอดคล้องกับรสนิยมหลากหลายของผู้คนได้ง่ายทำให้มี โอกาสเป็นที่นิยมได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 6 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ
ที่มา : บ้านทักโดยผู้เขียน

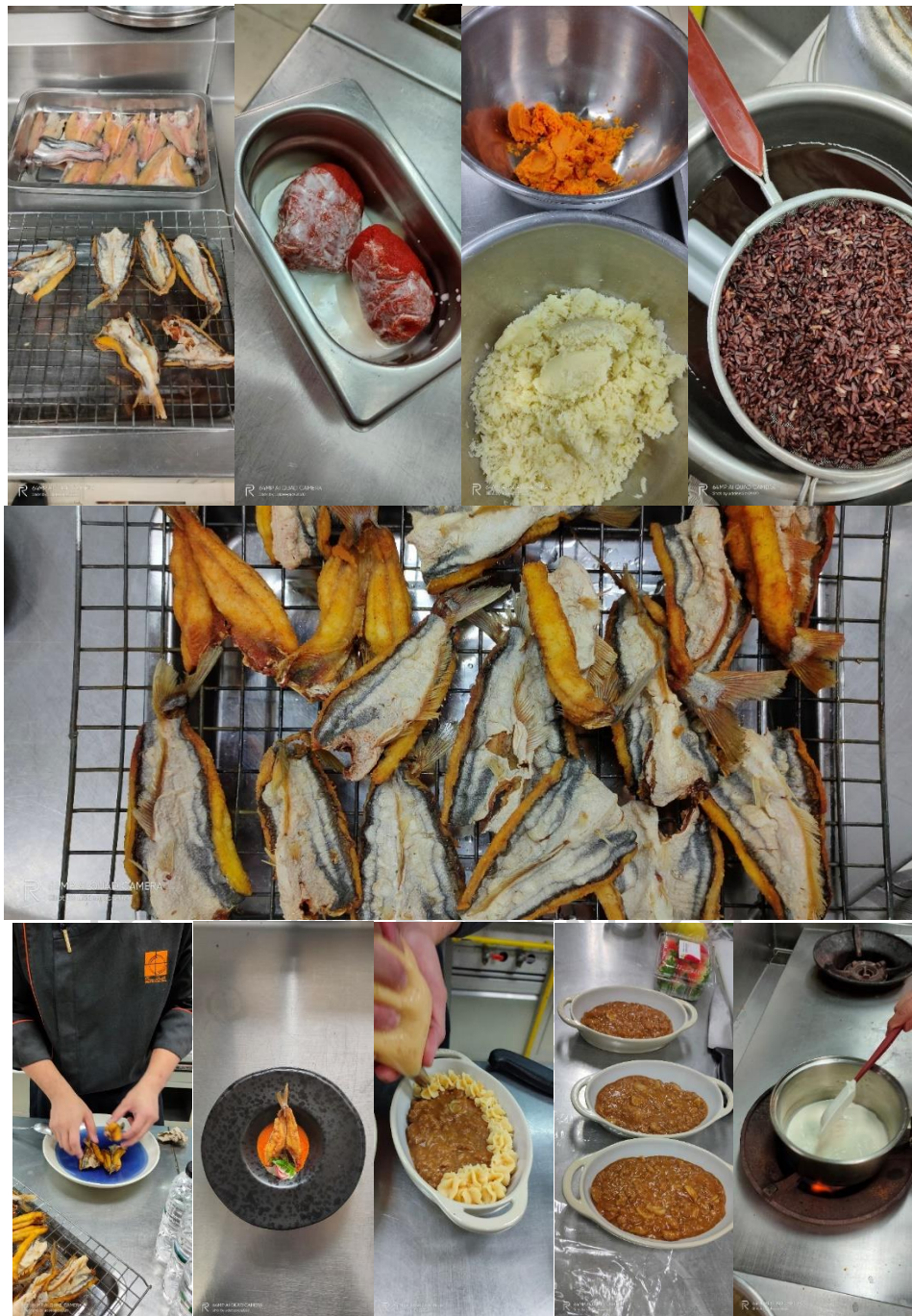
ภาพที่ 7 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ
ที่มา : บ้านทีกโดยผู้เขียน

ภาพที่ 8 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ
ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

ภาพที่ 9 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ
ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

ภาพที่ 10 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ
ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

ภาพที่ 11 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ
ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

ภาพที่ 12 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียง ทีมงาน จากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ
ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

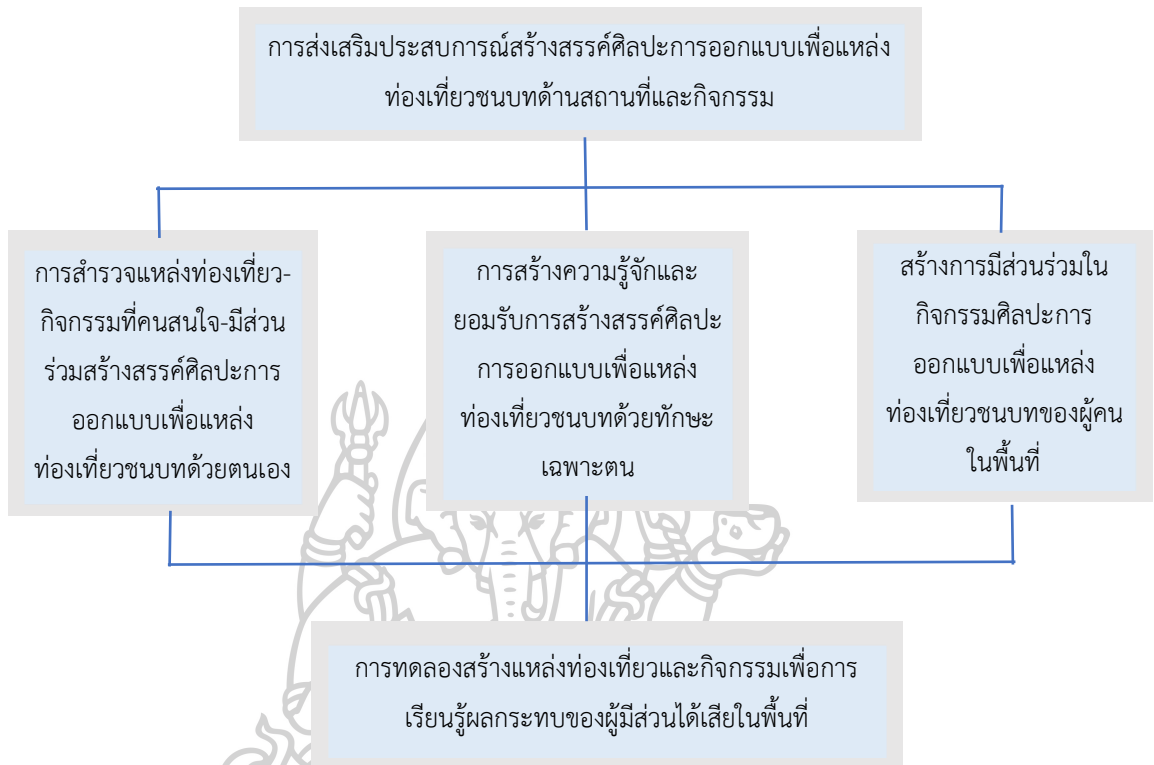
ภาพที่ 14 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียงกับทีมงานจากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ
ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

ภาพที่ 15 กิจกรรมสร้างสรรค์อาหารโดยเชฟที่มีชื่อเสียงกับทีมงานจากสถาบันที่ได้รับการยอมรับ
ที่มา : บันทึกรายงานผู้เขียน

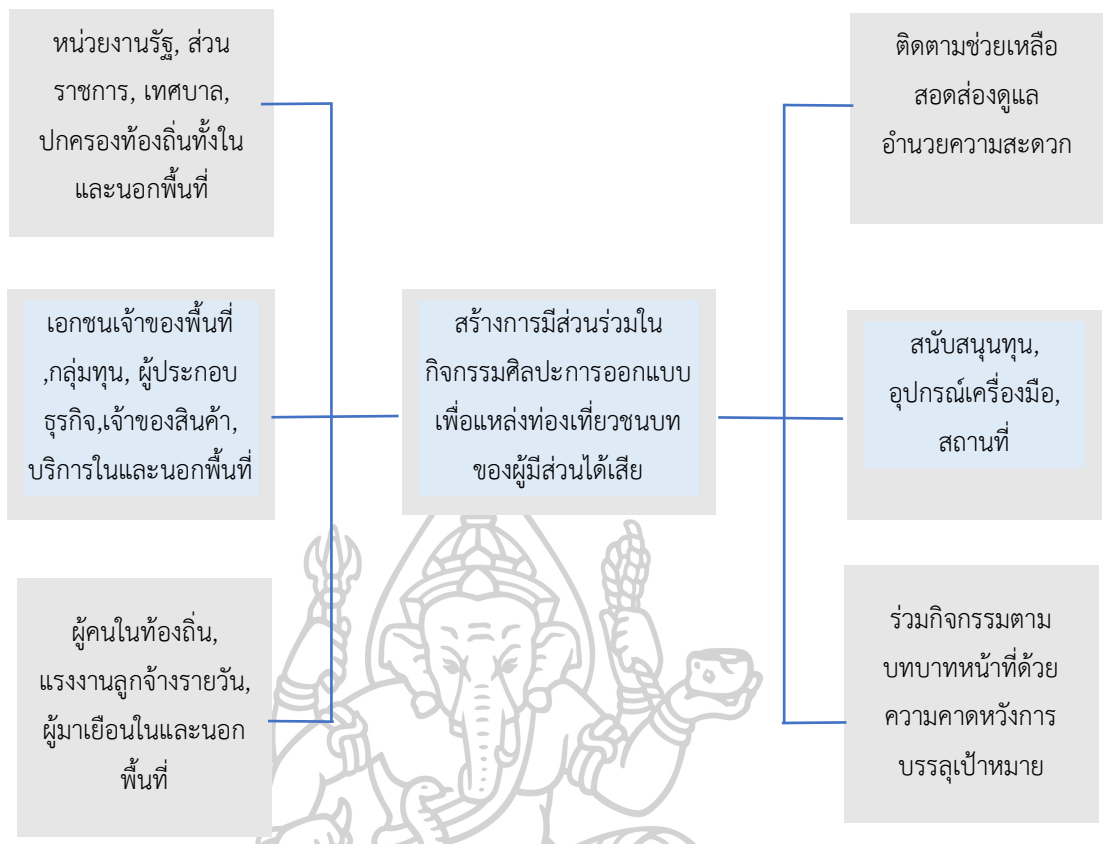

3.2 การส่งเสริมประสบการณ์สร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชุมชนด้านสถานที่ และกิจกรรม

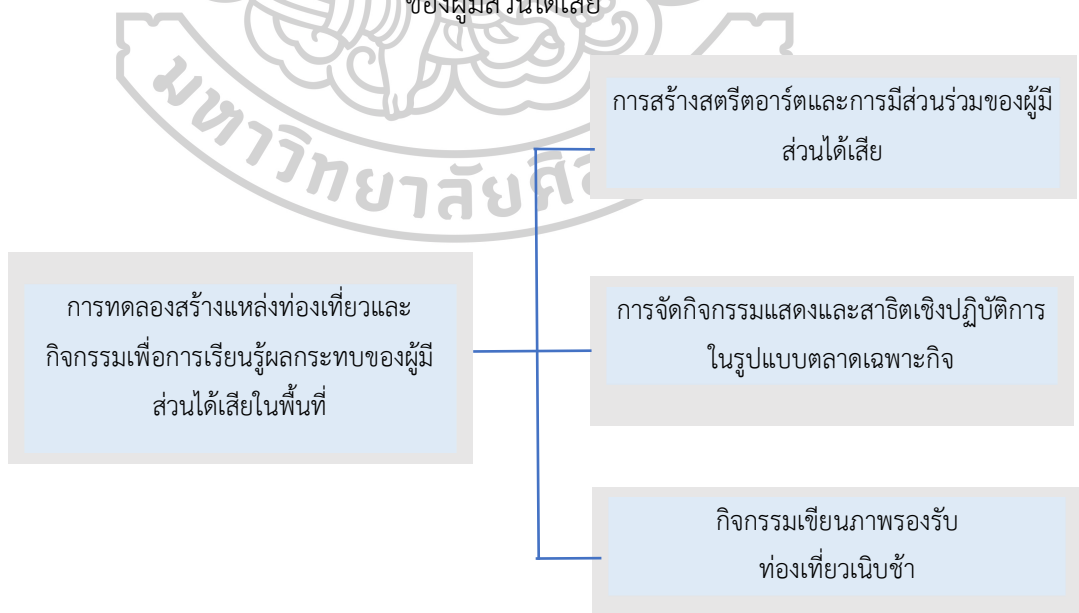

ตารางที่ 10 แสดงการส่งเสริมประสบการณ์ศิลปะการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชุมชนด้านสถานที่
และกิจกรรม

ตารางที่ 11 ผังอธิบายหน้าที่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิลปะการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทของผู้มีส่วนได้เสีย

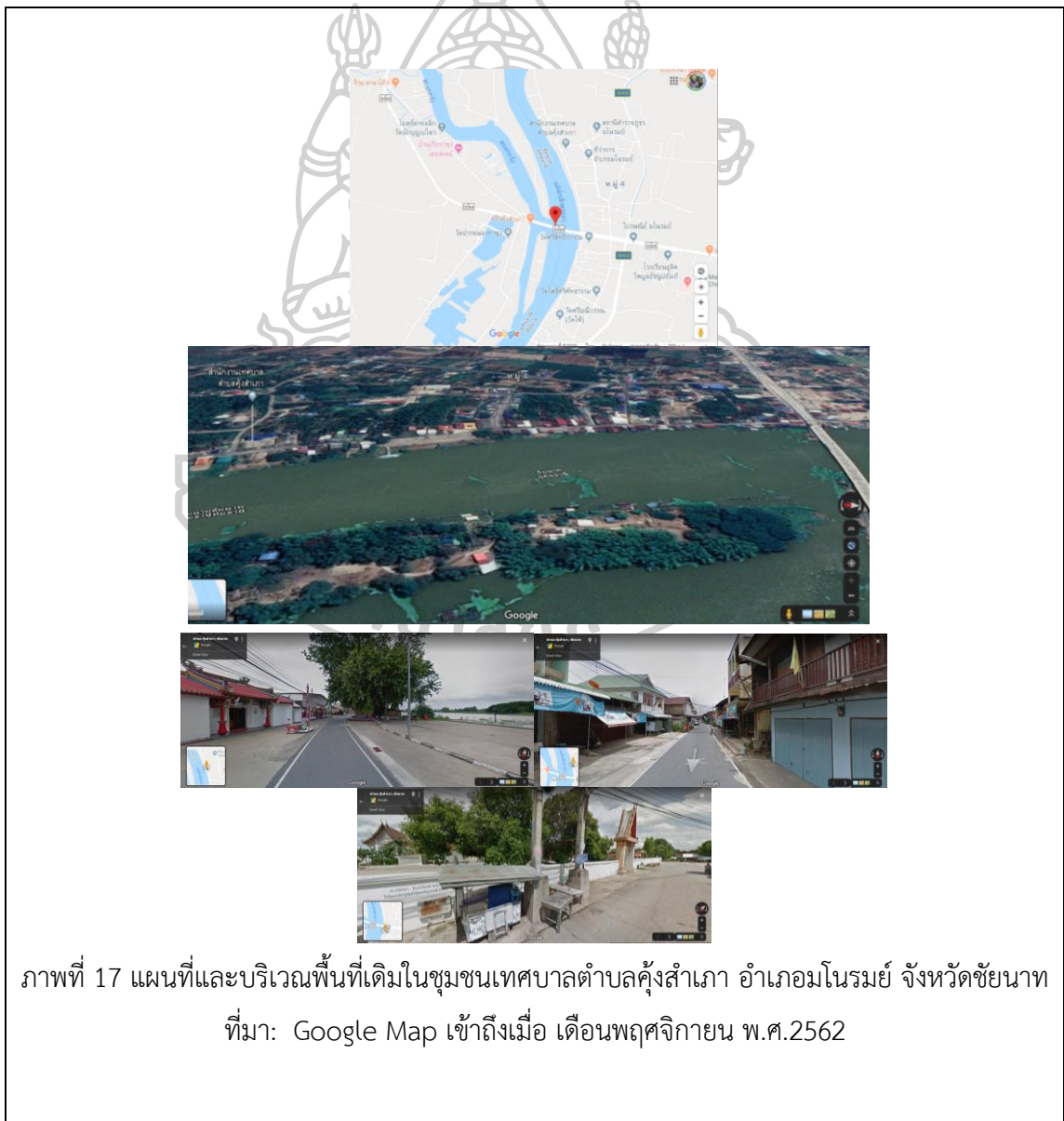
ตารางที่ 12 ผังอธิบายกิจกรรมทดลองสร้างแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ผลกระทบของผู้มีส่วนได้เสีย

ผู้วิจัยมีประสบการณ์สุนทรียะจากงานประจำในหลักสูตรอาชีพมัณฑนากรหลายระดับ ในระดับพื้นฐานจะเป็นการทวนสอบและประเมินสมรรถนะผู้เรียนต่อการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ และการระบุสุนทรียะที่นำมาใช้ประโยชน์กับการออกแบบสถานที่ และผลิตภัณฑ์ 3 มิติ ได้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในรายวิชา ผ่านงานภาพวาด สีน้ำทิวทัศน์ ผลงานออกแบบจำนวนหนึ่ง และรายวิชาการออกแบบภายใน 6 ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์โครงการที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนชั้นปีสุดท้าย ได้มีโอกาสสร้างสรรค์สุนทรียะผ่านผลงานกลุ่มที่ตนเองอยากทำก่อนศิลปินนิพนธ์ทางวิชาชีพที่กำหนดให้เป็นโครงการวิชาชีพที่มีความซับซ้อนสูง โดยมีผลงานของตนเองจำนวนหนึ่งที่เขียนระหว่างดำเนินการศึกษาลงพื้นที่ในแต่ละครั้ง โดยเป็นความประทับใจจากสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ที่มีบรรยากาศของพื้นที่ทุ่งนา ต้นตาล และทิวทัศน์ของสภาพแวดล้อม วัฒนาอาราม สถาปัตยกรรมชุมชนบ้านริมน้ำ ที่เกิดจากความประทับใจภูมิประเทศเบื้องหน้าแล้วใช้ศิลปะพื้นฐานถ่ายทอดทักษะเฉพาะตน จากการนำเสนอสุนทรียะระดับปัจเจกเหล่านั้น ทำให้ผู้วิจัยมีความคิดที่เกี่ยวกับการเสาะหารวบรวม และถอดบทเรียนจากอาชีพที่ใช้ทักษะศิลปะและการออกแบบเฉพาะตนในการทำงานในพื้นที่ เช่นนักตกแต่งภายในวางแผนด้านสถานที่เพื่อออกแบบจัดกิจกรรม ช่างภาพที่ต้องจัดการเรื่องหุ่น แสง ท่วงท่าและมุมมององค์ประกอบศิลป์ของฉากและพื้นหลัง ศิลปินวาดภาพสตรีตอาร์ต สมัครเล่น วัยรุ่นผู้ที่สนใจศึกษาด้านศิลปะและการออกแบบทุกแขนง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเชิงทดลอง เพื่อถอดบทเรียนจากผลงานที่ได้เพื่อนำมาใช้ในชุมชนนิพนธ์

จึงได้ร่วมดำเนินการจัดงาน สวัสดิ์ชัยนาท ครั้งที่ 1-2 โดยเป็นวิทยากรร่วมอภิปรายในหัวข้อ อนาคตของชัยนาท ชัยนาทมีดีอะไร นิทรรศการศิลปะการออกแบบชัยนาท กิจกรรมการสาธิตและปฏิบัติการเขียนภาพคล้ายบุคคล โดยมีพื้นที่สำหรับการปฏิบัติการศิลปะบนแบบสอบถามถึงศิลปะและการออกแบบในพื้นที่สาธารณะที่วัยรุ่นชัยนาทคาดหวังด้วยการวาดเขียนระบายสี และปะสติ๊กเกอร์เพื่อตีความผลที่ได้จากการมีส่วนร่วม โดยผลสรุปที่ได้คือการต้องการพื้นที่สาธารณะเพื่อมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันและทำความรู้จักกันของผู้คน

ผลงานในนิทรรศการและกิจกรรมดังกล่าวได้รับการตอบรับอย่างดีจากคนที่มาท่องเที่ยว งาน ประกอบกับผลสรุปของการปฏิบัติการศิลปะบนแบบสอบถามถึงศิลปะและการออกแบบในพื้นที่สาธารณะที่วัยรุ่นชัยนาทคาดหวังในงานสวัสดิ์ชัยนาท ทำให้เลือกพื้นที่เป้าหมายได้ชัดเจนและแนวทางการมีส่วนร่วมจากพื้นที่ จึงได้ดำเนินการทดลองสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทให้กับพื้นที่ ในโครงการสร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบสตรีตอาร์ตในชุมชนเทศบาลตำบลคิ่งสำเภา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท ในช่วงต้นปี 2563 ก่อนการระบาดโควิด19 จนกระทั่งสามารถกลับมาเปิดตลาดโบราณร้อยปีคิ่งสำเภาอีกครั้งก่อนปิดประเทศวันที่18 มีนาคม 2563 ช่วงเวลานั้น กลุ่มเขยชัยนาท และธุรกิจในพื้นที่ประสบปัญหาเศรษฐกิจเช่นเดียวกับทั้งประเทศ ทำให้เศรษฐกิจในพื้นที่เจียบเหงา

และชอบเขาลงมาก จึงได้จัดกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรมกระชับความรู้สึกผู้คนในพื้นที่ชนบทสมัยใหม่ โดยไม่ให้ขัดต่อระเบียบข้อบังคับการรวมกลุ่มทางกฎหมาย เช่นกิจกรรมจอตลอดยุคกัน สวัสดิ์ชัยนาท ในช่วงธันวาคม 2563 และกิจกรรมถ่ายภาพคอสเพลย์ กับรถยนต์ยุคสไตล์เรโทรร่วมกับสตรีตอาร์ตคั้ง สำเนาในช่วงต้นกุมภาพันธ์ 2565 หลังจากเปิดประเทศ 1 กรกฎาคม 2565 จึงได้เริ่มดำเนินกิจกรรม สร้างสรรค์จุดเชคอินศิลปะสตรีตอาร์ตสรรคบุรี และตัวอำเภอเมือง 9-12 สค.65 พร้อมๆกับการลงพื้นที่ร่วมกิจกรรม เก็บข้อมูลศิลปินสร้างสรรค์ศิลปะสตรีตอาร์ตที่บ่อพักขยะจังหวัดสุพรรณบุรี และสตรีตอาร์ตที่ทำนบกั้นน้ำ จังหวัดสิงห์บุรี เพื่อนำมาเชื่อมโยงกับชัยนาทตลาดนัดกาแฟและกราฟท์ครั่ง ที่ 1-2 13 สิงหาคม 2565 และ 3-4 ธันวาคม 2565

ภาพที่ 17 แผนที่และบริเวณพื้นที่เดิมในชุมชนเทศบาลตำบลคั้งสำเนา อำเภอมนอมนย์ จังหวัดชัยนาท
ที่มา: Google Map เข้าถึงเมื่อ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2562

ชุมชนตำบลคิ่งสำเภ อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท ถือเป็นชุมชนริมแม่น้ำที่มีพัฒนาการจากการสัญจรด้วยเรือลำเลียงสินค้าทางการเกษตรจำนวนมากในอดีตทั้งขึ้นและล่องไปยังนครสวรรค์ อุทัยธานี ฯลฯ เกิดชุมชนและตลาดที่เป็นธุรกิจในพื้นที่ รวมถึงแพขนานยนต์เพื่อการข้ามปากแม่น้ำเจ้าพระยาและลุ่มแม่น้ำสะแกกรังไปยังชุมชนอีกฝั่งหนึ่งได้แก่ตำบลท่าซุง จังหวัดอุทัยธานี ทำให้ชุมชนแห่งนี้มีความเจริญรุ่งเรืองมาก กระทั่งค่อยๆลดความสำคัญและเงียบเหงาลงหลังจากการสร้างเขื่อนเจ้าพระยา รวมถึงมีการเปิดการใช้ถนนพหลโยธินและถนนสายเอเชีย ทำให้การสัญจรผ่านแควเวียนเยียมเยือนโดยผู้คนจากภายนอกเปลี่ยนแปลงไปเป็นระยะเวลาานาน ทำให้ชุมชนแห่งนี้ลดความนิยมลงโดยเก็บความเป็นพื้นที่ริมน้ำในอดีตได้อย่างเหนียวแน่น

ปัจจุบันมีการเปิดใช้สะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาแห่งนี้มาระยะหนึ่ง เกิดมีการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างชุมชนจากเดิม รองรับการท่องเที่ยวเยียมเยือนมากขึ้นจากร้านกาแฟ และร้านค้า การเช่าอยู่อาศัยในชุมชน ทำให้เห็นบริบททางเศรษฐกิจและความสำคัญของพื้นที่นี้จะสร้างทั้งโอกาสและผลกระทบที่เกิดความเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ไปจากเดิม สอดคล้องกับข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาการปฏิบัติการศิลปะบนแบบสอบถามถึงศิลปะและการออกแบบในพื้นที่สาธารณะที่วัยรุ่นชัยนาทคาดหวังด้วยการวาดเขียนระบายสี และปะติดเกอริ์ในงานสวัสดีชัยนาท ครั้งที่ 2

ในการดำเนินการที่นำไปพร้อมๆกันนั้น ผู้วิจัยสร้างการมีส่วนร่วมหลายมิติจากผู้สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ กลุ่มพี่น้องศิลปิน ด้วยการเขียนโครงการขอรับทุนสนับสนุนหลายโครงการส่งไปยังหน่วยงานรัฐและเอกชน เช่นกระทรวงวัฒนธรรม บริษัทสี สมาคมผู้ผลิตและจำหน่ายของที่ระลึกเพื่อช่วยสนับสนุนให้โครงการดำเนินการได้ตามกรอบเวลา ในขณะที่เดียวกันก็ดำเนินการไปด้วยทั้งการติดต่อ การร่วมวาดภาพของศิลปินในและนอกพื้นที่ การเชื่อมโยงกับภาพถ่ายของช่างภาพคนในพื้นที่ เพื่อให้ศิลปะการออกแบบและกิจกรรมเชื่อมโยงทำให้ผู้มีส่วนร่วมทุกคนรู้สึกถึงคุณค่าของประโยชน์ในหน้าที่ของตน โดยใช้ศิลปะการยึดโยงผู้คนเข้าด้วยกันด้วยกิจกรรมที่ถนัดตามอัธยาศัยนี้ผ่านระบบโซเชียลมีเดียและสามารถใช้ทักษะที่ถนัดและเวลาที่เหมาะสมสามารถร่วมกิจกรรมได้ตามอัธยาศัยแบบไม่จำกัดหรือบังคับกะเกณฑ์เกินไปโดยไม่สูญเสียผลงานต้นฉบับ และการจัดนิทรรศการเผยแพร่ศิลปะการออกแบบชัยนาท ในงานสวัสดีชัยนาทครั้งที่ 1 และ 2 นี้ได้รับความร่วมมือจากจิตอาสาหลากหลายประเภททั้งภาพเขียนสีน้ำ จากศิลปิน ช่างภาพในพื้นที่ และนักศึกษาคณะมัณฑนศิลป์ในรายวิชา หลายคนมีผู้ติดตามที่สามารถช่วยประชาสัมพันธ์ได้มากขึ้นในระบบเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ด้วย

ภาพที่ 18 ผลงานของศิลปินจิตอาสาในกิจกรรมทดลอง

ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

ภาพที่ 19 แสดงกิจกรรมสตรีตอาร์ตคั้งสำเภา มโนรมย์ ชัยนาท
ที่มา : บ้านทีกโดยผู้เขียน

1. หน้าวัดคงคาสวัสดิ์ แม่น้ำเจ้าพระยา ด้านหลัง
เขารธรรมามูล [อ.เมือง](#) ชัยนาท

3. [ตัวเมืองชัยนาท](#) จะเห็นศาลากลางจังหวัด

2. ฟุ้งนา ยามเช้า [ต.นางลือ](#) [ถ.สายข้าวปลูก](#)

4. [เรือขึ้นเหนือ](#) ผ่านเขารธรรมามูล

6. [มหาเจดีย์ชัยนาท](#) วัดหนองบัว [อ.วัดสิงห์](#)
ชัยนาท ในวันที่พระอาทิตย์ทรงกลด

5. [ทุ่งนาสองสี](#) [อ.มโนรมย์](#) ชัยนาท ด้านหลังคือ
เขापลอง

ภาพที่ 20 ภาพถ่ายผลงานโดยช่างภาพในพื้นที่จิตอาสา ร่วมกิจกรรม

ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

3.3 ศิลปินผู้ร่วมโครงการ ระหว่างวันที่ 19-24 กุมภาพันธ์ 2563 ที่เทศบาลตำบลคู้้งสำเภา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท

ชื่อ-นามสกุล	ชื่อเล่น	ทักษะความเชี่ยวชาญ
1. คุณชัยบูรณ์ บรรลือ	Joker	Graffiti Street Artist
2. คุณนรรัตน์ ถวิลอนันต์	แอฟ	Graffiti Street Artist
3. คุณอิทธิพล ปริมาณ	อ้อบ	Graffiti Street Artist, Designer
4. คุณเฉลิมวุฒิ เจริญวงศากิจ	Darkone.01	Graffiti Street Artist
5. คุณสมรนนท์ แยมอุทัย	แป้ง Headache stencil	Graffiti Street Artist
6. คุณปรัชญา อินทอง	เต๋อ	Artist
7. คุณ asinacids	asinacids	Graffiti Street Artist
8. คุณสมโชค มหาขานนท์	YAK	Graffiti Street Artist
9. คุณปิยะศักดิ์ เขียวสะอาด	MUAY	Graffiti Street Artist
10. ผศ.ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ	อ.อู๊ดดี	Interior Designer, Lecturer
11. คุณเพชรราช พิสุทธิ์ศักดิ์	พีช	Artist, Painter
12. ผศ.นวัต เลิศแสวงกิจ	ArNo	Graffiti Street Artist, Lecturer
กลุ่มศิลปินที่สนใจในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ประมาณ 10-15 ท่าน	Graffiti Street Artist สมัครเล่น	

ตารางที่ 13 แสดงผู้ร่วมกิจกรรมศิลปะสตรีตอาร์ต คู้้งสำเภา มโนรมย์ ชัยนาท

3.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้จุดเช็คอินไม่น้อยกว่า 13 จุด ในชุมชนที่สร้างสรรค์จากเครือข่ายศิลปินจิตอาสาการที่บูรณาการประวัติศาสตร์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม อาหาร สถานที่ และผู้คน ในพื้นที่จังหวัดชัยนาทมาใช้ประโยชน์สาธารณะ
2. ได้เชื่อมโยงเครือข่ายศิลปะการออกแบบและเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ของชุมชน

3.5 ผลผลิต /ผลงาน (Output)

1. จิตรกรรมตกแต่งผนัง (Mural painting) สร้างสรรค์ผ่านการนำเสนอภาพของ ศิลปวัฒนธรรม อาหารการกิน ความอุดมสมบูรณ์ของน้ำท่า ข้าวปลาอาหาร พืชผักผลไม้ และขนมท้องถิ่นพื้นบ้านและประยุกต์ จากภูมิทัศน์ทางประวัติศาสตร์ ศาสนาและ วัฒนธรรม อาหาร สถานที่ และผู้คน ในพื้นที่จังหวัดชัยนาทจำนวนไม่น้อยกว่า 12 ผลงาน เพื่อใช้พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์
2. เครือข่ายสารสนเทศออนไลน์บนระบบของผู้ให้บริการเครือข่ายสังคมสาธารณะออนไลน์ ที่ไม่คิดค่าบริการจำนวนไม่น้อยกว่า 1 เครือข่ายเพื่อใช้นำเสนอโครงการและจัด นิทรรศการออนไลน์เผยแพร่ความรู้ โดยเป็นกลุ่มเปิดสาธารณะให้สมาชิกในกลุ่มสามารถ ชับเคลื่อนต่อได้เอง

3.6 ผลลัพธ์ (Outcome)

1. จุดเช็คอินผลงานจิตรกรรมตกแต่งผนัง (Mural painting) จากภูมิทัศน์ทาง ประวัติศาสตร์ ศาสนาและวัฒนธรรม อาหาร สถานที่ และผู้คน ในพื้นที่จังหวัดชัยนาท จำนวนไม่น้อยกว่า 12 ผลงาน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและศิลปิน สตรีตอาร์ต กราฟฟิตี้
2. จำนวนผู้ให้ความสนใจ ผู้แสดงการมีส่วนร่วมด้วยการระบุความรู้สึก หรือจำนวน ข้อความให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะผ่านเครือข่ายสารสนเทศออนไลน์บนระบบของผู้ ให้บริการเครือข่ายสังคมสาธารณะออนไลน์ที่ไม่คิดค่าบริการจำนวนไม่น้อยกว่า 1 เครือข่าย

Street Art @
Manorom

ART & DESIGN
IN SPACE.

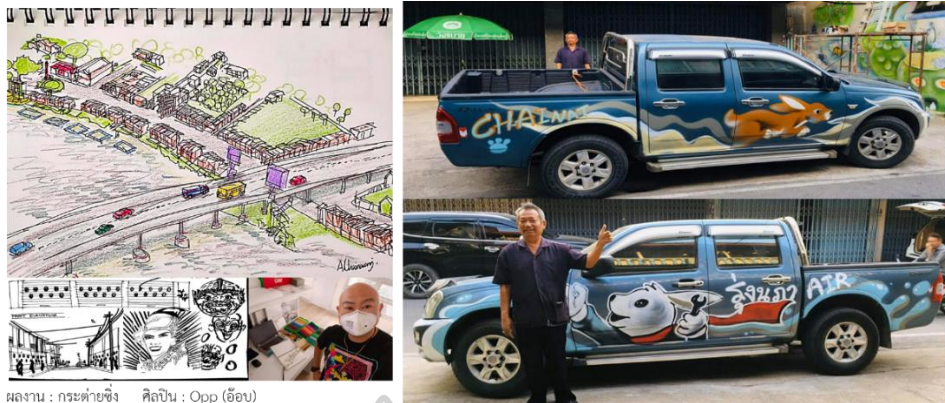
- เทศบาลตำบล
คิ่งสำเภา
อำเภอเมืองนรินทร์
ชัยนาท

สตรีทอาร์ตและตลาดร้อยปีคิ่งสำเภา
19-23 กุมภาพันธ์ 2563

ภาพที่ 22 ภาพศิลปินร่วมกันบันทึกที่หน้าโรงแรมเคียงสง่า หน้าเทศบาลตำบลคิ่งสำเภา
อำเภอเมืองนรินทร์ จังหวัดชัยนาท
ที่มา: บันทึกโดยผู้เขียน

โดยอาศัยการออกแบบสร้างสรรค์ศิลปะตกแต่งสถานที่ในชุมชน และสภาพแวดล้อมของชุมชนตำบลคิ่งสำเภา อำเภอเมืองนรินทร์ จังหวัดชัยนาท นำเสนอผ่านกิจกรรมการสร้างสรรค์ศิลปะตกแต่งบ้านเรือนตามแนวคิดการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชุมชน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมในการทำงานระหว่างผู้อาศัยในชุมชน รวมถึงเยาวชนผู้มีทักษะที่สนใจจากภายในและภายนอก ศิลปินสตรีทอาร์ตรับเชิญเข้าร่วมโครงการ ด้วยเทคนิคการทำจิตรกรรมตกแต่งผนัง (Mural painting) สร้างสรรค์ผ่านการนำเสนอภาพเป็นจุดแข็งที่น่าสนใจ โดยได้รับอนุญาตให้สร้างในพื้นที่และเห็นชอบจากการมีส่วนร่วมเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ในชุมชน

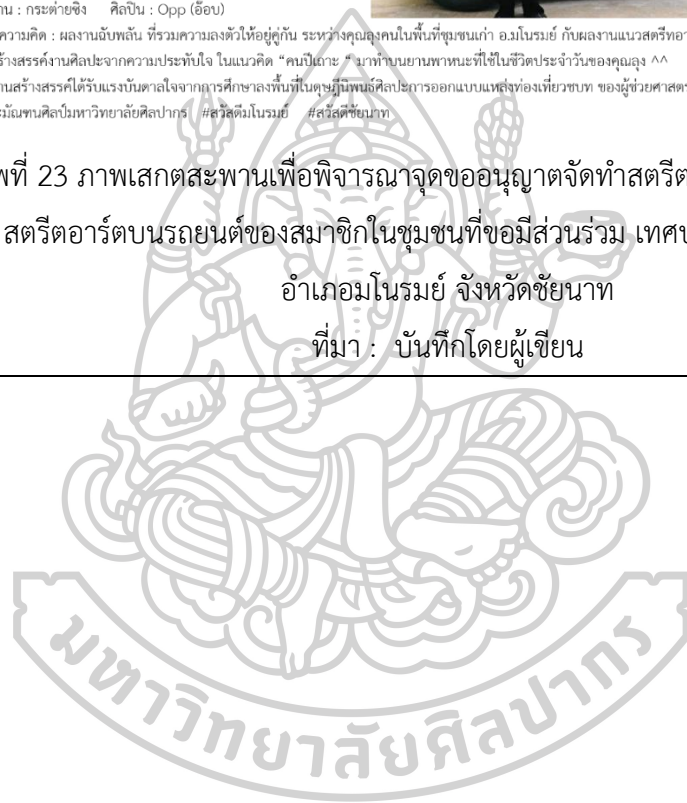

ผลงาน : กระดาษแข็ง ศิลปิน : Opp (อ็อบ)

แนวความคิด : ผลงานฉบับสั้น ที่รวมความลงตัวให้อยู่คู่กัน ระหว่างคุณลุงคนในพื้นที่ชุมชนเก่า อมโนรมย์ กับผลงานแนวสตรีทอาร์ต สมัยใหม่ของเรา ได้เกิดแรงบันดาลใจให้สร้างสรรค์งานศิลปะจากความประทับใจ ในแนวคิด “คนปีเตอร์” มาทำบ้านย่านพาหนะที่ใช้ในชีวิตประจำวันของคุณลุง ^^

ผลงานสร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจจากการศึกษาลงพื้นที่ในชุมชนศิลปะการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ (อ.อู๊ดดี) คณะมัณฑนศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร #สวัสดีอมโนรมย์ #สวัสดีชัยนาท

ภาพที่ 23 ภาพเสกตสะพานเพื่อพิจารณาจุดขออนุญาตจัดทำสตรีทอาร์ต และภาพผลงาน
สตรีทอาร์ตบนรถยนต์ของสมาชิกในชุมชนที่ขอมีส่วนร่วม เทศบาลตำบลคิ่งสำเภา
อำเภอมนรมย์ จังหวัดชัยนาท
ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

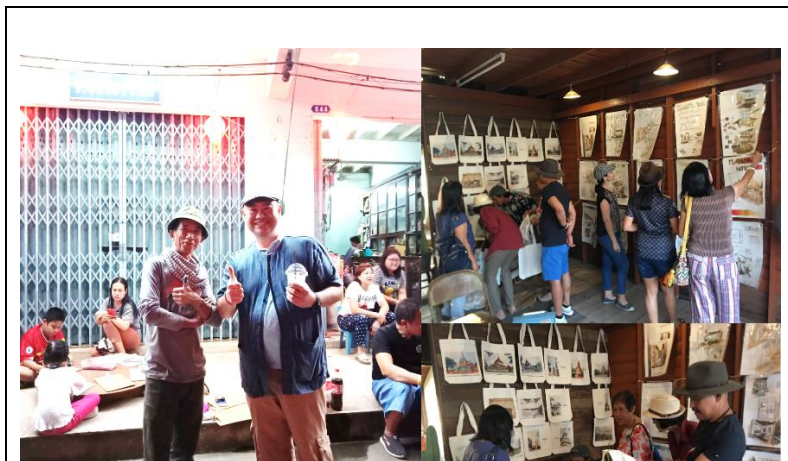

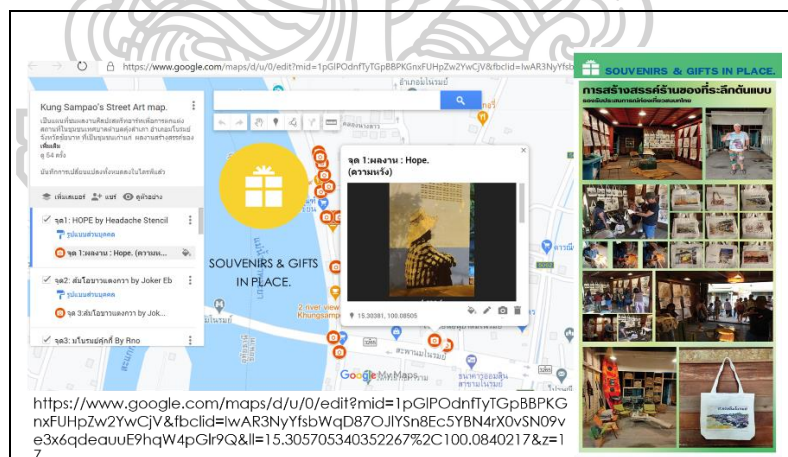
3.7 วิจารณ์และสรุปผลการดำเนินการ (Discussion and Conclusions)

ผลจากโครงการสร้างจุดเช็คอินประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็วเกิดจากทีมงานลงสำรวจพื้นที่และได้เริ่มปฏิบัติงานขึ้นเล็กๆไว้ก่อนช่วงเวลาหนึ่งก่อนเดินทางมาจริง รวมถึงมีการจัดทำเป็นคลิปไวรัลนำเสนอลงในเพจของชุมชนในจังหวัดหลายเพจ ทำให้เกิดการบอกต่อภาพบรรยากาศการทำงานศิลปะในพื้นที่ที่ถูกเผยแพร่ไปอย่างรวดเร็วภายในชุมชนและจังหวัดข้างเคียงก็เดินทางเข้ามาชมระหว่างการทำงานช่วงนั้นทำให้เกิดความคึกคักในพื้นที่จากที่เงียบเหงามาตลอด ชุมชนตื่นตัวและตอบสนองโดยการร้องขอกับเทศบาลเพื่อการเดินไฟประดับชุมชนตลอดความยาวถนนจนถึงหน้าเทศบาล เพื่อจัดงานตลาดร้อยปีคิ่งสำเภช่วงสุดสัปดาห์ของต้นเดือนมีนาคม เพื่อรองรับด้วยความตื่นตัวต่อผลงานสร้างสรรค์ใหม่ๆในพื้นที่ เสน่ห์ของความขัดแย้งกันระหว่างศิลปะในแบบของเมืองกับบรรยากาศของเมืองชนบทที่เงียบสงบ รวมถึงความสนใจติดตามสำรวจผลงานสร้างสรรค์ของศิลปินที่มีชื่อเสียงที่มาสร้างงาน ถูกสานต่อโดยชุมชนในการเกิดตลาดโบราณร้อยปีคิ่งสำเภขึ้นมาในพื้นที่ มีการขอใช้พื้นที่หน้าที่พักอาศัยบางหลังจัดกิจกรรมแสดงดนตรี การสอนและปฏิบัติศิลปะจากกลุ่มเด็กและครูในชุมชนโดยไม่มีค่าใช้จ่าย รวมถึงการแบ่งปันพื้นที่บ้านเก่าของบรรพบุรุษที่ปรับปรุงซ่อมแซมเสร็จสิ้นแล้วปิดเอาไว้โดยการเปิดบ้านเก่าเหล่านั้นให้ใช้เป็นพื้นที่หน้าร้านชั่วคราวสำหรับจำหน่ายของ

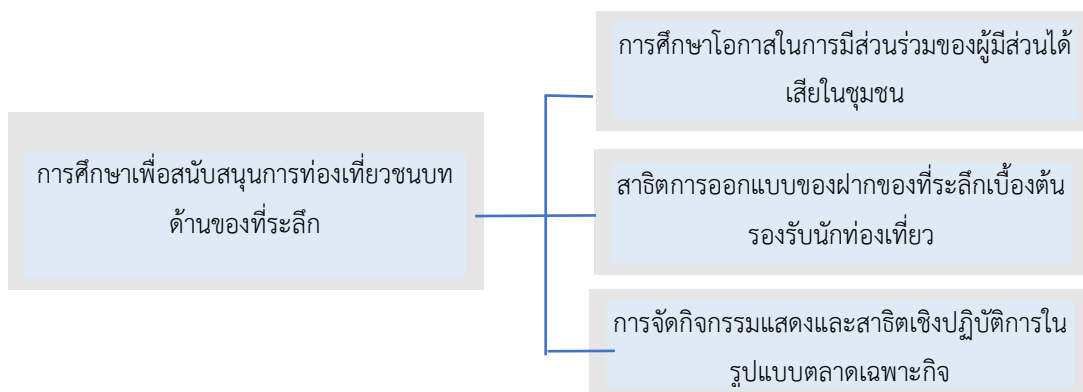
ที่ระลึกในงาน และที่สำคัญที่สุดคือหลังจากกิจกรรมทางชุมชนได้จัดประชุมเพื่อติดตามผลความสำเร็จ
 ในกิจกรรมตลาดที่เกิดขึ้น โดยได้ข้อสรุปให้วางแผนจัดงานช่วงวันเสาร์อาทิตย์ในทุกๆต้นเดือน แต่ได้
 เผชิญกับภาวะโควิด19 ตั้งแต่ช่วงกลางเดือนมีนาคม 2563 จึงยังไม่ได้เปิดตลาดอีกมาจนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 25 ภาพการจัดกิจกรรมศิลปะในตลาดร้อยปีเทศบาลตำบลคิ่ง
 สำเภ อำเภอนนทบุรี จังหวัดชัยนาท
 ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

ภาพที่ 26 ภาพการจัดทำแผนที่เดินทางเยี่ยมชมผลงานสตรีตอาร์ตใน
 ชุมชนเทศบาลตำบลคิ่งสำเภ อำเภอนนทบุรี จังหวัดชัยนาท และ
 ตัวอย่างการจัดร้านและของที่ระลึกสร้างสรรค์ที่จำหน่ายในตลาด
 ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

ตารางที่ 14 ผังอธิบายกิจกรรมทดลองสร้างแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ผลกระทบของผู้มีส่วนได้เสีย

3.7 การสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวชนบทด้านของที่ระลึก

ผู้วิจัยออกแบบกระบวนการโดยเน้นที่การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียของคนในชุมชนในพื้นที่ จากการศึกษาในพื้นที่ชุมชนริมน้ำ ค้างสำเภากลางนี้ มีศาลเจ้ากวนอูค้างสำเภากลางเก่าแก่ เป็นเคารพบูชามายาวนาน มีบรรยากาศแบบชนบทเนิบช้าที่เรียบง่าย ผ่อนคลาย เหมาะแก่การท่องเที่ยว พักผ่อนหย่อนใจ การพักอาศัย หรือพักผ่อนอย่างยิ่ง จากการสังเกตและสอบถามผู้คนในพื้นที่พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ทำหน้าที่ดูแลพื้นที่ โดยมีผู้อาศัยหรือผู้เช่าอยู่อาศัยใช้ชีวิตแบบชนบททั่วไปภายในชุมชนเพื่อดูแลทรัพย์สินอสังหาริมทรัพย์เก่าแก่ริมน้ำเล็กๆแห่งนี้ให้กับทายาทหรือเจ้าของกรรมสิทธิ์ซึ่งส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่นอกพื้นที่ที่อื่น เนื่องจากครอบครัวเติบโตขยายขนาดมากขึ้นทำให้ต้องย้ายออกไปจากชุมชนเก่าแก่ริมน้ำแห่งนี้ด้วยความจำเป็น เนื่องด้วยชุมชนริมน้ำแห่งนี้ไม่สามารถขยายขนาดได้มากกว่านี้ได้อีกต่อไป อีกเหตุหนึ่งคือมีการเปลี่ยนแปลงผังการใช้พื้นที่ส่วนราชการจากริมแม่น้ำเจ้าพระยาเข้ามาในพื้นที่ด้านในฝั่งแผ่นดินมากขึ้น เพื่อให้ความสำคัญกับชุมชนใหม่ลึกเข้าไปในแผ่นดินที่ตั้งขึ้นจากการขยายตัวของพื้นที่ทางการเกษตรที่รองรับระบบชลประทานแบบใหม่และการเปลี่ยนแปลงระบบคมนาคมของประเทศจากทางเรือมาเป็นทางบกโดยรถไฟและรถยนต์ที่มีบทบาทมากขึ้น ด้วยความเฉพาะของที่ตั้งชุมชนแม่น้ำสองสีแห่งนี้ ที่ตั้งระหว่างจุดรวมของแม่น้ำสองสายได้แก่แม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำสะแกกรัง ทำให้อดีตเมืองมโนรมย์แห่งนี้ มีทักษะในการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าจนเป็นเมืองท่าขนถ่ายสินค้าที่มั่งคั่งและรุ่งเรืองมากกว่ามีทักษะการจับสัตว์น้ำ หรือทักษะการเกษตรหรือทักษะทางหัตถกรรมวัสดุพื้นถิ่น

แม้กระทั่งในปัจจุบันที่ชุมชนเจียบเหงาและซบเซาลงเพราะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โอกาสในการสร้างการมีส่วนร่วมในด้านของฝากของที่ระลึกในชุมชนนี้จึงเป็นลักษณะของการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า อาหารการกิน ตลอดจนการสร้างของที่ระลึกถึงชุมชนในลักษณะของใช้จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวจะเหมาะสมกับทักษะที่ชุมชนมีมากกว่า เช่นอาหาร ขนม ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ส่วนของที่ระลึกได้แก่ ยาหม่องน้ำกลั่นส้มโอ กระจเป่า เสื้อ เข็มกลัดที่ระลึก ที่มีภาพจำของชุมชน ส่วนสินค้าโอท็อปอาจเป็นลักษณะสินค้าฝากขาย หรือการต่อยอดสินค้าด้วยการดัดแปลงด้วยศิลปะ ตกแต่งให้สะท้อนภาพจำของสถานที่เพิ่มเติมเพื่อสร้างเอกลักษณ์ เช่นพื้นที่บริเวณเขื่อนเรียงหินหน้าศาลเจ้ากวนอู๋สง่าเดิมเป็นที่ผูกแพและเคยมีชุมชนชาวแพอยู่บริเวณนี้ และเป็นที่อยู่ของอดีตนักร้องลูกทุ่งหญิงผู้มีชื่อเสียงคนแรกของไทย ผ่องศรี วรนุช ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (นักร้องลูกทุ่ง) ประจำปีพุทธศักราช 2535 ซึ่งถ้ามีการศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนมากขึ้นก็จะยังมีเนื้อหาสำคัญของชุมชนที่สามารถสร้างโอกาสทำความรู้จักพื้นที่ผ่านของฝากของที่ระลึกได้มากขึ้น

จนกระทั่งการกลับมาเกิดขึ้นของสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาใหม่ในปัจจุบัน เพื่อให้ชุมชนแห่งนี้มีศักยภาพในแง่ทำเลที่มีโอกาสไปต่อได้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน การวิจัยนี้จึงได้พยายามสร้างจุดสนใจให้กับพื้นที่ให้ผู้คนได้แวะเข้ามาท่องเที่ยวเรียนรู้ชุมชนด้วยการเขียนภาพทิวทัศน์เพื่อประชาสัมพันธ์ชุมชน สร้างสตรีทอาร์ตให้ผู้คนได้ทวนกลับมาท่องเที่ยวเช็คอินอีกครั้ง และต่อยอดด้วยการนำมาจัดทำเป็นกระจเป่าของฝากของที่ระลึกต้นแบบ และได้นำมาร่วมจัดแสดงในตลาดโบราณร้อยปีคู่สง่าและมีญาติที่ย้ายภูมิลำเนาไปต่างประเทศขอซื้อกลับไปเป็นที่ระลึกจำนวน 23 แบบ สะท้อนถึงการตลาดที่ประสบความสำเร็จกับผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงที่เป็นผู้อาศัยในพื้นที่แห่งนี้ครั้งแรก

เนื่องด้วยการเกิดตลาดทันทีหลังจากกิจกรรมเขียนสตรีทอาร์ตเสร็จสิ้น และตามมาด้วยสถานการณ์ปิดประเทศ ทำให้ผู้วิจัยพัฒนาการสร้างสรรค์ของที่ระลึกโดยการถอดบทเรียนในฐานะหัวหน้าโครงการย่อยด้านการออกแบบของที่ระลึกในโครงการวิจัย/สร้างสรรค์ “การเพิ่มศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว” โดยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561. ซึ่งได้ใช้วิธีคัดสรรดีไซเนอร์พาลงพื้นที่เวิร์คชอปเพื่อให้ชุมชนที่มีศักยภาพได้เรียนรู้และลองสร้างผลงานและทำการตลาดร่วมกับสมาคมของที่ระลึก จนได้ทราบว่าสุดท้ายแล้วทักษะของผู้ออกแบบต้องมีความสอดคล้องกับทักษะหรือความคุ้นชินของชุมชนทำได้อยู่ดี ดังนั้นการสร้างงานออกแบบให้กับชุมชนชนบทให้เกิดการเรียนรู้ ให้มีความสนใจที่อยากจะทำด้วยตนเองจึงจะเหมาะสมกว่าสำหรับบริบทนี้

ดังนั้นเมื่อเหตุการณ์พลิกผัน จึงได้ปรับกลยุทธ์มาเป็นการใช้การถอดบทเรียนจากส่วนหนึ่งของคณะนิพนธ์ทำการจัดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมให้กับผู้เรียนมัณฑนศิลป์ในวิชาแกน และวิชาในหลักสูตรของภาคชั้นปีที่ 4 เพื่อนำผลงานออกแบบมาจัดนิทรรศการแสดงผลงานในงานสัปดาห์สัญนาท และ

มทกรรมหุ่นฟางนก เพื่อวิเคราะห์และสังเกตการมีส่วนร่วม ซึ่งได้ข้อสรุปโดยรวมว่าในชุมชนดูสนใจ และตื่นตัวกับงานออกแบบที่พบ ในลักษณะของนักท่องเที่ยว แต่ไม่สามารถตัดสินใจเปลี่ยนแปลงตนเองมา เป็นผู้ทำได้เพราะส่วนใหญ่มีอาชีพอยู่แล้ว เช่นค้าขาย เกษตรกร หรือข้าราชการผู้อาศัยในพื้นที่ หรือผู้เกษียณอายุ เป็นผู้เช่า ที่มีนิสัยกินอยู่ง่ายอยู่กับปัจจุบัน ไม่ได้ให้ความสำคัญกับระบบการลงทุนทางธุรกิจ ที่มีผลกระทบกับการเปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่ๆ ของตนให้ปรับทัศนคติงานบริการด้านการท่องเที่ยว จึงเป็นโอกาสสำหรับผู้ที่จะเห็นความสำคัญจากภายนอกที่จะเข้ามาใช้ทำเลแห่งนี้พัฒนาการท่องเที่ยวในลักษณะการแวะผ่าน หรือการพักอาศัยแบบพักผ่อนใช้ชีวิตเนิบช้าแบบวิถีชนบทโดยไม่เน้นบริการท่องเที่ยวที่มีสีสน่ห์หรือหวา จะเห็นได้ว่าศิลปะและการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบท จะมีองค์ประกอบสำคัญที่การสร้างการมีส่วนร่วมของศิลปินและผู้คนที่ร่วมกัน

โดยสรุปเรื่องของฝากของที่ระลึกในแต่ละชุมชนมีความเป็นชนบทที่แตกต่างกัน มีเรื่องราวที่มาที่ไปไม่เหมือนกัน การสร้างสรรค์ของที่ระลึกที่จะสร้างเสน่ห์ของความเป็นชนบทในชุมชนจึงต้องอาศัยความเข้าใจให้มากทั้งความสนใจของผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งการวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่าผู้มีส่วนได้เสียสำคัญของการท่องเที่ยวชนบทคือใคร ในบริบทของผู้วิจัยพบว่านักท่องเที่ยวที่มีบทบาทมากในการวิจัยนี้คือครอบครัวขยายของคนในชนบท เขยหรือสะใภ้ ลูกหลาน เครือญาติฝั่งที่ออกเรือน หรือแต่งงานไป หรือผู้ที่เข้ามาผูกสัมพันธ์ด้วยกับผู้ที่ย้ายถิ่นออกไป เช่น เพื่อนสมัยเรียน ตลอดจนญาติห่างๆ ซึ่งมีจำนวนมากและจะยิ่งทวีบทบาทมากขึ้นอีกผ่านสังคมยุคโซเชียลมีเดียที่ประชาชนทุกคนเป็นผู้ผลิตสื่อหลักที่สร้างอิทธิพลและกระแสได้เองโดยตรงผ่านช่องทางออนไลน์

ดังนั้นความรู้ความเข้าใจสถานภาพและบทบาทของนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้กลับมาเยือนภูมิลำเนาจึงเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความสำเร็จของการออกแบบกิจกรรมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท ตลอดจนความเข้าใจของภาครัฐที่ให้การสนับสนุนต้องดูทักษะของผู้รับไปดำเนินการด้วย ถ้าทัศนคติที่มีต่อการบริการนักท่องเที่ยวยังไม่เกิดขึ้นในชุมชนชนบทแห่งนั้น การจัดทำของฝากของที่ระลึกเพื่อจำหน่ายนักท่องเที่ยวชนบทก็จะต้องตอบโจทย์ให้กว้างและครอบคลุมกว่านักท่องเที่ยวภายนอกโดยทั่วไปที่มีอิสระในการท่องเที่ยวที่ก็ได้ ในขณะที่นักท่องเที่ยวประเภทดังกล่าวนั้นมีข้อจำกัดในการเดินทางและทำเลเป้าหมายในการท่องเที่ยวในละแวก และด้วยความชัดเจนของกลุ่มท่องเที่ยวกลุ่มนี้ ทำให้สามารถกะและคาดคะเนถึงศักยภาพ งบประมาณโอกาสและความเป็นไปได้อีกมากที่จะออกแบบกิจกรรมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในละแวกในช่วงเทศกาลที่ทุกคนต้องกลับภูมิลำเนาในชนบทสำหรับการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นตามมาได้อีกมากมาย เช่นการกำหนดพื้นที่โดยรอบในรัศมีที่สามารถเดินทางไปร่วมกิจกรรมได้ในละแวก ซึ่งโดยปกติในชุมชนชนบทก็จะมีมีการปรับตัวทางสังคมขึ้นมากแล้วเช่น การหาฤกษ์ยามสำหรับวันสำคัญของคนในครอบครัวเช่นงานหมั้น งานบวช งานแต่ง งานฉลองปริญญา งานขึ้นบ้านใหม่ งานบุญวัดประจำปี ทั้งของครอบครัวตนเองและของญาติสนิท ตลอดจนของเพื่อนบ้านข้างเคียงใกล้ๆ ให้สอดคล้องกับช่วงวันหยุดสำคัญ

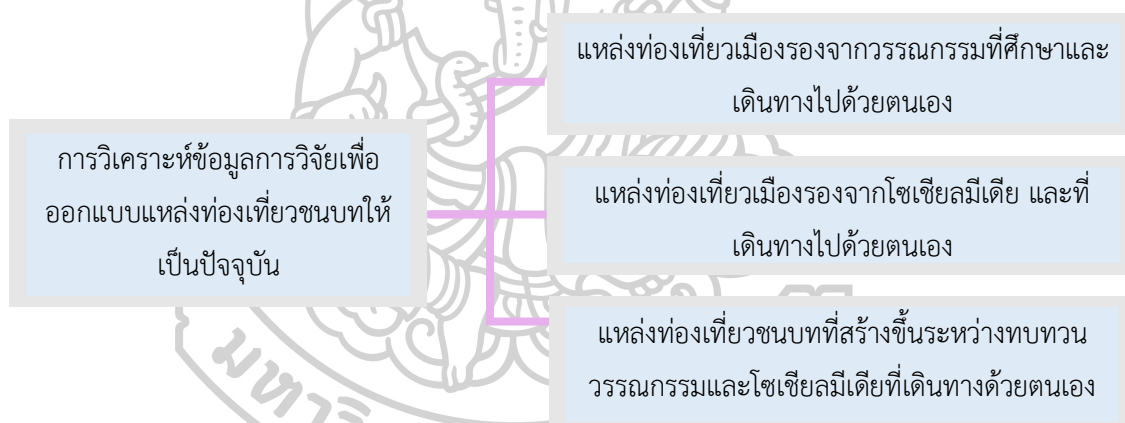
หรือวันหยุดยาวตามเทศกาล ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ก็ทำให้มีกิจกรรมการกระจายทางเศรษฐกิจ ผูกพันอยู่แล้วอย่างต่อเนื่องไม่ขาดสาย แต่ในทางกลับกัน ในมุมมองแบบนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้ตอบ โจทย์การกลับมาท่องเที่ยวซ้ำบ่อยๆ นั้นจำเป็นต้องสร้างความพึงพอใจต่อกิจกรรมอยู่อย่างต่อเนื่อง และมีความประทับใจ ความสบายกายสบายใจ รวมถึงมีผลตอบรับที่ดี (Feedback) เมื่อได้นำเสนอ ออนไลน์ออกไป เช่นมีการกดชื่นชอบ ให้ความเห็น มีการนำไปแบ่งปันต่อให้รู้จัก ฯลฯ สะท้อนถึงการ ตัดสินใจกลับไปทำกิจกรรมนั้นอีก ดังนั้น การสร้างกิจกรรมพิเศษในช่วงวันหยุดที่คนส่วนใหญ่กลับ ภูมิลำเนา ชักชวนเพื่อนฝูงที่คุ้นเคย ทำความรู้จักกัน นัดพบกันในพื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่ใหม่ๆ ที่ไม่ คุ้นเคย มีจุดเด่นที่เปลี่ยนแปลงไปได้เรื่อยตามแนวโน้มความสนใจของผู้คนหรือเปลี่ยน theme งานได้ จึงตอบโจทย์ความต้องการผู้คนที่ในเมืองจัดให้ไม่ได้ หรือจัดได้ยาก จึงเป็นความน่าสนใจ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากวิธีดำเนินการวิจัยการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทในบทที่ผ่านมาดำเนินการกิจกรรมที่หลากหลาย โดยเรียบเรียงข้อมูลเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีลำดับขั้นตอนการดำเนินการทดลองสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทให้เกิดขึ้นโดยปรับให้สอดคล้องกับบริบท ซึ่งระหว่างการทำงานมีเหตุการณ์ และสถานการณ์เปลี่ยนแปลงต่อเนื่อง โดยนำมาปรับปรุงพัฒนากรอบแนวคิดเดิมที่ได้มาจากวัตถุประสงค์และที่มาของปัญหาของการวิจัยการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทและจากกรอบทฤษฎีวรรณกรรมเมื่อแรกขออนุมัติดำเนินการ เพื่อให้ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบันและนำไปอ้างอิงปรับใช้ได้ในอนาคต โดยเชื่อมโยงกับการดำเนินการที่ปรับตามบริบทของปัญหาหน้างาน จึงได้ทบทวนและปรับปรุงกรอบแนวคิดเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทให้เป็นปัจจุบัน ดังนี้

ตารางที่ 15 กรอบแนวคิดแสดงแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเพื่อออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบทให้เป็นปัจจุบัน

โดยแหล่งท่องเที่ยวเมืองรองที่ได้มาจากวรรณกรรมที่ศึกษาได้แก่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรสีเขียวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยโดยลงพื้นที่ศึกษาด้วยตนเอง 2 แห่ง โดยได้เลือกนำมาวิเคราะห์คุณค่าเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในวิจัยการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทจำนวน 2 แห่ง ได้แก่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมู่บ้านจักสานบางเจ้าฉ่า อ.อ่างทอง โครงการอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์ มูลนิธิชัยพัฒนา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยผลการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวเมืองรองจาก

วรรณกรรมที่ศึกษาและเดินทางไปด้วยตนเองเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการวิจัย โดยพบสิ่งที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมู่บ้านจักสานบางเจ้าฉ่า อ.อ่างทอง แรกเริ่มเป็นการรวมกลุ่มของผู้คนหมู่บ้านใกล้เคียงในวิถีเกษตรชนบทดั้งเดิมเพื่อผลิตเครื่องจักสานเป็นเครื่องใช้ที่มีชื่อเสียงในด้านการเพิ่มมูลค่าการประยุกต์งานจักสานเป็นผลิตภัณฑ์ที่เข้ากับวิถีชีวิตปัจจุบันมาอย่างยาวนานด้วยวัสดุท้องถิ่นธรรมชาติ ปัจจุบันเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้วิถีสาขากิจชุมชนพึ่งตนเอง โดยมีรูปแบบการจัดการกิจกรรมตามระยะเวลาความสนใจและความสะดวกตามอัธยาศัยของนักท่องเที่ยว เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนทั้งเป็นรูปแบบครอบครัว หรือแบบเป็นหมู่คณะ ทั้งแบบระยะสั้น ไปจนถึงการพักค้างแรม ตัวอย่างกิจกรรมได้แก่ แวะเยี่ยมชมสินค้าและผลิตภัณฑ์ ประมาณ 30-45 นาที หรือการร่วมกิจกรรมเวิร์คชอปงานจักสาน งานรองแก้วเป็นของที่ระลึกด้วยตนเอง ใช้เวลาตลอดกิจกรรมประมาณ 90-120 นาที กิจกรรมชี้จักรยานชมหมู่บ้าน หรือขึ้นรถอีแต๊กชมวิถีชีวิตชุมชนและทดลองร่วมกิจกรรมการเกษตรกับคนในชุมชน ใช้เวลาประมาณ 120-180 นาที ตลอดจนถึงการร่วมรับประทานอาหาร พักแรม ในบ้านของสมาชิกเรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน โดยสามารถรองรับการเข้าพักแบบโฮมสเตย์ได้คราวละ 14-30 คน โดยสามารถติดต่อเพื่อสอบถามรายละเอียดกิจกรรมระหว่างที่พักแรมและค่าใช้จ่ายได้ที่ตัวแทนวิสาหกิจชุมชน จากการเข้าเยี่ยมชมพื้นที่และสัมภาษณ์ในช่วงก่อนโควิด สมาชิกวิสาหกิจเล่าให้ฟังว่านักท่องเที่ยวมีจำนวนน้อยลงกว่าแต่ก่อนมาก และส่วนใหญ่มาแบบชั่วคราว เป็นกลุ่มเล็กๆ นักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นตะวันตก (ฝรั่ง) มีทั้งมาเป็นครอบครัวพ่อแม่ลูก และเพื่อนเป็นกลุ่มเล็ก และมักจะมาพักแรมครั้งละ 1-2 คืน มีบ้างที่พักนานกว่านั้นแต่มีจำนวนน้อย นักท่องเที่ยวเอเชีย และนักท่องเที่ยวไทยโดยส่วนมากจะมาโดยรถส่วนตัวและแวะระยะสั้นเช่นเพื่อช้อปปิ้งผลิตภัณฑ์จักสานประยุกต์ที่มีลักษณะโดดเด่นแตกต่างจากผลิตภัณฑ์จักสานทั่วไปที่มักจะทำกันเป็นแบบประเพณี และร่วมเวิร์คชอปทำของที่ระลึก หรือชี้จักรยานชมหมู่บ้าน มีบ้างที่ขึ้นรถอีแต๊กและร่วมกิจกรรมกับชุมชน เพราะมีเวลาจำกัดประมาณ 1-2 ชั่วโมง มักไม่ได้พักแรมหรือทานอาหารมื้อค่ำ เพราะส่วนใหญ่จะใช้แวะเป็นทางผ่านที่มีจุดสนใจ ของที่ระลึก ของฝากให้แวะเยี่ยมชมหรือศึกษา เพื่อพักก่อนเดินทางสู่ปลายทางสถานที่ท่องเที่ยวเป้าหมาย เช่นตัวเมืองในเขตเทศบาล หรือเมืองหลักที่มีระบบนิเวศน์ที่ได้มาตรฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการท่องเที่ยว โดยที่ผ่านมาในอดีต เคยมีการจัดโฮปอพนวัติวิถีชุมชน มีการจัดให้หน่วยงานท้องถิ่นหลายแห่งหมุนเวียนเข้ามาใช้สถานที่เพื่อการประชุมเรียนรู้และดูงาน แต่เมื่อหมดงบประมาณสนับสนุนก็ไม่มีกิจกรรมท่องเที่ยวเกิดขึ้น โดยสรุปคือยังไม่มีมีการจัดกิจกรรมทางการตลาดเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนให้ขับเคลื่อนไปได้อย่างยั่งยืน

อีกโครงการหนึ่งคือโครงการอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์ มูลนิธิชัยพัฒนา จังหวัดสมุทรสงคราม จากข้อเท็จจริงที่การท่องเที่ยวอัมพวาเกิดขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ของคนกรุงเทพฯและปริมณฑล แยกออกมาให้เป็นสัดส่วนจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เติบโตขึ้นมากอย่างต่อเนื่องของตลาดน้ำดำเนินสะดวก ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทตลาดน้ำแห่งแรกของประเทศที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยทำประชาสัมพันธ์เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกับต่างประเทศมากกว่า 50 ปี กระทั่งมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในระดับโลก ที่เปิดรับผู้มาเยือนทุกวัน ทั้งพาการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นหลัก จากการท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวกตั้งแต่วัยเด็กกับครอบครัว จนถึงการพาเพื่อนชาวต่างชาติไปเที่ยว และการสังเกตการณ์พื้นที่อัมพวาจากการท่องเที่ยวด้วยตนเอง และการลงพื้นที่ปฏิบัติงานร่วมกับผู้เรียนนิสิตวาดเส้น 1 และศิลปะปฏิบัติ 1 หลักสูตรศิลปบัณฑิต สาขาการออกแบบภายใน คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร หลักสูตร พ.ศ. 2555 ประกอบกับการสัมภาษณ์และติดตามการทำงานของ กฤตย มีทวี ศิษย์เก่าคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้นำผู้ริเริ่มที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตลาดน้ำที่มีในเวลาเช้าร่วมกับผู้นำท้องถิ่นและชาวบ้านในอัมพวากว่า 50 คน เกิดเป็นตลาดน้ำยามเย็นอัมพวา โดยหน้าที่หัวหน้าโครงการอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์ ของมูลนิธิชัยพัฒนา ซึ่งปัจจุบันเป็นรองนายกเทศมนตรีตำบลอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าจากคนนอกพื้นที่ที่เติบโตขึ้นมาจากบทบาทพัฒนาชุมชน ที่ลงพื้นที่พัฒนาด้วยตนเอง สังเกตพบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในชุมชนร่วมกับคนในพื้นที่ กระทั่งใช้บทบาทหน้าที่ขับเคลื่อนกับภาคเอกชนโดยทันทีในการริเริ่มกิจกรรมตลาดน้ำยามเย็นอัมพวา จนกลายเป็นตลาดน้ำยามเย็นแห่งแรกของประเทศไทยที่มีชื่อเสียงในระดับประเทศ มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้คนในพื้นที่รองรับนักท่องเที่ยวมากขึ้น ตลอดจนผู้ประกอบการเกษตรในพื้นที่และผู้พัฒนาอสังหาริมทรัพย์โรงแรมทั้งในและนอกเขตพื้นที่เทศบาลรองรับ อย่างเป็นระบบ ตลอดจนสร้างความน่าสนใจดึงดูดนักท่องเที่ยวในแต่ละช่วงเทศกาลสำคัญ กระทั่งประสบความสำเร็จระดับประเทศ จนมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวพักผ่อนในวันธรรมดาที่ไม่พลุกพล่านเท่าวันที่มีตลาดเช่นปัจจุบัน ช่วงคลายล็อกดาวน์โควิดจนเปิดประเทศที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน (1ปี) ระดับนโยบายท่องเที่ยวของรัฐมีการปรับเปลี่ยนสู่ทิศทางเพิ่มคุณภาพและกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งย้อนแย้งกับความคาดหวังของผู้ค้าในตลาดที่ต้องการนักท่องเที่ยวเพิ่มด้านปริมาณ ขณะนี้นักท่องเที่ยวเริ่มทยอยกลับมาท่องเที่ยวแล้วประมาณ 70% เริ่มไปได้ ขณะที่ธุรกิจที่พักระดับบน ราคาคืนละ 3,000 บาทขึ้นไปไปได้ดี ธุรกิจไม่กระทบ เพราะกลุ่มลูกค้าชัดเจนและสัดส่วนผู้ประกอบการในพื้นที่ไม่เติบโตนัก มีคนใช้บริการต่อเนื่องทุกช่วงเวลา ขณะที่ที่พักราคาประหยัดหรือโฮมสเตย์ที่ไม่ได้ปรับปรุงพัฒนาด้านคุณภาพมาตรฐานใหม่ที่ตอบโจทย์ความต้องการแฝงเร้นของผู้มาพัก ยังคงได้รับผลกระทบมาตั้งแต่ช่วงโควิดจนถึงปัจจุบัน ที่ผ่านมามาตั้งแต่คลายล็อกดาวน์ รัฐอนุญาตให้มีการเดินทาง ในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีจิตศรัทธาเดินทางเข้า

มากราบไหว้สักการะท้าวเวสสุวรรณ ที่วัดจุฬามณี ซึ่งทำการปรับวิธีการเปิดเข้าสักการะได้ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อลดความแออัดของผู้มีจิตศรัทธา เปิดโอกาสให้ผู้เดินทางสักการะมีอิสระมากขึ้น สามารถวางแผนเดินทางเพื่อท่องเที่ยวในพื้นที่ได้ทั้งก่อนหรือหลังการสักการะรวมถึงสร้างโอกาสในการใช้บริการที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ท่องเที่ยวระหว่างเวลาได้มากยิ่งขึ้น ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอัมพวาสามารถฟื้นตัวหลังเปิดประเทศได้เร็วกว่าตลาดน้ำดำเนินสะดวกมาก และที่สำคัญคือจากสัดส่วนนักท่องเที่ยวไทยถึง 80-90% เมื่อเทียบกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ กรณีศึกษาการท่องเที่ยวอัมพวานั้นสะท้อนการออกแบบที่ตอบโจทย์ความต้องการแฝงเร้นของนักท่องเที่ยวในประเทศซึ่งมีบริบทอื่น ๆ ในการตัดสินใจเดินทางที่เกี่ยวข้องกับมิติทางความเชื่อด้วย

แหล่งท่องเที่ยวเมืองรองที่ได้มาจากโซเซียลมีเดีย นั้นผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูลเยี่ยมชมหลายแห่ง เพื่อนำมาข้อมูลมาวิเคราะห์คุณค่าด้านความดึงดูดใจที่มีต่อสถานที่นั้นๆ จากวรรณกรรมที่ศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สร้างความดึงดูดใจในสถานที่ท่องเที่ยวนั้นมี 5 องค์ประกอบสนับสนุน ได้แก่ 1. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่ธรรมชาติให้มา (Natural Attraction Factors) คือ ความงามตามธรรมชาติที่สามารถดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปเที่ยวในพื้นที่นั้น เช่น หาดทรายที่สวยงาม สภาพป่า และชีวิตสัตว์ป่า เป็นต้น 2. สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ในเชิงประวัติศาสตร์และเชิงวัฒนธรรม (Historical and Cultural Attraction Factors) เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นแล้วสามารถดึงดูดใจให้มนุษย์ไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น สิ่งก่อสร้างที่เป็นสถาปัตยกรรม ได้แก่ วัด วัง เมืองโบราณ เป็นต้น สิ่งดึงดูดใจจากวิถีชีวิตเชิงวัฒนธรรมเช่น ตลาดน้ำ ก็เป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่มนุษย์ทำให้เกิดขึ้นมา และ 3. กิจกรรม (Activities) ต่างๆ ที่สร้างขึ้น เช่น การแข่งกีฬา การจัดแสดง การจัดเทศกาล เช่น งานเทศกาลอาหาร งานเทศกาลผลไม้ เป็นต้น โดยมี 4. สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) ที่พักผ่อน ในรูปแบบโรงแรม รีสอร์ท บังกะโลเกสต์เฮาส์ สิ่งสำคัญรองลงมาก็คือการบริโภค จึงต้องมีร้านอาหารบริการสำหรับนักท่องเที่ยว ตลอดจนข่าวสารข้อมูลเพื่อการเดินทางไว้บริการนักท่องเที่ยว และ 5. มีความสามารถในการเข้าถึงได้ (Accessibility) หมายถึง การไปถึงแหล่งท่องเที่ยวได้คือ ต้องมีการคมนาคมขนส่งนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก เพื่อนำกรณีศึกษามาใช้ประโยชน์ในการสรุปต่อไป จึงได้ทำการออกแบบเครื่องมือวิเคราะห์ปัจจัย 5 ประการ ในลักษณะตารางเชื่อมโยงข้อมูลกรณีศึกษาที่มีสิ่งดึงดูดใจที่มีบริบทต่างกัน ได้แก่ พาสาน เทศบาลปากน้ำโพ และทุ่งบัวแดง บึงบอระเพ็ด จ.นครสวรรค์ อ่างเก็บน้ำห้วยหนองโรง ต.กะบกเตี้ย อ.เนินขาม จ.ชัยนาท ฝ่ายกั้นน้ำปางสวรรค์ อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี โดยช่วงคลายล็อกดาวน์โควิดได้เดินทางร่วมกับคณะทำงานกำกับและติดตามสิ่งอำนวยความสะดวกและการออกแบบเพื่อทุกคนเพื่อสนับสนุนการเดินทางมาลักษณะตามความเชื่อและศรัทธาของประชาชนและนักท่องเที่ยวภายในวัดเจติย อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช และในช่วงเปิดประเทศล่าสุดเพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความเป็นปัจจุบัน จึงได้ลงพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวชนบทปริมณฑลกรุงเทพฯ

ปิ่นโตนามีตาล และ ฦปทุม คาเฟ่ จังหวัดปทุมธานี 2 แห่ง โดยจั้ดทำเป็นตารางแสดงควมสัมพันธ์
ของกรณีศึกษาจั้ดนี้

กรณีศึกษา	ลั้ดจั้ดใจ ที่ ธรรมชาติ ให้ มา (Natural Attraction Factors)	ลั้ดจั้ดใจที่ มนุษย์สร้างขั้น/ เชิงประวัติ / วัฒนธรรม (Historical and Cultural Attraction Factors)	ลั้ดจั้ดใจ ด้านกิจกรรม (Activities) ต่างๆ ที่สร้าง ขั้นรองรับ	ลั้ดจั้ดใจด้าน ลั้ดอำนวยความสะดวก (Facility) เช่น อาหาร ที่พัก	ลั้ดจั้ดใจด้าน ความสา มารถใน การ เข้าถึง (Accessi bility)	ประเด็น/หมายเหตุควม ประทับใจทางศิลปะและ การออกแบบต่อ กรณีศึกษาของผู้วิจัย
พาสาน	✓	✓	✗	✗	✗	อาคารประกวดแบบ + แม่น้ำ 2 สี
ทุ่งบัวแดง ปากน้ำโพ	✓	✓	✓	✗	✗	ไหลบัว, ล่องเรือ
อ่างเก็บน้ำห้วยหนอง โรง	✗	✓	✓	✗	✗	ทะเลน้ำจืดแห่งเดียวใน ชัยนาท
ฝายกั้นน้ำปางสวรรค์	✗	✓	✗	✓	✗	รูปทรงฝายน้ำตก ถ่ายภาพสวย ลานจอด + ที่พัก เตนท์
วัดเจติยั้	✗	✓	✓	✗	✗	ของบูชาไอ้ไข่, ที่จั้ด ประทั้ด Universal Design
ปิ่นโตนามีตาล	✓	✓	✓	✓	✓	ทุ่งนา+ดงตาล อาหาร ภาคกลาง น้ำตาลใส่เนื้อ ตาลสด สะพาน อาคาร ใกล้เมือ้
ฦปทุมคาเฟ่	✓	✓	✓	✓	✓	ทุ่งนา+ดงตาล+อาหาร กาแฟ รถไฟวิ่งได้จั้ริง เด็กๆชอบมาก ใกล้เมือ้

ตารางที่ 16 ตารางวิเคราะห์ปัจจัยจั้ดใจของแหล่งท่องเที่ยวจากกรณีศึกษาการลงพื้นที่จาก

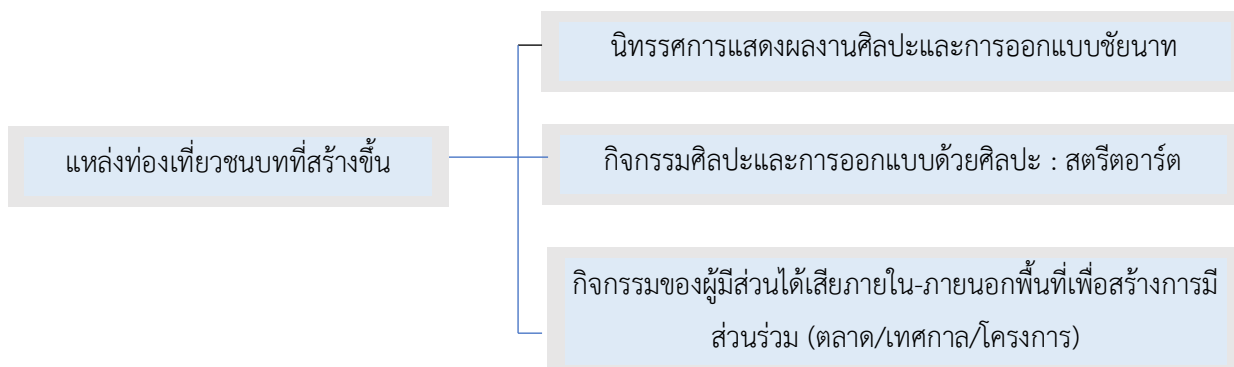
โซเซียลมีเดีย

จะพบข้อสรุป ข้อค้นพบเบื้องต้นในการสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่มีสิ่งดึงดูดใจจะพบว่า

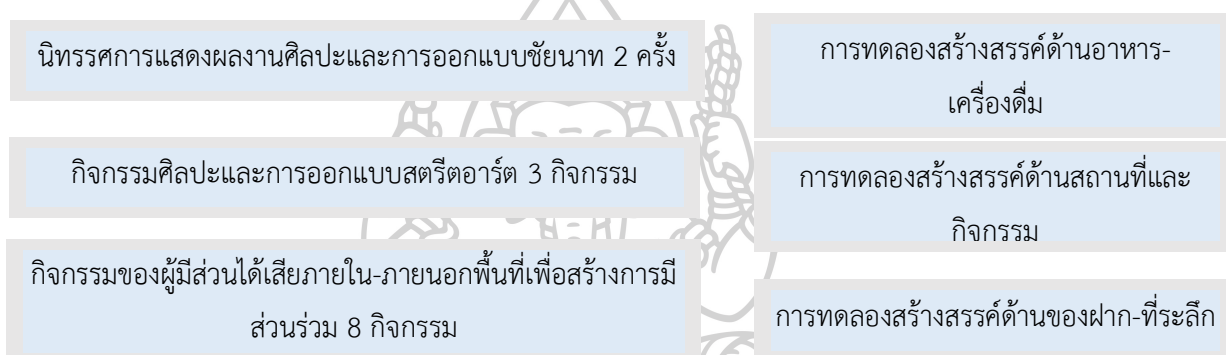
1. สภาพภูมิประเทศพื้นที่ภาคกลางและภาคกลางตอนบนมีสิ่งดึงดูดใจธรรมชาติน้อยเช่นทิวเขาน้ำตก แม่น้ำ บ่อน้ำแร่ บ่อน้ำร้อน บ่อโคลน บึงธรรมชาติ ต่างจากภูมิภาคแบบเทือกเขาสูงชันและสลับซับซ้อน ชายทะเลและเกาะ มหาสมุทร ที่มีปัจจัยดึงดูดด้วยกายภาพของธรรมชาติ
2. ควรมีปัจจัยดึงดูดอย่างน้อย 2 ใน 5 ปัจจัยในตารางสรุปเป็นอย่างน้อยจึงจะนำมาพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้
3. ปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้นเชิงประวัติศาสตร์/วัฒนธรรม (Historical and Cultural Attraction Factors) และปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจด้านกิจกรรม (Activities) ต่างๆ ที่สร้างขึ้นรองรับ เป็น 2 ปัจจัยสำคัญ ต่อการสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบท
4. หากมีปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น เชิงประวัติศาสตร์/วัฒนธรรม (Historical and Cultural Attraction Factors) ที่มีความโดดเด่นเป็นพิเศษ กับปัจจัยดึงดูดด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พัก เมื่อมีการประชาสัมพันธ์ก็สามารถทำให้เกิดการท่องเที่ยวได้
5. ธุรกิจแหล่งท่องเที่ยวชนบทปัจจุบัน จะอาศัยปัจจัยดึงดูดใจครบ 5 องค์ประกอบเพราะการแข่งขันสูง
6. ความคิดริเริ่ม ที่สามารถทำได้ทันที เป็นปัจจัยดึงดูดความสำเร็จของการทำธุรกิจท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวชนบทที่สร้างขึ้นระหว่างทบทวนวรรณกรรมและโซเซียลมีเดียที่เดินทางเรียนรู้ด้วยตนเอง

โดยที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้พยายามสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบท โดยอาศัยทักษะการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในสังคม โดยพัฒนาอย่างช้าๆ ทีละน้อยๆ แต่กระทำอย่างต่อเนื่องโดยประยุกต์ให้เข้ากับภารกิจการสอน การบริการวิชาการสู่สังคม โดยอาศัยข้อได้เปรียบของสถานภาพครอบครัวและบทบาททางสังคมที่มีอยู่ โดยเป็นกิจกรรมที่อาศัยทักษะสังคมที่ต้องติดต่อประสานงานกับผู้คน กระทั่งเกิดกิจกรรมเชิงทดลองต่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่สร้างขึ้นจำนวนหนึ่งระหว่างการใช้ชีวิตที่ต้องเดินทางกลับมาพำนักยังจังหวัดชัยนาทอยู่เสมอ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 17 ผังแสดงรายละเอียดกิจกรรมการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่สร้างขึ้น

ตารางที่ 18 กรอบแนวคิดแสดงปฏิบัติการทดลองสร้างสรรค์กิจกรรมด้านต่างๆเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูล

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินการสร้างสรรค์ศิลปะของแหล่งท่องเที่ยวชนบทด้านอาหาร-เครื่องดื่ม

ตลอดระยะเวลาที่เริ่มอนุมัติโครงการให้ดำเนินการตั้งแต่ปี 2562-2565 ได้ทำการศึกษาและทยอยสร้างกิจกรรมทางศิลปะและการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทเพื่อเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เมื่อจำแนกเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ศิลปะและการออกแบบที่ผู้วิจัยเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยการริเริ่มหรือร่วมดำเนินการมี 3 ประเภทประกอบด้วย 1. กิจกรรมนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะและการออกแบบชัชนาท ในซุ้มของเทศกาลสวัสดีชัชนาท และในซุ้มของการท่องเที่ยวจังหวัดชัชนาท ที่ได้รับหนังสือเชิญให้เข้าร่วมกิจกรรมแสดงผลงานนิทรรศการใน เทศกาลสวัสดีชัชนาท และเทศกาลหุ่นฟางนกและงานกาชาด จำนวน 2 ครั้ง ในเดือนธันวาคม 2562 และ กุมภาพันธ์ 2563 2.กิจกรรมสตรีทอาร์ตใน 3 พื้นที่ของจังหวัดชัชนาท ได้แก่ สตรีทอาร์ตคังสำเภา มโนรมย์ สตรีทอาร์ตสรรคบุรี และสตรีทอาร์ตรอบตลาดภาษีซุง 3. กิจกรรมของผู้มีส่วนได้เสีย

ภายใน-ภายนอกพื้นที่เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม จำนวน 8 กิจกรรม ตั้งแต่ช่วงก่อนปิดประเทศ ช่วงปิดประเทศ ช่วงผ่อนคลาตามาตรการ และช่วงเปิดประเทศ จากสภาวะโควิด19 ได้แก่การจัดกิจกรรมตลาดโบราณร้อยปีคุ้มสำเภา การจัดกิจกรรมตลาดนัดเทศกาลสวัสดีชัยนาท การจัดกิจกรรมชัยนาท ตลาดกาแฟและคราฟท์ เทศกาลศิลป์อินลมหनाव มังก็อาร์ท จังหวัดลพบุรี การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว-เขียนภาพกับคณะนักท่องเที่ยวเนิบช้าหลากหลายที่ร่วมเดินทางมาจากเพจบางกอกเสกตเซอร์ จำนวน 29 ท่าน และการร่วมงานในเทศกาลลพบุรีอาร์ตเฟส จังหวัดลพบุรี ซึ่งการทำงานและร่วมกิจกรรมในพื้นที่ 3 ประเภทนี้เป็นการทดลองสร้างสรรค์ประสบการณ์ในแหล่งท่องเที่ยวชนบทด้านอาหาร-เครื่องดื่ม

4.1.1. กิจกรรมนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะและการออกแบบชัยนาท ในชุมชนของ เทศกาลสวัสดีชัยนาท และในชุมชนของการท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท

กิจกรรมนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะและการออกแบบชัยนาท เกิดขึ้นจากการออกแบบ โจทย์กิจกรรมร่วมกับผู้เรียนชั้นปีที่ 1 คณะมัณฑนศิลป์ มีส่วนร่วมวาดเส้นทิวทัศน์ และเพนท์สีน้ำ ทิวทัศน์ โดยอาศัยการค้นคว้าภาพต้นแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบทในจังหวัดชัยนาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการทวนสอบคุณภาพทักษะวาดภาพและเพนท์สีน้ำของผู้เรียนในภาคต้น โดยผู้เรียนทั้งหมดผ่าน วัตถุประสงค์ด้านทักษะการทวนสอบ แต่ได้พบปัญหาการค้นคว้าข้อมูลจากสื่อทางสารสนเทศ จากการที่มีรูปแบบผลงานซ้ำกัน และจำนวนต้นแบบภาพสถานที่ท่องเที่ยวขาดความโดดเด่นน่าสนใจ จึงได้ติดต่อตากล้องอาชีพในจังหวัดเพื่อขอนำภาพถ่ายสถานที่ท่องเที่ยวและเทศกาลจังหวัดที่คัดสรรแล้วว่าสวยงามส่งต่อให้ศิลปินจิตอาสาที่เข้าร่วมเขียนภาพ โดยได้ภาพมาจำนวนหนึ่ง เนื่องด้วยในพื้นที่ มีสถานที่จัดแสดงผลงานได้มาตรฐาน จึงนำผลงานทั้ง 2 ส่วน มาจัดพิมพ์ดิจิทัลลงบนแผ่นไว้นิลพร้อม ขาดตั้งสำเร็จรูป เพื่อใช้ติดตั้งในพื้นที่เพื่อจัดแสดงนิทรรศการได้ในพื้นที่กลางแจ้งหรือในซุ้มแสดงงาน ชั่วคราว โดยได้นำมาจัดแสดงในซุ้มของเทศกาลสวัสดีชัยนาท และในซุ้มของการท่องเที่ยวจังหวัด ชัยนาท ที่ได้รับหนังสือเชิญให้เข้าร่วมกิจกรรมแสดงผลงานนิทรรศการใน เทศกาลสวัสดีชัยนาท และ เทศกาลหุ่นฟางนกและงานกาชาด เดือนธันวาคม 2562 และกุมภาพันธ์ 2563 โดยโจทย์ผลงานถัด มา เป็นโจทย์การเรียนในวิชาออกแบบ 2 โดยมี 3 โจทย์ ให้ผู้เรียนปฏิบัติงาน 2 มิติ และ 3 มิติโดย อาศัยแนวทางและแรงบันดาลใจจากวัสดุและสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นในจังหวัดชัยนาทเป็นแรงบันดาลใจการสร้างสรรคเช่นการสร้างผลงานประติมากรรมไม่มีหน้าที่ใช้สอย ขนาดกว้างxยาวxสูง ไม่ เกิน 30 เซนติเมตร กรณีศึกษาผลงานสร้างสรรค์ของศิลปิน reikan_creations เพื่อสร้างงาน ออกแบบตัวอักษรและภาพจากวัสดุธรรมชาติที่สื่อถึงแหล่งท่องเที่ยวชนบทในจังหวัดชัยนาท การ ออกแบบฉับพลันการปรับปรุงบ้านเก่าริมน้ำให้เป็นร้านค้าต่างๆและที่พักรองรับนักท่องเที่ยวเมือง

ชนบท โดยมีผลงานที่ผ่านวัตถุประสงคที่น่าสนใจจำนวนหนึ่ง ที่เป็นชิ้นผลงานจริง โดยผู้เรียนได้
มอบลิขสิทธิ์ให้เป็นวิทยาทานสาธารณประโยชน์ต่อชุมชน

ภาพที่ 27 แสดงการจัดเตรียม การสร้างผลงานศิลปะและการออกแบบชั้ยนาท

ที่มา : บ้านทีกโดยผู้เขียน

ภาพที่ 28 แสดงการจัดกิจกรรมนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะและการออกแบบชั้ยนาท

ที่มา : บ้านทีกโดยผู้เขียน

ภาพที่ 29 แสดงการจัดกิจกรรมนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะและการออกแบบชยันนาท

ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

ผลจากการจัดกิจกรรมแสดงนิทรรศการแสดงผลงานศิลปะการออกแบบในพื้นที่ และการทำวิจัยแบบมีส่วนร่วมกับนักท่องเที่ยวมาร่วมกิจกรรมเขียนภาพและแปะสติ๊กเกอร์ในพื้นที่งานสวัสดิชยันนาท ทำให้ผู้วิจัยเข้าถึงความหมาย บทบาทหน้าที่ ความสำคัญและความต้องการจริงๆของผู้คนในพื้นที่สาธารณะของเมืองชนบทสมัยใหม่ที่ประชากรหดตัวและมีกระจุกอยู่ในเขตเทศบาลเป็นส่วนใหญ่อย่างจังหวัดชยันนาท โดยผู้คนในพื้นที่ตระหนักดีว่าชยันนาทเป็นเมืองชนบทภาคกลางที่เดินทางสะดวกเข้าออกผ่านได้หลายเส้นทาง ตัวจังหวัดเองสามารถพึ่งพาสิ่งอำนวยความสะดวกจากความเจริญของจังหวัดต่างๆในละแวกย่านที่ติดต่อกันหรือเชื่อมเส้นทางอยู่ใกล้กัน เช่นนครสวรรค์ สุพรรณบุรี สิงห์บุรี หรือลพบุรี ด้วยความที่เป็นชุมชนโบราณที่เจริญมากในอดีตตั้งแต่ยุคการสัญจรทางเรือโดยอาศัยแม่น้ำ ซึ่งปัจจุบันเปลี่ยนแปลงสู่คมนาคมทางบกและทางอากาศมาแล้วกว่า 60 ปี ทำให้ระบบเศรษฐกิจ สังคมของผู้คนพื้นที่ส่วนใหญ่ของชยันนาทเผชิญปัญหาภาวะหดตัวทางเศรษฐกิจและจำนวนประชากร ที่ย้ายออกไปแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจ ศึกษา หรือทำงานด้านที่ไม่มีเปิดสอนในพื้นที่ ทำให้บริบทบรรยากาศและวิถีชีวิตแบบเดิมถูกรักษาเอาไว้ได้โดยแทบไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบและจำนวนประชากรมากกว่า 30 ปี ได้อย่างน่าสนใจ ด้วยความที่เป็นพื้นที่บรรยากาศชนบท และมีประชากรจังหวัดเบาบาง ผู้มีฐานะสามารถเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและความบันเทิงทุกประเภทที่ต้องการโดยเดินทางออกไปได้ด้วยตนเองอย่างสะดวกได้ตลอดเวลา ทำให้ในพื้นที่แทบไม่

จำเป็นต้องพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของจังหวัดที่เกินจำเป็น แม้ทำให้ค่าครองชีพในพื้นที่ไม่สูง แต่ก็ขาดโอกาสใหม่ๆ จากความหลากหลายของการใช้ประโยชน์ในพื้นที่สาธารณะที่มีอยู่ให้กับผู้คนในจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนวัยรุ่น วัยเรียนได้มีโอกาสจากกิจกรรมพัฒนาทักษะสังคมและทักษะอื่นๆ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อโอกาสในการแสดงออกผ่านการนำเสนอตัวตนผ่านบทบาทต่างๆ ทั้งทางธุรกิจและสังคม เพื่อแนะนำตัว ทำความรู้จักและโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันและกันของผู้คนในพื้นที่ เพื่อช่วยสร้างแรงจูงใจที่จะพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพ มาตรฐาน ด้านต่างๆ สาธารณะที่สำคัญของข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ๆ ในปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวชนบทในจังหวัดชัยนาทในสารสนเทศโซเชียลมีเดีย และวิธีการค้นคว้าเพื่อหาแหล่งท่องเที่ยวชนบทเพื่อการท่องเที่ยวยังมีจำนวนการเข้าถึงน้อย และไม่ครอบคลุมสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ๆ ที่หลากหลายเพียงพอ โดยผู้คนในปัจจุบันนั้นใช้ช่องทางหลากหลายบนโซเชียลมีเดียด้วยวัตถุประสงค์ต่างกัน ดังนั้นการสร้างข้อมูลเชื่อมโยงกันโดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มในหลายแอปพลิเคชัน และเว็บไซต์ ตลอดจนเพจต่างๆ เพื่อสนับสนุนประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวชนบทต้องสะท้อนถึงความเข้าใจและคำนึงถึงประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

4.1.2 กิจกรรมสตรีตอาร์ตใน 3 พื้นที่ของจังหวัดชัยนาท ได้แก่ สตรีตอาร์ตคุ้มสำเภา มโนรมย์ สตรีตอาร์ตสรรคบุรี และสตรีตอาร์ตรอบตลาดภาษีซุง

กิจกรรมสตรีตอาร์ตใน 3 พื้นที่ของจังหวัดชัยนาท ได้แก่ สตรีตอาร์ตคุ้มสำเภา มโนรมย์ สตรีตอาร์ตสรรคบุรี และสตรีตอาร์ตรอบตลาดภาษีซุง จากการจัดทำเวิร์คช็อปสตรีตอาร์ตในงานมหกรรมหุ่นฟางนกชัยนาท และโครงการสตรีตอาร์ตคุ้มสำเภา ตลาดนัดสวัสดิ์มโนรมย์ โดยผลลัพธ์ของงานเปลี่ยนไปตามบริบทปัญหาพื้นที่ชุมชนเก่าริมน้ำ นำไปสู่การทำความเข้าใจชุมชนแบบลงลึก เพื่อสร้างการยอมรับให้กับผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกทุกระดับด้วยการเชื่อมความเป็นส่วนเดียวกับชุมชนด้วยความสัมพันธ์แบบเครือญาติทิพย์กับเจ้าของพื้นที่ด้วยคำว่า “เขยชัยนาท” ที่มีทักษะทางศิลปะและการออกแบบเชิงที่ประจักษ์ สามารถสร้างการยอมรับและความไว้วางใจให้ได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมด้านอุปกรณ์ เครื่องมือพิเศษ ตลอดจนที่พัก-อาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดสัปดาห์ในการลงพื้นที่ทำงาน มีผู้สื่อข่าวท้องถิ่นลงพื้นที่ติดตามเพื่อประชาสัมพันธ์เพราะมีความโดดเด่นเฉพาะตัวน่าสนใจ จนเกิดเป็นกระแสและได้รับการคัดสรรทำเป็นสื่อบทสัมภาษณ์ของโทรทัศน์ช่อง 7 เผยแพร่ทางโทรทัศน์และทางออนไลน์ทั่วประเทศ

ภาพที่ 30 แสดงกิจกรรมสตรีตอาร์ตคั้งสำเภามโนรมย์
ที่มา : บ้านทีกโดยผู้เขียน

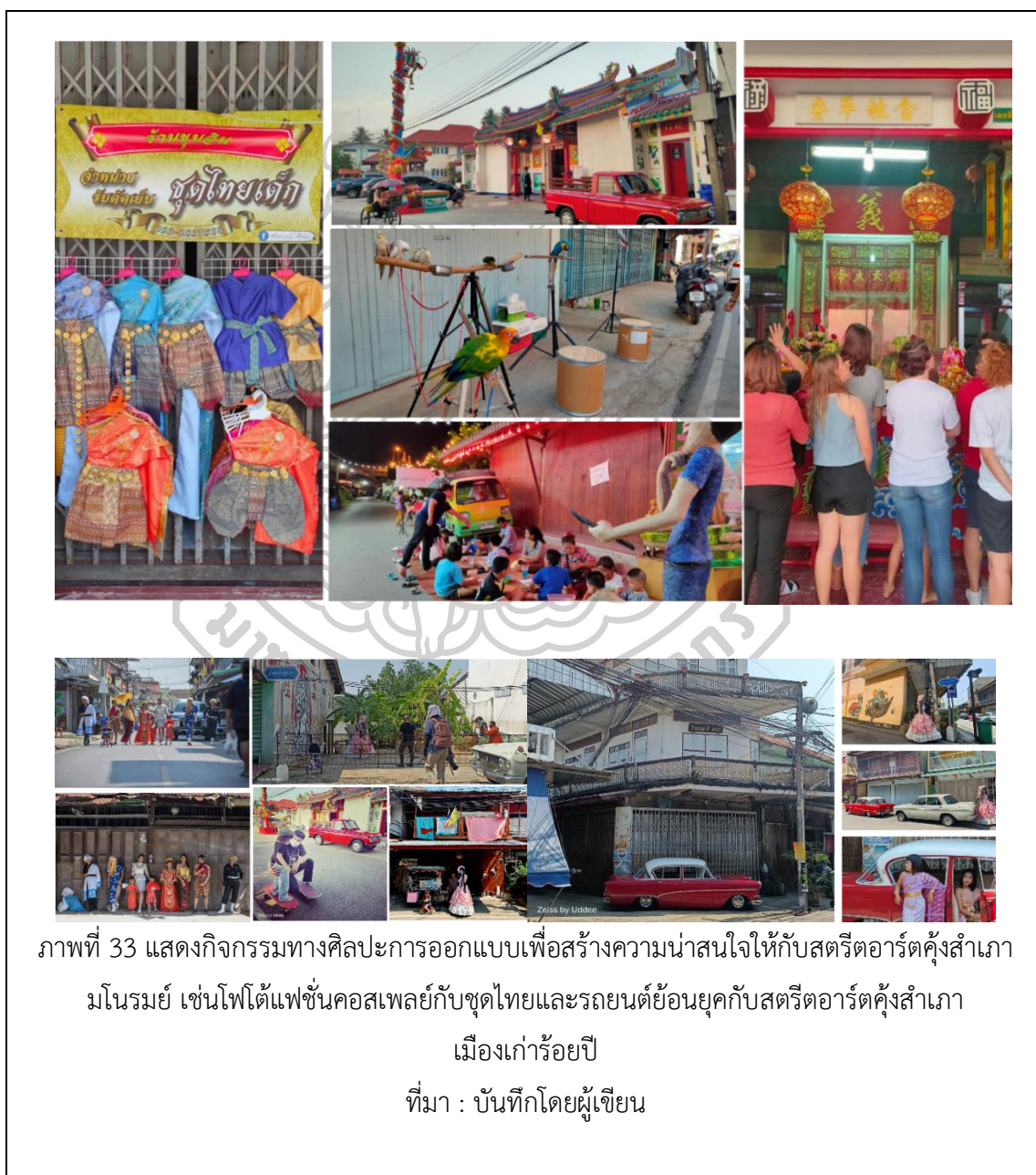
ภาพที่ 31 แสดงกิจกรรมสตรีตอาร์ตคั้งสำเภามโนรมย์
ที่มา : บ้านทีกโดยผู้เขียน

ภาพที่ 32 แสดงกิจกรรมสตรีตอาร์ตและกิจกรรมตลาดโบราณร้อยปีคุ้มสำเภา
ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

ผลของกิจกรรมในชนบทสมัยใหม่ที่มีการติดต่อสื่อสารด้วยสารสนเทศโซเซียลมีเดีย นำไปสู่การแบ่งปันประสบการณ์ผ่านภาพและเนื้อหาไปอย่างรวดเร็วในวงกว้างทำให้เกิดความหวังของ ผู้คนในพื้นที่ให้เกิดความคึกคักเช่นในอดีต กลุ่มธุรกิจและผู้คนในเทศบาลรอบพื้นที่ชุมชนคุ้มสำเภา ที่ เดิมวางแผนร่วมกิจกรรมตลาดเฉพาะในตรอกโรงยาข้างโรงแรมเคียงสง่า จึงได้ร่วมมือร่วมใจกับเครือ ญาติและผู้ใกล้ชิดในชุมชนคุ้มสำเภาที่ได้รับประโยชน์จากผลงานศิลปะสตรีตอาร์ต 13 จุดที่กระจายไป

รอบชุมชนโดยมีจุดสำคัญที่ช่างศาลเจ้าพ่อกวานอูเก่าแก่สมัยต้นรัตนโกสินทร์ ชุมชนนี้มีประชากรสูงวัย อยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลคิ่งสำเภานิถึงร้อยคน ถือว่าเป็นเทศบาลตำบลที่มีประชากรในเทศบาลน้อยที่สุดของอำเภอมนรมย์ ให้ความเห็นชอบในการร่วมกันพลิกฟื้นตลาดโบราณร้อยปีคิ่งสำเภานี้ให้กลับมาเกิดขึ้น โดยมีสถิติผู้เข้ามาแวะเวียนเยี่ยมชมถ่ายภาพสตรีตอาร์ตในชุมชนเก่าริมน้ำแห่งแรกของจังหวัดร่วมกับการเดินตลาดโบราณร้อยปีคิ่งสำเภานี้จำนวนมาก ทำให้เกิดภาพ เนื้อหาและข้อมูลในระบบโซเชียลมีเดียและเพจท่องเที่ยวในประเทศ จำนวนมากตามมาในช่วงหลังโควิด

ผลของกิจกรรมสตรีตอาร์ตในตัวจังหวัด ทำให้พื้นที่รอบๆและกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ ตึกแถวรอบตลาดได้รับความสนใจมากขึ้น ทั้งด้านเรื่องราวความเก่าแก่ รูปแบบโครงสร้างตัวอาคาร และความสัมพันธ์กับอาคารและชุมชนอื่นในละแวกรอบๆกับพื้นที่ชุมชน และโดยนำเสนอผ่านการ จัดรูปแบบตลาดในการนำเสนอที่ตอบโจทย์ความต้องการแฝงเร้น (Unmet Needs) ของกลุ่มผู้ค้า ใหม่ ในบรรยากาศของโครงสร้างสถาปัตยกรรมตลาดเก่าแก่ที่แข็งแรงในตัวจังหวัด มีสเน่ห์ช่วยสร้าง ภาพลักษณ์และบรรยากาศย้อนยุค ย้อนวัยที่ตอบโจทย์วัยรุ่นและวัยทำงานกลุ่มเฉพาะที่อาศัยใช้ชีวิต แบบเนิบช้า (Slow Life) อยู่ในจังหวัดชยันนาทและพื้นที่ใกล้เคียงอย่างมาก รวมไปถึงกลุ่มนอกร กระจแสอีกหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มนิยมและสะสมรถเก่า ของโบราณ กลุ่มผู้รักและสนใจกิจกรรมทางน้ำ คายัคและซัปปอร์ด ตลอดจนกลุ่มช่างตัดผมและช่างสัก นักดนตรี กลุ่มต่างๆเหล่านี้มีส่วนช่วยสร้าง สเน่ห์ และช่วยสร้างกระแสการท่องเที่ยวเยี่ยมชมงานและจับจ่ายใช้สอยเกิดการเดินทางเข้ามาใน พื้นที่เพื่อใช้จ่ายกระตุ้นเศรษฐกิจและผู้คนในตัวเมืองชยันนาทในภาพรวมได้นับล้านบาทในแต่ละครั้งที่ จัดกิจกรรมตลาดนัดช่วงวันหยุดตามเทศกาล และทำให้เกิดความภาคภูมิใจของคนที่อยู่ในพื้นที่มาก ขึ้น

ภาพที่ 35 แสดงกิจกรรมชียนาตลาดกาแพและกราฟทีในตลาดสดภาชีซุง และกิจกรรมแสดงผลงานเขียนภาพในพื้นที่กับกลุ่มนักท่องเที่ยวจากเพจบางกอกเสกตเซอร์
ที่มา : บ้านทักโดยผู้เขียน

จากความสำเร็จของการตอบรับโดยผู้มาเที่ยวเยี่ยมชมงานชัณษาตลาดกาแฟและกราฟท์ ในตลาดสดภาษีซุงซึ่งเป็นตลาดโบราณของเอกชนที่อายุเก่าแก่กว่า 90 ปี โดยได้รับความร่วมมือจาก ทายาทรุ่นล่าสุดของเจ้าของตลาด ทำให้อาคารไม้ชั้นเดียวทรงโถงหลังคาสูงขนาดใหญ่กว่า 2,000 ตารางเมตร ที่ยังคงทำหน้าที่ตลาดเข้าอยู่จนถึงปัจจุบัน เพื่อใช้พื้นที่ส่วนหนึ่งในช่วงเหลือมของเวลาจัด กิจกรรมนำร่องออกร้านกลุ่มธุรกิจกาแฟของคนรุ่นใหม่หลายวัยทั้งในและนอกพื้นที่ จำนวนกว่าร้อย ร้าน ได้มาร่วมกันออกร้านประชันกันทั้งในและจังหวัดใกล้เคียงและกิจกรรมการเสกตภาพผู้คนที่มา เที่ยวงาน ตลอดจนการจัดแสดงภาพผลงานเสกตในพื้นที่โดยศิลปินที่มาท่องเที่ยวและเขียนภาพจาก บางกอกเสกตเซอร์ เพจวาดภาพที่มีชื่อเสียงระดับประเทศได้มีส่วนร่วม ทำให้เกิดการขับเคลื่อน เศรษฐกิจหมุนเวียนสร้างรายได้ขณะจัดงานโดยประมาณการนับล้านบาท ในบรรยากาศทางเข้าตลาด สไตร์เรโทร วินเทจ ด้วยพร้อมประดับตกแต่งย้อนยุค มีพื้นที่กินดื่มที่มีการออกร้านอาหาร-เครื่องดื่ม และ푸드ทรัคแบบลานสาธารณะ พร้อมกิจกรรมดนตรีสด ตั้งแต่เวลา 10.00-23.00 น. ถือเป็นสีสัน บรรยากาศแปลกใหม่ น่าสนใจสำหรับประชาชนในพื้นที่จังหวัดชัณษาและที่ใกล้เคียงผู้มาเยี่ยมชมงาน ตลอดจนถึงเป็นโอกาสของการพบปะทำความรู้จักของผู้ออกบูธในส่วนพื้นที่ต่างๆ ในแต่ละช่วงเวลา ให้ได้เกิดวัฒนธรรมทางการเห็นกันและกัน นำไปสู่โอกาสของการแนะนำทำความรู้จัก หรือส่งเสริมต่อ การสร้างความคุ้นเคยทางสังคมของบุคคลที่ต่างวัยต่างสถานภาพของผู้ประกอบการในอนาคต

4.1.3 กิจกรรมของผู้มีส่วนได้เสียภายใน-ภายนอกพื้นที่เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม จำนวน 8 กิจกรรม ตั้งแต่ช่วงก่อนปิดประเทศ ช่วงปิดประเทศ ช่วงผ่อนคลาย มาตรการ และช่วงเปิดประเทศ จากสภาวะโควิด19

และด้วยความสำเร็จเชิงประจักษ์นี้ ช่วงคลายล็อกโควิดจนถึงช่วงเปิดประเทศ นำมาสู่การ เก็บข้อมูลเพื่อนำมาถอดบทเรียนจากการเดินทางไปร่วมกิจกรรมกับโครงการจัดทำจุดเช็คอินสตรีต อาร์ตเพื่อการท่องเที่ยวในหลายพื้นที่ในลแวกภาคกลางโดยศิลปินจิตอาสาเชื่อมโยงกับเครือข่ายในพื้นที่ชุมชน ที่ผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยตนเองเช่น เทศกาลศิลป์อินลมนหนาว มังก็อาร์ต ในตัวเมือง อำเภอดำรงสำโรง อำเภอน้ำขุ่น จ.ลพบุรี จุดเช็คอินสตรีตอาร์ตที่ยาวที่สุดในประเทศที่ทำนบกั้นน้ำตัว จังหวัดสิงห์บุรี การทำสตรีตอาร์ตที่โรงพยาบาลเก่ามาลัยราม ในเทศกาลลพบุรีอาร์ตเฟส การ ขับเคลื่อนดังกล่าวทำให้เกิดการรู้จักเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้จัดกิจกรรมและศิลปิน ต่างๆผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์จำนวนมาก ปลูกการมีส่วนร่วมให้คนในชุมชนได้ออกมาแสดงตัวตน ในพื้นที่สาธารณะ หลากหลายกลุ่ม แตกต่างกันไปตามบริบทของพื้นที่ เช่นในสตรีตอาร์ตสิงห์บุรีแม้ จะมีประชากรน้อยเพียง 4 อำเภอ แต่ผู้จัดงานเป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมมือกับเทศบาลและ หน่วยงานแต่ละชุมชนที่ทำนบกั้นน้ำ ก็ได้การมีส่วนร่วมจากศิลปินเป็นผู้ร่างภาพต้นแบบและช่วยกันลง

สี่โดยหน่วยงานส่วนท้องถิ่นและประชาชนผู้สนใจให้ความร่วมมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถจัดงานเป็นระยะเวลายาวนานกว่า 4 สัปดาห์ได้อย่างดีโดยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนรวมถึงการสนับสนุนจากสปอนเซอร์ผลิตภัณฑ์สี่ ตลอดจนพื้นที่ที่สร้างผลงานมีการใช้พื้นที่ผสมผสานไปยังตัวทำนบและตอม่อสะพานข้ามแม่น้ำ ที่น่าสนใจ ในขณะที่เทศกาลลพบุรีอาร์ตเฟสครั้งที่ 1 จัดโดยกลุ่มเอกชนจิตอาสากลุ่มเล็กๆเรียกตัวเองว่า ลพบุลย ในจังหวัดลพบุรี โดยอาศัยการระดมทุนภาคเอกชนและไม่ได้รับการสนับสนุนจากทางราชการ โดยตัวจังหวัดมีขนาดใหญ่ มีทั้งโบราณสถาน หน่วยงานรัฐ ค่ายทหารและทางรถไฟผ่าน ตัวพื้นที่จัดงานมีลักษณะแคบยาวขนานกับทางรถไฟ ในย่านเมืองเก่า และมีบรรยากาศของโบราณสถานพระปรางค์สามยอด และมีลิงอยู่ร่วมกับคนในพื้นที่ ทำให้พื้นที่จัดกิจกรรมประกอบด้วยส่วนลานเสกตบอर्ड กำแพงสตรีตอาร์ตและที่นั่งชม ร้านอาหาร-เครื่องดื่มจำหน่ายสินค้า และเวทีกิจกรรมดนตรี ผู้เข้าชมงานส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชนในพื้นที่ และศิลปินสตรีตอาร์ตและศิลปินดนตรีที่ตอบรับเชิญ รวมถึงเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ กลุ่มนักเรียนและจิตอาสาที่รวมกลุ่มกันช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาท่องเที่ยวเช่นการไล่ลิง การบอกทาง เกิดการทักติดต่อกว่าจ้างศิลปินเพื่อสร้างสรรค์งานในธุรกิจร้านอาหาร-เครื่องดื่มในพื้นที่หลายแห่งอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นความร่วมมือจัดกิจกรรมจิตอาสาของเอกชนเฉพาะกลุ่มที่น่าสนใจอย่างยิ่งครั้งแรกที่ประสบความสำเร็จและมีภาพขับเคลื่อนในกลุ่มสังคมออนไลน์จำนวนมากแม้จะจัดงานเพียงวันเดียว

ภาพที่ 36 แสดงกิจกรรมของผู้มีส่วนได้เสียภายใน-ภายนอกพื้นที่เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม
 ลพบุรีอาร์ตเฟส
 ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

ภาพที่ 37 แสดงกิจกรรมของผู้มีส่วนได้เสียภายใน-ภายนอกพื้นที่เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม สิงห์บุรี
 ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินการสร้างสรรค์ศิลปะของแหล่งท่องเที่ยวชนบทด้าน

อาหาร-เครื่องดื่ม

กรณีการทดลองทำอาหารจากวัตถุดิบชัชนาท ให้ได้ผลลัพธ์เป็นชุดข้อมูลคุณภาพที่นำมาวิเคราะห์เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิจัย ผู้วิจัยจึงเริ่มกระบวนการจากการติดต่อกัลญาณมิตรของผู้วิจัย ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านอาหาร 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นรุ่นพี่ ผู้เชี่ยวชาญด้านอาหารที่มีบุคลิกการตลาดบริหารจัดการที่ประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงจากรูกรักร้านอาหารไทยและที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวในเครือสตีฟคาเฟ่แอนด์คьюซีน กลุ่มต่อมาเป็นกลุ่มเพื่อน ผู้เชี่ยวชาญด้านอาหารที่มีบุคลิกเป็นเชฟนักปฏิบัติผู้ชนะรางวัลระดับนานาชาติและเป็นอาจารย์ร่วมกับทีมงานและศิษย์จากสถาบันศึกษาการอาหารที่มีชื่อเสียง โดยทั้ง 2 กลุ่มนี้สนใจประเด็นศึกษาของผู้วิจัยและมีจิตอาสา สามารถอนุเคราะห์ประสบการณ์ ทักษะความเชี่ยวชาญ ทีมสนับสนุน เครื่องมือและอุปกรณ์ และสถานที่ ในการทดลองสร้างสรรค์ ต่างช่วงเวลาที่จะสะดวกกัน ทำให้ต้องใช้ศิลปะและการออกแบบการตลาดเพื่อวางแผนการจัดลำดับ และการจัดเตรียมวัตถุดิบเพื่อสนับสนุนการทดลองให้ได้ตามเป้าหมายโดยให้ได้บรรยากาศที่สนับสนุนความสร้างสรรค์และผ่อนคลายเป็นกันเองโดยอิสระ จึงได้วางกลยุทธ์ด้วยจัดกระบวนการทดลองแรกกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านอาหารจากรูกรักร้านอาหารไทยและที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวในเครือสตีฟคาเฟ่แอนด์คьюซีน และได้นัดเชฟผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันศึกษาการอาหารที่มีชื่อเสียงกับทีมงานเพื่อร่วมกิจกรรมทดลองชิมและประเมินด้วย โดยอาศัยพื้นที่และบรรยากาศในร้านสตีฟคาเฟ่แอนด์คьюซีนสาขาพระรามหก ช่วงเปิดร้านที่ครัวและคุณสตีฟสะดวก จากนั้นจึงนัดหมายดำเนินการโดยกล่าวทบทวนวัตถุประสงค์ เป้าหมายและวิธีศึกษาให้ร่วมกันรับทราบอีกครั้ง จากนั้นคุณสตีฟก็เล่าให้ฟังถึงกระบวนการทำงานเมื่อทราบวัตถุดิบหลักของชัชนาทที่เป็นโจทย์ และได้คัดเลือกมาใช้เป็นวัตถุดิบทดแทนเมนูของสตีฟคาเฟ่แอนด์คьюซีน ได้แก่ ข้าวกล้องปลอดสาร ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ปลอดสาร ข้าวขาวข.43 (น้ำตาลต่ำ) ปลอดสาร น้ำตาลปี๊บ ปลาหน้าเงิน ส้มโอขาวแตงกวา ดอกไม้ และผักปลอดสาร ด้วยเหตุผลสำคัญที่คุณสตีฟต้องการควบคุมรูปแบบอาหารและรสชาติอาหารไทยในร้าน โดยสะท้อนรูปและรสสัมผัสที่เปลี่ยนไปโดยวัตถุดิบจากชัชนาทโดยให้แม่ครัวใช้สูตรการทำแบบเดิม โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันศึกษาการอาหารที่มีชื่อเสียงกับทีมงานร่วมรับทราบ ร่วมชิม และประเมินกับผู้วิจัยด้วย

ภาพที่ 38 ประมวลบรรยากาศชิมอาหารที่ได้จากวัตถุดิบในพื้นที่โดยเชฟที่เป็นเจ้าของธุรกิจ

เครือร้านอาหารไทย

ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

จากการศึกษาการเลือกทำรายการเมนูอาหารของผู้เชี่ยวชาญธุรกิจร้านอาหารไทยและที่
 พักสำหรับนักท่องเที่ยวพบว่าคุณสถิติ จะคำนึงถึงเมนูอาหารจานเดียวที่เสิร์ฟให้กับนักเดินทาง
 ท่องเที่ยวได้ง่าย โดยไม่ต้องทานด้วยกันเป็นสำรับ และสะดวกต่อมาตรฐานที่แม่ครัวในร้านสามารถ
 ประกอบอาหารด้วยความคุ้นเคย ชำนาญ และคงที่ รักษามาตรฐานรสชาติอาหารไทยไม่เพี้ยน จึงนำ
 วัตถุดิบจากชัยนาทมาแทนวัตถุดิบเดิมที่ใช้ในเมนูของทางร้าน โดยผลที่ได้เชิงประจักษ์ต่อผู้วิจัย และ
 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันศึกษาการอาหารที่มีชื่อเสียงกับทีมงาน ที่ร่วมชิมอาหารด้วยกันให้
 ความเห็นด้วยกันว่าเป็นเมนูที่ต่อยอดประสบการณ์ความคุ้นเคยอาหารไทยอยู่แล้ว ขณะเดียวกันก็ได้
 เปิดโอกาสรับประสบการณ์ใหม่ จากรูป และรสสัมผัสที่ต่างออกไปด้วยคุณภาพวัตถุดิบชัยนาท เช่น
 ความอร่อยของเนื้อปลาน้ำเงินในหอมก แกงคั่วปลาน้ำเงิน และสีส้มของดอกไม้ที่ผสมใส่ลงไปในลาบ
 ย่าง ในขณะที่เดียวกันด้วยคุณภาพของข้าวกล้องที่ชัยนาทมีความนุ่ม ต้องพักให้ข้าวเย็นลงก่อน แต่ใน
 การทดลองเมื่อนำมาผัดทันทีจึงทำให้รูปเม็ดข้าวเสียทรง ต่างจากข้าวไรซ์เบอร์รี่ที่เมื่อหุงแล้วนำมาผัด
 ยังได้เม็ดสวยและเหมาะกับเมนูข้าวผัดพริกขิงปลาตุ๋นฟู แต่ก็ยังให้รสสัมผัสและรสชาติผสมผสานที่ดี
 ในขณะที่ส้มโอขาวแตงกวาเมื่อนำมาทำยำส้มโอ ตามสูตรและส่วนผสมเดิมของทางร้าน พบว่ารส
 สัมผัสของเนื้อส้มโอต่างจากส้มโอขาวน้ำผึ้งที่ทางร้านใช้ตามปกติ จึงถือเป็นโอกาสพัฒนาวิธีปรุงให้เข้า
 กับรสสัมผัสเนื้อส้มโอขาวแตงกวาที่กรอบต่างจากเดิม และด้วยลักษณะรสสัมผัสเนื้อส้มโอที่กรอบนี้
 คุณสถิติจึงได้ให้แม่ครัวนำมาทำเป็นผัดไทส้มโอขาวแตงกวาท่อไข่ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
 จากสถาบันศึกษาการอาหารที่มีชื่อเสียงกับทีมงานได้ร่วมชิมและมีความเห็นร่วมกันว่าเป็นอาหารไทย
 สำหรับผู้รักสุขภาพเพราะเป็นผัดไทลักษณะใหม่ที่ใส่เส้นส้มโอขาวแตงกวาที่มีความกรอบแทน
 ก๋วยเตี๋ยวเส้นจันทร์เหนียวนุ่มซึ่งขบเน้นลักษณะเด่นของรสสัมผัสกรอบของส้มโอขาวแตงกวา ผลไม้ที่

ได้รับตราคุณภาพลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์ GI มาใช้สร้างสรรค์เป็นเมนูอาหารไทยที่รู้จักกันทั่วโลกได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลลัพธ์ของการทดลองนี้ ผู้วิจัย คุณสตีฟผู้ให้ความอนุเคราะห์ และกลุ่มเชฟผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันศึกษาการอาหารที่มีชื่อเสียงกับทีมงานได้ร่วมกันชิม และให้ข้อคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการกิน-ดื่มที่ออกรสชาติ เกิดสุนทรียะสนทนา ที่ให้ผลต่อความคิดในบรรยากาศลำลองที่เป็นกันเอง ส่งผลดีต่อการรวบรวมข้อมูลคุณภาพอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สร้างความรู้สึกรักทำทนายในการสร้างสรรค์เมนูอาหารจากกลุ่มเชฟผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันศึกษาการอาหารที่มีชื่อเสียงกับทีมงานที่ต้องดำเนินการต่อเป็นอย่างยิ่ง

โดยองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับการจัดเทศกาลอาหารที่จัดเตรียมเมนูอาหารที่ออกแบบและเน้นวัตถุดิบประเภทข้าวที่ดีจากแหล่งผลิตคุณภาพ ตลอดจนจากผลผลิตได้ตามฤดูกาลในพื้นที่ โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดในการดำเนินการในบทที่ผ่านมา ทำให้ได้ผลออกมาเป็นรายการอาหาร 8 เมนูดังนี้

 GROUP (THAILAND) CO. LTD.		Steve group, Steve café and cuisine		Thai Food
68 ถ.ศรีอยุธยา แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300				
Menu : 1. ท่อหมกปลาน้ำเงินมะพร้าวอ่อน		Section : Curry	Portion : 4-5	Preparation time :
				
(Picture: Presentation)				
Ingredients	Quantity	Remarks	Direction	
พริกแกงเผ็ด	1 ช้อนโต๊ะ			
น้ำตาลปี๊ป	% ช้อนโต๊ะ			
น้ำปลา	% ช้อนโต๊ะ			
กะทิ	1 ถ้วยเล็ก			
มะพร้าวอ่อน	1 ลูก			
ปลาน้ำเงิน	2 ชิ้น			
ผักพื้นบ้าน				
Note: ส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาในชุมชนนิพนธ์การออกแบบ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร : อนุญาติให้ใช้และเผยแพร่ผลงาน อันมีลิขสิทธิ์ได้,ตัวอักษรสีแดงคือวัตถุดิบจากจังหวัดชัยนาท ทั้งหมด			Utensils:	
Produced by: Steve group, Steve café and cuisine				
Date: 13/01/2020				

 GROUP (THAILAND) CO., LTD. Steve group, Steve café and cuisine 68 ถ.ศรีอยุธยา แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300		Thai Food	
Menu : 3. แกงคั่วปลาน้ำเงิน		Section : Curry	Portion : 4-5 Preparation time :
			
(Picture: Raw Materials / Ingredients) (Picture: Presentation)			
Ingredients 1	Quantity	Ingredients 2	Quantity
ปลาน้ำเงินหันท่อน	3 ท่อน	น้ำปลา	% ช้อนโต๊ะ
. น้ำมัน	1 ช้อนโต๊ะ	พริกไทยอ่อน	1 พวง
พริกแกงไตปลา	1 ช้อนโต๊ะ	พริกชี้ฟ้าเหลือง	1 เม็ด
น้ำตาลปี๊ป	% ช้อนโต๊ะ	ใบมะกรูดหั่นฝอย	3 ใบ
กะทิ	1 ทัพพี	ผักข่าเคียง	
		. ผักกาดขาว	
		. ถั่วฝักยาว	
		แตงกวา	
Note: ส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาในชุมชนนี้พันธการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร : อนุญาตให้ใช้และเผยแพร่ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ได้. ตัวอักษรสีแดงคือวัตถุดิบจากจังหวัดชัยนาททั้งหมด			Utensils:
Produced by: Steve group, Steve café and cuisine			
Date: 13/01/2020			

 GROUP (THAILAND) CO., LTD.			Thai Food
Steve group, Steve café and cuisine 68 ถ.ศรีอยุธยา แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300			
Menu : 4. ข้าวไรซ์เบอร์รี่ผัดพริกขิงปลาตุ๋น	Section :	Portion : 1	Preparation time : min
			
(Picture: Presentation)			
Ingredients 1	Quantity	Ingredients 2	Quantity
. ปลาตุ๋น	90 กรัม	ผักข่าเคี้ยว	
. น้ำมัน	1 ช้อนโต๊ะ	. ถั่วฝักยาว	
ข้าวไรซ์เบอร์รี่	1 ถ้วยตวง	แตงกวา	
พริกแกงเผ็ด	1 ช้อนโต๊ะ	มะเขือเทศ	
น้ำตาลปี๊ป	% ช้อนโต๊ะ	ไข่เค็ม	
ใบมะกรูดหั่นฝอย	3 ใบ	. ปลาตุ๋น	
. ถั่วฝักยาวหั่นท่อน	2 ฝัก		
Note: ส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาในชุมชนนิพนธ์การออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร : อนุญาตให้ใช้และเผยแพร่ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ได้, ตัวอักษรสีแดงคือวัตถุดิบจากจังหวัดชัยนาททั้งหมด			Utensils:
Produced by: Steve group, Steve café and cuisine			
Date: 13/01/2020			

 GROUP (THAILAND) CO. LTD.			Thai Food
Steve group, Steve café and cuisine 68 ถ.ศรีอยุธยา แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300			
Menu : 5. ข้าวกล้องผัดน้ำพริกมะขาม	Section :	Portion : 1	Preparation time : min
			
(Picture: Presentation)			
Ingredients 1	Quantity	Ingredients 2	Quantity
. น้ำพริกมะขาม . น้ำมัน - ข้าวกล้อง มะนาว ผักข้างเคียง แดงกวา	1 ซ้อนโต๊ะ 1 ซ้อนโต๊ะ 1 ถ้วยตวง 1 ซีก	มะเขือเทศ - ถัวยาว . ขมิ้นขาว - ไข่เค็ม ปลาสดทอด	
Note: ส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาในชุมชนนิพนธ์การออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร : อนุญาตให้ใช้และเผยแพร่ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ได้ ตัวอักษรสีแดงคือ วัสดุุดิบจากจังหวัดชัยนาททั้งหมด			Utensils:
Produced by: Steve group, Steve café and cuisine			
Date: 13/01/2020			

 GROUP (THAILAND) CO., LTD.			Thai Food
Steve group, Steve café and cuisine 68 ถ.ศรีอยุธยา แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300			
Menu : 6. ข้าวกข43 คลุกกะปิ	Section :	Portion : 1	Preparation time : min
			
(Picture: Presentation)			
Ingredients 1	Quantity	Ingredients 2	Quantity
- กะปิ	1 ช้อนโต๊ะ	ผักข้างเคียง	
- น้ำมัน	1ช้อนโต๊ะ	. ไข่เจียวหั่นฝอย	
- น้ำตาล	1 ช้อนชา	. มะม่วงเปรี้ยว	
- ข้าวกข.43	1 ถ้วยตวง	แตงกวาหั่นเต๋า	
- กระเทียมเจียว	1 ช้อนโต๊ะ	หอมแดงซอย	
- น้ำเปล่า	1 ช้อนโต๊ะ	. พริกชี้ฟ้าหั่น	
		กุ้งแห้งทอด	
		หมูหวาน	
Note: ส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาในชุมชนนิพนธ์การออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร : อนุญาตให้ใช้และเผยแพร่ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ได้, ตัวอักษรสีแดงคือ วัสดุุดิบจากจังหวัดชัยนาททั้งหมด			Utensils:
Produced by: Steve group, Steve café and cuisine			
Date: 13/01/2020			

 GROUP (THAILAND) CO. LTD.			Thai Food
Steve group, Steve café and cuisine 68 ถ.ศรีอยุธยา แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300			
Menu : 7. ผัดไทยส้มโอขาวแตงกวา	Section :	Portion : 1	Preparation time : min
			
(Picture: Presentation)			
Ingredients 1	Quantity	Ingredients 2	Quantity
- ส้มโอขาวแตงกวา - ถั่วงอก ใบกุยช่าย ไข่โปวสับ เต้าหู้ขาวหั่นเต๋าทอด กุ้งขาว ไข่ไก่ . น้ำผัดไทย	1 ถ้วยแบ่ง 1 กำมือ 1 ต้น 1 ช้อนชา 1 ช้อนโต๊ะ 4 ตัว 1 ฟอง 2 ช้อนโต๊ะ	ผักข้างเคียง . ถั่วงอก ส้มโอ ใบกุยช่าย ไข่โรยแห 1 แผ่น	
Note: ส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาในชุมชนนิพนธ์การออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร : อนุญาตให้ใช้และเผยแพร่ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ได้, ตัวอักษรสีแดงคือวัตถุดิบจากจังหวัดชัยนาท			Utensils:
Produced by: Steve group, Steve café and cuisine			
Date: 13/01/2020			

 GROUP (THAILAND) CO., LTD.			Steve group, Steve café and cuisine		Thai Food
68 ถ.ศรีอยุธยา แขวงวรราชพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300					
Menu : 8. ยำส้มโอขาวแตงกวา		Section :		Portion : 1	Preparation time : min
					
(Picture: Presentation)					
Ingredients 1		Quantity		Ingredients 2	
- ส้มโอขาวแตงกวา		90 กรัม		กุ้งแห้งทอด	
พริกชี้ฟ้าหั่น		1 เม็ด		เม็ดมะม่วงทอด	
หอมแดงซอย		ครึ่งหัว		ตะไคร้ซอย	
- ถั่วงอกขาวซอย		1 ฝัก		น้ำยำ	
. มะเขือเปาะ		ครึ่งลูก		. น้ำมะนาว 2 ช้อนโต๊ะ	
- มะเขือราชินี		4 ลูก		น้ำปลา 1 ช้อนโต๊ะ	
. มะพร้าวคั่ว		1 ช้อนชา		น้ำตาลปี๊ป 1 ช้อนโต๊ะ	
กุ้งแห้งป่น		1 ช้อนชา			
Note: ส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาในศุภกวีนิพนธ์การออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร : อนุญาตให้ใช้และเผยแพร่ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ได้, ตัวอักษรสีแดงคือวัตถุดิบจากจังหวัดชัยนาท					Utensils:
Produced by: Steve group, Steve café and cuisine					
Date: 13/01/2020					

ภาพที่ 40 ประมวลภาพเมนูอาหารจากการทดลองสร้างสรรค์อาหารจากวัตถุดิบในพื้นที่โดยเชฟที่เป็น
เจ้าของธุรกิจ
ที่มา : สร้างโดยผู้เขียน

จากการทดลองดำเนินการสร้างสรรค์ศิลปะของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนทางด้านอาหาร-เครื่องดื่ม โดยการทดลองสร้างสรรค์อาหารและขนมจากวัตถุดิบในพื้นที่โดยเชฟที่มีชื่อเสียง สามารถถอดบทเรียนได้ดังนี้

จากความสำเร็จของการทดลองสร้างสรรค์อาหารจากเชฟเครือข่ายธุรกิจร้านอาหารไทย ทำให้การสร้างสรรค์อาหารและขนมจากวัตถุดิบในพื้นที่โดยเชฟกับอาจารย์และทีมงานจากสถาบันอาหารที่มีชื่อเสียง ให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้นกับการเน้นไปที่เทคนิคและรายละเอียดในระดับทักษะเฉพาะทางวิชาชีพการทำอาหารชั้นสูง โดยมีการเตรียมวัตถุดิบและส่วนผสมพิเศษเพิ่มขึ้นจากโจทย์วัตถุดิบชั้นนาท โดยสร้างสรรค์เมนูและเตรียมเครื่องปรุงและส่วนประกอบเพิ่มเติม และให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลขณะปฏิบัติงานทดลอง ทำให้ทราบว่าทักษะและประสบการณ์เฉพาะตัวของเชฟและทีมงาน มีผลอย่างยิ่งต่อการออกแบบและวางแผนตลอดจนช่วยส่งผลการยกระดับผลงานสร้างสรรค์เมนูอาหารวัตถุดิบไทยสู่ระดับสากล เพราะเป็นการหลอมรวมประสบการณ์ ทักษะการจัดการและการวางแผน ทักษะการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ ตลอดจนลำดับขั้นตอนและเทคนิคประกอบอาหารให้กับทีมประกอบอาหารและกลุ่มผู้รับประทานอาหารด้วย เทียบได้กับการปฏิบัติการสร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบอาหารจากวัตถุดิบหลักจากชั้นนาท โดยเชฟเลือกใช้ทั้งหมดที่ผู้วิจัยเตรียมมา ประกอบด้วย ข้าวกล้องปลอดสาร ข้าวไรซ์เบอร์รี่ปลอดสาร ข้าวข.43 (น้ำตาลต่ำ)ปลอดสาร ปลาหน้าเงิน ปลาสัง

ชาวส นกกระทา ไชนกกระทาและเนื้อวัวขุนจากฟาร์มปลอดสารในจังหวัดชัยนาท น้ำตาลปี๊บบ้าน
ห้วยกรด ส้มโอขาวแตงกวา โดยมีพืชและดอกไม้สมุนไพรจากบ้านคลองรี ห้วยกรด โดยผลการทดลอง
ปฏิบัติการสร้างสรรค์เมนูอาหารมีรายละเอียดดังที่อธิบายในบทที่ 3 โดยในบทนี้จะเน้นที่การวิเคราะห์
ผลงานสร้างสรรค์จากเทคนิคที่สะท้อนความเป็นศิลปะที่เซฟและทีมงานสะท้อนผ่านกิจกรรมการ
ทำอาหารที่ผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บข้อมูล ตัวอย่างเช่น การที่เซฟเลือกใช้ดอกไม้เล็กๆในพื้นที่วิจัยมาทำ
สลัดนกกระทาให้ทานได้จริง ตลอดจนการใช้สมุนไพรชื่อว่ากระทือ มาต้มในน้ำเพื่อดับคาวปลาน้ำเงิน
และให้กลิ่นแบบขิงอ่อนเมื่อนำมาทำอาหาร โดยเซฟและทีมสร้างสรรค์เมนูอาหารสไตล์ไทยโดยจัด
จานเสิร์ฟเป็น portion แบบยุโรป ที่มีสุนทรียะในการจัดองค์ประกอบในจานด้วย โดยประกอบด้วย
สลัดไก่นกกระทาเป็นจานเรียกน้ำย่อย ต่อมาจานหลักเป็น ไข่ปลาส้มขาวส ที่ใช้เทคนิคการแล่ปลาตัว
เล็กโดยเอาส่วนครึ่ง ส่วนหัว ก้างและเครื่องในออกทั้งหมด จัดจานเสิร์ฟเป็น portion พอดีคำ เสิร์ฟ
พร้อมข้าวรีซอตโต้กับปลาน้ำเงินทอด และเซฟเฟิร์ดพายเนื้อมันฝรั่งที่ใส่รสชาติอารมณ์ตะวันตกเต็มที่
และจานขนมได้แก่ข้าวไรซ์เบอร์รี่โรยหน้าด้วยส้มโอขาวแตงกวาราดซอสผลไม้ และไอศกรีมข้าวสาลี
กษัตริย์ โดยได้เมนูอาหารที่ใช้ทักษะขั้นสูงในการทำอาหาร ช่วยยกระดับภาพลักษณ์ เรื่องเล่า
กรรมวิธีและได้รูปลักษณ์หน้าตาอาหารวัตถุดิบไทยสร้างสรรค์ใหม่ที่เซฟและทีมงานให้ความสำคัญกับ
เทคนิคการเตรียมวัตถุดิบที่นำมาใช้อย่างมากจนทำให้อาหารมีลักษณะสากล และเป็นพิธีการ อนึ่ง
เมื่อได้ทดลองเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ออกไป พบว่ามีผู้สนใจทดลองทำโดยไม่สามารถปฏิบัติตามได้
อันเนื่องจากปัญหาภาษาของเมนูที่เป็นภาษาอังกฤษ และปัญหาด้านความพร้อมของครัว อุปกรณ์
และเครื่องมือในครัวที่ต้องเป็นครัวมาตรฐานตะวันตก ที่แยกครัวร้อน ครัวเย็น ครัวอาหาร และครัว
ขนมออกจากกัน ความไม่คุ้นเคยกับวิธีและเทคนิคการปรุงอาหาร เช่นการคองฟี Confit เทคนิคการตุ๋น
ด้วยน้ำมัน ตลอดจนการใช้เครื่องปรุงและส่วนผสมเฉพาะที่มีความพิเศษ เช่นน้ำมันมะกอกทรีฟเฟิล
ผงทองคำบริสุทธิ์ กระทั่งไม่สามารถนำมาใช้ทำอาหารได้ในท้องถิ่น

โดยมีประมวลผลงานรายการเมนูอาหารจากการทดลองสร้างสรรค์อาหารและขนมจาก
 วัตถุดิบในพื้นที่โดยเชฟที่มีชื่อเสียง จำนวน 6 รายการ โดยมีรายละเอียดดังภาพต่อไปนี้

		<p>Suan Dusit University 295 Ratchasima Road, Dusit, Bangkok 10300 Tel. 0-2244-5391-3 Fax. 0-2244-5390</p>		<p>Thai Food Demonstration</p>	
<p>Menu : Chu Chee curry with crispy fish คูฉีปลาสังขวาสดทอด</p>		<p>Section : Curry</p>		<p>Portion : 5</p>	
				<p>Preparation time : 35 min</p>	
					
<p>(Picture: Raw Materials / Ingredients)</p>			<p>(Picture: Presentation)</p>		
Ingredients		Quantity	Remarks	Direction	
River fish		250 g		1. Heat coconut cream until fragrant add	
Red curry pasted		60 g		curry pasted and stir.	
Coconut cream		200 ml		2. Add coconut milk seasoning with fish	
Coconut milk		200 ml		sauce and palm sugar.	
Fish sauce		1 Tbs		3. Deep fired fish until cook and crisp.	
Palm sugar		1 Tbs		4. Serve and garnish with kaffir lime leaf and	
Kaffir lime leaf		10 g		red	
Red chilli		20 g		chili.	
<p>Note: ส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาในศูนย์นิพนธ์การ ออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร : อนุญาตให้ใช้และ เผยแพร่ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ได้,ตัวอักษรสีแดงคือวัตถุดิบจาก จังหวัดชัยนาททั้งหมด</p>			<p>Utensils:</p>		
<p>Produced by: Suan Dusit International Culinary School</p>					
<p>Date: 13/01/2020</p>					

		Suan Dusit International Culinary 295 Ratchasima Road, Dusit, Bangkok 10300 Tel. 0-2244-5391-3 Fax. 0-2244-5390		Kitchen Dishes Code _____	
Menu : quail leg confit and local salad ขานกกระทาคูบในน้ำมันกับสลัดผักท้องถิ่น		Section:	Portion: 1-2	Preparation Time: 30 mins	
					
(Picture: Raw Materials / Ingredients)		(Picture: Presentation)			
Quantity	Ingredients	Remarks	Directions		
50 g	Salad leaf (local)		1. Cure a quail leg with salt and herb for 30 min		
50 g	Rocket		2. Wash Quail leg and dried		
50 g	mizuna		3. Boil quail leg in a vegetable (not over 100 C) for 40 min		
50 ml	Salad oil		4. Pan sear a quail leg until crispy skin		
To taste	Salt		5. Serve with cold vegetable salad		
To taste	Pepper				
4 no	Quail leg				
50 g	Rock salt				
5 g	Pepper corn				
5 g	thymes				
300 ml	Vegetable oil				
Note: ส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาในศูนย์นิทรรศการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร : อนุญาตให้ใช้และเผยแพร่ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ได้. ตัวอักษรสีแดงคือวัตถุดิบจากจังหวัดชัยนาททั้งหมด		Utensils :			
Produced by: Suan Dusit International Culinary School		Create for Chainat .			
Date: 13/01/2020		อาหารคือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่			

 ศูนย์ปฏิบัติการอาหารนานาชาติสวนดุสิต 295 ถนนราชสีมา ดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2244-5391-3 โทรสาร 0-2244-5390			อาหารยุโรป รหัส
เมนู : <i>Shepherd's Pie</i>	ประเภท : Main Course	Portion : 1-2	เวลาที่ใช้ : 40 นาที
			
Quantity	Ingredients	Remarks	Directions
Mince Beef	300 g		<ol style="list-style-type: none"> Pell and dice the onion and carrot finely. Heat the oil in a large frypan or saucepan add the onion chopped garlic and cook until the onion is clear or translucent. Add the minced beef and saute using a wooden spoon break up the mince so it is nice and fine. When the mince is thoroughly browned stir through the flour and cook for one minute. Add the tomato Gradually add the stock and bring to the boil. Reduce the heat and cover ,simmering for 10 to 15minutes. Add salt and pepper to taste. The mixture should be quite thick. Remove and discard the whole bay leaf and set mixture aside. Boiled and mash potato .Add salt to taste. Preheat the oven to 200 c. Spoon the mince mixture into a pie dish, then spoon or pipe the creamy mashed potato over the mince. Sprinkle grated cheese on top if desired and bake for 15 to 20 minutes or until the potato is golden and the pie is heated through
Brown Stock	300 ml		
Onion	70 g		
Carrot	70 g		
Celery	30 g		
Garlic	2 Clove		
Bay Leave	2		
Thyme (dry)	1 tsp		
Tomato Paste	1 tbsp		
Wheat Flour	20 g		
Cooking Oil	1 tbsp		
Potatoes	250 g		
Sweet potato	250 g		
Butter	40 g		
Milk	100 ml		
Salt/Pepper			
Nutmeg			
Note: ส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาในศษฎฐึนัพนัศการออกแบบแบงหลัง ฟองเทียวงเริงเกษตร : อนุญาตให้ใช้และเผยแพร่ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ได้, วัตถุประสงค์สำคัญหลักมาจากจังหวัดชัยนาท			อุปกรณ์/ เครื่องมือ:
Produced by: Suan Dusit International Culinary School			
Date: 13/01/2020			

Quantity		Ingredients	Remarks	Directions
140 g		Mushroom (local)	Slice	1. Sweat half of diced onion with 1 tbsp of olive oil until translucent color and soft. Add mushroom and cook until nice and tender. Season with salt and pepper. Set aside. 2. Sweat the rest of onion with 1 tbsp of olive oil until translucent color and soft add risotto rice and stir until combine well. 3. Add one third of chicken stock to the rice, cook stirring constantly, until the rice absorbed the stock, Repeat adding the remaining stock in 2 more portion, allowing each to absorbed before adding the next. 4. The rice should be cook to al dente. Add cooked mushroom. Season with salt and pepper and finish with butter and parmesan cheese. Stir until risotto evenly blended and creamy. 5. Garnish with chopped parsley and serve. 6. brine fish for 25 min with local ginger 7. pan sear and serve with rice
500 ml		Chicken stock		
2 tbsp		Olive oil		
½ tbsp		Butter		
30 g		Onion	Small diced	
180 g		Local brown rice		
25 g		Parmesan cheese		
Garnish		Parsley	chopped	
To taste		Salt		
To taste		Pepper		
200 g		River fish		
50 g		Salt		
100 g		Water		
20 g		Local ginger		
Note: Risotto Rice: Arborio, Vialone Nano and Carnaroli				Utensils :
Note: ส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาในชุมชนนิพนธ์การออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร : อนุญาตให้ใช้และเผยแพร่ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ได้. ตัวอักษรสีแดงคือวัตถุดิบจากจังหวัดชัยนาททั้งหมด				
Produced by: Suan Dusit International Culinary School			Create for Chainat .	
Date: 13/01/2020			อาหารคือประสบการณ์ที่เกี่ยวเนื่องกับพื้นที่	

Suan Dusit International Culinary
295 Ratchasima Road, Dusit, Bangkok 10300
Tel. 0-2244-5391-3 Fax. 0-2244-5390

Cold Kitchen Dishes
Code _____

Menu : Mushroom Risotto with pan sear rive fish

Section:

Portion:

Preparation Time: 30 mins

(Picture: Raw Materials / Ingredients)

(Picture: Presentation)

		Suan Dusit International Culinary 295 Ratchasima Road, Dusit, Bangkok 10300 Tel. 0-2244-5391-3 Fax. 0-2244-5390		Kitchen Dishes Code _____	
Menu : riceberry ice-cream ไอศกรีมข้าวไรซ์เบอร์รี่		Section: cold Kitchen		Portion: 1	
				Preparation Time: 30 mins	
					
(Picture: Raw Materials / Ingredients)			(Picture: Presentation)		
Quantity	Ingredients	Remarks	Directions		
400 g	Cream		1. Soak riceberry in a water for 1 hour		
100 g	milk		2. Heat a riceberry until cook		
90 g	sugar		3. Blend a riceberry		
100 g	riceberry		4. Mix milk blended riceberry egg yolk and cream		
150 ml	water		5. Heat until thick not to boil		
1	egg yolk		6. Rest it cool and put it in an ice-cream machine		
			7. Serve with a ice-cream garnish		
			Utensils :		
Note: ส่วนหนึ่งของโครงการศึกษาในชุมชนปฏิบัติการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร : อนุญาตให้ใช้และเผยแพร่ผลงานอันมีลิขสิทธิ์ได้, วัตถุดิบทั้งหมดมาจากจังหวัดชัยนาท					
Produced by: Suan Dusit International Culinary School			Create for Chainat .		
Date: 13/01/2020			อาหารคือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่		

ภาพที่ 43 ประมวลภาพเมนูอาหารจากการทดลองสร้างสรรค์อาหารและขนมจากวัตถุดิบในพื้นที่
 โดยเชฟที่มีชื่อเสียง
 ที่มา : สร้างโดยผู้เขียน

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินการสร้างสรรค์ศิลปะของแหล่งท่องเที่ยวชนบทด้าน

สถานที่และกิจกรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินการสร้างสรรค์ศิลปะของแหล่งท่องเที่ยวชนบทด้านของฝาก-ที่ระลึกจากการศึกษาและทบทวนของผู้วิจัยที่ผ่านมา เนื่องด้วยของฝากของที่ระลึกเป็นสิ่งสนับสนุนให้ผู้มาท่องเที่ยวได้ใช้เวลาอยู่กับสถานที่ เพื่อเลือกซื้อหาในสถานที่มากขึ้น ซึ่งมี 2 ปัจจัยเกี่ยวข้องกับการสร้างความแตกต่างเพิ่มมูลค่าสินค้า คือการเพิ่มมูลค่าโดยการแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้าบริการให้สอดคล้องกับความต้องการแฝงเร้นของผู้มาท่องเที่ยวด้วยทักษะความสามารถของคนในชุมชนนั้นได้เอง กับการใช้วัตถุดิบตั้งต้นทั้งหมดจากสินค้าหรือผลิตภัณฑ์จาก GI (สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์) ที่มีแหล่งกำเนิดอยู่ในท้องถิ่น ก็จะเป็นผลลัพธ์ที่สินค้าของฝากของที่ระลึกที่คาดหวังสำหรับจากความต้องการซื้อหาของนักท่องเที่ยว และการใช้สินค้าที่ผลิตขึ้นเองโดยความสามารถและทักษะของแรงงานและผู้คนท้องถิ่นได้รับประโยชน์ กันทั้งสองฝ่าย

ผลิตภัณฑ์และของฝากของที่ระลึกที่คาดหวังสำหรับจากความต้องการซื้อหาของนักท่องเที่ยว จึงประกอบไปด้วยของฝากของที่ระลึกที่เป็นของใช้ และของที่ระลึกในตัว ที่พกพาง่าย แสดงอัตลักษณ์ท้องถิ่น ใช้กระบวนการทั้งหมดผลิตขึ้นในท้องถิ่นที่มีลักษณะเฉพาะตัว ถ้าเป็นของรับประทานมักจะชิมก่อนแล้วซื้อมาก่อน หรือฝากผู้อื่น ถ้าเป็นของใช้มักมีขนาดเล็กพกพาง่าย และมักแปรรูปจากวัสดุหรือผลผลิตการเกษตร หรือโดยอาศัยทักษะจากภูมิปัญญาเฉพาะบุคคลจากช่างฝีมือในชุมชนโดยมากมักเป็นผู้สูงอายุ หรือเข้าสู่วัยสูงอายุ มักเป็นกิจกรรมงานฝีมือที่อาศัยเครื่องมือประกอบเช่นการใช้โพงเพื่อทอ กทอผืน หรือการทอเสื่อ การทอผ้า การย้อมผ้า แล้วนำชิ้นส่วนจากผ้านั้น หรือจากผ้าทอผืนที่มีตำหนิเสียหายจากการตัดเย็บหรือแปรรูป มาสร้างสรรค์เป็นเครื่องประดับ ตุ๊กตาหรือกระเป๋าผ้าขนาดเล็กโดยใช้ทักษะพัฒนาในชุมชนเองทั้งกระบวนการเพื่อสามารถกำหนดราคาจำหน่ายได้เองเป็นของฝากของที่ระลึกชุมชน ตลอดจนการรับสินค้าทั่วไปมาพัฒนาต่อยอดด้วยวัสดุอุปกรณ์ที่มีเฉพาะในพื้นที่ มาสร้างจุดเด่น เช่นการซื้อเสื่อสำเร็จ หรือกระเป๋าผ้าสำเร็จ มาทำสกรีนให้มีรูปแบบและลวดลายเฉพาะของชุมชน ท้องถิ่นนั้นๆ เป็นต้น ซึ่งโดยมากสินค้าจะมีรูปแบบที่ผลิตออกมาคล้ายกัน มีจำนวนมาก ตลอดจนช่องทางการจัดส่งออกไปจำหน่ายที่อื่นๆที่ละมากๆด้วย ไม่ได้จำหน่ายเฉพาะในสถานที่ท่องเที่ยววันนั้นๆ จึงมักจะมีการออกแบบ ตราสินค้าชุมชน เพื่อใช้จำแนกแยกแยะให้เกิดการจดจำตราสินค้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแต่ละแห่งด้วย เพื่อเป็นทั้งการบอกเป็นนัยๆถึงการเฟ้นจำแนกด้านตัวตนออกจากสินค้าอื่นที่มีรูปแบบเดียวกัน หรือเพื่อสะท้อนคุณค่าของตราสินค้า ดังนั้น การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ประสบความสำเร็จจึงอาจให้ผลในการจำหน่ายไม่เท่ากับการพัฒนาตราสินค้าให้เกิดการรับรู้ ให้มีมูลค่าสูง เกิดการจดจำและเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพจากการออกแบบประสบการณ์ให้กับตราสินค้าของแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น

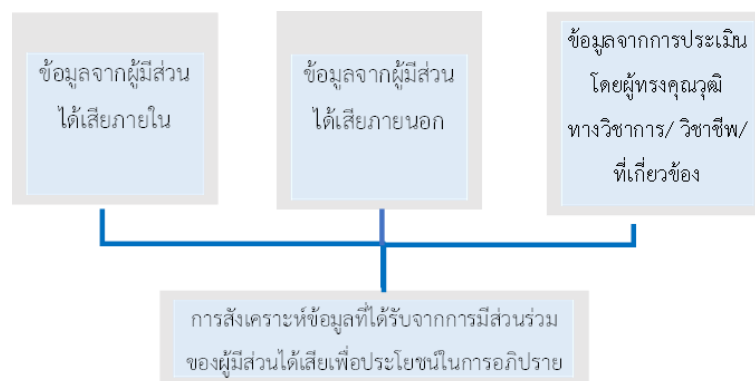
บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ

จากผลดำเนินการวิจัยศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทซึ่งเป็นการศึกษาทบทวนสาเหตุความเป็นมาและความสำคัญจากวรรณกรรม พร้อมกับการสำรวจพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวชนบทและนำมาทดลองสร้างสถานที่และกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชนบทต่อเนื่องหลายปี โดยสามารถแบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา ได้แก่ พุศศจิกายน - ธันวาคม 2562 ช่วงภาวะก่อนการปิดประเทศจากการระบาดโควิด19 กรกฎาคม - สิงหาคม, ธันวาคม 2563 และ กรกฎาคม - สิงหาคม, ธันวาคม 2564 และ กุมภาพันธ์ 2565 ช่วงผ่อนคลายมาตรการรักษา ระยะห่างทางสังคม และช่วง กรกฎาคม - สิงหาคม, ธันวาคม 2565 ช่วงการเปิดประเทศ โดยศึกษารวบรวมองค์ความรู้และทรัพยากรสนับสนุนพร้อมกับการลงพื้นที่เพื่อสำรวจ ทำความเข้าใจพื้นที่ และผู้คนที่้นำศิลปะและการออกแบบที่ผู้วิจัยเกี่ยวข้องดำเนินการด้านสถานที่และจัดกิจกรรมให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวชนบทตั้งแต่ช่วงก่อนการปิดประเทศจากการระบาดโควิด 19 ช่วงผ่อนคลายมาตรการรักษา ระยะห่างทางสังคม และช่วงการเปิดประเทศ ผ่านการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการจัดงานและร่วมกิจกรรมในพื้นที่ชนบทจังหวัดชัยนาทและอีกหลายแห่งในย่านพื้นที่ภาคกลางตอนบน โดยอาศัยศิลปะการออกแบบที่ผู้วิจัยมีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อศึกษาและติดตามผลจากการดำเนินการที่สร้างขึ้นหลายแห่ง จากตัวแทนกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอก นำผลสรุปแนวทางความสำเร็จและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาต่อไป

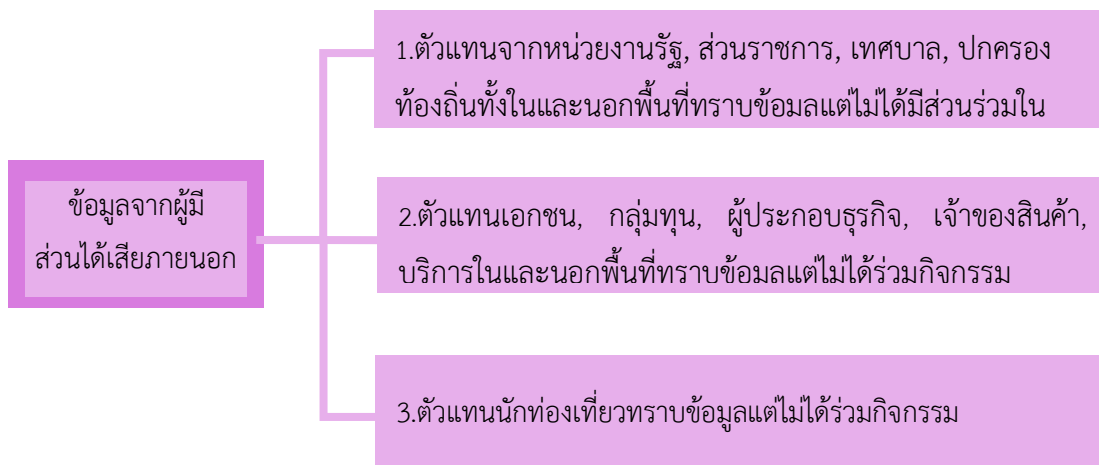
5.1 การอภิปรายผล

จากการรับทราบข้อสรุปผลดำเนินการวิจัยศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทจากผู้มีส่วนได้เสีย โดยวิธีการประชุมตามสะดวกโดยใช้วิธีผสมผสานทั้งแบบออนไลน์และแบบอภิปรายรายบุคคลผ่านบันทึกการประชุมออนไลน์ สัมภาษณ์พูดคุยแบบไม่มีโครงสร้าง เมื่อได้ข้อมูลแล้วนำกลับมาเรียบเรียง แล้วนำส่งกลับไปให้พิจารณาเพิ่มเติมปรับปรุงอีกครั้งเพื่อรับฟังข้อสรุปการดำเนินการ โดยทำการวิเคราะห์สรุปประเด็นที่ได้จากผู้มีส่วนได้เสียแต่ละภาคส่วนที่ได้ให้ข้อมูลไว้แล้วเรียบเรียงปรับแต่งบทสรุป พร้อมนำเสนอข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้เสียต่อผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านั้น โดยมีองค์ประกอบได้แก่

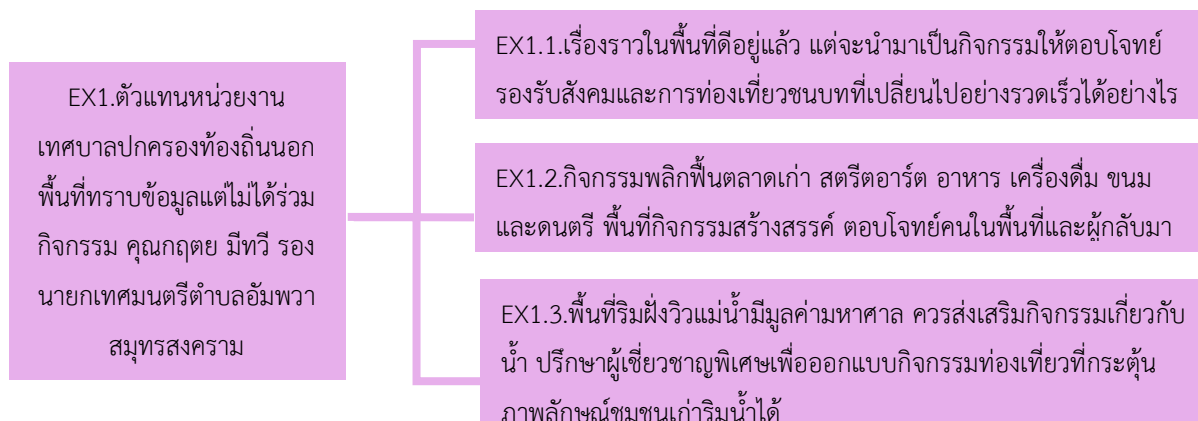
ตารางที่ 19 องค์ประกอบของข้อมูลเพื่อการอภิปรายและสังเคราะห์ไปสู่ข้อเสนอแนะการศึกษา

ในด้านการขอข้อมูลข้อคิดเห็นผลการดำเนินการจากผู้มีส่วนได้เสียภายนอกนั้น ดำเนินการเก็บข้อมูลจากตัวแทน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวแทนจากหน่วยงานรัฐ, ส่วนราชการ, เทศบาล, ปกครองท้องถิ่นในและนอกพื้นที่ ที่มีความเข้าใจและความเชี่ยวชาญทราบข้อมูล แต่ไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้วิจัย โดยได้เชิญคุณกฤตย มีทวี รองนายกเทศบาลตำบลอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มต่อมาได้แก่ตัวแทนเอกชน, กลุ่มทุน, ผู้ประกอบธุรกิจ, เจ้าของสินค้า, บริการในและนอกพื้นที่ที่รับทราบข้อมูลแต่ไม่ได้ร่วมกิจกรรม โดยเชิญคุณ อภิวัฒน์ ไคววารินทร์ เจ้าของร้าน Made My Day Café ชัยนาท เป็นผู้ให้ข้อมูลข้อคิดเห็นเสนอแนะ กลุ่มที่ 3 ได้แก่ ตัวแทนกลุ่มนักท่องเที่ยวที่รับทราบข้อมูลแต่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ได้เชิญคุณสุเธียร โลกุลประกิจ สถาปนิกเจ้าของเพจบางกอกเสกตเซอร์ เป็นผู้ให้ข้อมูลข้อคิดเห็นเสนอแนะ โดยที่สามารถได้รับความอนุเคราะห์ข้อคิดเห็นเสนอแนะเป็นประโยชน์และความร่วมมืออย่างดี จากผู้บริหารท้องถิ่นผู้ขับเคลื่อนงานท่องเที่ยวชุมชนอัมพวา เขยชัยนาทเจ้าของธุรกิจร้านกาแฟที่ประสบความสำเร็จ และสถาปนิกอาชีพที่มีเพจที่มีผู้ติดตามที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวเนิบช้าและเขียนภาพวิวทัศน์เป็นงานอดิเรกจำนวนมาก มีจุดร่วมที่เป็นศิษย์เก่าสวนกุหลาบวิทยาลัย ถือเป็นห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและความสำเร็จได้อย่างดี

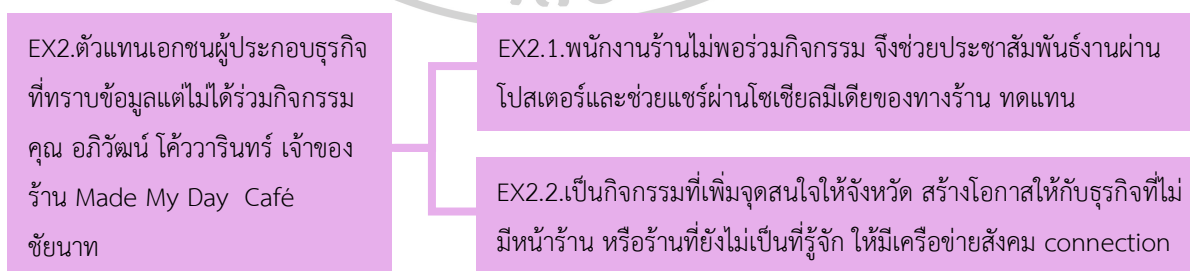
ตารางที่ 20 ผังแสดงรายละเอียดองค์ประกอบผู้มีส่วนได้เสียภายนอก ที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม

กลุ่มที่ 1. ตัวแทนจากหน่วยงานรัฐ, ส่วนราชการ, เทศบาล, ปกครองท้องถิ่นทั้งในและนอกพื้นที่ทราบข้อมูลแต่ไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ในส่วนนี้ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจากคุณกฤตย มีทวี แจ้งว่าได้ทราบข้อมูลจากการทำงานลงพื้นที่โดยตลอดจากโซเชียลมีเดียที่เป็นกลุ่มเพื่อนกันใน Facebook ไม่ได้ร่วมกิจกรรมเพราะเป็นรองนายกเทศมนตรีผู้บริหารตำบลอัมพวา มีหน้าที่ดูแลด้านการท่องเที่ยวชุมชนอัมพวาที่ต้องเร่งพลิกฟื้นจากปิดประเทศเพราะโควิด 19 มาปีเศษ โดยติดตามให้กำลังใจการทำงานของผู้วิจัยโดยตลอดผ่านโซเชียลมีเดีย โดยให้ความเห็นเสนอแนะจากประสบการณ์ด้วยข้อหวังใยว่า ในพื้นที่แต่ละอำเภอของชัยนาท ล้วนมีบริบทและเรื่องราวที่ตืออยู่แล้ว ทั้งเรื่องวัฒนธรรม ความเก่า วัดเก่า เกจิของคลัง โบราณสถาน เทศกาลที่เกี่ยวกับอาหารการกิน ประเพณีการแข่งขันเรือ ซึ่งตืออยู่แล้ว แต่ว่ากิจกรรมเหล่านี้จะไปต่ออย่างไร เนื่องด้วยสังคมเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วมาก สำหรับกิจกรรมที่ทำเพื่อพลิกฟื้นตลาดเก่า โดยมีกิจกรรมสตรีทอาร์ต อาหาร เครื่องดื่ม และดนตรี มีพื้นที่กิจกรรมสร้างสรรค์เข้าไปด้วย ถือว่าตีมีความร่วมสมัย โดยมีข้อชวนคิดในด้านภาพลักษณ์ชุมชนเก่าแก่ของจังหวัดชัยนาทที่มีแม่น้ำไหลผ่าน พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำหรือวิวแม่น้ำเหล่านี้ มีมูลค่ามหาศาลมากๆ ทั้งนี้ควรส่งเสริมในด้านการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทางน้ำเพิ่มขึ้น โดยขอรับการสนับสนุนความเชี่ยวชาญพิเศษด้านกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำจากผู้เชี่ยวชาญมืออาชีพ คุณรัฐสภา มหาชน นักกีฬาอาชีพ หนึ่งส่วนหนึ่งในผู้บุกเบิกธุรกิจที่พักเพื่อการท่องเที่ยวในชนบท The Scenery จังหวัดราชบุรีที่มีชื่อเสียงมาก และเป็นศิษย์เก่าสวนกุหลาบฯอีกท่านหนึ่ง

ตารางที่ 21 สรุปแนวคิดจากผู้มีส่วนได้เสียภายนอก(EX1) ผู้บริหารหน่วยงานท้องถิ่นภายนอกที่ทราบแต่ไม่ได้ร่วมกิจกรรม

กลุ่มที่ 2.ตัวแทนเอกชนผู้ประกอบการที่ทราบข้อมูลแต่ไม่ได้ร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากคุณ อภิวัฒน์ ไคววารินทร์ เจ้าของร้าน Made My Day Café ชัยนาท แจ้งว่าทราบจากทีมงานดำเนินการกลุ่มเขยชัยนาทผู้ประกอบการในตัวจังหวัดชัยนาทด้วยกัน คือ คุณกิตติพล คำนวนวิทย์ โดยทราบรายละเอียดข้อมูลจากการทำงานลงพื้นที่โดยตลอดจากโซเชียลมีเดีย จากเพจสวัสดิ์ชัยนาท ตลอดจนการขอประชาสัมพันธ์กิจกรรมโดยทีมงานตลาดกาแฟและคราฟท์ชัยนาทที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมเพราะ ทีมงานในร้านมีคนไม่เพียงพอจะแยกไปเปิดบูธกาแฟในงาน และโดยปกติลูกค้าที่มาร้านตั้งใจมาถ่ายภาพเช็คอินภายในร้าน การปิดร้านไปเปิดบูธจึงทำให้ลูกค้าที่ต้องการมาถ่ายภาพเช็คอินกับทางร้านได้ จึงไม่สามารถปิดร้านมาร่วมกิจกรรมในงานด้วยได้ ทั้งนี้ ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมด้วยว่าเป็นกิจกรรมที่ดี เพราะเป็นเทศกาลที่เพิ่มจุดสนใจให้กับจังหวัด สร้างโอกาสให้กับธุรกิจที่ไม่มีหน้าร้าน หรือร้านค้าที่ยังไม่มีคนรู้จัก ให้ได้มีเครือข่ายสังคมและความรู้จักซึ่งถือสิ่งสำคัญมากในจังหวัดชนบทอย่างชัยนาทที่มีประชากรน้อยมากและมักรู้จักกันทั่วถึงในแวดวงต่างๆ

ตารางที่ 22 สรุปแนวคิดจากผู้มีส่วนได้เสียภายนอก(EX2) ตัวแทน ผู้ประกอบการที่ทราบข้อมูลแต่ไม่ได้ร่วมกิจกรรม

กลุ่มที่ 3. ตัวแทนนักท่องเที่ยวทราบข้อมูลแต่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ได้รับความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลโดยพีเชียร์ คุณสุเชียร โสกุลประกิจ วุฒิสถาปนิก หัวหน้าบริษัทสถาปนิกจิติเอ็นจำกัด เจ้าของเพจกลุ่ม Bangkok Sketchers บางกอกสเกทเซอร์ ให้ความไว้วางใจผู้วิจัยให้จัดกิจกรรมทริปท่องเที่ยวแบบพักแรมเป็นครั้งแรกที่หยุดไปนานนับปี ตั้งแต่ปิดประเทศช่วงโควิด เนื่องจากได้รับทราบความน่าสนใจของพื้นที่จากอ.เกรียงไกร ต่ายคำ นักออกแบบอิสระ สมาชิกกลุ่มบางกอกสเกทเซอร์ ทีมงานที่ลงพื้นที่สำรวจ และได้ช่วยทำการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวทริปนี้ในเพจ Bangkok Sketchers บางกอกสเกทเซอร์ โดยมีนักท่องเที่ยวสมาชิกในเพจเข้าร่วม 30 คน โดยมีรายละเอียดกิจกรรมจำนวน 2 วัน 1 คืน โดยแต่ละท่านนัดหมายเดินทางไป-กลับ ร่วมกิจกรรมเข้าพักที่โรงแรม โดยออกค่าใช้จ่ายเองตามรายละเอียดประมาณการค่าใช้จ่ายในกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้แจ้งประชาสัมพันธ์เอาไว้ให้ โดยทางเพจบางกอกสเกทเซอร์ให้การอนุเคราะห์สนับสนุนอาหารค่ำแก่คณะผู้เดินทางจำนวน 1 มื้อด้วย โดยได้รับความสำเร็จในกิจกรรมเป็นอย่างดี โดยมีกิจกรรมเขียนภาพบุคคลให้กับนักท่องเที่ยวในงานสร้างสีสันให้กับบรรยากาศการจัดนิทรรศการในตลาดกาแพคราฟท์ ได้อย่างแปลกใหม่ น่าสนใจดึงดูดให้สมาชิกผู้สนใจร่วมกิจกรรมเขียนภาพจากภาพถ่ายออนไลน์ และได้เข้าร่วมแสดงผลงานในเพจได้จำนวนมาก ตลอดจนถึงมีครอบครัวของสมาชิกติดตามมาพักผ่อนในจังหวัดสมทบด้วย ตามรายละเอียดกิจกรรมในบทที่ 3 ที่ผ่านมา

อนึ่ง ที่คุณสุเชียร ตัวแทนนักท่องเที่ยวทราบข้อมูลแต่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นเพราะด้วยเหตุจำเป็นเร่งด่วนเนื่องด้วยตรงกับกำหนดกับวันนัดผ่าตัดโดยบังเอิญที่ถูกเลื่อนนัดมาตั้งแต่ช่วงปิดประเทศเพราะภาวะโควิดและคุณสุเชียรและคุณหมอไม่สามารถขยับเลื่อนนัดอื่นได้ ทั้งนี้คุณสุเชียรได้ช่วยกำกับติดตามดูแลทริปผ่านผู้ช่วยประสานงานในทริป ช่วยตั้งกลุ่มสื่อสารเฉพาะใน Facebook messenger ทริปสำหรับอัปเดตรายละเอียดนัดหมาย และนำส่งข้อมูลต่างๆแก่ผู้ร่วมทริปได้สะดวกทันที ซึ่งช่วยให้ผู้วิจัยติดต่อประสานงานได้ดีมาก

ภายหลังจากที่คุณสุเชียรได้รับทราบกิจกรรมแล้ว ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่าเป็นกิจกรรมทริปท่องเที่ยวที่ดี เพราะชยันตาเป็นจังหวัดชนบทที่ยังคงเป็นวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมที่ค่าครองชีพไม่สูง มีความเก่าแก่ของสถานที่ ผู้คนภายนอกยังไม่รู้จัก ตลอดจนได้รับการต้อนรับอย่างดีจากผู้จัดที่ดูแลในการอำนวยความสะดวกด้านสถานที่และกิจกรรมให้สมาชิกในทริปได้รับประสบการณ์ที่ดี เพื่อให้เกิดการบอกต่อชักชวนมาเที่ยวเรื่องการจัดการสถานที่ท่องเที่ยวเองเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด เช่น 1. ความสะอาดของสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน 2. การมีป้ายบอกทางที่สามารถเดินท่องเที่ยวได้เองอย่างสบายใจ 3. ความเป็นมิตรของชาวบ้าน 4. การมีสินค้าที่ระลึกของท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ (OTOP) 5. การจัดการของชุมชนที่จะรักษามาตรฐานข้างต้นให้ได้มาตรฐานตลอดไป เหมือนร้านอาหารที่มีรสชาติดีทุกครั้งที่มาทาน คนก็อยากมาอีก แต่ถ้ามาแล้วรสชาติ ไม่คงเส้นคงวา คนก็ไม่อยากมา ซึ่ง Key success factor น่าจะเป็นเรื่องการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานในทุกๆ

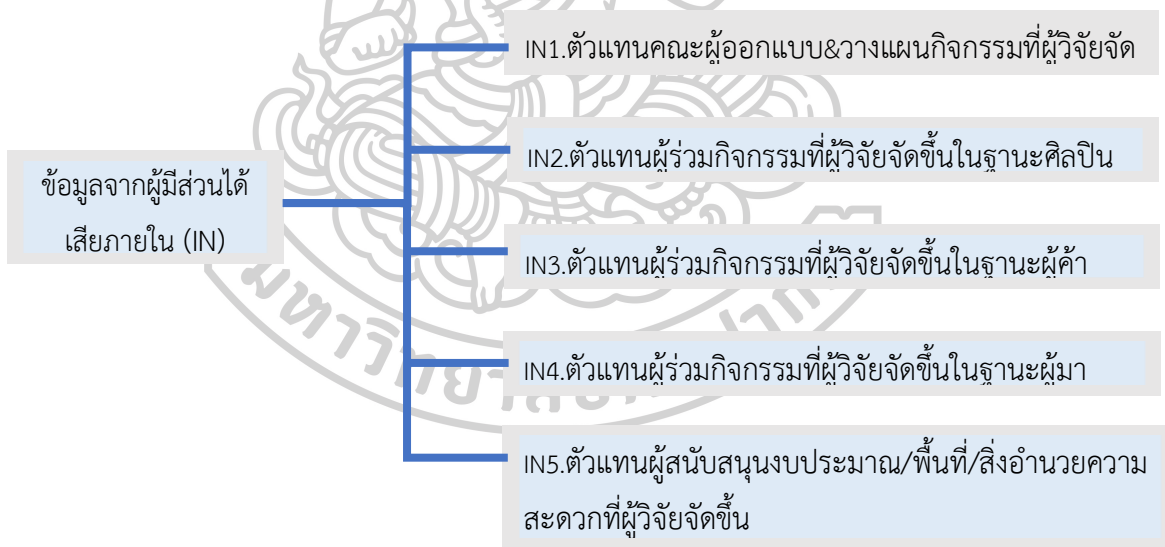
ด้าน ซึ่งในด้านมาตรฐานการจัดการแหล่งท่องเที่ยว นั้น จากประสบการณ์จัดกิจกรรมของผู้วิจัยก็เห็นด้วยในเรื่อง 1-3 โดยเชื่อว่าผู้นำท้องถิ่น และชุมชนสามารถพัฒนาปรับปรุงส่วนนี้ได้เพราะเห็นปัญหา ร่วมกัน สามารถทำได้ทันที ส่วนในข้อ 4-5 ของฝาก-ของที่ระลึก OTOP และการรักษามาตรฐานของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวให้คงที่นั้น จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญที่รู้จักจริงมีจิตอาสาเข้าช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และความเข้าใจร่วมกับชุมชน

ในฐานะที่คุณสุเจียรเป็นสมาชิกสภาสถาปนิก ถือใบประกอบวิชาชีพระดับวุฒิสถาปนิก มีประสบการณ์วิชาชีพสถาปนิกระดับสูงเป็นที่ยอมรับ ได้ให้ข้อคิดเห็นเพื่อการพัฒนาการวิจัยเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทอย่างยั่งยืนด้วยว่า เคยได้ร่วมกิจกรรมกับโครงการคล้ายกันนี้ที่ริเริ่มด้วยหน่วยงานภาครัฐบางแห่ง พบว่ากิจกรรมมีลักษณะลู่หน้าปะจุมก คือไม่เรียบริ้อย ไม่ต่อเนื่องทำให้ไม่ได้ผลสำเร็จจริง จึงอยากให้ผู้วิจัยลองทำโครงการเล็กๆ แบบไม่โครสเกล คล้ายลักษณะค่ายอาสาสูงพื้นที่ โดยเชิญสถาปนิกนักวิชาชีพผู้สนใจพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนอยู่แล้ว โดยเน้นการทำ ความเข้าใจพื้นที่ โดยบูรณาการสหศาสตร์โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญและผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพข้ามสายกันทั้งสายการออกแบบ สายประวัติศาสตร์ และสายการจัดการเพื่อร่วมกิจกรรมนำร่องโดยอาจยังไม่ กำหนดคาดหวังเป้าหมายภารกิจ เพื่อเรียนรู้ถึงสิ่งที่เป็นคุณค่าน่าสนใจของพื้นที่ให้นำมาสู่การพัฒนา ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชนด้วยแนวคิดแบบสหสาขาวิชาโดยมุ่งเป้าสู่การรองรับเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต ทั้งนี้อาจใช้บทบาทหน้าที่และตำแหน่งทางสังคมที่ผู้วิจัยมีอยู่ในการขับเคลื่อนให้เป็นรูปธรรมได้ ซึ่งนำมาสู่ข้อเสนอแนะการจัดทำโครงการเสนอต่อสภาอาชีพ/ สภาคณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์/ ต้นสังกัดเพื่อเชื่อมโยงกับผู้สนับสนุนในพื้นที่เป้าหมายผ่านมูลนิธิบูรณะชนบทต่อไป

จากการดำเนินการทดลองสร้างกิจกรรมทั้งหมดเมื่อนำมาประมวลโดยการถอดบทเรียนอีกครั้งพบว่า ผู้วิจัยสามารถจำแนกผู้มีส่วนได้เสียในกิจกรรมที่เกิดขึ้นแต่ละครั้งได้เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เสียแบบภายในและภายนอก (Internal & External Stakeholder) ซึ่งในการเขียนวิจัยนี้ ผู้เขียนจะใช้ตัวย่อนำหน้าว่า IN & EX ซึ่งได้นำข้อมูลจากผู้มีส่วนได้เสียแต่ละส่วนมาถอดบทเรียนรายละเอียดถึงสิ่งที่น่าสนใจในการค้นพบด้วยการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการสร้างแหล่งท่องเที่ยว

ตารางที่ 23 สรุปแนวคิดที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียภายนอก(EX3) ตัวแทนนักท่องเที่ยวทราบข้อมูลแต่ไม่ได้ร่วมกิจกรรม

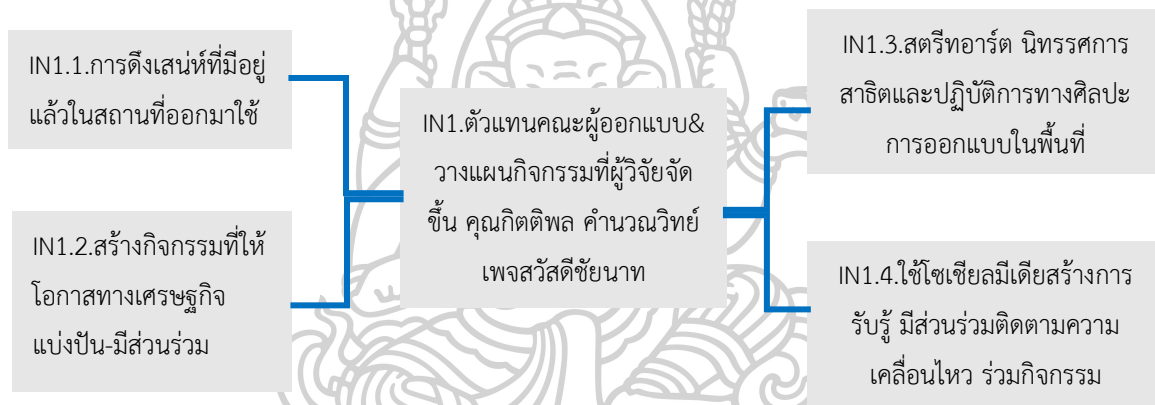
ตารางที่ 24 ผังแสดงรายละเอียดองค์ประกอบผู้มีส่วนได้เสียภายใน (IN1- IN5) ที่ร่วมให้ข้อมูล

ในส่วนของการอภิปรายข้อมูลจากผู้มีส่วนได้เสียภายใน ซึ่งในการศึกษานี้ประกอบไปด้วยข้อคิดเห็นเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้เสียภายใน 5 ส่วน โดยมีการควมรวมผู้มีส่วนได้เสียภายในบางกลุ่มเข้าด้วยกันเพื่อความสะดวกในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1.ตัวแทนคณะผู้ออกแบบ&วางแผนกิจกรรมร่วมกันกับผู้วิจัย ในที่นี้ได้แก่คุณกิตติพล คำนวนวิทย์ เขยชัยนาท ผู้ริเริ่มทำตลาดนัดในบรรยากาศของสถานที่ต่างๆที่น่าสนใจในจังหวัดชัยนาท หนึ่งในผู้ริเริ่มในการจัดตลาดสวัสดิ์ชัยนาท

และชยันตตลาดกาแฟและคราฟท์ร่วมกับผู้วิจัยและทีมงาน 2.ตัวแทนผู้ร่วมกิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดขึ้น ในฐานะศิลปิน ได้แก่คุณอิทธิพล ปริมาณ ศิลปินสตรีตอาร์ตจิตอาสา นักธุรกิจด้านศิลปะประยุกต์ ตกแต่งสถานที่ แอนด์ฟิล สตูดิโอ 3.ตัวแทนผู้ร่วมกิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดขึ้นในฐานะผู้ค้า ได้แก่คุณกิตติพล คำนวนวิทย์ ผู้ริเริ่มตลาดร่วมกับผู้วิจัย และประสบความสำเร็จจากร้าน Milk Bar โดยริเริ่มนำที่อยู่อาศัยหลังสุดท้ายที่ย้ายชอยในเขตเทศบาลเมืองชยันตมาปรับปรุงตกแต่งทำธุรกิจร้านขนมสไตล์ย้อนยุคสมัยใหม่ 4.ตัวแทนผู้ร่วมกิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดขึ้นในฐานะผู้มาเที่ยว ในพื้นที่นี้ ได้แก่ คุณดนุพรรณ ธรวิวัฒน์ (คุณเฟิสท์) อาชีพช่างเทคนิคคอมพิวเตอร์ บริษัท PR ProService ต.บ้านกล้วย จ.ชยันต ผู้มาท่องเที่ยวที่ใช้รถวิลแชร์ โดยมาพร้อมกับสมาชิกในครอบครัวที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในงานเทศกาลกาแฟและคราฟท์ชยันต ครั้งที่ 2 5.ตัวแทนผู้สนับสนุนงบประมาณ/พื้นที่/สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่คุณณัฐพงศ์ นवलแสง สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชยันต ตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรีเมืองชยันต ผู้ประสานกับนายกเทศมนตรีเพื่อขอใช้งานรถกระเช้าเพื่อศิลปินสตรีตอาร์ตทำงานบนผนังสูงในพื้นที่ และสนับสนุนพื้นที่เอกชนให้จัดงานสวัสดีชยันต ครั้งที่1-2

กลุ่มที่ 1 ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการทดลองสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่ประสบความสำเร็จ โดยสรุปจากตัวแทนคณะผู้ออกแบบ&วางแผนกิจกรรมทดลอง จากการสัมภาษณ์และทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับคุณกิตติพล คำนวนวิทย์ นั้นพบว่าสิ่งสำคัญที่สุดในการสร้างแหล่งท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จคือการดึงเสน่ห์ที่มีอยู่แล้วในสถานที่ออกมาใช้เป็นต้นทางความคิดที่ทำให้เป็นบุคลิกที่น่าสนใจ และสร้างกิจกรรมที่ให้โอกาสทางเศรษฐกิจต่อสถานที่และผู้คนในชนบทได้มีส่วนร่วมแบ่งปันรับประโยชน์ โดยกิจกรรมทางเศรษฐกิจนั้นจะต้องสอดคล้องกับความคาดหวัง และความต้องการแฝงเร้น (Unmet Needs) ในช่วงเวลาที่จัดอย่างสอดคล้องเหมาะสมกับจริตและพฤติกรรมของทั้งนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนและผู้ร่วมกิจกรรมออกร้านในแหล่งท่องเที่ยวชนบท เพราะผู้ที่มาร่วมกิจกรรมออกร้านจำหน่ายจะเป็นผู้ช่วยประชาสัมพันธ์ ชวนนำพานักท่องเที่ยวและผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างการรับรู้ ให้เกิดการมีส่วนร่วมที่ดีที่สุด ในกรณีนี้คุณพล ได้ร่วมแบ่งปันความคิดทักษะและประสบการณ์ในสถานที่กับผู้วิจัย ที่ได้เสนอรูปแบบกิจกรรมศิลปะสตรีตอาร์ต กิจกรรมนิทรรศการ และกิจกรรมสาธิตและปฏิบัติการทางศิลปะการออกแบบในพื้นที่ ร่วมกับกิจกรรมออกร้านชนบทโดยผู้คนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ โดยคุณพลเสนอการสร้างบุคลิกเฉพาะให้กับกิจกรรมออกร้านให้ตลาดนัดชนบทมีรูปแบบเฉพาะ ที่อาศัยบริบทของสถานที่ซึ่งมีเสน่ห์เฉพาะตัว เช่นสวัสดีชยันต ครั้งที่1-2 จัดในพื้นที่เอกชนที่ปลูกต้นจามจุรีขนาดใหญ่เอาไว้จำนวนมาก หรือกิจกรรมชยันตตลาดกาแฟและคราฟท์ที่ดึงลักษณะของสถาปัตยกรรมอาคารไม้เก่าของตลาดสดโบราณที่ให้บริการตลาดนัดชนบทที่แปลกตา งดงาม น่าสนใจ โดยมีกิจกรรมที่สร้างโอกาสกระจายทางเศรษฐกิจด้วยการรวมทุกความนิยมขึ้นชอบของกลุ่มคนนอกกระแสกลุ่มต่างๆที่มีอยู่จริง

ในชัยชนะและพื้นที่ใกล้เคียง อาศัยโซเซียลมีเดียสร้างการรับรู้ การมีส่วนร่วมติดตามความเคลื่อนไหวตลอดจนโอกาสร่วมกิจกรรมออกบูธ ออกร้านพบปะทำความรู้จักแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งปันประสบการณ์ระหว่างกลุ่มธุรกิจและนอกกระแสทั้งจากชัยชนะและที่อื่น ร่วมกันแนะนำธุรกิจของตนให้ผู้มาเที่ยวงานเป็นที่รู้จัก ในบรรยากาศของเทศกาลที่มีภาพลักษณ์จดจำในชื่อเฉพาะ เพียงปีละไม่กี่ครั้งที่แปลกใหม่ น่าสนใจ ต่างจากตลาดนัดที่มีอยู่เดิม สร้างการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจจากการใช้จ่ายของผู้มาท่องเที่ยว ตลอดจนกระจายโอกาสไปยังผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องพื้นที่โดยรอบจำนวนมาก ประสบความสำเร็จทุกครั้งที่ได้ สร้างชื่อเสียงและการยอมรับจนเป็นที่จับตามองจากจังหวัดและพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อนำมาสู่โอกาสสนับสนุนจากภาครัฐ เพื่อยกระดับให้เป็นเทศกาลประจำหรือกิจกรรมหลักของเมืองเพื่อใช้กระตุ้นขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระดับนโยบายต่อไป

ตารางที่ 25 สรุปแนวคิดที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียภายใน (IN1) ตัวแทนคณะผู้ออกแบบ&วางแผนกิจกรรมที่จัดขึ้น

กลุ่มที่ 2 ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการทดลองสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่ประสบความสำเร็จ จากตัวแทนกลุ่มศิลปิน

จากการสัมภาษณ์และทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับศิลปินสตรีทอาร์ตแต่ละท่าน ได้ทำการประเมินจากระบบการตรงที่มีร่วมกันจากกรณีสำคัญโดยตัวแทนที่เกี่ยวข้อง 3 ศิลปิน ได้แก่ คุณอิทธิพล ปริมาณ คุณสมรนนท์ แยมอุทัย และคุณสมโชค มหาชานนท์ ตัวแทนศิลปินผู้ร่วมกิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดขึ้น โดยคุณอิทธิพล (ออฟ) เป็นศิษย์เก่าคณะมัณฑนศิลป์ ที่จบการศึกษาและทำธุรกิจในวิชาชีพด้านศิลปะประยุกต์และการตกแต่งสถานที่ด้วยเทคนิคต่างๆที่หลากหลาย เพื่อประดับและตกแต่งสถานที่ทั้งภายในและภายนอกด้วยเทคนิคและวัสดุต่างๆ โดยเปิดบริษัทรับดำเนินการจัดทำร่วมกับวิชาชีพอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้รู้จักทักษะฝีมือการเขียนภาพและเคยได้ร่วมงานกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ทาบทามนำโครงการทดลองสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทนี้มาชักชวนให้คุณออฟเข้าร่วมกิจกรรม

และเนื่องด้วยคุณออฟทำธุรกิจด้านนี้อยู่แล้ว จึงมีผู้รู้จักและติดตามจำนวนมากในสื่อออนไลน์ รวมถึงมีทีมงานในบริษัทแฮนด์ฟิลสตูดิโอช่วยสนับสนุน และเคยร่วมงานกับศิลปินอิสระและศิลปินอาชีพในแวดวงศิลปะสตรีทอาร์ตระดับประเทศและนานาชาติมากมาย รู้จักจริตนิสัยใจคอของศิลปินสตรีทอาร์ตจิตอาสาในการสร้างสรรค์ผลงานร่วมกับชุมชน จึงรับหน้าที่จัดการด้านอุปกรณ์ใช้งานของศิลปิน และช่วยประสานศิลปินอิสระแต่ละคน แต่ละกลุ่มให้ใช้ชีวิตทำงานร่วมกันได้ราบรื่น

ศิลปินอีกท่านหนึ่งคือ HEADACHE STENCILS คุณสมรนนท์ แยมอุทัย หรือแป้ง ศิลปินสตรีทอาร์ตไทยมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักจากเทคนิคที่โดดเด่นในการทำงานศิลปะผนังด้วยเทคนิคการตัดเจาะกระดาษฟุ้ง (สเตนซิล) ซึ่งเป็นทักษะเฉพาะขั้นสูงที่ต้องมีการเตรียมงานอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่วางแผนวาดคิดการออกแบบ จัดองค์ประกอบในการทำงานก่อนการทำงานสตรีทอาร์ตที่หน้างาน โดยได้เคยร่วมงานกันมาก่อนในการจัดกิจกรรมสตรีทอาร์ตในโรงเรียนอนุบาลโมโนมัย กับผลงานชื่อว่า HOPE จากการถอดบทเรียนประสบการณ์กิจกรรมสตรีทอาร์ตที่เกิดปัญหา คือกรณีการลบภาพผลงาน 10 Flies ที่สร้างสรรค์ผลงานที่ผนังของบริษัทชัชชาททัวร์ หน้าตลาดเทศบาล เป็นภาพแมลงวันเหมือนจริงขนาดยักษ์ด้วยเทคนิคตัดเจาะกระดาษฟุ้ง (สเตนซิล) 10 ตัว เกาะบนผนัง

อาคาร เมื่อต้นสิงหาคม 2565 สร้างความเข้าใจผิดกับหุ้นส่วนธุรกิจคนนอกพื้นที่ที่มารับรู้ภายหลังเมื่อผลงานเสร็จไปแล้วระยะหนึ่ง เรื่องราวบานปลายกระทั่งผู้วิจัยและทีมงานต้องรีบเดินทางมารับทราบและขอโทษผู้ร้องเรียนเบื้องต้นด้วยตนเองสะท้อนความจริงใจในการทำงานสาธารณศิลป์ ในเดือนกันยายน 2565 พบว่าสภาพหน้างานถูกฉีดยาฆ่าแมลงทำลายผลงานศิลปินไปแล้ว จึงได้ตัดสินใจจัดทำสื่อสาธารณะเพื่อขออภัยผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง พร้อมอธิบายเหตุผลเพื่อแสดงความรับผิดชอบ (รายละเอียด https://youtu.be/l6oNBEK_l-Y) โดยโทรติดต่อและแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรยังศิลปินผ่านข้อความในโซเชียลมีเดีย เพื่อแจ้งปัญหาที่เกิด และขออนุญาตลบภาพเพื่อคืนพื้นที่ให้กลับมาเป็นสภาพก่อนดำเนินการ นำมาใช้จัดกิจกรรมสตรีทอาร์ตเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทใหม่อีกครั้งในช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยศิลปินได้รับทราบและได้ดำเนินการจัดทำสตรีทอาร์ตอีกครั้งในช่วงพฤศจิกายน 2565 โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก YAK คุณสมโชค มหาชานนท์ ศิลปินสตรีทอาร์ตอิสระ ซึ่งเป็นเพื่อนของคุณสมรนนท์ แยมอุทัย

โดยศิลปินท่านที่ 3 คุณยักษ์ YAK หรือคุณสมโชค มหาขานนท์ มีส่วนร่วมกิจกรรมกับผู้วิจัยมาตั้งแต่การทดลองสตรีทอาร์ตคั่งสำภา มโนรมย์เช่นเดียวกับ HEADACHE STENCILS คุณสมรนนท์ มีทักษะพื้นฐานเป็นนักวาดภาพที่จบการศึกษาทางศิลปะการออกแบบนิเทศศิลป์ระดับอุดมศึกษา จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปัจจุบันเป็นศิลปินอิสระ ในฐานะนักทำหน้าที่เป็นผู้สร้างสรรค์ภาพสตรีทอาร์ตแทนคุณสมรนนท์ โดยใช้ทักษะและความสามารถในการวาดภาพ ตามกระบวนการออกแบบอาชีพที่มีการตรวจแก้พัฒนาแบบและแนวความคิด โดยร่วมสร้างความเข้าใจบริบทสถานที่ร่วมกับเจ้าของธุรกิจในพื้นที่ สามารถเชื่อมโยงธุรกิจและการประกอบอาชีพและใช้ชีวิตของผู้คนในพื้นที่เทศบาลเมืองชัยนาท โดยร่วมกันทำงานกับผู้วิจัย

เจ้าของพื้นที่ ศิลปินสตรีตอาร์ตในพื้นที่ และผู้คนในพื้นที่ ในลักษณะการทำงานด้วยกัน (Collaboration) ตั้งแต่ระดับเนื้อหาของภาพ कैาโครงสี องค์ประกอบ กับศิลปินสตรีตอาร์ตในพื้นที่ที่ร่วมกิจกรรมในโครงการ

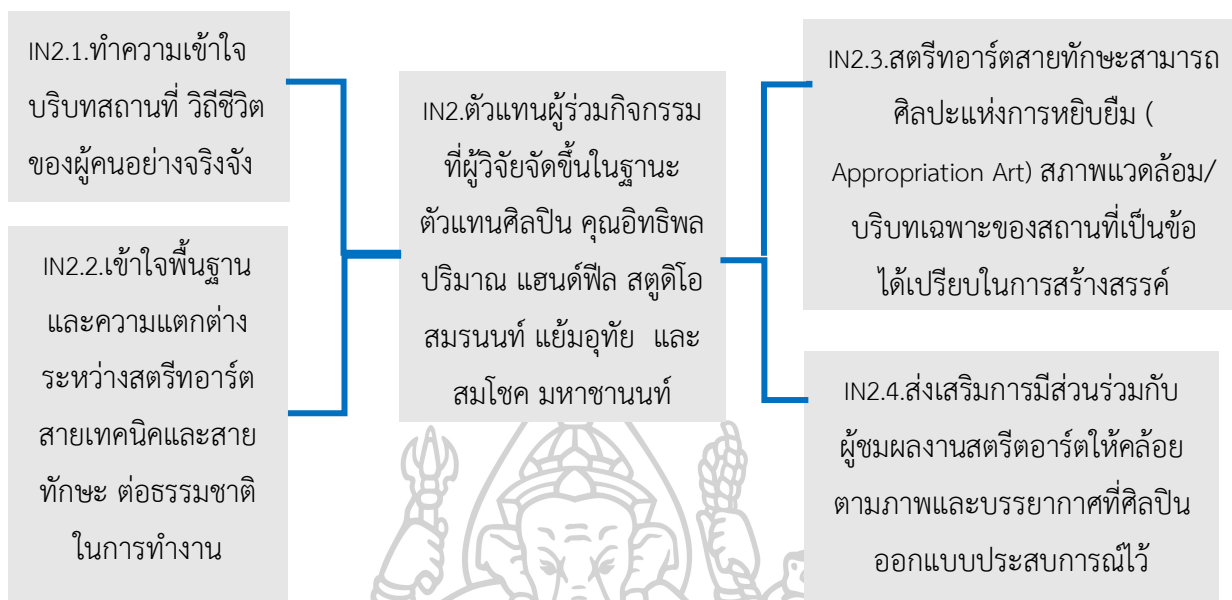
โดยการทำงานครั้งนี้ คุณยักษ์ได้ร่วมสร้างสรรค์ผลงานสตรีตอาร์ตด้านข้างเซเว่นอีเลฟเว่น สาขาโรงแรมนำชัย หน้าโรงเรียนชัชวาทพิทยาคม เป็นภาพนกหัสตายุธิ์เขียวมีพื้นหลังเป็นดวงอาทิตย์สีแดง โดยเชื่อมโยงสัญลักษณ์ความเป็นเมืองนกของจังหวัดชัชวาทและการต้อนรับพระราชวังชั้นสูงจากประเทศญี่ปุ่น เกียรติประวัติของโรงแรมนำชัย เคยเป็นที่พำนักระหว่างเก็บข้อมูลงานวิจัยความหลากหลายของพันธุ์ปลาน้ำจืดให้กับเจ้าชายฟูมิฮิโตะ รัชทายาท ลำดับที่ 2 (พระอิสริยยศในขณะนั้น) ของจักรพรรดิอากิฮิโตะ โดยพระองค์ทรงเสด็จส่วนพระองค์มาพำนักที่โรงแรมนำชัยเพื่อทำการศึกษาในจังหวัดอุทัยธานีและจังหวัดชัชวาทในช่วงปี พ.ศ. 2535-2537

ประเด็นสำคัญที่ได้ค้นพบจากประมวลวิธีการทำงานของศิลปินทั้ง 3 ท่าน พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้การตกแต่งสถานที่ชนบทด้วยศิลปะสตรีตอาร์ตสามารถสร้างการยอมรับในทักษะและแนวความคิดของศิลปิน ให้เป็นที่ชื่นชมนั้น จำเป็นต้องทำความเข้าใจบริบทสถานที่ และวิถีชีวิตของผู้คนก่อนการทำงานในพื้นที่ที่ได้รับอนุมัติดำเนินการ อย่างจริงจัง ต่างจากการสร้างสรรค์ผลงานสตรีตอาร์ตให้ประสบความสำเร็จในพื้นที่สาธารณะของเมืองขนาดใหญ่ ที่มีธรรมชาติของผู้คนจำนวนมาก ศิลปินสตรีตอาร์ตที่ประสบความสำเร็จจากการเผยแพร่และบอกต่อสาธารณะมักมุ่งนำเสนอความเชื่อ แนวคิด อุดมการณ์ ประเด็นสากลด้วยทักษะและเทคนิคเฉพาะตนของศิลปินตามอัธยาศัย รวมถึงเข้าใจธรรมชาติของความเหมือนและแตกต่างของสตรีตอาร์ตในสายเทคนิค (เสตนซิล) และสายทักษะ (การวาดเขียน) ส่วนที่เหมือนกันคือจะเกิดจากการคิดออกแบบภาพที่แม่นยำ ฉับไว รวดเร็ว

สื่อสารเนื้อหาชัดเจน ด้วยประสบการณ์เฉพาะตัวระดับมืออาชีพของศิลปิน แต่ส่วนที่ต่างกันการเข้าทำงานและเวลาที่ใช้กับทำงาน คือศิลปินสายเทคนิค ต้องวางแผนและเตรียมงานจากสตูดิโอ เพราะมีวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องที่ต้องเตรียมจำนวนมาก แต่สามารถใช้เวลาทำงานภายในพื้นที่ทำงานได้รวดเร็ว ในขณะที่ศิลปินสายทักษะ จะใช้อุปกรณ์และการเตรียมการมาก่อนจากสตูดิโอ น้อยกว่าสายเทคนิค แต่จะใช้เวลาทำงานในพื้นที่มากกว่า และปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำคือการแก้ไขภาพ ในด้านองค์ประกอบ สัดส่วน และรายละเอียดที่ทำงานไม่ตรงกับแบบที่เตรียมมา ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือกระทบต่อปริมาณสีที่ใช้ การแก้ไขเปลี่ยนเฉดสีที่เตรียมมา จนถึงการใช้เวลาที่ยาวนาน จนเกินไป ซึ่งมีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงแบบ และความไว้วางใจของเจ้าของพื้นที่

ในกรณีที่ศิลปินมีพื้นฐานศิลปะและความเข้าใจวิชาชีพนานาชาติศิลป์ มักออกแบบภาพผลงานสะท้อนบุคลิกของศิลปิน เป็นลักษณะการ์ตูนหรือสัตว์ต่างๆที่แสดงออกกับภิกิริยาให้เป็นเรื่องราว ประกอบกับการวิเคราะห์กายภาพของพื้นที่ทำงานที่มักเป็นพื้นที่สาธารณะที่ดูถูกมองเห็นได้ชัดเจน จากมุมมองภายนอก แต่ผู้มีทักษะเขียนภาพนั้น สามารถดัดแปลงปรับปรุงองค์ประกอบภาพ และสีสันทันทีเพื่อแก้ปัญหาหน้างานได้ทันที ซึ่งแตกต่างจากเทคนิคการตัดเจาะกระดาษแผ่น (สเตนซิล) ซึ่งต้องคิดออกแบบ วางแผนและเตรียมการมาเสร็จสิ้นก่อนทั้งหมดแล้ว การปรับหน้างานแทบเป็นไปไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่ศิลปินมีชื่อเสียง ความสามารถสูงเป็นที่ยอมรับ สามารถสร้างผลกระทบหรือสร้างปฏิริยาทางสังคมเมื่อได้รับรู้ภาพ มักไม่บอกให้สังคมทราบแนวความคิดของภาพล่วงหน้า จึงเป็นความเสี่ยงจากทัศนคติ มุมมอง หรือประสบการณ์ของผู้ชมที่พบเห็นที่แตกต่างหลากหลายในหน้างานจริงที่ท้าทายต่อผู้วิจัยในการตัดสินใจดำเนินการ โดยอาจเป็นได้ทั้งโอกาสหรือข้อจำกัดจากปัจจัยภายนอกของผู้คนในสังคมชนบท

องค์ความรู้จากกรณีศิลปินสตรีตอาร์ตสายทักษะที่มีชื่อเสียง จะเข้าใจบริบท จะแสดงศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation Art) จาก สกนธ์ ภู่งามดี (2563) สภาพแวดล้อมที่เป็นบริบทเฉพาะของสถานที่ทำงานมาใช้เป็นข้อได้เปรียบในการสร้างสรรค์ให้ช่วยสร้างบรรยากาศและช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้กับผู้ชมผลงานสตรีตอาร์ต โดยการทำให้ผู้ชมผลงานคล้อยตามกับภาพและบรรยากาศที่ศิลปินออกแบบประสบการณ์ไว้ กรณีนี้ช่วยทำให้ลดโอกาสกลางแกลงสงสัยจากการวิเคราะห์เนื้อหาในภาพ ที่สุ่มเสี่ยงต่อความขัดแย้งหรือความเข้าใจผิด กิจกรรมนี้ทำให้ค้นพบปัญหาที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาแนวความคิด ช่วยสร้างการเรียนรู้ที่จำเป็นในสถานที่ชนบทให้กับผู้วิจัยและทีมงานมากขึ้น

ตารางที่ 26 สรุปแนวคิดที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียภายใน (IN2) ตัวแทนศิลปินผู้ร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น

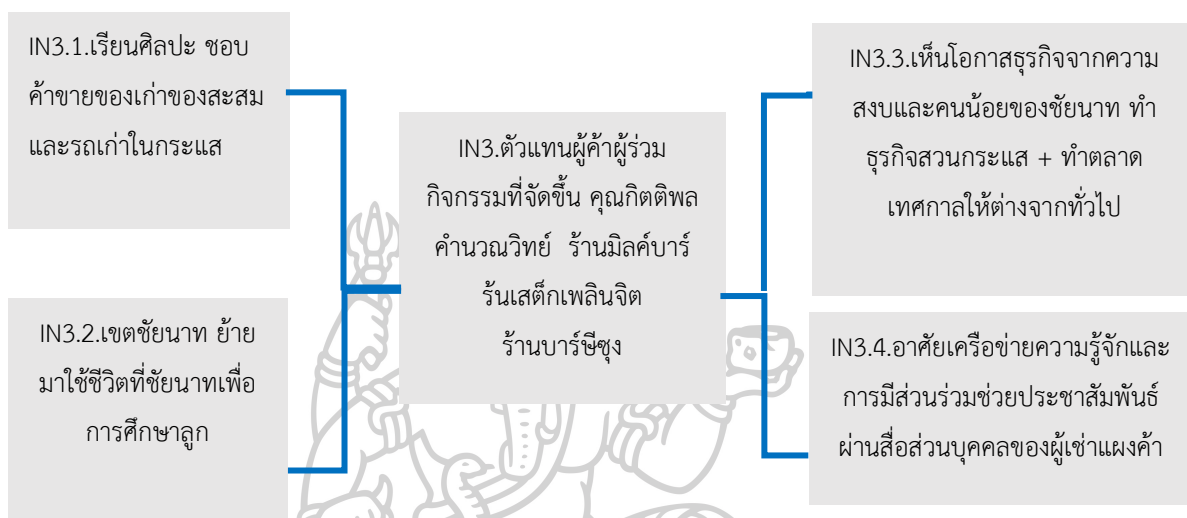
กลุ่มที่ 3 ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการทดลองสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่ประสบความสำเร็จ จากการสัมภาษณ์และทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับตัวแทนผู้ร่วมกิจกรรมทดลองที่ผู้วิจัยจัดขึ้นในฐานะผู้ค้า ได้แก่ คุณกิตติพล คำนวนวิทย์ ผู้เป็นผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 ตัวแทนคณะผู้ออกแบบ&วางแผนกิจกรรมทดลอง และกลุ่มที่ 3 ด้วย จากการถอดบทเรียนเพื่ออภิปราย เนื่องด้วยคุณพล ภูมิลำเนาเป็นคนเชียงใหม่ ศิลปินที่ติดจากคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เดิมทำธุรกิจซื้อขายแลกเปลี่ยนของเก่าของสะสมที่นิยมในกระแส เช่น เสื้อยืด ป้ายโลหะ อะไหล่และรถยนต์โบราณกับกลุ่มเพื่อนที่ตลาดนัดรถไฟ ต้นแบบธุรกิจตลาดนัดของเก่าของสะสมแห่งแรกของประเทศ ได้แต่งงานเป็นเชยชยันนาท ตัดสินใจกลับมาใช้ชีวิตที่ภูมิลำเนาของภรรยาเพื่อครอบครัวเพื่อเริ่มต้นการศึกษาของลูก เป็นผู้ริเริ่มนำที่อยู่อาศัยหลังสุดท้ายปลายซอยในเขตเทศบาลเมืองชัยนาทมาปรับปรุงตกแต่งทำธุรกิจร้านขนมสไตล์ย้อนยุค Milk Bar และประสบความสำเร็จ

คุณพลเห็นโอกาสทางธุรกิจในจังหวัดชนบท จากความเงียบสงบของพื้นที่และผู้คนตั้งแต่สองทุ่ม เนื่องด้วยเป็นจังหวัดเมืองผ่าน ที่ประชากรและแหล่งพบปะสังสรรค์ยามค่ำคืนค่าน้อย ยังไม่มีห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ โรงภาพยนตร์ หรืออาคารสาธารณะขนาดใหญ่ของภาคเอกชนมาลงทุนในปัจจุบัน จึงเป็นโอกาสให้ทดลองทำร้านเสต็กเฟลนิจิต และร้านบาร์ซีซุง ที่เช่าพื้นที่บ้านพักอาศัยเก่าจากเจ้าของในราคาไม่แพง มาพัฒนาเปิดร้านในช่วงเย็นถึงดึกในตัวจังหวัด ด้วยการแต่งร้านเชิง

ประสบการณ์ด้วยของเก่าของสะสมย้อนยุค ที่ให้ประสบการณ์การตกแต่งภายในที่ต่างจากร้านส่วนใหญ่ ทำให้มีกลุ่มลูกค้าวัยรุ่น กลุ่มคนที่ย้ายมาจากเมืองใหญ่ กลุ่มผู้คนที่อยู่อาศัย ใช้ชีวิตในชานนาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่อยู่ในเขตเทศบาลเมือง สนใจแวะเวียนมาใช้บริการ ด้วยการบอกต่อกัน ทำให้มีรายรับเงินสดหมุนเวียนใช้ซื้อ-ขายของเก่าที่คุณผลชื่นชอบและถนัดในการเพิ่มมูลค่า เพราะสามารถนำสินค้ามาเพิ่มมูลค่าและคุณค่าแบบหมุนเวียนใช้ประชาสัมพันธ์เพื่อการซื้อขายหรือใช้ตกแต่งร้าน เพื่อพัฒนาคอนเทนต์ของร้านที่คุณผลเป็นเจ้าของอยู่ 3 ร้านบนสื่อออนไลน์

คุณผลสามารถทำธุรกิจซื้อขายแลกเปลี่ยนผ่านโซเชียลมีเดียส่วนตัวที่มีเพื่อนเกือบห้าพันคนและมีผู้ติดตามอีกเกือบสองพันคน และเป็นเจ้าของร่วมกับผู้วิจัยและทีมงานเพจสวัสดิชัญญาที่มีผู้ติดตามเป็นสมาชิกผู้ค้าขายและสนใจธุรกิจทั้งในและต่างจังหวัดชัญญาทกว่าหกพันสี่ร้อยสี่ร้อยคน ถือเป็น Influencer เอกชนผู้มีอิทธิพลต่อผู้ประกอบการธุรกิจ คนรุ่นใหม่หรือผู้ติดตามกลุ่มเฉพาะทางดิจิทัลในระดับภูมิภาค ทำให้เมื่อริเริ่มทดลองทำตลาดนัดสวัสดิชัญญาทร่วมกับทีมและผู้วิจัย ประสบความสำเร็จในด้านการสร้างการมีส่วนร่วมที่ไม่เคยมีมาก่อน ทั้งแผงผู้ค้าทั้งในและนอกพื้นที่ รวมถึงผู้สนใจมาท่องเที่ยว บางร้านมีชื่อเสียง มีลูกค้าเป็นที่รู้จักอยู่แล้ว สามารถแบ่งพนักงานมาออกร้านเพื่อแนะนำและสร้างฐานลูกค้าใหม่ บางร้านมาจากจังหวัดอื่นเพราะในจังหวัดไม่มีผู้จัดตลาดลักษณะนี้ให้เกิดขึ้นได้ บางร้านเปิดใหม่ ยังไม่มีคนรู้จัก ปิดหน้าร้านประจำ แล้วเดินทางมาเปิดหน้าร้านในงาน โดยอาศัยเทศกาลตลาดนัดกาแฟและคราฟท์เพื่อทำความรู้จักผู้ค้าด้วยกันและสร้างฐานลูกค้าใหม่ไปในตัว โดยร้านที่มีชื่อเสียงในจังหวัดก็จะได้รับไปสเตอร์ให้ช่วยติดประชาสัมพันธ์ในร้าน ร้านค้าโดยผู้ประกอบการใหม่ที่ยังไม่มีลูกค้าประจำ ใช้ช่องทางประชาสัมพันธ์และการตลาดทางออนไลน์ของตนเองเพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ การมาร่วมกิจกรรมตลาดนัดกาแฟและคราฟท์ที่จัดขึ้นจึงเป็นทั้งการช่วยกันประชาสัมพันธ์กลุ่มธุรกิจใหม่ให้มีตัวตนบนพื้นที่ตลาดจริงๆ ที่จับต้องได้ได้มีโอกาสเป็นที่รู้จักมากขึ้น และกลายเป็นตลาดนัดแนวใหม่ที่มีบุคลิกที่แตกต่างไปจากตลาดนัดเดิมที่มีอยู่ในจังหวัด ชนบท ภายในงาน นอกจากซุ้มทางเข้า พื้นที่จัดนิทรรศการของผู้จัดงาน และห้องน้ำแล้ว มีชนิดและประเภทสินค้าและบริการหลากหลายของธุรกิจคนรุ่นใหม่แล้ว มีการแต่งร้านต่างๆให้สะดุดตาน่าสนใจ ตามอัธยาศัยของผู้ค้ากันเองแต่ละแผงค้า วิถีจัดสลับร้านค้ากันทั้งอาหาร เครื่องดื่ม งานคราฟท์งานฝีมือ นวัตกรรมเทคโนโลยี และสินค้ากีฬา แคมป์ปิ้งและสันทนาการทางน้ำ ที่ทำให้แต่ละร้านสร้างบรรยากาศรวมกลายเป็นจุดเช็คอินตลาดนัดใต้ต้นจามจุรีขนาดใหญ่ของสวัสดิชัญญาท และจุดเช็คอินใต้โครงหลังคาสถาปัตยกรรมอาคารตลาดสดภาษีชุงของชัญญาทตากาแฟและคราฟท์ เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวได้อย่างน่าสนใจ ภาพและข้อมูลเหล่านี้ถูกส่งผ่านระบบออนไลน์ของแต่ละร้านค้า และสมาชิกเครือข่ายในกลุ่มเพจที่มีสมาชิกติดตามจำนวนมากจากในและต่างจังหวัดนอกพื้นที่ เกิดเป็นช่องทางใหม่ๆสำหรับการตลาด จึงทำให้เกิดการรับรู้เพจที่นอกเหนือจากแค่การประชาสัมพันธ์งานที่จัด ไปสู่การรับรู้เพจในลักษณะของตราสินค้า (Branding) ที่มีมูลค่าทาง

การตลาด และคุณค่าต่อการสร้างความไว้วางใจในผลผลิตที่เกิดจากตราสินค้านี้ ดังนั้นความสำเร็จจากทุกกิจกรรมการตลาดสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทในขั้นเริ่มต้นนี้ นำไปสู่การส่งเสริมคุณค่าและภาพลักษณ์ของตราสินค้า สวัสดิ์ชัยนาท ที่ริเริ่มจากการมองเห็นโอกาสจากมุมมองภายนอกที่เห็นช่องว่างของ เขยชัยนาท ผู้ประกอบการ ผู้นำท้องถิ่น ที่เป็นอิสระจากภาครัฐในการจัดกิจกรรมอย่างแท้จริง

ตารางที่ 27 สรุปแนวคิดที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียภายใน(IN3) ตัวแทนผู้ค้าผู้ร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น

กลุ่มที่ 4 ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตลาดสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่ประสบความสำเร็จ เนื่องด้วยมีผู้มาท่องเที่ยวเยี่ยมชมงานจำนวนมาก ทั้งชาย หญิง เด็ก ผู้สูงอายุ กลุ่มศิษย์เก่าโรงเรียนที่ผู้วิจัยจบการศึกษามาก็ให้เกียรติมาท่องเที่ยวเยี่ยมชม ตลอดจนหน่วยงานรัฐส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ราชการ ตลอดจนประชาชนทั่วไป เนื่องจากการจัดกิจกรรมให้คนมาท่องเที่ยววันใช้พื้นที่เดิมของตลาดสดภาษีซุงที่เหลื่อมเวลากับตลาดสดในเวลาเช้ามาใช้ประโยชน์ จึงได้วิเคราะห์เป็นภาพรวมของผู้มาท่องเที่ยวเยี่ยมชมพื้นที่จัดงาน โดยอาศัยการแบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยจำแนกจากความจำเป็นและไม่จำเป็นของนักท่องเที่ยวที่ต้องใช้การออกแบบเพื่อทุกคนในการเข้าถึง

จากการวิเคราะห์ภาพรวมของกลุ่มนักท่องเที่ยวในงานที่ไม่จำเป็นต้องใช้การออกแบบเพื่อทุกคนในการเข้าถึง ได้แก่ผู้คนในพื้นที่ทั่วไป และครอบครัวของญาติมิตร เพื่อนฝูงที่กลับภูมิลำเนาช่วงวันหยุดเทศกาลของวันหยุดยาว โดยมากจะมาด้วยกันเป็นกลุ่ม 3-5 คนหรือมาเป็นครอบครัวใหญ่ มีเด็กมาด้วยในเวลากลางวัน ส่วนตอนเย็นถึง กลางคืน บูธกาแพในตลาดจะปิด กลายเป็นพื้นที่แสดงนิทรรศการภาพเขียนศิลปะช่วงเย็น ด้านนอกรอบๆจะคึกคักด้วยร้านขายอาหาร ขนม และดนตรี เป็นกลุ่มบุคคลทั่วไปมาซื้ออาหารและของทานเล่นทั้งนำกลับบ้านและทานในพื้นที่ลานกิจกรรม กลุ่มเพื่อนฝูงที่นัดรวมตัวกันสังสรรค์กินดื่มฟังกิจกรรมดนตรีสดในลานกิจกรรมหน้าตลาด และอีกกลุ่มหนึ่ง

เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมท่องเที่ยวให้กับสมาชิกกลุ่มเพจบางกอกเสกตเซอร์ โดยนำผลงานภาพเขียนของผู้วิจัย และจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเขียนภาพและปักค้างคืนในจังหวัดชัยนาทจำนวน 30 ท่าน นำผลงานมาจัดนิทรรศการแสดงผลงานเขียนให้กับผู้สนใจได้ร่วมเข้าชมในพื้นที่ ระหว่างเวลา 13.30-18.30 น. โดยเป็นภาพเขียนจากการท่องเที่ยวที่อำเภอโมโนรมย์ และในตัวจังหวัดชัยนาทกว่า 50 ภาพ มาจัดแสดงโดยการติดตั้งแบบจำลอง (แขนง) กับสายไฟประดับร่วมกันภายในโถงกลางตลาดสดภาคีซุง และจัดกิจกรรมแจกภาพปฏิทินที่ระลึก และจัดกิจกรรมเขียนภาพบุคคลให้กับนักท่องเที่ยวทั่วไป โดยเฉลี่ยนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มใช้เวลาภาคกลางวันภายในงานประมาณ 1.5-3 ชั่วโมง กับกิจกรรมเกี่ยวกับกาแฟ ส่วนในเวลากลางคืนจะใช้เวลายาวนานมากกว่ากับกิจกรรมทานอาหารค่ำ ดนตรีสด และการดื่มสังสรรค์นันทนาการกับกลุ่มเพื่อน มีค่าใช้จ่ายโดยรวมเฉลี่ยคนละ 350-1,000 บาทในตอนกลางวัน (10.00น.-17.00น.) และคนละ 500-1,500 บาทในเวลากลางคืน (17.00น.-24.00น.) โดยใช้เวลากลางวันและกลางคืนต่างกัน ตั้งแต่การเดินชมสินค้าและบริการกาแฟภายในงาน การชมสาธิตเกี่ยวกับกาแฟ รอคิวการชงกาแฟ จากบาริสต้าในบุธต่างๆ การเลือกซื้อขนม การนั่งดื่มกาแฟพูดคุยแลกเปลี่ยนทำความรู้จักกัน การถ่ายภาพเช็คอินท่องเที่ยว สตรีตอาร์ตรอบๆงาน การชมบรรยากาศการตกแต่งด้วยของสะสม รถโบราณ การเดินชมกิจกรรมนิทรรศการแสดงผลงานภายในงาน การซื้อขนมและกาแฟ เป็นของฝากของที่ระลึกจากภายในงาน และการนั่งสังสรรค์นันทนาการร่วมกับเพื่อน นั่งฟังดนตรีจากวงดนตรีสดหลายวง

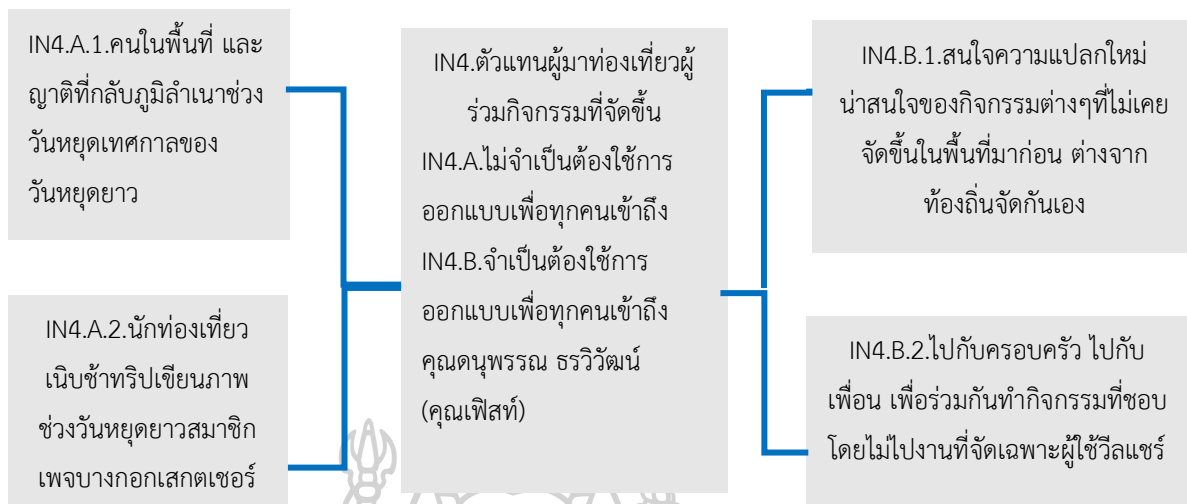

ภาพที่ 47 บรรยากาศการจัดงานชัยนาทตลาดกาแฟและคราฟต์ครั้งที่ 2

ที่มา : บันทึกโดยผู้เขียน

กลุ่มตัวแทนผู้ร่วมกิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดขึ้นในฐานะผู้มาเที่ยวที่จำเป็นต้องอาศัยการออกแบบเพื่อทุกคนในการเข้าถึง ซึ่งภายในงานมีผู้ใช้วีลแชร์เพียงคนเดียว ในวันนี้ได้แก่ คุณدنุพรรณ ธรวิวัฒน์ (คุณเพ็ชท์) อาชีพช่างเทคนิคคอมพิวเตอร์ บริษัท PR ProService ต.บ้านกล้วย จ.ชัยนาท ผู้ใช้วีลแชร์มาท่องเที่ยวพร้อมสมาชิกในครอบครัวที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในงานเทศกาลกาแฟและกราฟท์ ชัยนาท ครั้งที่ 2 จากการสัมภาษณ์พบว่าคุณเพ็ชท์เป็นคนในพื้นที่เทศบาลเมืองชัยนาท เป็นผู้ที่มีความพิการการเคลื่อนไหว ได้รับการดูแลในครอบครัวให้สามารถช่วยเหลือตนเอง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคม ปัจจุบันบรรลุนิติภาวะแล้ว มีอาชีพประจำ อาศัยอยู่กับครอบครัวที่ห้วยไผ่ดูแลกันและกัน โดยใช้วีลแชร์ในการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆร่วมกับครอบครัว กับเพื่อน วมกันทำกิจกรรมที่ชอบ ติดตามข้อมูลของตลาดและกิจกรรมที่น่าสนใจผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โซเชียลมีเดีย โดยตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมจากความน่าสนใจของกิจกรรมที่จัด ซึ่งต่างจากกิจกรรมที่ท้องถิ่นจัดกันเอง สถานที่จัดกิจกรรมไม่ได้เป็นปัญหาในการเยี่ยมชมงานด้วยความเข้าใจข้อจำกัดของพื้นที่อาคารเก่าและพื้นที่กลางแจ้ง มองที่ความแปลกใหม่ที่น่าสนใจของกิจกรรมที่ไม่เคยจัดขึ้นในพื้นที่มาก่อน โดยให้ความเห็นเพิ่มเติมว่ากิจกรรมถ่ายภาพแฟชั่นคอสเพลย์ที่จัดน่าสนใจ จังหวัดใหญ่อย่างนครสวรรค์เคยจัดแล้ว ส่วนตัวไม่ทราบว่าในจังหวัดชัยนาทมีกลุ่มคนนิยมเหล่านี้หรือไม่ และมากแค่ไหน แต่หากจัดกิจกรรมในพื้นที่ที่มีวีลแชร์ไปได้ ส่วนใหญ่ถ้าไม่ติดอะไรเดี๋ยวก็จะไปร่วมแน่นอน ซึ่งเพ็ชท์มองว่าตนโชคดีที่มีครอบครัวที่ให้โอกาสและสนับสนุนให้ใช้ชีวิตร่วมกับคนทั่วไป โดยไม่เคยไปร่วมกิจกรรมกับคนอื่นที่ใช้วีลแชร์ในชีวิตประจำวันเลย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมในลักษณะอีเวนต์ หรือเทศกาลในสถานที่เป็นการชั่วคราว โดยอาศัยช่วงเวลาเปิดเปิดเพื่อรองรับเมืองชนบทรองรับเพื่อท่องเที่ยวที่แตกต่างน่าสนใจไม่เคยมีมาก่อนในพื้นที่ จะสร้างความสนใจให้กับคนในพื้นที่และญาติและกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงเวลาที่แตกต่าง ซึ่งในหลายเทศบาลก็มีจัดกิจกรรมลักษณะนี้เกิดขึ้นทุกสัปดาห์ เช่นถนนคนเดินหันคา บริเวณหน้าหอนาฬิกา อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์พื้นที่และอำนวยความสะดวกโดยนายอำเภอหันคาและความร่วมมือของประชาชน ที่มีการปิดพื้นที่ถนนใหญ่ความยาว 200 กว่าเมตร ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้สะดวกทุกสัปดาห์ในวันเสาร์ มาตั้งแต่เดือนกันยายน 2565 ในงานมีดนตรี การแสดง มีสินค้าจำหน่าย และสามารถเปิดตลาดนัดได้มาตลอดถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถพัฒนาศักยภาพสู่การเป็นสถานที่ท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยว และผู้คนจากภายนอกเกิดความสนใจ เข้ามาร่วมงานได้ โดยมีศิลปะและการออกแบบเพิ่มขึ้นในด้านอาหาร เครื่องดื่ม การตกแต่งสถานที่ และของฝากของที่ระลึกจากการมีส่วนร่วมของผู้คนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอก

ตารางที่ 28 สรุปแนวคิดที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียภายใน(IN4). ตัวแทนผู้มาท่องเที่ยวผู้ร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น

กลุ่มที่ 5 ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการทดลองสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่ประสบความสำเร็จ จากผู้มีส่วนได้เสียภายในกลุ่มตัวแทนผู้สนับสนุนงบประมาณ/พื้นที่/สิ่งอำนวยความสะดวก ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจากคุณณัฐพงศ์ นवलแสง (คุณนัท) สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชัยนาท อดีตเลขานุการนายกเทศมนตรีเมืองชัยนาท ผู้ประสานกับนายกเทศมนตรีเพื่อขอใช้รถกระบะเข้าเพื่อศิลปินสตรีตอาร์ตทำงานบนผนังสูงในพื้นที่ และสนับสนุนพื้นที่เอกชนให้จัดงานสวัสดีชัยนาท ครั้งที่ 1-2 จากการสัมภาษณ์ได้ทราบว่าคุณนัทเป็นคนชัยนาทแต่กำเนิด แต่มีโอกาสเข้าถึงการศึกษที่ดีกว่า เพราะมีญาติอยู่ในกรุงเทพฯจึงได้ไปพักอาศัยที่บ้านญาติเพื่อศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย เมื่อจบการศึกษาก็กลับเข้ามาใช้ชีวิตที่ภูมิลำเนาจังหวัดชัยนาทเนื่องด้วยมีธุรกิจและทรัพย์สินที่ต้องดูแล โดยเริ่มแนะนำตัวกับสังคมในจังหวัดและเริ่มทำงานด้านการเมืองไปด้วย

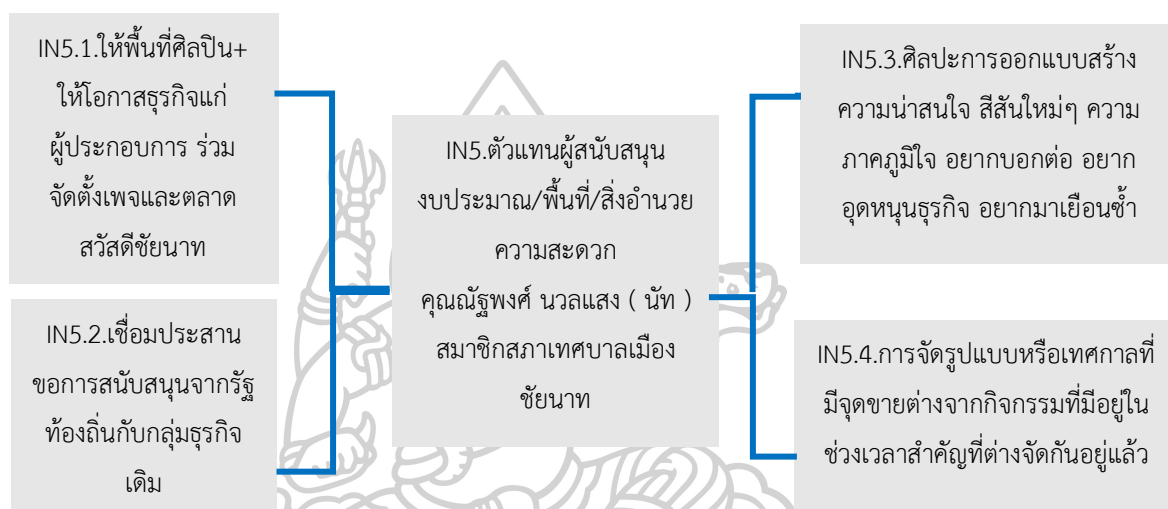
โดยเริ่มต้นจากโอกาสในการได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสภาเทศบาลท้องถิ่น ได้รับตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรีเมืองชัยนาท ทำให้มีโอกาสทำงานให้เป็นที่รู้จักกับผู้คนและสังคมในจังหวัด ที่ผ่านมามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับคณะผู้บริหารและช่วยปฏิบัติงานขับเคลื่อนโครงการและกิจกรรมกับอดีตผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท 2 ท่าน ที่เด่นๆเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชัยนาทคือการวางแผนและปฏิบัติการประสานงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้จังหวัดชัยนาทเป็นเมืองปลอดภัยที่เหมาะสมกับการขับขี่จักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเนิบช้า โดยมีรูปธรรมของโครงการและกายภาพปรากฏถึงปัจจุบัน ตลอดจนการพัฒนาจังหวัดในด้านอื่นๆสนองนโยบายผู้ว่าราชการ ที่

ผ่านมาชัยชนะปรับตัวเปลี่ยนแปลงได้น้อยส่วนหนึ่งเป็นเพราะสอดคล้องกับการกระจายอำนาจปกครองท้องถิ่นที่ถูกดึงอำนาจกลับไปส่วนกลาง จากภาวะการรัฐประหารเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศ รวมถึงการเปลี่ยนรัชกาล กระทั่งการพัฒนาของจังหวัด โครงการและกิจกรรมหลายอย่าง ชะงัก ปรับทิศทาง และด้วยการมีภาวะประชานิยมต่อเนื่อง จากที่ผ่านมาประชากรชัยชนะนาหลายรุ่น หลายช่วงวัย พลัดจากภูมิลำเนาไปเป็นพลเมืองที่อยู่อาศัยใช้ชีวิตที่อื่น เศรษฐกิจของจังหวัดจึงดูเล็ก จมดูเหมือนต้องพึ่งพากิจกรรมขับเคลื่อนของภาคราชการต่างๆ และดูมีภาวะหดตัว ธรรมเนียมที่ติด หรือธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้องกับราชการอยู่กับกลุ่มคนที่รู้จักกันคุ้นเคยถึงกันได้หมด

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นรวดเร็วและประสบความสำเร็จ ถูกสังเกตพบชัดมากขึ้นช่วงไม่กี่ปีมานี้ จากกลุ่มธุรกิจเอกชนรุ่นใหม่วัยรุ่นสร้างตัวในพื้นที่ ที่ไม่ใช่ผู้บุกเบิกพัฒนาจังหวัดกลุ่มเดิม เช่น กลุ่มเขย-สะใภ้ชัยชนะนาที่สร้างโอกาสจากกิจกรรมสร้างสรรค์ใหม่ๆ โดยได้รับกำลังใจ ความเห็นชอบ ความนิยม และการสนับสนุน ด้วยการพัฒนาของเทคโนโลยีการติดต่อทางสังคมออนไลน์ ซึ่งไม่เคยมีเกิดขึ้นมาก่อนในการพัฒนาจังหวัด เปิดโอกาสให้กับผู้ประกอบการธุรกิจกลุ่มคนรุ่นใหม่ในพื้นที่ ที่กล้าฝัน กล้าคิดกล้าทำ นำมาสู่การรวมกลุ่มกันทำตลาด และเพจสวัสดิชัยชนะนา โดยคุณนัท เป็นส่วนสำคัญของ ผู้สนับสนุนด้านสถานที่ในการจัดงาน บริเวณตรงข้ามสวนนกชัยชนะนา ด้วยทำเลที่สะดวกผู้คนแวะเยี่ยม เยียน เข้าเที่ยวชมงาน และอำนวยความสะดวกประสานกับเทศบาลในการขอใช้งานรถแวน

ต่อคำถามเรื่องทำไมคุณนัทจึงกลับมาชัยชนะนา คุณนัทสะท้อนในรายละเอียดเบื้องต้นดีกว่าในอดีตผู้คนชัยชนะนาที่ออกไปอยู่ที่อื่นล้วนมีเหตุผล เช่นออกไปเพื่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและในสาขาที่ในจังหวัดยังไม่มี เพื่อหาโอกาสและสังคมที่ในจังหวัดไม่สามารถให้ได้ ส่วนที่ไม่กลับมาชัยชนะนานั้นมักเป็นเพราะโอกาสในการทำงานและเศรษฐกิจในภูมิลำเนาชัยชนะนายังไม่อำนวย เช่นงานราชการ ที่ต้องรอการโยกย้าย หรืองานเอกชนหลายประเภทยังไม่มีความต้องการรองรับเพียงพอในจังหวัด ทำให้ต้องไปเจริญเติบโตในหน้าที่การงานที่อื่น ส่วนกลุ่มที่กลับจากเติบโตใช้ชีวิตทำงานที่อื่นแล้วกลับมาชัยชนะนานั้นมักมีทรัพย์สินหรือความเป็นห่วงที่ต้องกลับไปดูแล เช่นจัดการดูแลทรัพย์สินหรือธุรกิจ หรือกิจการที่มีอยู่ในจังหวัด คู่กับอสังหาริมทรัพย์ เป็นผู้มีฐานะ หากมีแต่อสังหาริมทรัพย์อย่างเดียวแต่ไม่มีธุรกิจ ไม่มีกิจการ มักใช้ตัวแทนดูแลอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่ให้ ในรูปแบบการเช่าที่ดิน โดยสิ่งปลูกสร้างที่เป็นทรัพย์สินติดอยู่ในที่ดินมักขาดการดูแล เนื่องจากไปเติบโตที่อื่นแต่เล็ก เป็นภาระของผู้ดูแลที่รักษาไปตามสภาพ พื้นที่เช่าส่วนใหญ่จึงมักเป็นการเช่าเพื่อทำการเกษตร ราคาเช่าไม่สูง และมักไม่เปลี่ยนมือ ลูกหลานชาวชัยชนะนาส่วนใหญ่ยังคงแวะเวียนกลับมาเยี่ยมญาติ งานสำคัญของครอบครัว และงานสำคัญทางประเพณีตามสะดวก พอหลงรุ่นไปแล้วก็อาจทิ้งช่วง กลายเป็นญาติห่างๆ แต่โดยส่วนตัวเมื่อเรียนจบแล้วกลับมาดูแลญาติผู้ใหญ่และทำงานการเมืองท้องถิ่น

ดังนั้นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่ประสบความสำเร็จจึงต้องสร้างความน่าสนใจในการกลับมาเยือนกิจกรรมซ้ำได้บ่อย โดยสร้างสีสันใหม่ๆให้กับเครือข่ายและกลุ่มมิตรสหาย ให้เกิดความภาคภูมิใจและเกิดการบอกต่อประชาสัมพันธ์ หรือใช้เป็นโอกาสเพื่อนัดหมายมาเพื่อท่องเที่ยวเยี่ยมชมทำความรู้จักธุรกิจหรือเพื่ออุดหนุนธุรกิจของลูกหลานญาติมิตรคนรู้จัก ในลักษณะของการจัดรูปแบบหรือเทศกาลใหม่ๆที่มีจุดขายต่างจากกิจกรรมในช่วงเวลาสำคัญที่จัดอยู่แล้ว

ตารางที่ 29 สรุปแนวคิดที่ได้รับจากผู้มีส่วนได้เสียภายใน (IN5) ตัวแทนผู้สนับสนุนงบประมาณ/พื้นที่/สิ่งอำนวยความสะดวก

จากการประมวลข้อมูลของผู้มีส่วนได้เสียภายในภายใน 3 กลุ่ม และภายนอก 5 กลุ่ม นี้สามารถสรุปได้ว่าสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สนใจแหล่งท่องเที่ยวชนบท รูปแบบของกิจกรรมการนัดหมายมารวมกันในพื้นที่สาธารณะเพื่อสร้างโอกาสได้พบเห็นความชื่นชอบ ความถนัด และความสนใจที่แปลกใหม่ของผู้คนที่หลากหลายแตกต่างกันไป ในสถานที่ที่จัดด้วยรูปแบบบรรยากาศและช่วงเวลาที่เหมาะสม เป็นการให้ความสำคัญกับความต้องการแฝงเร้นของผู้คนและสร้างโอกาสเข้าถึงประสบการณ์ใหม่ๆด้วยกิจกรรมการค้าขายแบบตลาดนัดในสถานที่เก่าแก่มีความหมาย หรือเป็นที่คุ้นเคยของผู้คนในพื้นที่ ด้วยรูปแบบบรรยากาศสถานที่และกิจกรรมเฉพาะจากกลุ่มตัวแทนผู้คนที่หลงใหลชื่นชอบเรื่องนั้นๆ จากทั้งในและนอกพื้นที่ ที่มาออกร้านด้วยกัน เพื่อนำเสนอ แสดงออกแนะนำตนเองให้เกิดการรับรู้ให้เป็นที่รู้จัก โดยอาศัยลูกค้านักท่องเที่ยวกลุ่มเครือข่ายที่พี่น้องที่กลับมาเยือนในช่วงเทศกาลตามวิถีชนบทให้มีพื้นที่แวะเที่ยวเยี่ยมชมในจังหวัดที่ให้ความสำคัญกับประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ต่างจากเดิม ทำให้เกิดปริมาณของจำนวนผู้เข้ามาพื้นที่ (Reach) ให้เกิดโอกาสรับรู้ เรียนรู้ผ่านการเยี่ยมชม พบเห็น พูดคุย สัมผัส เรียนรู้ ประสบการณ์ใหม่ๆด้วยตนเองใน

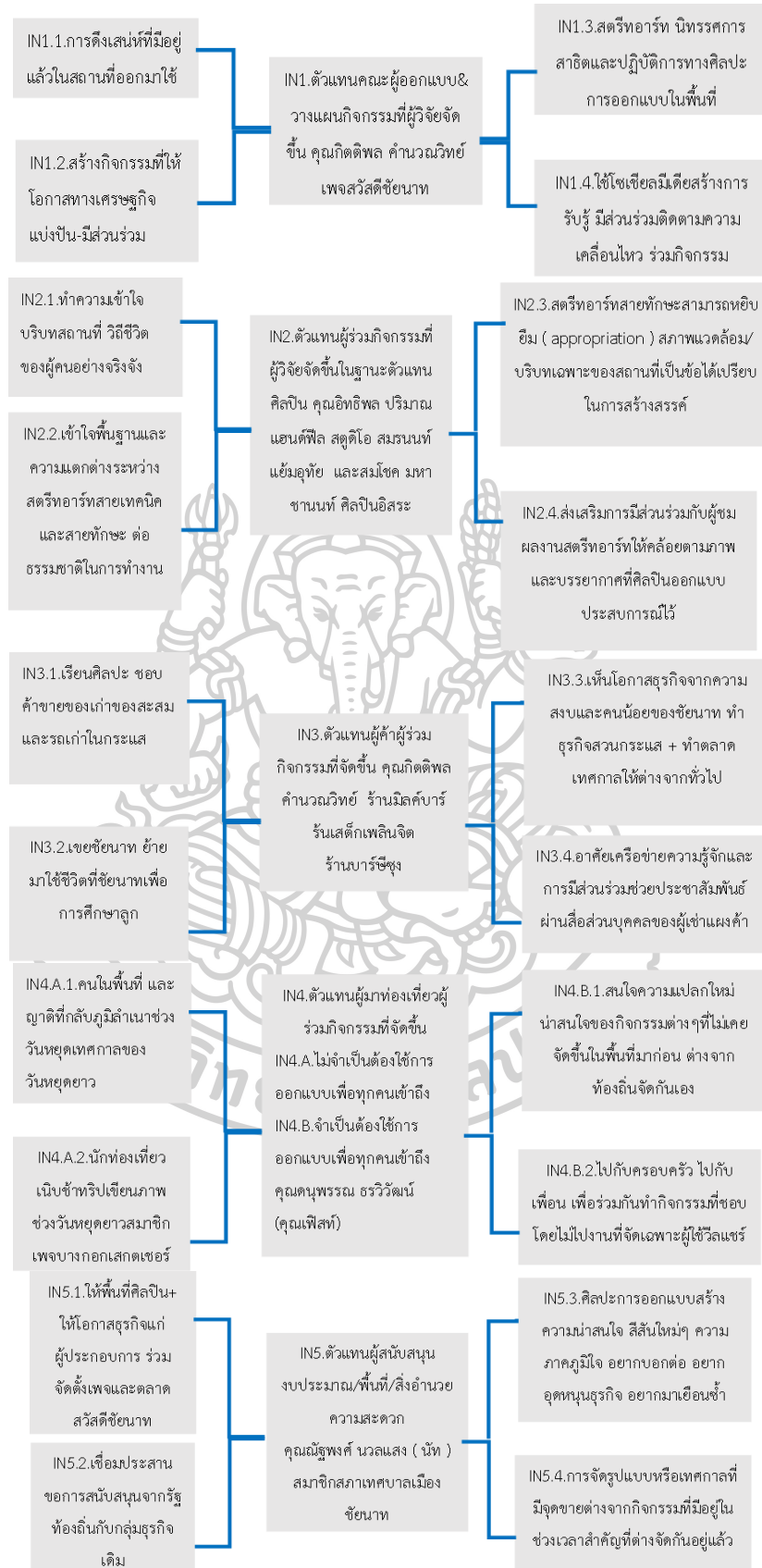
สถานที่ ผ่านการแนะนำสินค้าและบริการต่างๆที่สามารถทดลองด้วยตนเองได้จริงๆ และผู้มาท่องเที่ยวเยี่ยมชมเยื่อนจากที่อื่น ช่วยสร้างโอกาสในการพบเห็นศักยภาพด้านต่างๆของกันและกัน จาก การติดต่อ เยี่ยมชม พบปะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในกิจกรรมที่จัดขึ้น ทักษะและประสบการณ์ต่างๆทาง สังคมที่มาจากความสนใจแตกต่างหลากหลายเหล่านี้ เช่นทักษะการสื่อสารในการเข้าสังคม ทักษะ การเจรจาต่อรอง แลกเปลี่ยน ซื่อซาย ทักษะที่ชื่นชอบ แม้แต่ทักษะแปลกๆที่ปัจจุบันยังไม่รู้ว่าจะ นำไปใช้ประโยชน์ทำอะไรเมื่อไหร่ในอนาคต แต่มีความสดใหม่ดูแล้วน่าสนใจ หรือกำลังเป็นที่ชื่นชอบ และติดตามของกลุ่มคนที่มีอยู่จริงในสังคม เป็นที่นิยมอยู่ในกระแส อาทิเช่นแฟชั่นคอสเพลย์แฟนซี หรือสไตลล์ย้อนยุค ตามแต่ความชื่นชอบของแต่ละผู้คน เพื่อให้เกิดโอกาสทางเศรษฐกิจจากการเป็นอีก หนึ่งพื้นที่ท่องเที่ยวชนบทที่คำนึงถึงวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมชนบทสมัยใหม่ โดยอาศัยศิลปะและการ ออกแบบจากกลุ่มเขยชัยนาท ศิลปินและจิตอาสาทุกท่าน เข้ามาช่วยประสานกลมกลืนร้อยเรียงให้ น่าสนใจ เป็นเรื่องราวและทิศทางเดียวกันได้อย่างลงตัว

โดยสรุปการจัดทำแหล่งท่องเที่ยวชนบทให้ประสบความสำเร็จต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะ ได้รับของทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วม โดยสามารถริเริ่มโดยการมองผ่านข้อจำกัดด้านความพร้อมของ สถานที่ เพื่อสร้างความน่าสนใจแปลกใหม่ให้กับผู้คนที่มาท่องเที่ยวได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความแปลกใหม่ น่าสนใจให้กับผู้คนในพื้นที่ ให้มากเพียงพอที่จะนำไปสู่ความภาคภูมิใจและความปรารถนาที่จะ เผยแพร่สาธารณะออกไปสู่ผู้อื่นในระบบสื่อสังคมออนไลน์ที่แต่ละคนมีของตัวเอง โดยการคาดการณ์ถึง ความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียภายในได้แก่ แปรณด์สินค้าบริการและเครือข่ายที่ เกี่ยวข้องเป็นที่รู้จักมากขึ้น การสร้างฐานลูกค้าใหม่ การได้ยอดขายมากขึ้น การสร้างชุมชนกลุ่ม เครือข่ายธุรกิจเดียวกัน เพิ่มทางเลือกในการท่องเที่ยวและขยายโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับสถานที่ และเพิ่มกิจกรรมและเวลาจับจ่ายซื้อหาให้เป็นทางเลือกท่องเที่ยวได้มากขึ้นในช่วงเทศกาลสำคัญ สำหรับผู้กลับมาเยี่ยมภูมิลำเนาให้มีสีสันมากยิ่งขึ้น นำมาสู่โจทย์งานออกแบบ THEME ตลาดนัดและ การออกแบบจุดเช็คอิน และซุ้มซายของที่ระลึกประจำเทศกาลของการติดตามผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ในหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปมหาบัณฑิต ศิลปดุขภูษบัณฑิต สาขาการออกแบบในหลายกรณีศึกษา (CODA,2021.) ที่ทำพื้นที่ในหลายจังหวัด ในจังหวัดชัยนาทมีการออกแบบกิจกรรมตลาดนัด สวีตตี ชัยนาท การสร้างจุดเช็คอินสตรีตอาร์ตและตลาดโบราณร้อยปีคุ้มสำเภาในชุมชนคุ้มสำเภา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท โดยเสนอจัดทำโครงการ : จุดเช็คอินสตรีตอาร์ตสะพานมโนรมย์-ท่าซุง จังหวัดชัยนาท-อุทัยธานี กิจกรรมฟู้ดทรัคและตลาดนัดของฝาก ของที่ระลึกบนสะพาน และกิจกรรม ดนตรีสองฝั่งแม่น้ำ ตลอดจนการคืนชีวิตท่าเรือข้ามฟากที่ตรอกโรงยา คืนชีวิตให้ท่าเรือข้ามฟากได้ สะพาน และท่าเรือตรงเกาะเทโพ เชื่อมด้วยกิจกรรมออกร้านรับเชิญจากทุกภาคส่วนที่มีจิตอาสา ยากมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง โดยเชื่อมโยงกับกิจกรรมตลาดนัดวันแก่นเหล็กทุกเช้ามีดีที่มีอยู่เดิม-กับตลาดนัด เศรษฐกิจสร้างสรรค์ใหม่รองรับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวบริเวณริมสะพานฝั่งแม่น้ำสะแกกรัง และ

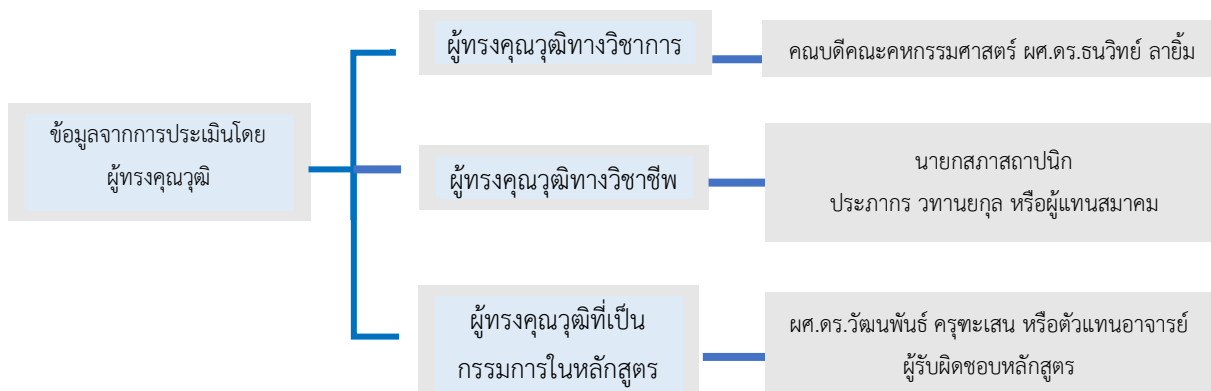
ท่าเรือบนเกาะเทโพ โดยมีรายละเอียดของกิจกรรมที่ขยายตัวออกไปสู่พื้นที่ที่จัดการโดยเทศบาล
ท้องถิ่นและหน่วยงานรัฐ (เทศบาล ทางหลวงชนบท กรมเจ้าท่า และผู้จัดงานภาคประชาสังคม) จาก
พื้นที่สตรีตอาร์ตคั้งสำเภาดิมที่ทำเอาไว้เมื่อต้นปี 2563

ตารางที่ 30 สรุปผังแนวคิดความสำเร็จของกิจกรรมจากผู้มีส่วนได้เสียภายนอก(EX1-EX3)

ตารางที่ 31 สรุปผังแนวคิดความสำเร็จของกิจกรรมจากผู้มีส่วนได้เสียภายใน(IN1-IN5)

ตารางที่ 32 ผังจำแนกประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ แสดงนามตัวแทนผู้ให้ข้อมูลเพื่อการประเมิน

5.2 การรับข้อคิดเห็นเสนอแนะโดยผู้ทรงคุณวุฒิ : ผู้ประเมิน

ในช่วงก่อนปิดประเทศจากภาวะระบาดของโควิด19 หลักสูตรได้กำหนดให้ดำเนินการจัดนิทรรศการนำเสนอความก้าวหน้าดัชนีพันธันด้านอาหารในพื้นที่ ที่จัดขึ้นช่วงปลายเดือนมีนาคม 2563 เพื่อนำเสนอต่อสาธารณชนและจากผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้าน ได้แก่ด้านการท่องเที่ยว ชุมชน ด้านการวิจัยตลาดเพื่อการท่องเที่ยว โดยในด้านอาหารนั้นได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์ธนวิทย์ ลายิ้ม รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ (ตำแหน่งในขณะนั้น) ผู้เชี่ยวชาญด้านอาหารและขนม ที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ ปัจจัยสำคัญคือท่านมีภูมิลำเนา เป็นคนที่เกิดและใช้ชีวิตวัยเด็กในพื้นที่อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ที่สามารถให้รายละเอียดและแง่มุมทางสุนทรียะแก่ผู้วิจัยเพื่อสะท้อนการถอดบทเรียนจากอาหารให้นำไปใช้ประโยชน์กับพื้นที่ต่อไป โดยระหว่างการศึกษาดัชนีพันธันนี้ท่านอาจารย์ทีมและคณะศึกษาศาสตร์ ได้ทำโครงการสำหรับชัยนาทกับการท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท โดยจัดอบรมสาธิตและปฏิบัติการทำอาหารสำหรับชัยนาทให้กับกลุ่มผู้เข้าอบรมผู้ประกอบการอาหารในจังหวัดชัยนาทและผู้สนใจสำหรับอาหารและขนม ชัยนาท เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว เมื่อท่านได้รับทราบกิจกรรมเทศกาลสวัสดิ์ชัยนาท และชัยนาท ตลาดกาแฟและคราฟท์ ที่ดำเนินการต่อในพื้นที่โดยพัฒนาจากกิจกรรมสร้างสรรค์เมนูอาหารชัยนาท ที่นำเสนอผ่านมา

เมื่อเทียบกับการลงพื้นที่สำรวจเพื่อนำข้อมูลมาเทียบเคียงกับการศึกษาในดัชนีพันธันการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบทในเทศกาลออกแบบกรุงเทพฯ Bangkok Design Week ปีล่าสุดระหว่าง 4-12 กุมภาพันธ์ 2566 ซึ่งเป็นการใช้โอกาสของผู้คนพื้นที่และเวลาของกรุงเทพฯ ยานต่างๆ

ที่มีความเก่าแก่ หลากหลายและกว้างใหญ่ให้เกิดประโยชน์ต่อการเดินทางท่องเที่ยวเข้าชมในย่านต่างๆโดยอาศัยศิลปะการออกแบบของสหสาขาวิชาต่างๆโดยได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณดำเนินการจากหน่วยงานรัฐ และได้รับความอนุเคราะห์สถานที่จากหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร และที่เกี่ยวข้อง กรณีของการจัดกิจกรรมในเทศกาลออกแบบกรุงเทพฯในย่านเมืองเก่าหลายปีที่ผ่านมา หมุนเวียนเปลี่ยนไปในแต่ละพื้นที่แตกต่างกันไปตามกระแสและความสนใจของผู้เกี่ยวข้อง อันเนื่องด้วยอาคารในย่านเมืองเก่ามีหลายประเภททำหน้าที่แตกต่างกันไปตามบริบทของสังคมที่พัฒนาไปในแต่ละช่วงของความเจริญรุ่งเรืองและร่วงโรยไปตามกาลเวลา และมีคุณค่า ความทรงจำและความสำคัญต่อผู้คนต่างกัน มีทั้งที่ได้รับการยอมรับว่าเก่าแก่ สวยงาม แต่ไม่เข้าเกณฑ์ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน และมีทั้งที่เข้าเกณฑ์ขึ้นทะเบียนโบราณสถานคุ้มครองเพื่อบูรณะ มีทั้งอยู่ในและนอกพื้นที่หน่วยราชการ บางแห่งอยู่ท่ามกลางชุมชนเก่าแก่ที่รักและหวงแหนประเพณีและวัฒนธรรมที่ยังสืบทอดวิถีจนถึงลูกหลานสู่รุ่นปัจจุบัน บางแห่งเกิดการเปลี่ยนแปลงมีการเคลื่อนย้ายของครอบครัวที่ขยาย หรือเคลื่อนย้ายไปหาโอกาสเติบโตทางการศึกษาและการทำงานที่ให้โอกาสต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ค่านิยมหรือค่าครองชีพหรือความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้วิถีชีวิตและผู้คนในสังคมที่เคยมีอยู่เปลี่ยนไป ทำให้อาคารกลายเป็นพื้นที่ให้เข้ากับแรงงานรับจ้างภาคบริการจากที่อื่นหรือเป็นที่พำนักของผู้สูงวัยในพื้นที่เดิม ซึ่งมักชำระชุดชุดโทรมและถูกปล่อยให้รกร้างไม่ปลอดภัยขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้เช่าที่ไม่ใช่เจ้าของ

จากความสัมพันธ์ของวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อในการศึกษาการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท ได้แก่ การศึกษาโดยสำรวจและทดลองสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทด้วยศิลปะและการออกแบบที่เกี่ยวข้อง ติดตามผลจากแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่สร้างขึ้นจากผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกเพื่อสรุปและนำเสนอแนวทางของศิลปะและการออกแบบเพื่อส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวชนบท ทำให้ผู้วิจัยวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงแนวคิดและสังเคราะห์ออกมาเป็นปฏิบัติการเพื่อให้ดำเนินการได้ตามเป้าหมายของวัตถุประสงค์ โดยเสนอแนวทางสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวชนบทที่ยกระดับหรือแก้ปัญหาเชิงกระบวนการสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทให้ได้ผลดีขึ้นกว่าการทดลองเดิม

5.3 สรุปและนำเสนอแนวทางของศิลปะและการออกแบบเพื่อส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวชนบท

และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จากปัญหาวิจัยการออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท ทำให้ผู้วิจัยค้นพบว่านักท่องเที่ยวที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของผู้มีส่วนได้เสียในการท่องเที่ยวชนบทอย่างยั่งยืนคือกลุ่มเครือข่ายดีพื้นที่ชนบทที่กลับภูมิลำเนาในช่วงเวลาต่าง ๆ นั้นเอง โดยสังเกตและวัดผลจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่ส่งเสริมให้เกิดการหมุนเวียนของเศรษฐกิจในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง

โดยรอบที่ได้รับประโยชน์จากการเดินทางเข้าร่วม โดยจะทำหน้าที่เป็นทั้งผู้มาเยือน ผู้กลับภูมิลำเนา ทั้งในฐานะญาติกลับบ้าน บทบาทของนักท่องเที่ยวผู้เข้าเยี่ยมชมซื้อหาสินค้าและบริการใหม่ๆ จาก เครื่องญาติ-ลูกหลานเพื่ออุดหนุนให้กำลังใจ ตลอดจนเที่ยวหาทำความรู้จักกับธุรกิจละสินค้าและบริการใหม่ในพื้นที่ ผู้หาซื้อของฝากขากลับ ตลอดจนอาจทำหน้าที่เป็นจิตอาสาใช้ทักษะที่ถนัดมาร่วม จัดกิจกรรมกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ซึ่งต่างกับกลุ่มนักท่องเที่ยวอื่นทั่วไปที่นิยมการท่องเที่ยว ชุมชน ให้ความหวังต่อโซ่อุปทานทั้งระบบในพื้นที่ชนบทนั้น ทั้งรัฐ ท้องถิ่น หรือเอกชนผู้เป็นเจ้าของ พื้นที่และประชาชนที่ใช้ชีวิตในพื้นที่ นำสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติในการใช้งานพื้นที่ เพื่อบูรณะฟื้นฟู ชนบท ให้มีโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น จากการจัดกิจกรรมรองรับความคาดหวังของบรรยากาศ ประสบการณ์ที่แฝงเร้นของกลุ่มเครื่องญาติพี่น้องในชนบทที่กลับภูมิลำเนาช่วงเวลาต่างๆ ให้เป็นที่ท่องเที่ยวและจับจ่ายสินค้าและบริการช่วงเทศกาลที่ตอบโจทย์การท่องเที่ยวชนบทของภูมิลำเนาที่ผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอก

5.3.1 บทบาทของวิชาชีพสถาปนิก สำหรับการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบท

ยังไม่มีกฎระเบียบใดควบคุมดูแลเป็นการเฉพาะ ปัจจุบันยังคงเกี่ยวข้องกับกฎหมายกำหนดเดิมเป็นสำคัญ จากการประมวลกฎหมายที่เกี่ยวข้องจากกรมโยธาธิการและผังเมือง ในปัจจุบันสามารถสรุปเบื้องต้นว่า กฎหมายควบคุมอาคารเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับท้องถิ่นที่มีความเจริญ มีการก่อสร้างอาคารค่อนข้างหนาแน่น หรือหากท้องถิ่นที่ต้องการควบคุมการก่อสร้างอาคารให้มีความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย จะต้องประกาศพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ในท้องถิ่นนั้น หรือประกาศเป็นเขตผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยผังเมืองก่อน กฎหมายอาคารจึงจะมีผลบังคับใช้

5.3.2 ข้อสังเกตจากกฎหมายที่พบ

จากช่องว่างของกฎกระทรวงฉบับที่ 9 (พ.ศ.2542) ที่ดูเหมือนเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปสามารถเปลี่ยนแปลงการใช้งานภายในอาคารได้ด้วยตนเอง หากเป็นการเปลี่ยนแปลงการใช้สอยภายในอาคารอยู่อาศัยเดิมที่มีขนาดไม่เกิน 150 ตารางเมตร หรือการเปลี่ยนแปลงการใช้สอยพื้นที่ภายในอาคารเพื่อการเกษตรเดิมเช่น โรงนา อาคารเก็บวัสดุทางการเกษตร หรือยุ้งฉาง ที่มีขนาดไม่เกิน 300 ตารางเมตร โดยสงวนสิทธิ์ต้องไม่เปลี่ยนแปลงเป็นอาคารควบคุมการใช้ประเภทกำหนดพื้นที่ซึ่งได้แก่

- 1) อาคารที่ใช้สำหรับค้าขายหรือประกอบธุรกิจมีพื้นที่ตั้งแต่ 80 ตารางเมตรขึ้นไป
- 2) โรงงานที่ใช้เครื่องจักรตั้งแต่ 5 แรงม้าขึ้นไป
- 3) สถานศึกษามีพื้นที่ตั้งแต่ 80 ตารางเมตรขึ้นไป
- 4) อาคารที่ใช้ชุมนุมหรือประชุมมีพื้นที่ตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป
- 5) สำนักงานมีพื้นที่ตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป

หากเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของอาคารโดยใช้วัสดุที่มีขนาด จำนวน และชนิดวัสดุต่างไปจากวัสดุเดิม หรือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างโดยใช้คอนกรีตเสริมเหล็ก คอนกรีตอัดแรง หรือโครงสร้างเหล็กรูปพรรณ หรือใช้วัสดุต่างไปจากเดิมมาเปลี่ยนส่วนต่างๆที่ไม่เป็นโครงสร้างอาคารแล้วทำให้เกิดน้ำหนักเพิ่มขึ้นเกิน 10% หรือการเปลี่ยนแปลง ต่อเติม เพิ่ม ลดหรือขยายลักษณะขอบเขตแบบ รูปทรง สัดส่วน น้ำหนัก เนื้อที่ส่วนต่างๆที่ไม่เป็นโครงสร้างอาคารที่ทำให้เกิดน้ำหนักเพิ่มขึ้นเกิน 10% ตลอดจนการลดหรือเพิ่มพื้นที่หลังคาหรือพื้นที่ชั้นหนึ่งชั้นใดเกิน 5 ตารางเมตรโดยมีการเพิ่มหรือลดคาน การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะต้องขออนุญาตตัดแปลงอาคารกับเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมาย โดยทำหนังสือและชำระค่าธรรมเนียมเพื่อการพิจารณาอนุมัติต่อไป

จะเห็นได้ว่าแม้จะเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปสามารถออกแบบได้ในพื้นที่ ตามเงื่อนไขของประเภทอาคารและขนาดพื้นที่ที่กำหนด แต่ก็มียละเอียดทางเทคนิคจำนวนมากที่กำหนด นอกเหนือไปจากประเภทอาคารและขนาดของพื้นที่เพื่อมุ่งให้เกิดการใช้วิชาชีพสถาปนิกเข้าไปร่วมรับผิดชอบด้วยอย่างเป็นระบบ เมื่อพิจารณาลงไปในรายละเอียดจะพบว่าวิชาชีพสถาปนิกมัณฑนากร ผู้ถือใบประกอบวิชาชีพในประเทศไทยระดับต่างๆ ต่อไปจะมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเปลี่ยนแปลงการใช้งานอาคารทุกประเภทให้ตอบโจทย์การใช้งานอื่นใดที่ต่างไปจากเดิมทั้งสิ้น ในกรณีของการเปลี่ยนแปลงอาคารเพื่อการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบทให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายควบคุมอาคาร แต่ขณะเดียวกันอุปสรรคสำคัญเรื่องการขออนุญาตก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือการเปลี่ยนแปลงการใช้งานอาคาร นอกจากต้องใช้วิชาชีพที่มีใบอนุญาตตามข้อกำหนดแล้ว ประเด็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจพิจารณาอนุมัติเพื่อออกใบอนุญาตก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือการเปลี่ยนแปลงการใช้งานอาคาร แล้วเกิดการร้องเรียนโดยผู้มีส่วนได้เสียจากการอนุมัติที่ผิดพลาด ในหลายกรณีนำมาสู่การทำหนังสือข้อหาหรือจากท้องถิ่นกับกรมโยธาธิการและผังเมือง เพื่อรอนหนังสือตอบ ทำให้โครงการเกิดความเสียหายต่อผู้มีส่วนได้เสียจำนวนมากที่เกี่ยวข้อง สะท้อนถึงการขาดความเชี่ยวชาญและการทำความเข้าใจข้อกำหนดที่เป็นปัจจุบันที่ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพสถาปนิกนักร้องแบบ และเจ้าพนักงานของรัฐที่ปฏิบัติงานในท้องถิ่นตามไม่ทัน ซึ่งปัญหานี้เข้าใจได้เนื่องจากเป็นจังหวัดเก่าแก่ มีอาคารจำนวนมากที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการตั้งแต่ก่อนกฎหมายควบคุม และยังใช้งานจนถึงปัจจุบัน ประกอบกับการมีประชากรน้อย ความบ่อยและหลากหลายในการขออนุมัติดำเนินการเกี่ยวกับอาคาร รวมถึงกิจกรรมที่สร้างสีสันความแตกต่างให้

จังหวัดก็มีจำนวนน้อยตามไปด้วย ในกรณีนี้ถือเป็นโอกาสของจังหวัดหากคิดสวนทางและเร่งดำเนินการเพื่อใช้เป็นโอกาสพัฒนาผังเมืองเฉพาะและผังเมืองรวมให้เป็นที่ดึงดูดพัฒนาสู่การท่องเที่ยว เมืองชนบทสมัยใหม่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะที่น่าสนใจและแตกต่างจากเมืองอื่นๆได้ต่อไป

แหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เพื่อพัฒนาเพื่อตอบโจทย์ด้านต่างๆ

ตัวอย่างเช่นออกแบบปรับปรุงพื้นที่อาคารภายในเมืองให้ตอบโจทย์ด้านต่างๆ เช่นการเปลี่ยนอาคารประเภทโรงแรมที่ดำเนินการมานานตั้งแต่ก่อนออกกฎหมายควบคุมอาคาร นำห้องบางส่วนมาจดทะเบียนเปลี่ยนเป็นอาคารชุดพักอาศัยรวม แล้วจึงนำมาปรับเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่พักอาศัยเพื่อช่วยปลดล็อกข้อจำกัดเรื่องระยะ ขนาด ของทางเดินและรูปแบบทางหนีไฟในโรงแรมเดิมซึ่งถือเป็นอาคารควบคุมในปัจจุบัน การปรับบ้านขนาดเล็กเป็นร้านอาหาร หรือร้านค้าปลีก ร้านกาแฟ หรือที่พักขนาดไม่เกิน 4 ห้อง สำหรับในพื้นที่นอกเขตเทศบาลก็มีประเด็นข้อกำหนดทางวิชาชีพจากเทศบัญญัติ กฎกระทรวง ในการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์พื้นที่จากอาคารทางการเกษตรเดิม มาเป็นอาคารควบคุมการใช้ที่ไม่กำหนดขนาดพื้นที่ โดยสามารถปลดล็อกข้อกำหนดต่างๆด้านความปลอดภัย และสุขอนามัยของผู้ใช้งานสาธารณะสำหรับทุกคนตามกฎหมายอาคารที่ยืดหยุ่นมากขึ้น

ขณะเดียวกันดังนั้นการรักษาพื้นที่เก่าแก่ให้กลายเป็นพื้นที่สาธารณะหรือเป็นอาคารสาธารณะสำหรับการเข้าถึงและร่วมกิจกรรมสำหรับทุกคน ให้ได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ชุมชนที่รักษาคุณค่า ตลอดจนมีสิ่งอำนวยความสะดวกทันสมัยรองรับและตอบโจทย์สำหรับท่องเที่ยว ไม่ควรดำเนินการแต่เฉพาะกับอาคารเก่าแก่ที่ได้ขึ้นทะเบียน หากแต่ในชุมชนมีอาคารบ้านเรือนที่พักอาศัย และอาคารร้านค้าตลาดของชุมชนทุกหลังควรได้รับการทำบำรุงดูแลเอาใจใส่ ไม่ให้ชำรุดทรุดโทรม เพียงเพราะไม่มีผู้เช่าหรือไม่มีลูกหลานอยู่อาศัยเท่านั้น หากแต่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่เทศบาลส่วนท้องถิ่นควรพิจารณาการดูแลโดยกำหนดรูปแบบ หรือหาวิธีการสร้างสรรค์ธุรกิจเชิงคุณค่าร่วมแบ่งปันกัน ในลักษณะ CSV Creating Shared Value เพื่อมุ่งเป้าหมายพัฒนาพื้นที่และโอกาสทางธุรกิจการเช่าให้เจ้าของพื้นที่ชุมชนและกลุ่มธุรกิจสามารถดำรงคุณค่าและร่วมแบ่งปันผลประโยชน์ได้ร่วมกัน เช่นในลักษณะการนำร่องสร้างโมเดลธุรกิจจากพื้นที่อาคารที่เช่าเอกชนเองโดยเทศบาล เพื่อนำมาทำธุรกิจให้ชุมชนได้เห็นเป็นต้นแบบนำร่อง เพื่อการทำตามอย่าง เช่นการปรับเปลี่ยนอาคาร ปรับเปลี่ยนธุรกิจจากวิถีการอยู่อาศัยแบบเดิม โดยเปลี่ยนเป็นทำบ้านพัก ข้อตกลงร่วมกับทีมงานจากภายนอกหรือมีทีมที่ปรึกษาจากภายนอกเพื่อร่วมแบ่งปันประสบการณ์ ช่วยพัฒนารูปแบบผลผลิตและบริการที่ตอบโจทย์การท่องเที่ยวเนิบ้านที่สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของแต่ละชุมชน เพื่อสร้างรายได้จากผู้มาแวะเวียนท่องเที่ยวเยี่ยมชมเยี่ยมญาติมาแล้วแบ่งปันประโยชน์ทางธุรกิจที่ได้รับด้วยกัน หรือการอนุญาตเปิดให้ใช้พื้นที่อาคาร พื้นที่เอกชนโดยเสรี ไม่มีค่าเช่า เพื่อนำมาใช้จัดกิจกรรมสร้างสีสันให้กับย่านและชุมชนเช่นสตรีตอาร์ต ร่วมกับศิลปินที่ได้รับการรับรอง

จากทีมงาน เพื่อการสร้างสรรค์จุดเช็คอินสถานที่และบอกต่อ หรือเพื่อการจัดกิจกรรมตลาดนัด และ ถนนคนเดิน หรือสถาปนิกนักออกแบบอาชีพร่วมหุ้นกับเจ้าของสถานที่และนักลงทุน ร่วมกันสร้างสรรค์เป็นธุรกิจร้านอาหาร เป็นร้านขายของที่ระลึก ร้านกาแฟ ร้านของสะสม ร้านสะดวกซื้อ หรือที่พักเล็กๆโดยเปิดโอกาสเป็นหุ้นส่วนกันทางธุรกิจกับเจ้าของพื้นที่ เพื่อร่วมกันสร้างสรรค์งาน ออกแบบคุณภาพสูงที่มุ่งเป้าหมายรองรับพื้นที่จากความเข้าใจ โดยยึดโยงคุณค่าเรื่องราวและความผูกพันของชุมชนในอดีตที่เคยมีเอาไว้ไม่ให้สูญหายไป แทนที่ระบบกลไกธุรกิจการเช่ารูปแบบเดิมที่เป็นอยู่

จากการค้นพบในการวิจัยการจัดกิจกรรมกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการจัดตลาดซื้อขายเพื่อการมีส่วนร่วมของทุกคนพบว่าในจังหวัดที่มีประชากรน้อยอย่างชัยนาท นอกจากปัญหาของผู้มาเที่ยวหรือผู้ซื้อแล้ว ยังมีประเด็นปัญหาด้านการเปิดแผงของผู้ขายและการขาดแรงงานรับจ้างที่มีจำนวนไม่เพียงพอต่อกิจกรรมและตลาดนัดจำนวนมากในแต่ละวัน แต่ละสัปดาห์ แต่ละแห่ง ตลอดจนช่วงเทศกาลที่จะมีตลาดแต่ละแห่งสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อรองรับการท่องเที่ยวและจับจ่ายใช้สอยของผู้มาเยือน แม้ว่าเราอาจเปลี่ยนแปลงภาวะชุมชนที่หดตัวไม่ได้ด้วยการสร้างแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมในพื้นที่ชนบท แต่การสร้างจุดสนใจที่สามารถนำไปประชาสัมพันธ์กิจกรรมเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่ตอบโจทย์สำหรับทุกคน เช่นในด้านทางเศรษฐกิจ ด้านภาพลักษณ์ จำเป็นต้องสะท้อนประโยชน์หรือคุณค่าด้านต่างๆร่วมกันเช่นการค้าขายแลกเปลี่ยนเพื่อส่งเสริมการแวะเวียนเยี่ยมเยือนภูมิลำเนาในลักษณะของเทศกาล และกิจกรรมที่ทุกคนเกี่ยวข้องและสนใจอยากออกมาใช้พื้นที่สาธารณะด้วยกัน สร้างการท่องเที่ยวเนิบช้าในชนบทให้ประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจหมุนเวียนและโอกาสใหม่ๆทางเศรษฐกิจที่มากขึ้น โชว์อุปทานจากการกระจายรายได้ในระบบนิเวศเศรษฐกิจรูปแบบใหม่และการสร้างแนวคิดและโอกาสทางเศรษฐกิจใหม่ๆร่วมกันจากการท่องเที่ยวเนิบช้าในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวชนบท เป็นการมอบโอกาสในการสร้างสรรค์ศิลปะและการออกแบบชนบทใหม่รองรับความต้องการเบื้องต้นของนักท่องเที่ยวกลุ่มเฉพาะที่ชื่นชอบกิจกรรมและประสบการณ์ศิลปะที่ใช้เวลากับสถานที่และผู้คนในพื้นที่โดยไม่เร่งรีบ นำไปสู่มุมมองและโอกาสส่งเสริมกิจกรรมเพื่อพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในแหล่งท่องเที่ยวชนบทให้ยั่งยืนต่อไป

5.4 ข้อเสนอต่อผู้มีส่วนได้เสียในแหล่งท่องเที่ยวชนบท

ขณะที่ผู้คนในชนบทปัจจุบันที่เทคโนโลยีการสื่อสารที่พัฒนาขึ้นมาก ผู้คนได้รับข้อมูลข่าวสารจำนวนมากจากช่องทางสาธารณะที่หลากหลายจากออนไลน์และสื่อสาธารณะ ยังคงให้ความสำคัญกับกลุ่มเครือญาติของตนในปัจจุบัน เกิดจากแทบไม่มีโอกาสมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมภายนอก หรือผู้คนนอกชุมชนเลยเนื่องด้วยภาวะของการขาดการออกแบบเทศกาลใหม่ๆที่แตกต่างไป

จากเดิม ที่น่าดึงดูดใจในพื้นที่สาธารณะ และขาดการออกแบบกิจกรรมสร้างสรรค์ที่น่าดึงดูดใจเพื่อมาตอบโจทย์สำหรับกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ ซึ่งจากผลของการจัดเทศกาลและกิจกรรมในการวิจัยพบว่าสามารถทำหน้าที่ส่งเสริมช่วยเร่งให้เกิดการรู้จักและสร้างโอกาสเหล่านี้ได้มากขึ้น

เมื่อศิลปินและนักออกแบบได้รับโอกาสสร้างสรรค์จุดเช็คอินและสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจหมุนเวียนที่สร้างบรรยากาศในพื้นที่ให้ตอบสนองความต้องการเบื้องต้นของผู้คนที่อาศัยในเมืองชนบทที่มีภาวะหดตัว ด้วยความคาดหวังว่าแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้นจะช่วยดึงดูดผู้คนที่สนใจแวะเวียนเข้ามาเยี่ยมชมและร่วมกิจกรรมเพื่อช่วยเศรษฐกิจในชุมชนแบบชั่วคราว ผู้วิจัยสังเกตเห็นได้ชัดเจนคือกลุ่มคนที่มาเที่ยวงานจะเป็นกลุ่มวัยทำงาน คนรุ่นใหม่ เป็นกลุ่มหลักของทุกกิจกรรมที่จัด ที่ออกมาเปิดประสบการณ์ใหม่ๆในพื้นที่สาธารณะด้วยกันเสมอ เช่นเดียวกันกับผู้ค้าหรือแผงค้าสำหรับผู้มาเช่าในงาน ก็จะเป็นกลุ่มผู้ค้ากลุ่มที่มีความภักดีต่อตราสินค้า Brand loyalty และผู้นำที่ตลาดเฉพาะกลุ่มของผู้วิจัยเสมอ ซึ่งข้อดีคือความคุ้นเคยกัน ถ้อยทีถ้อยอาศัย และความไว้วางใจทำให้เห็นโอกาสของการนำเสนอรูปแบบของกิจกรรมใหม่ๆที่มาเป็นส่วนประกอบเพิ่มเติมที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ใหม่ๆเพื่อสร้างความตระหนักใหม่ๆ หรือร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และเกิดการเรียนรู้แนวคิดใหม่ๆของผู้คนในพื้นที่ชนบทสมัยใหม่ระหว่างกันก็จะเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้คน (Life Long Learning) เช่นแนวคิดการพัฒนา ยกระดับทักษะทางดิจิทัลรองรับอนาคต (Digital Reskill- Upskill) สังคมสูงวัย (Aging Society) แนวคิดพลเมืองโลก (Global citizen) ที่ใส่ใจอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานสะอาด จึงมีข้อเสนอเพื่อธำรงและพัฒนาวิถีชีวิตของผู้คนชนบทสมัยใหม่ให้มีคุณภาพ ที่ใส่ใจต่อคุณภาพของสภาพแวดล้อมและความยั่งยืนในชนบท ด้วยกิจกรรมที่สามารถสอดแทรกทัศนคติเชิงคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานสะอาด ด้วยข้อได้เปรียบที่มีประชากรน้อย เป็นโอกาสที่สามารถทำให้เกิดบูรณาการเพื่อการทำให้เกิดเมืองอัจฉริยะ โดยสามารถได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องให้สำเร็จง่ายกว่าเมืองขนาดใหญ่ที่มีประชากรอยู่จำนวนมาก ดังนั้นการทำให้เมืองก้าวข้ามสู่ระบบดิจิทัล เพื่อรองรับกระจายอำนาจ และการจัดเก็บรายได้มาพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบตลอดจนเพื่อการประยุกต์ใช้ข้อมูล สถิติ ของการเข้า-ออก ตลอดจนการใช้จ่ายผู้คนที่เดินทางผ่านไปมาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาต่อไป

5.5 ข้อห่วงใยของผู้วิจัยต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวชนบท

เมื่อแหล่งท่องเที่ยวเมืองรอง และกิจกรรมสนับสนุนเศรษฐกิจเกิดขึ้นรองรับและประสบความสำเร็จ จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งในและภายนอก ย่อมต้องการให้ผู้คนในท้องถิ่นเปิดใจรับแนวคิดพลเมืองโลก เพื่อเรียนรู้ให้เห็นช่องว่างและโอกาสใหม่ๆจากการเคลื่อนย้ายของผู้คนที่ย้ายถิ่นชั่วคราวทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อเป้าหมายการมีบทบาทสำคัญต่อโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวชนบทมูลค่าสูงในอนาคต จากการศึกษาพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังเปิดประเทศจากภาวะโควิด-19 ที่เข้ามาเดินทางท่องเที่ยวในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผ่านเส้นทางถนน และรถไฟความเร็วสูงจีน-สปป.ลาว-ไทย ช่วงมกราคม-กุมภาพันธ์ 2566

พบว่าชาวจีนใช้รถไฟความเร็วสูงสำหรับผ่านประเทศในการขนส่งสินค้าจากจีนผ่านสปป.ลาวมายังประเทศไทยจำนวนมากเพื่อทำธุรกิจค้าขายนำเข้า-ส่งออก ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้ออีกส่วนหนึ่งเปลี่ยนพฤติกรรมการเดินทางโดยเลือกการใช้รถบ้าน เดินทางด้วยตนเองเป็นครอบครัวผ่านด่านตรวจเข้ามาในสปป.ลาว ด้วยเหตุโครงสร้างพื้นฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการท่องเที่ยวของสปป.ลาวยังไม่มีการจัดการให้ได้มาตรฐานสากล ที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ในพื้นที่ท่องเที่ยวชนบทแต่ละแห่งยังไม่เพียงพอและไม่รองรับความต้องการของผู้มาท่องเที่ยว สินค้าของที่ระลึก อาหารและเครื่องดื่มทั่วไปในพื้นที่สาธารณะคล้ายคลึงกัน ยังไม่มีความน่าสนใจดึงดูดใจเพียงพอ ขณะเดียวกันมีผู้รายงานว่าผู้เดินทางโดยรถบ้านสร้างปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยให้กับแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติอีกด้วย สิ่งเหล่านี้สะท้อนถึงความสามารถในการปรับตัวของชุมชนชนบทเองต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้มีส่วนได้เสียในโซ่อุปทานในแหล่งท่องเที่ยวชนบท

ความน่าสนใจของชนบทสมัยใหม่ของประเทศไทยที่แตกต่างจากชนบทไทยในอดีตหลายประการ สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจคือแต่เดิมความหมายของชนบทจะผูกอยู่กับกายภาพของสถานที่ห่างไกลหรือนอกการดูแลของเทศบาลที่ห่างจากสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานต่างๆของรัฐและเอกชนที่มักมีอยู่ภายในเมืองที่มีผู้คนจำนวนมากสามารถเข้าถึงและใช้บริการด้านต่างๆตลอดจนร่วมกันใช้พื้นที่สาธารณะเพื่อโอกาสทางสังคมและเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกเช่น ตลาด ร้านจำหน่ายสินค้าจำเป็นกับการดำรงชีวิต ร้านอาหาร สถานที่ให้บริการทางสุขภาพ สถานศึกษาและสถานพยาบาลของรัฐและเอกชน ร้านสะดวกซื้อ โดยมีกายภาพของสถานที่เป็นอุปสรรคเช่นระยะทาง แม่น้ำลำคลอง หรือพื้นที่ทางการเกษตรเป็นแนวกันอยู่ ทำให้ผู้คนชนบทอาศัยกระจายกันไปเป็นชุมชนเล็กๆในพื้นที่ขนาดใหญ่ที่ผ่านมาด้วยปัญหาในบริบทด้านพื้นที่ทำให้เกิดช่องว่างของความแตกต่างและไม่เท่าเทียมกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมและเทคโนโลยีที่ดีขึ้นกว่าหลายประเทศในภูมิภาค ประกอบกับการพัฒนานวัตกรรมทางสังคมในบริบทไทยในรูปแบบของการอำนวยความสะดวกและการให้บริการรูปแบบต่างๆของรัฐไทยและเอกชนไทยให้แก่ผู้คนที่อยู่ห่างกันมากขึ้น เพื่อแก้ปัญหาและลดช่องว่างทางสังคมระหว่างเมืองและชนบท ตั้งแต่พื้นฐานค้าแร่และแร่ค่าแร่ เช่น

รถกับข้าว รถพุ่มพวง/ตลาดเคลื่อนที่ ที่ทั้งรับซื้อเหมาของจากตลาดสดและตลาดนัดมาจัดกลุ่มแบ่งขายทำกำไรและหาซื้อสินค้าพิเศษเพิ่มเติมตามเส้นทาง รถแห่ จนถึง Food Truck รถจำหน่ายอาหารเคลื่อนที่ หรือ ตลาดนัด จนถึง การจัดเทศกาลและประเพณี บริการรับส่งสินค้าถึงบ้านหลากหลายยี่ห้อ เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการทำธุรกรรมทางการเงินกับธนาคารด้วยแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ และการเข้าถึงระบบหลักประกันสุขภาพและของรัฐ ไปจนถึงการยกระดับสถานีอนามัยตำบลขึ้นเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตลอดจนการพัฒนาทักษะของกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร (อสส.) ที่มุ่งเข้าหาผู้คนในทุกพื้นที่ชุมชนที่มีระบบต่างๆเชื่อมหากัน ทำให้ความหมายของชนบทสมัยใหม่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเปลี่ยนไปจากเดิมมาก และได้เล็งเห็นภาพของโอกาสและความท้าทายใหม่ๆของการสร้างความ เป็นเมืองร่วมสมัยในรูปแบบบรรยากาศชนบทสมัยใหม่ ที่มีปัจจัยได้เปรียบด้านการพัฒนา อสังหาริมทรัพย์และการบริการคุณภาพในพื้นที่สาธารณะและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับทุกคนทั้งในและนอกเขตเทศบาลชนบทเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนในช่วงของการจัดมหกรรมหรือเทศกาลสำคัญประจำปี ที่สามารถสร้างสรรค์ขึ้นได้ตลอดปี

ปัญหาในสังคมชนบทปัจจุบันอีกประเด็นหนึ่งเป็นเรื่องการขาดใช้โอกาสหรือข้อได้เปรียบ ศักยภาพของพื้นที่หรือทำเลที่มีอยู่เพื่อโอกาสให้เกิดการรวมกลุ่มของผู้สนใจในเรื่องเดียวกัน เพื่อสร้าง การขับเคลื่อนสังคมด้วยกิจกรรมหรือเทศกาลที่กลุ่มมีความสนใจด้วยกันให้เป็นที่รู้จักและเผยแพร่ถึง การมีตัวตนอยู่ให้ออกไปเชิงของการประชาสัมพันธ์ที่สร้างการรับรู้สาธารณะให้เกิดเป็นจุดสนใจ ซึ่งใน ปัจจุบันมีกลุ่มเหล่านี้อยู่จำนวนมากที่เชื่อมต่อกันอยู่ในกลุ่มสาธารณะออนไลน์และขับเคลื่อนสังคมใน ลักษณะของงานจิตอาสาาร่วมกัน และดำเนินกิจกรรมโดยอาศัยสถานที่ในพื้นที่ดำเนินการ แต่ยังมี โอกาสพัฒนากิจกรรมทางศิลปะและการออกแบบเข้าไปมีส่วนร่วมกระตุ้นให้เกิดการรับรู้สาธารณะให้ เป็นสถานที่ที่น่าสนใจและดึงดูดใจให้ไปแวะเวียนเยี่ยมชมมากขึ้น

กรณีศึกษาการนำศิลปะการออกแบบกับการมีส่วนร่วมไปใช้ในการจัดกิจกรรมสตรีทอาร์ต เพื่อสร้างจุดเช็คอินเปลี่ยนเมืองผ่านให้เป็นเมืองต้องหยุดที่สัมพันธ์ไปกับการจัดกิจกรรมหรือเทศกาล แก่แก่ที่ผู้คนจากภายนอกลดความนิยมมาเยี่ยมเยือนลง ได้เริ่มต้นมาตั้งแต่ก่อนโควิด 19 ยังใช้ได้ดี จนถึงกรณีล่าสุดในปัจจุบันที่ผู้วิจัยกำลังเขียนสรุปดัชนีพันธกิจคือกลุ่มจิตอาสาเพื่อสังคมแทรก มิชชั่นท้ายเหมือง จัดกิจกรรมสร้างศิลปะบนกำแพงร่วมกับกลุ่มศิลปินสตรีทอาร์ตจากภูเก็ตบนผนัง กำแพงอาคารเก่าที่ได้รับอนุญาตในชุมชนเทศบาลอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง ของกิจกรรมทางศิลปะและการออกแบบจุดเช็คอินที่บูรณาการกับงานประเพณีอนุรักษ์เต่าทะเล จังหวัดพังงา ประจำปี 2566 หรือที่รู้จักทั่วไปว่าเป็นเทศกาลปล่อยเต่าประจำปี 2566 ของอำเภอท้าย เหมือง จังหวัดพังงาที่จัดขึ้นในช่วงวันที่ 1-10 มีนาคม 2566 ทุกปี โดยเริ่มจัดมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 และต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เพื่ออนุรักษ์เต่าทะเล และคงไว้ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติสืบ

ต่อไปโดยได้รับงบประมาณสนับสนุนทุกปี โดยภายในงานมีกิจกรรมจากหน่วยงานราชการและท้องถิ่นจำนวนมาก และปีนี้เป็นปีแรกที่ได้เริ่มสร้างจุดเช็คอินเพื่อเปลี่ยนเมืองผ่านให้เป็นเมืองต้องหยุดโดยได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายศิลปินสตรีตอาร์ตที่เกิดขึ้นมาช่วยเหลือ โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณบางส่วนจากกลุ่มจิตอาสาแทรกมิชชั่นท้ายเหมืองซึ่งเป็นกลุ่มจิตอาสาสนับสนุนภารกิจการอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเลที่ได้รับเงินบริจาคเพื่อดูแลทำความสะอาดเก็บขยะที่ชายหาดท้ายเหมืองที่มีความยาวกว่า 14 กิโลเมตร เพื่อให้มีภูมิทัศน์สวยงามน่าเที่ยวและเป็นที่ยาวใจให้กับเต่าตลอดไป ซึ่งจะเห็นได้ว่าการบูรณาการศิลปะและการออกแบบตกแต่งเมืองเก่านั้นมีส่วนช่วยสนับสนุนเป้าหมายของเพจแทรกมิชชั่นท้ายเหมืองคือการทำให้มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม และการดำเนินการในช่วงจัดเทศกาลประเพณีประจำปี ก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยประชาสัมพันธ์สถานที่จัดงานสร้างความน่าสนใจให้กับชุมชนและเมืองเก่า และช่วยสร้างความน่าสนใจให้กับกิจกรรมหรือเทศกาลที่จัดมาอย่างยาวนานเวลานั้นให้มีสิ่งดึงดูดใจในสถานที่มากขึ้นด้วยเช่นกัน เพราะแม้ว่าสื่อจากภายนอกเข้าไปทำข่าวของเทศกาลอย่างเดียวโดยไม่มีเนื้อหาประชาสัมพันธ์กิจกรรมตกแต่งสถานที่ก็ตาม แต่ผู้คนที่อาศัยอยู่และผู้ที่มาเยือนได้รับประโยชน์โดยตรงหลังจากพื้นที่ได้รับการตกแต่งไปประยะหนึ่งจะมีภาพเช็คอินสถานที่ปรากฏอยู่ในโลกออนไลน์และในกูเกิ้ลแมพจะทำให้ผู้คนทั่วไปสามารถค้นหาและเดินทางเข้าถึงสถานที่ได้ด้วยตนเองอย่างสะดวกโดยอาจไม่ต้องรอการมาท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล ถือเป็นประโยชน์ทางอ้อมที่ผลงานศิลปะตกแต่งสถานที่ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน

จุดเช็คอินสตรีตอาร์ตในจังหวัดชัยนาท ที่ดำเนินการ	ลิงค์พิกัดในกูเกิ้ลแมพ
จุดเช็คอินสตรีตอาร์ตมโนรมย์ ตำบลคิ่งสำเภ	https://maps.app.goo.gl/2E8qFFK4oH1PAjFi7
จุดเช็คอินสตรีตอาร์ตสรรคบุรี ตำบล แพรกศรีราชา	https://maps.app.goo.gl/3ZiZxnaxPiyB3JL5A
จุดเช็คอินสตรีตอาร์ตท่าเรือเก่า 258 ถนนชัยณรงค์	https://maps.app.goo.gl/PYDHLjyqtCurHmnj7
จุดเช็คอินสตรีตอาร์ตตลาดสดภาษีซุง	https://maps.app.goo.gl/czDQCbE1tTjUANZg9
จุดเช็คอินสตรีตอาร์ตโรงแรมนำชัย	https://goo.gl/maps/beGK6rPKw6ypoSfMA
จุดเช็คอินสตรีตอาร์ตชัยนาททัวร์	https://goo.gl/maps/CXTCuhbR2vfqcWgz9

ตารางที่ 33 แสดงจุดเช็คอินสตรีตอาร์ตในจังหวัดชัยนาทที่ได้ดำเนินการและลิงค์พิกัดในกูเกิ้ลแมพ

จากการดำเนินการทดลองสร้างจุดเช็คอินสตรีตอาร์ตหลายจุดที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยวหลายอำเภอในจังหวัดชัยนาทที่แตกต่างกัน พบว่าสตรีตอาร์ตในพื้นที่ที่มีผู้คนอาศัยหรือผ่านไปมาจำนวนมากสามารถเข้าถึงและถูกพบเห็นได้บ่อยจะเป็นพื้นที่ในเขตเทศบาลที่มีผู้คนเข้าไปเยี่ยมชมได้สะดวก ข้อค้นพบคือจุดเช็คอินในพื้นที่ท่องเที่ยวในชุมชนที่มีผู้คนภายนอกไม่รู้จัก มีผู้แวะเวียนไปเยี่ยมชมเยียนน้อย ถูกบันทึกภาพและเช็คอินน้อย ผลงานสตรีตอาร์ตในสถานที่จะทำหน้าที่เหมือนนามบัตรให้ผู้คนในชุมชนได้ทำความรู้จักผลงานของศิลปินและนำไปสู่ความสนใจติดต่อว่าจ้างกับเจ้าของสถานที่เพื่อทำงานศิลปะตกแต่งภายในธุรกิจใหม่ๆในพื้นที่ต่อไป ทำให้สามารถอธิบายได้ว่าผลงานศิลปะสตรีตอาร์ตแห่งนั้นทำหน้าที่สร้างอุปสงค์ทางเศรษฐกิจสร้างสรรคในร้านค้าใหม่ๆในชุมชนให้เกิดขึ้นรองรับผู้มาท่องเที่ยวเยี่ยมชมเยือนทั้งจากคนในชุมชนกันเองและนอกพื้นที่ โดยจุดเช็คอินสตรีตอาร์ตภายในเมืองที่มีผู้คนอาศัยอยู่มาก สามารถสร้างความคาดหวังต่อทีมงานผู้จัดตลาดนัดและกิจกรรมลักษณะเทศกาลพิเศษเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนให้กับผู้ค้าและละแวกใกล้เคียงให้ได้รับประโยชน์ได้ ส่วนสตรีตอาร์ตที่มีผู้พบเห็นน้อยทำหน้าที่โดยตรงกับความรู้สึกและความคาดหวังของเจ้าของธุรกิจที่ผ่านมาพบเห็นในพื้นที่ผ่านการติดต่อว่าจ้างซึ่งพื้นที่และผู้คนชนบทในละแวกสตรีตอาร์ตจะยังไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร จนกว่าจะมีผู้เดินทางจากภายนอกเข้ามาพบเห็นมากขึ้นและคนในชุมชนเริ่มเปลี่ยนแปลงพื้นที่เพื่อทำธุรกิจรองรับความต้องการของผู้มาเยือนที่เริ่มมีมากขึ้นจากภายนอก

จากการนำปัญหาของประชากรในจังหวัดชัยนาทที่มีภาวะหดตัวอย่างต่อเนื่องทำให้มีพลเมืองน้อยและเศรษฐกิจหดตัวส่งผลกับความเจริญของพื้นที่ตัวเมืองแต่ละอำเภอมีอาคารของรัฐและอาคารเอกชน อาคารพาณิชย์เพื่อการค้าและบ้านพักอาศัยเก่าแก่ไม่ใช้แบบ ในบรรยากาศบ้านเมืองชนบทที่มีชุมชนริมน้ำที่เจริญมาก่อนบังคับใช้กฎหมายควบคุมอาคารและกฎหมายผังเมืองในพื้นที่ชนบทมีลานและอาคารเก็บพืชพันธุ์และเครื่องจักรทางการเกษตรจำนวนมากที่ไม่ได้ใช้งาน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแปรรูปและการผลิตที่ทันสมัย หน่วยงานรัฐทำหน้าที่ไปตามภารกิจโดยไม่ได้ใช้ความเข้าใจบริบทและสังคมของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ การขาดแคลนกิจกรรมเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้เกิดความหลากหลายร่วมกันทำให้กิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ไม่สามารถสร้างสิ่งดึงดูดใจเพียงพอที่จะทำให้เกิดปลายทางของการพัฒนาสังหาริมทรัพย์จากเจ้าของพื้นที่ เพื่อลงทุนและพัฒนาธุรกิจในเมืองที่มีอยู่ผู้อยู่อาศัยจำนวนน้อย แต่หากปรับมุมมองใหม่เป็นการแบ่งปันคุณค่าร่วมกันระหว่างเจ้าของพื้นที่และภาครัฐ ร่วมกับเครือข่ายประชาสังคมและความสนใจของผู้คนชัยนาทที่อาศัยในจังหวัดและที่ย้ายถิ่นออกไปจำนวนมาก เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้คนที่มาแวะเวียนเยี่ยมเยือนให้มากขึ้น เช่นการจัดพื้นที่ส่งเสริมกิจกรรมสันตนาการริมน้ำรองรับทั้งผู้คนในพื้นที่และตอบโจทย์ความต้องการแฝงของผู้มาเยือนในด้านทดลองกีฬาและกิจกรรมสันตนาการทางน้ำอย่างปลอดภัย หรือการจัดกิจกรรมหรือเทศกาลเพื่อเปิดรับการแสดงออกทางศิลปะการ

ออกแบบและงานสร้างสรรค์ทุกประเภทจากทุกเครือข่ายประชาสังคมเพื่อสนับสนุนให้ผู้คนในพื้นที่กลับมาท่องเที่ยวเยี่ยมชม โดยเฉพาะจากเยาวชนคนรุ่นใหม่เพื่อดึงดูดผู้เรียนในสถานศึกษาในชุมชนและจังหวัดใกล้เคียง พื้นที่ปลอดภัยสาธารณะที่ทำให้ผู้คนได้มีโอกาสใช้หรือแสดงออกด้วยกันเพื่อเอื้อหรือสนับสนุนให้เกิดความหลากหลายของกิจกรรมสาธารณะที่รองรับสำหรับทุกคนในอนาคต ให้ตอบโจทย์ความสนใจของผู้คนที่ผ่านไปผ่านมาท่องเที่ยวแวะเวียนเยี่ยมชมเยือน ตลอดจนถึงทำให้เกิดมีผู้สนใจย้ายถิ่นฐานมาอยู่อาศัยใช้ชีวิตหรือทำงานในเมืองชนบทสมัยใหม่ที่เต็มไปด้วยความคาดหวังจากโอกาสและความท้าทายใหม่ๆที่เป็นไปได้แห่งนี้

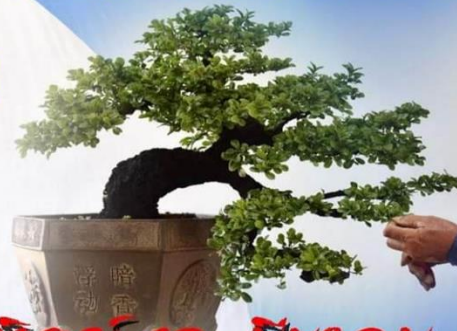
ผู้วิจัยขอฝากประเด็นท้าทายชวนคิดต่อทุกท่านไว้เกี่ยวกับฉันทันทีที่เป็นไปได้ในอนาคตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชนบทจะมีผลต่อการพัฒนาสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่ชนบทอย่างไรบ้างในอนาคตที่เป็นไปได้ เพื่อเตรียมแนวทางสำหรับพิจารณารับมือต่อสิ่งมีโอกาสเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น จากตัวอย่างที่อ้างถึงการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวชนบทของประเทศที่มีพรมแดนติดกันโดยรถบ้าน เนื่องจากปัญหาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการท่องเที่ยว หรือปัญหาของอสังหาริมทรัพย์ในเมืองท่องเที่ยวหลักของประเทศที่ถูกทิ้งร้างทำไม่เสร็จให้กลายเป็นสถานที่ทำงานของกลุ่มมิชชันนารีหรือแก๊งค์คอลเซนเตอร์ข้ามชาติ บริบทของปัญหาดังกล่าวได้เกิดขึ้นในประเทศไทยมาแล้วอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยข้อตกลงเขตการค้าเสรี FTA ประกอบกับช่องว่างของกฎหมายการประกอบธุรกิจที่ไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้นายทุนและเงินทุนข้ามชาติใช้ระบบนอมินี ตัวแทนคนไทยเข้ามาทำนิติกรรมอำพรางเพื่อดำเนินธุรกิจในประเทศในฐานะเป็นนิติบุคคลไทย ขายสินค้าและบริการแข่งกับธุรกิจของนิติบุคคลไทยได้ถูกต้องโดยไม่ต้องเสียภาษีตามอัตราที่กำหนดสำหรับการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ดังนั้นการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ชนบทให้เป็นเมืองชนบทน่าอยู่อาศัยสำหรับคนไทยสมัยใหม่ในฐานะพลเมืองโลกในสังคมพหุวัฒนธรรม ตลอดจนการพัฒนาพื้นที่ชนบทให้เป็นสถานที่ใช้พลังงานสะอาดที่รับผิดชอบต่อภาวะการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลก เพื่อสนับสนุนเทคโนโลยีการผลิตและพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเป็นอาหารมูลค่าสูง ล้วนเป็นแนวคิดที่ทรงคุณค่าต่อการพัฒนาพื้นที่ชนบทในประเทศให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวชนบทระดับสากล หากแต่จะเกิดขึ้นโดยผู้ประกอบการนิติบุคคลไทยที่สวมนิติกรรมอำพรางเพื่อแสวงหาโอกาสจากข้อได้เปรียบของความเป็นนิติบุคคลไทยที่ได้รับประโยชน์จากเกณฑ์ที่ลดหย่อนจากมาตรฐานสากล ตลอดจนการไม่มีหน่วยงานเร่งรัดติดตามการบังคับใช้กฎหมายควบคุมที่มีประสิทธิภาพในพื้นที่ชนบท จนเกิดเป็นแต้มต่อให้แก่การบริหารธุรกิจในการควบคุมของต่างด้าวในภาพนิติบุคคลไทยอำพราง หรือการพัฒนา กฎกติกาให้เกิดการแข่งขันโดยเปิดเสรีให้กับนิติบุคคลต่างด้าวมีอำนาจถือสิทธิในการบริหารกิจการ ตลอดจนพื้นที่เพื่อรู้สึกถึงความมั่นคง สู่การแข่งขันที่เป็นธรรมกับนิติบุคคลไทย หรือแม้แต่แข่งขันกับ

นิติบุคคลไทยอำพราง เพื่อให้ประชาชนไทยในฐานะพลเมืองโลก (Global citizen) ได้รับประโยชน์ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานเดียวกัน

ในสถานภาพเขยชัยนาทนอกสังคมนบพที่มีทักษะ ประสบการณ์ และมุมมองทางวิชาการ วิชาชีพและสังคมที่เกี่ยวข้องจากภายนอกได้เข้าไปมีส่วนร่วมจัดงานและกิจกรรมต่างๆให้ประสบความสำเร็จเป็นแหล่งท่องเที่ยวชนบทที่มีผู้สนใจติดตามจำนวนมากได้นั้น สิ่งที่ผู้วิจัยได้เรียนรู้ถึงความสำเร็จในการสร้างความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่คือการสร้างการยอมรับเมื่อมีโอกาสทำความรู้จักและดำเนินการร่วมกันด้วยการใช้ทั้งทักษะและบุคคลจากภายนอกด้านศิลปะการออกแบบเพื่อสร้างภาวะและบรรยากาศที่แปลกใหม่โดยยังคงมีการเป็นส่วนร่วมได้นำเสนอผลงานต่อผู้คนที่อยู่อาศัยใช้ชีวิตอยู่ จะช่วยให้เมืองที่มีภาวะประชากรหดตัวได้มีส่วนร่วมสร้างโอกาสต่อความคาดหวังใหม่ๆให้กับผู้คนที่มาเยือนในการใช้เวลา ทำความเข้าใจกับพื้นที่และผู้คนโดยผ่านกิจกรรม สันทนาการต่างๆที่ออกแบบไว้รองรับได้มากขึ้น จนอาจนำไปสู่การทำธุรกิจประกอบกิจการไปจนถึงการย้ายที่พำนักระยะสั้นๆหรือระยะยาวเพื่อเข้ามาทำงานหรืออยู่อาศัยในพื้นที่มากขึ้น และนำไปสู่การร่วมกันเป็นผู้มีส่วนได้เสียใหม่ๆทั้งภายในและภายนอกเพื่อสรรค์สร้างสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนต่อไป โดยกิจกรรมที่สร้างการดึงดูดผู้คนในพื้นที่ ที่จัดขึ้นต่อดุษฎีนิพนธ์นี้เสร็จสิ้นที่เข้าไปร่วมดำเนินการอยู่ได้แก่ งานประกวดบอนไซ โดยคนรักบอนไซ เจ้าพระยา-ท่าจีน วันอาทิตย์ที่ 12 มีนาคม 2566 ณ เซ็นทรัลพลาซ่า หน้าศาลากลาง จังหวัดชัยนาท โดยในงานจะมีกิจกรรมการออกแบบถ่ายทอดความรู้ด้านบอนไซให้แก่ผู้สนใจ โดยอ.สมคิด สุพรรณ และมีการประกวดบอนไซไม้ประกวด 7 ชนิดได้แก่ ไม้ทรงต้น ไม้ไม่ทรงต้น ไม้สูงไม่เกิน 25 เซนติเมตร ไม้โครงสร้าง80% ไม้โครงสร้าง50% ไม้ยอดเยียมทรงต้น และไม้ยอดเยียมไม้ทรงต้น จัดโดยชมรมสุพรรณบุรี - ชัยนาท บอนไซคลับ โดยมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผู้ที่ชื่นชอบกาแฟ ดริฟท์และกิจกรรมคราฟท์ในพื้นที่เพื่อให้มีสีสันในงานมากยิ่งขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงการเป็นจุดหมายด้านการท่องเที่ยวพักผ่อนของผู้จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะมากขึ้นกว่าเดิม ดังภาพที่ 48

ขอเชิญร่วมงานประกวดบอนไซ

“คนรักบอนไซ เจ้าพระยา-ท่าจีน”

อาทิตย์ 12 มีนาคม 66

ณ เขื่อนเรียงหิน หน้าศาลากลาง จังหวัดชัยนาท

ในงานมีการออกแบบบอนไซโดยอาจารย์สมคิด

ประเภทไม้ประกวด

- 1 ไม้ทรงต้น 10 ราววัด
- 2 ไม้ไม่ทรงต้น 20 ราววัด
- 3 ไม้สูงไม่เกิน 25 ซม. 5 ราววัด
- 4 ไม้โครงสร้าง 80% 10 ราววัด
- 5 ไม้โครงสร้าง 50% 10 ราววัด
- 6 ไม้ยอดเชื่อมทรงต้น 1 ราววัด
- 7 ไม้ยอดเชื่อมไม้ทรงต้น 1 ราววัด

QR Code
สถานที่จัดงาน

คุณเอกพงษ์

092-983-2888

อ.ประดิษฐ์

082-999-9223

คุณชัชอนันต์

081-132-2443

คุณแก้วตา

089-615-6064

ติดต่อสอบถาม..

จัดโดย.. ชมรมสุพรรณบุรี-ชัยนาทบอนไซคลับ

ภาพที่ 48 पोสเตอร์กิจกรรมงานประกวดบอนไซ

ที่มา : ชมรมสุพรรณบุรี-ชัยนาทบอนไซคลับ

รายการอ้างอิง

- กนกวรรณ พวงประยงค์ และ สานิตย์ หนูนิล. (2561). สังคมชนบทไทยสมัยใหม่กับปัจจัยกำหนดวิถีการดำเนินชีวิต. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 44(2), 34-64.
- กรกฤช สมจิตรานุกิจ. (2557). เมืองกับชนบทในกระแสของการเปลี่ยนแปลง : สังคมไทยในภาวะกลับตาลปัตรของสองนคราประชาธิปไตย. <https://prachatai.com/journal/2014/01/51292> _____, (2554). เมืองต้นแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์, วารสารทรัพย์สินทางปัญญา. ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2554.
- _____, การออกแบบเรขาคณิต เพื่อนำเสนอภูมิปัญญาวัฒนธรรมการรับประทานอาหารอีสานสู่สากล. (2562). วารสารอิเล็กทรอนิกส์ สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร Veridian E-Journal, Silpakorn University ISSN 1906-3431. 1-23.
- ชิตวร ประดิษฐ์รอด. (2559). "ปัจจัยองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวบริเวณทลของคณวิทย์ทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร". วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ไซศรี ภักดิ์สุขเจริญ. (2562). "พื้นที่สาธารณะส่วนตัว" และ "สถานการณ์นิยม". Private and Situational Public Spaces พื้นที่เมืองและความเป็นสาธารณะ. กรุงเทพฯ : สายเส้นพับลิชชิง.
- จันทร์วรรณ กองมณี. (2560). นวัตกรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพห่วงโซ่อุปทาน ในบริบทอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยี วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- จำเนียร วรรัตน์ชัยพันธ์. (2562). "แผนผังภูมินิเวศ กลไกพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมใหม่เชิงนิเวศ", หนังสือรวบรวม 20 บทความสำคัญเรื่องการพัฒนาเมืองในอดีตถึงปัจจุบัน. โรงพิมพ์มติชน, กรุงเทพฯ, พฤศจิกายน 2563.
- ชลตรงค์ ทองสง. (2558). แนวคิดการพัฒนา Slow Tourism ในประเทศไทย. วิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา, 12(2), 1-12.
- ญาณภา บุญประกอบ และคณะ. (2560). อาหารพื้นถิ่นกับกลไกในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์: กรณีศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้ง จังหวัดชัยนาท. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี ฉบับพิเศษ, พฤษภาคม 2560, 11, 93-108.

- ณัฏช์ กุณิศร์ อรทัย เลิศวรรณวิทย์ จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์ และ รัตนา แสงจันทร์ (2553).
แผนการตลาดการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ บนฐานข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและ
การมีส่วนร่วมของชุมชน จังหวัดชัยนาท. ม.ป.ท.: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ณัฐพัชร์ กาญจนรัตน์ และ กุลพิชญ์ โภโคยอุดม. (2563). องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อ
ความสนใจท่องเที่ยวเชิงโหยหาอดีตของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร,
วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ, 21(2), (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563), 283-294
- ดร.สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2558, 12 ธันวาคม). เมื่อโลกไม่ใช่ใบเดิมอีกต่อไป!! Facebook :
https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1390943084545751&substory_index=0&id=1385294465110613&ref=m_notif¬if_t=page_fan
- นิออน ศรีสมยง. (2552). การสำรวจทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่างชาติต่อการตัดสินใจไปท่องเที่ยว
ในจังหวัดภาคใต้ที่ประสบภัยพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- บุญยศฤกษ์ อเนกสุข. (2560). การท่องเที่ยวเนิบช้า (Slow travel) : นิยามและแนวคิด. วารสาร
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มกราคม - มิถุนายน 2560, 8(1), 26-46.
- ประชาชาติธุรกิจ. (2560). ท่องเที่ยว ระดมตัวช่วย ตอบโจทย์กระจายรายได้สู่เมืองรอง. สืบค้นเมื่อ 10
พฤศจิกายน 2562. จาก <https://www.prachachat.net/tourism/news-21821>
- ประพล จิตคติ. (2561). การท่องเที่ยวเนิบช้ากับราคาที่เปลี่ยนแปลง : กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทาง
ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม จังหวัดน่าน. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2562. จาก
<https://arit.kpru.ac.th/ap/ebooks/?nu=info&xcode=Article/2018-08-06&xid=54#page/1>.
- มาฆะสิริ เขาวกุล และคณะ. (2554). โครงการศึกษาเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาเครือข่ายกลุ่มเกษตรกร
เพื่อการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการพัฒนาระบบตลาดเมล็ดพันธุ์ข้าว จังหวัดชัยนาท. ม.ป.ท.:
สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- มยุรี ถาวรพัฒน์ และ เอมอร เชาว์สวน. (2548). สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย : ลาวครั้ง เล่ม
ที่ 47.
- มนตรี ชูวงศ์ และคณะ. (2546). การเปลี่ยนแปลงระดับน้ำทะเลสมัยโฮโลซีนตอนปลายในประเทศไทย.
เอกสารประชุมสัมมนา วันที่ 24-25 กรกฎาคม 2546 .จาก
<http://www.eatgru.sc.chula.ac.th/Thai/research/pdf/paper/51.pdf>
- มณฑิรา สังข์ทอง. (2563). รูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืน. วารสารมหาจุฬาริชาการ. 11(3), 26-42.

- ยุทธนา คำพา และอัครกิตติ์ พัฒนสัมพันธ์. (ม.ป.ป). องค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A'S ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยว เขาชีจรรย์ ของนักท่องเที่ยวชาวจีน. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2562. จาก <http://www.exmba.buu.ac.th/ACADEMIC/Poster2015/poster063.pdf>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2524).ความหมายของชนบท จาก <https://web.archive.org/web/20100426132554/http://www.dpt.go.th/ITCitdb/txt/pop/urban2.htm>
- ระวีวรรณ โอฬารรัตน์มณี และวีระ สัจกุล. (2555).โครงการ การใช้พื้นที่สาธารณะเป็นถนนคนเดินแบบตลาดนัดในเมืองของไทย. จาก <https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/302725>.
- วัลย์ลักษณ์ ทรงศิริ (2559).การศึกษาลักษณะโดยธรรมชาติของสภาพภูมิศาสตร์สามเหลี่ยมปากแม่น้ำเจ้าพระยา. จาก <https://lek-prapai.org/home/view.php?id=834>
- วัชรภรณ์ สุรภี และฉล่องศรี พิมลสมพงษ์. (2560). การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบเนิบช้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กรณีศึกษาเมืองน่าน ประเทศไทย และเมืองหลวงพระบาง ประเทศ สปป.ลาว. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้. มกราคม - มิถุนายน 2560, 10(1), 1-9.
- วินิจ วีรยางกูร. (2532). การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. ม.ป.ท.
- วิภารัตน์ สุราลัย. (2556). แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษา อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สกนธ์ ภู่งามดี. (2563). ศิลปะแห่งการหยิบยืม (Appropriation Art) คืออะไร. จาก <https://shorturl.at/dwPZ9>.
- सानิตย์ หนูนิล. (2563). การวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในสังคมชนบทของประเทศไทย. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 23 (1). (มกราคม-มิถุนายน 2563). 169-193.
- ศรัญญา วรากุลวิทย์. (2558). "อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว = Tourism Industry / ศรัญญา วรากุลวิทย์." ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. หน้า 1-475.
- สุรียา หมานมานะ.(2563).โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19).เรียกใช้เมื่อ 10 เมษายน 2564 จาก <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/bamrasjournal/article/view/240349/163932>

- สำนักงานจังหวัดชัยนาท. (2561). แผนพัฒนาจังหวัดชัยนาท (พ.ศ. 2561-2564). สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2562. จาก http://www.chainat.go.th/p_plan/p_plan.htm.
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชัยนาท. (2556). เมืองเมล็ดพันธุ์ข้าว สู่อานการค้าจังหวัดชัยนาท. ม.ป.ท. สุนันทา ทินวงศ์.(2552).อาหารพื้นถิ่นลาวครั้ง.เอกสารประกอบการเรียน ชุดตำนานท้องถิ่นแผ่นดิน กุดจอก 27 กรกฎาคม 2552.
- สุพาดา สิริกุดตา. (2557). แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มของแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวของ จังหวัดสิงห์บุรี ประเทศไทย. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 17 ฉบับ เดือน มกราคม-ธันวาคม 2557.
- CODA. (2021). นิทรรศการแสดงศิลปปะนิพนธ์. ชุมชายของที่ระลึกประจำเทศกาลของการติดตาม ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในหลักสูตรศิลปบัณฑิต ศิลปะมหาบัณฑิต ศิลปะดุขภูบัณฑิต สาขาการ ออกแบบ.
- Dickinson & Lumson, (2010). Slow Travel and Tourism.(Online).Available from <https://doi.org/10.4324/9781849776493>.
- Raymond, C. (2007). "Creative tourism New Zealand." In Tourism, creativity and development : p. 145-158. Richards, G. & Wilson, J., ed. London: Routledge
- Richard Normann, Rafael Ramirez. (1998). Designing Interactive Strategy: From Value Chain to Value Constellation, Wiley, 1998.
- Scarpato. (2002). Astronomy as a tourist product: The perspective of gastronomy studies. (Online).Available from https://www.researchgate.net/publication/305386515_Gastronomy_as_a_tourist_product_The_perspective_of_gastronomy_studies.
- Zhang et al. (2009). Supply-chain considerations in marketing underdeveloped regional destinations: A case study of Chinese to Goldfields region of Victoria. Tourism Management, 141(5), 1-247.

ภาคผนวก

ในส่วนของภาคผนวกนี้ผู้วิจัยได้พยายามประมวลเอกสารที่ได้ดำเนินการสำหรับประสานงาน และติดต่อยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายภาคส่วน โดยได้ลำดับวันเวลาตามที่ได้ดำเนินการ โดยเป็นเอกสาร บันทึกข้อความ และเอกสารร่างให้ผู้บังคับบัญชาลงนาม ซึ่งฉบับจริงได้ดำเนินการไปยังปลายทาง

ส่วนแบบประเมินออนไลน์อื่นๆจำนวนมากจะเป็นแบบประเมินที่ใช้ระบบกูเกิ้ลฟอร์ม ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเก็บข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ในการขับเคลื่อนการเก็บข้อมูลส่วนสำคัญของงานวิจัย ทั้งนี้แบบ ประเมินด้วยระบบออนไลน์หลายชิ้นพบว่าประสบปัญหาการไม่ได้รับการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสีย เพียงพอเนื่องด้วยความไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีซึ่งยังถือว่าเป็นเรื่องใหม่ในขณะดำเนินการวิจัยในพื้นที่ ท้องถิ่นในขณะนั้น

ภาคผนวก ก. หนังสือเชิญ

บันทึกข้อความ

ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ที่ / วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือเชิญและขอบคุณผู้ร่วมสร้างสรรค์ชุมชนนิพนธ์เพิ่มเติม
เรียน คณะบดีคณะมัณฑนศิลป์ (ผ่านหัวหน้าภาควิชาฯ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารนำเสนอความคืบหน้าวิทยานิพนธ์(บางส่วน) เพื่อแจ้งผู้สนับสนุน

สืบเนื่องจากข้าพเจ้า ผศ.ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจัดทำชุมชนนิพนธ์
ในหัวข้อการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรซึ่งใช้กระบวนการมีส่วนร่วมหลายภาคส่วน เพื่อ
สร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยอาศัยการทำงานร่วมกันกับศิลปินสตรีทอาร์ทที่มีชื่อเสียง
หลายท่าน โดยขอรับการอนุเคราะห์อุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม บัดนี้โครงการได้เสร็จสิ้นในส่วนที่
เกี่ยวข้องกับชุมชนนิพนธ์เรียบร้อยแล้วโดยมีรายละเอียดเป็นไปตามเอกสารนำเสนอที่แนบมาพร้อมกัน
นี้ เนื่องด้วยระหว่างดำเนินการ เกิดเหตุกราดยิงที่จังหวัดโคราช ทำให้ศิลปินที่มีภูมิลำเนาขอกลับไป
ดำเนินกิจกรรมที่จังหวัด จึงมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรในกิจกรรม ประกอบกับมีศิลปินเพิ่มเติมใน
กิจกรรมดังนี้

1. คุณชลธิ ไล้ทองคำ ศิลปินสตรีทอาร์ท
 2. คุณปิยศักดิ์ เขียวสะอาด ศิลปินสตรีทอาร์ท
 3. คุณพงศกร กันขั่นคำ ศิลปินสตรีทอาร์ท
 4. คุณณัทภู เต๋นดวง ศิลปินสตรีทอาร์ท
 5. คุณสมโชค มหาขานนท์ ศิลปินสตรีทอาร์ท
 6. คุณสุรภฤกษ์ กล่อมเกล้า ศิลปินสตรีทอาร์ท
 7. คุณนัฐดา ไน หาญอนุพงศ์ ศิลปินสตรีทอาร์ท
 8. อาจารย์นวัต เลิศแสงกิต อาจารย์ประจำ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 9. อาจารย์เสรี แก้ววิเชียร อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี
- จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ออกหนังสือเชิญและหนังสือขอบคุณเพิ่มเติมด้วยจะเป็นพระคุณ
ยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ)

ที่ ศธ /

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากรเลขที่ 31 ถนนหน้าพระลาน
พระบรมมหาราชวัง พระนคร
กรุงเทพฯ 12000

2 มีนาคม 2563

เรื่อง หนังสือเชิญเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์ชุมชนิพนธ์ของนักศึกษาในหลักสูตรการออกแบบของคณะ
มัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เนื่องด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ นักศึกษาปริญญาโทชั้นบัณฑิต
หลักสูตรศิลปการออกแบบ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้ดำเนินการวิทยานิพนธ์หัวข้อ
ศิลปะการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีการสร้างสรรค์ที่ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุก
ภาคส่วนทั้งจากชุมชนในพื้นที่ ศิลปินและนักสร้างสรรค์ทุกแขนงที่มีจิตสาธารณะร่วมเป็นกลไกสำคัญ
ในการขับเคลื่อนชุมชนิพนธ์ มีความประสงค์ขอเชิญท่านเพื่อร่วมดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยมี
จุดเน้นที่การสร้างสรรคศิลปะและการออกแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านอาหาร และของที่ระลึกเพื่อ
สร้างความดึงดูดใจใหม่ให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และการเกษตรในจังหวัดชัยนาท ซึ่งผล
การเรียนรู้ของการดำเนินการในโครงการจะเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการ
สอนและเป็นประสบการณ์อันมีคุณค่าต่อบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา
ให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อ.ดร.ธนาทร เจียรกุล)

คณบดีคณะมัณฑนศิลป์

บันทึกข้อความ

ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ที่ / วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สมาคมของขวัญ ของข้าราชการไทยและของตกแต่งบ้าน ร่วมสร้างสรรค์ใน
 คุชณินินพนธ์

เรียน คณะบดีคณะมัณฑนศิลป์ (ผ่านหัวหน้าภาควิชาฯ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารนำเสนอความคืบหน้าวิทยานิพนธ์(บางส่วน) เพื่อแจ้งผู้สนับสนุน

สืบเนื่องจากข้าพเจ้า ผศ.ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจัดทำคุชณินินพนธ์
 ในหัวข้อการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรซึ่งใช้กระบวนการมีส่วนร่วมหลายภาคส่วน เพื่อ
 สร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยมีการทำงานร่วมกันกับสมาคมของขวัญ ของข้าราชการไทยและ
 ของตกแต่งบ้าน ซึ่งเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร เพื่อขอรับการอนุเคราะห์ความร่วมมือในการดำเนิน
 กิจกรรม บัดนี้โครงการได้เสร็จสิ้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุชณินินพนธ์เรียบร้อยแล้วโดยมีรายละเอียด
 เป็นไปตามเอกสารนำเสนอที่แนบมาพร้อมกันนี้

เพื่อส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการนำผลงานจากคุชณินินพนธ์มาจัดทำต้นแบบของที่ระลึกเพื่อ
 สร้างแรงบันดาลใจให้เกิดมุมมองใหม่ทางโอกาสธุรกิจแก่แหล่งท่องเที่ยวจุดเช็คอินใหม่เชิงสร้างสรรค์
 จึงได้ขอรับการสนับสนุนจากสมาคมและได้รับการยืนยันเข้าร่วมดำเนินการจัดทำของที่ระลึกต้นแบบ
 เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ออกหนังสือเชิญและหนังสือขอบคุณด้วย จะเป็น
 พระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ)

ที่ ศธ /

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
เลขที่ 31 ถนนหน้าพระลาน พระบรมมหาราชวัง
พระนคร กรุงเทพฯ 12000

2 มีนาคม 2563

เรื่อง หนังสือเชิญเป็นผู้ร่วมกิจกรรมในดุซงญี่นัพนธ์นักศึกษาหลักสูตรการออกแบบของคณะ
มัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
เรียน นายกสมาคมของขวัญ ของข้าราชการไทยและของตักแตงบ้าน

เนื่องด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ นักศึกษาปริญญาโทดุซงญี่นัพนธ์
หลักสูตรการออกแบบ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้ดำเนินการวิทยานิพนธ์หัวข้อศิลปะ
การออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีการสร้างสรรค์ที่ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาค
ส่วนทั้งจากชุมชนในพื้นที่ ภาคการศึกษา ศิลปินและนักสร้างสรรค์ทุกแขนงที่มีจิตสาธารณะ ร่วมเป็น
กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนดุซงญี่นัพนธ์ มีความประสงค์ขอเชิญสมาคมของขวัญ ของข้าราชการไทยและ
ของตักแตงบ้าน ร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์ของที่ระลึก โดยมีจุดเน้นที่การสร้างสรรค์ศิลปะและการ
ออกแบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านอาหาร และของที่ระลึกเพื่อสร้างความดึงดูดใจใหม่ให้พื้นที่ชนบท
เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดชัยนาท ซึ่งผลการเรียนรู้ของการดำเนินการในโครงการจะเป็น
ส่วนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและเป็นประสบการณ์อันมีคุณค่าต่อบุคลากรที่
เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี โดยได้รับการตอบรับมาแล้วในเบื้องต้นจากกรรมการบริหารสมาคม จึงเรียนมา
เพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อ.ดร.ธนาทร เจียรกุล)
คณบดีคณะมัณฑนศิลป์

บันทึกข้อความ

ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ที่ / วันที่ 28 ตุลาคม 2565

เรื่อง สรุปล้างเชปโครงการ และหนังสือประเมินผลและรับรองจากผู้มีส่วนได้เสียในการนำผลงานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์

เรียน คณบดีคณะมัณฑนศิลป์ (ผ่านหัวหน้าภาควิชาฯ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปล้างเชปโครงการ และหนังสือประเมินและรับรองจากผู้มีส่วนได้เสียในการนำผลงานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์เพื่อผลในการประกันคุณภาพตามตัวชี้วัดในระบบ aunqa

สืบเนื่องจากข้าพเจ้า นายชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจัดทำคู่มือ
นิพนธ์หัวข้อการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบท โดยเป็นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติการสร้างงานและมี
กิจกรรมร่วมกับผู้คนในพื้นที่ชุมชน ซึ่งใช้ระยะเวลาในการดำเนินการและการติดตามผลของการใช้
กระบวนการมีส่วนร่วมหลายภาคส่วน เพื่อดำเนินการสร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวชนบทในมิติต่างๆ
โดยอาศัยบูรณาการประสานภารกิจของข้าพเจ้า ร่วมกันกับหน่วยงานท้องถิ่น ทั้งรัฐและเอกชน ทั้ง
ภายในและภายนอก ตลอดจนกลุ่มวิชาชีพสถาปนิก นักออกแบบ ศิลปินจิตอาสา โดยสร้างสรรค์
เทศกาลและกิจกรรมตั้งแต่ช่วงก่อนการปิดประเทศ 18 มีนาคม 2563 จากการระบาดของโรคโควิด-
19 จนถึงการสร้างสรรค์เทศกาลและกิจกรรมรองรับการท่องเที่ยวชนบทภายหลังการเปิดประเทศโดย
รัฐ เมื่อ 1 กรกฎาคม 2565 ที่ผ่านมา โดยมีรายละเอียดตามสรุปล้างเชปโครงการ ที่จะพัฒนาสู่
บทความนำส่งวารสารที่ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI เพื่อพิจารณาตีพิมพ์ต่อไป อนึ่งมีผู้เรียนใน
หลักสูตร 2 รุ่น ได้ร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวชนบทในโครงการ ผ่านการทำโครงการ
เสนอแนะออกแบบในรายวิชา การออกแบบภายใน 6 โดยเป็นลักษณะจิตอาสาสาธารณะ มีการลง
พื้นที่เก็บข้อมูลหน้างาน ทำให้ได้ผลงานเชิงประจักษ์ที่มีประโยชน์กับผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ ตลอดจน
เป็นแฟ้มสะสมผลงานทางวิชาชีพที่สอดคล้องตามพันธกิจคณะ “มัณฑนศิลป์เพื่อสังคม” จึงเรียนมา
เพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ)

ศธ /

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
เลขที่ 31 ถนนหน้าพระลาน พระบรมมหาราชวัง
พระนคร กรุงเทพฯ 12000

2 มีนาคม 2563

เรื่อง หนังสือขอบคุณผู้ร่วมโครงการดุขุฎิพนธ์นักศึกษา
สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการลงพื้นที่ และกำหนดการของกิจกรรม

เนื่องด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ นักศึกษาปริญญาดุขุฎิบัณฑิต
หลักสูตรศิลปะการออกแบบ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้ดำเนินการวิทยานิพนธ์หัวข้อ
ศิลปะการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชนบท โดยมีการสร้างสรรค์ที่ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาค
ส่วนทั้งจากชุมชนในพื้นที่ ศิลปินและนักสร้างสรรค์ทุกแขนงที่มีจิตสาธารณะร่วมเป็นกลไกสำคัญใน
การขับเคลื่อนดุขุฎิพนธ์ มีความประสงค์ขอเชิญท่านเพื่อร่วมดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยมีจุดเน้น
ที่การสร้างสรรค์ประสบการณ์แก่ผู้สนใจในด้านศิลปะการออกแบบในสถานที่ อาหาร และของที่ระลึก
เพื่อสร้างความดึงดูดใจใหม่ให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวชนบทในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ซึ่งผลการเรียนรู้
ของการดำเนินการในโครงการจะเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการศึกษาและจะเป็น
ประสบการณ์อันมีคุณค่าต่อบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความ
อนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อ.ดร.ธนาทร เจียรกุล)

คณบดีคณะมัณฑนศิลป์

บันทึกข้อความ

ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทร. 02-2225876

ที่ / วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์หนังสือราชการเพื่อสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในพื้นที่อำเภอมนोरมย์ จังหวัดชัยนาท

เรียน คณบดีมัณฑนศิลป์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างหนังสือราชการเพื่อให้ความอนุเคราะห์

เนื่องด้วยข้าพเจ้าผศ.ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ กำลังดำเนินการวิทยานิพนธ์หัวข้อ การออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ระดับปริญญาโท สาขาการออกแบบ มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ทำหนังสือแจ้งนายอำเภอมนोरมย์ จังหวัดชัยนาท เพื่อขอใช้อาคารชมรมผู้ใหญ่บ้านและกำนัน ซึ่งเป็นสถานที่ราชการเพื่อสร้างสรรค์ผลงานส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เพื่อสร้างจุดเช็คอินแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้กับชุมชนและจังหวัดด้วยศิลปะและการออกแบบ โดยดำเนินการจริงระหว่างวันที่ 19-24 กุมภาพันธ์ 2563 ตามกำหนดการที่แนบมานี้ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ทำหนังสือราชการด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ)

ที่ ศธ /

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เลขที่ 31 ถนนหน้าพระลาน

พระบรมมหาราชวัง พระนคร

กรุงเทพฯ 12000

5 กุมภาพันธ์ 2563

เรื่อง หนังสือขอความอนุเคราะห์ดำเนินการกิจกรรมสร้างสรรค์ของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาเอก

เรียน คุณเจดศักดิ์ นิลอุบล นายอำเภอโมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. กิจกรรมในพื้นที่ชุมชนเทศบาลตำบลคู่งสำเภา วันที่ 8 และ 19-24 กุมภาพันธ์ 2563

เนื่องด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาเอกและบุคลากรคณะมัณฑนศิลป์ กำลังดำเนินการวิทยานิพนธ์หัวข้อการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์ที่ใช้การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทั้งจากชุมชนในพื้นที่ ศิลปินและนักสร้างสรรค์ เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงาน มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์พื้นที่อาคารประชุมผู้ใหญ่บ้านและกำนัน ซึ่งอยู่ในการดูแลของท่าน เพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบตกแต่งสถานที่สตรีทอาร์ท เพื่อสร้างสิ่งดึงดูดใจใหม่ต่อนักท่องเที่ยวและผู้สนใจในพื้นที่ ชุมชนเก่าแก่ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ให้พลิกฟื้นด้วยการเป็นจุดเช็คอินแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และจะเป็นประสบการณ์อันมีคุณค่าต่อบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้จะมีกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะสตรีทอาร์ท ระหว่างวันที่ 19-24 กุมภาพันธ์ 2563 จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์สถานที่เพื่อใช้สร้างสรรค์ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อ.ดร.ชนาทร เจียรกุล)

คณบดีคณะมัณฑนศิลป์

บันทึกข้อความ

ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทร. 02-2225876

ที่ / วันที่ 23 มกราคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทำหนังสือลงพื้นที่เพื่อสร้างสรรค์ผลงานส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์

เรียน คณะมัณฑนศิลป์

สิ่งที่ส่งมาด้วย กำหนดการลงพื้นที่สำรวจและปฏิบัติงานสตรีทอาร์ตตำบลคู้้งสำเภา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท

เนื่องด้วยข้าพเจ้าผศ.ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ กำลังดำเนินการวิทยานิพนธ์หัวข้อ การออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ระดับปริญญาโท สาขาการออกแบบ มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์เพื่อทำหนังสือแจ้งพื้นที่เพื่อขอความอนุเคราะห์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสร้างสรรค์ผลงานส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ สร้างสรรค์ผลงานสตรีทอาร์ตในชุมชนตำบลคู้้งสำเภา อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท เพื่อสร้างจุดเช็คอินแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้กับชุมชนและจังหวัด โดยลงสำรวจพื้นที่พร้อมกับศิลปินในโครงการ ในวันที่ 28 มกราคม 2563 ระหว่างเวลา 9.30- 14.30 น. และลงพื้นที่เพื่อดำเนินการจริงระหว่างวันที่ 19-24 กุมภาพันธ์ 2563 ตามกำหนดการที่แนบมานี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ทำหนังสือราชการด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ)

ที่ ศธ /

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
เลขที่ 31 ถนนหน้าพระลาน
พระบรมมหาราชวัง พระนคร
กรุงเทพฯ 12000

23 มกราคม 2563

เรื่อง หนังสือขอความอนุเคราะห์ดำเนินการกิจกรรมสร้างสรรค์ของบุคลากรคณะมัณฑนศิลป์

เรียน นายกเทศมนตรี ตำบลคิ่งสำเภา อำเภอโมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. กำหนดการลงพื้นที่ 28 มกราคม และกิจกรรมในพื้นที่ชุมชนวันที่ 19-24 กุมภาพันธ์ 2563

เนื่องด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ บุคลากรของคณะมัณฑนศิลป์ กำลังดำเนินการวิทยานิพนธ์หัวข้อการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์ที่ใช้การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทั้งจากชุมชนในพื้นที่ ศิลปินและนักสร้างสรรค์ ร่วมเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงาน มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์พื้นที่ชุมชนในการดูแลของท่าน เพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบตกแต่งสถานที่สตรีทอาร์ท เพื่อสร้างสิ่งดึงดูดใจใหม่ต่อนักท่องเที่ยวและผู้สนใจในพื้นที่ชุมชนเก่าแก่ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ให้พลิกฟื้นด้วยการเป็นจุดเช็คอินที่มีศักยภาพที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในอนาคต และจะเป็นประสบการณ์อันมีคุณค่าต่อบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้จะมีการสำรวจพื้นที่ทำงานในวันที่ 28 มกราคม และมีการใช้นั่งร้านและคอมสโอดไลท์จำนวนหนึ่งเพื่อกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะสตรีทอาร์ทยามค่ำคืน ระหว่างวันที่ 19-24 กุมภาพันธ์ 2563 จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์เพื่ออำนวยความสะดวกระหว่างช่วงวันดังกล่าวด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อ.ดร.ชนาทร เจียรกุล)
คณบดีคณะมัณฑนศิลป์

บันทึกข้อความ

ภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ที่ 6240 /

วันที่ 10 ตุลาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์นำอากาศยานไร้คนขับเพื่อศึกษาวิทยานิพนธ์

เรียน ตัวแทนชุมชนย่านวัดพระแก้ว ตำบลแพรกศรีราชา อำเภอสรรคบุรี

ตัวแทนชุมชนย่านบ้านห้วยกรดพัฒนา อำเภอสรรคบุรี

ตัวแทนชุมชนย่านวัดมหาธาตุ อำเภอสรรคบุรี

ตัวแทนชุมชนย่านวัดปากคลองมะขามเฒ่า อำเภอวัดสิงห์

ตัวแทนชุมชนย่านวัดธรรมามูล อำเภอเมือง

ตัวแทนชุมชนย่านริมแม่น้ำเจ้าพระยา ในตัวอำเภอเมือง

เนื่องด้วยข้าพเจ้าผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ บุคลากรประจำภาควิชาออกแบบตกแต่งภายใน คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทำการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ของคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในหัวข้อ ศิลปะการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีความประสงค์ขอรับความอนุเคราะห์นำอากาศยานไร้คนขับขึ้นบินในมุมสูงเพื่อบันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวของพื้นที่ตามหัวข้อประเด็นศึกษาในวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์สำหรับการจัดทำแผนที่สามมิติเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการดำเนินการวิเคราะห์และสร้างสรรค์การออกแบบพื้นที่ในหลักสูตร ซึ่งโดยจรรยาบรรณ ควรแจ้งชุมชนเพื่อทราบให้ได้รับความเห็นชอบจากตัวแทนเจ้าของพื้นที่ เพื่อทราบและขออนุญาต ให้เกิดความเรียบร้อยตามมาตรฐานของหลักสูตร ทั้งนี้ตัวอากาศยาน ผู้ควบคุม และข้าพเจ้าในฐานะเจ้าของหัวข้อจะดำเนินการเฉพาะในขอบเขตของพื้นที่ ที่ได้ขออนุญาตเท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ความอนุเคราะห์นำอากาศยานไร้คนขับเพื่อศึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อร่วมพัฒนาการเรียนรู้ด้านการออกแบบต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ)

ภาพผนวก ข แบบประเมิน เรื่อง ศิลปะและการออกแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วม เพื่อแหล่งท่องเที่ยวชนบท

28/6/66 19:01

การประเมินผลนิทรรศการศิลปะการออกแบบชนบท

การประเมินผลนิทรรศการศิลปะการออกแบบ ชนบท

เป็นการประเมินการมีส่วนร่วมความชื่นชอบในการนำศิลปะการออกแบบมาใช้ในการนำเสนอนิทรรศการศิลปะการออกแบบชนบทที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ 27-31 ธันวาคม 2562 เพื่อนำข้อมูลไปสู่การทำความเข้าใจรูปแบบแนวทางนำเสนอศิลปะการออกแบบไปใช้ในพื้นที่เพื่อพัฒนาต่อไป

padet1994@gmail.com สลับบัญชี

* ระบุว่าเป็นคำถามที่จำเป็น

อีเมล *

อีเมลของคุณ

ชื่อ-นามสกุล *

รบกวนเขียนชื่อนามสกุลของท่าน เพื่อการรวบรวมนาม

คำตอบของคุณ

28/6/66 19:01

การประเมินผลนิทรรศการศิลปะการออกแบบชียนาท

ชื่อเฟสบุ๊คของท่าน

เป็นการขอความร่วมมือในการเขียนชื่อเฟสบุ๊คของท่านเพื่อการรวบรวมผู้สนใจติดตามพัฒนาการของศิลปะการออกแบบในงานArt&Craft ชียนาทอย่างเป็นทางการต่อไปในอนาคตให้มากยิ่งขึ้น

คำตอบของคุณ

1.ระดับความชื่นชอบศิลปะการออกแบบชียนาทแยกประเภท *

ท่านมีความชื่นชอบศิลปะการออกแบบในแนวทางใดมากที่สุด โดยเลือกเพียงคำตอบเดียว จากผลงานที่ท่านได้พบเห็นทั้ง3ประเภทได้แก่ ภาพวาดลายเส้น ภาพวาดระบายสี และผลงานออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชียนาท

- ภาพทิวทัศน์สีน้ำ
- งานออกแบบแหล่งท่องเที่ยวชียนาท
- วาดเส้นทิวทัศน์ ลายเส้น

2.ท่านเห็นความสำคัญต่อการนำศิลปะการออกแบบมาใช้มากขึ้นกว่าเดิมในประเด็นใด *

ท่านคิดว่าศิลปะการออกแบบมีผลต่อท่านในด้านใดมากที่สุดหลังจากชมนิทรรศการ โดยเลือกเพียงคำตอบเดียว จาก 3 พฤติกรรม ได้แก่ ทำให้อยากรู้จักสถานที่นั้น ทำให้อยากไปท่องเที่ยวสถานที่นั้น หรือ ทำให้อยากซื้อของที่ระลึกจากสถานที่นั้น เพียงคำตอบเดียวที่ท่านคิดว่ามีผลมากที่สุด

- ทำให้อยากซื้อของที่ระลึก
- ทำให้อยากรู้จักสถานที่นั้น
- ทำให้อยากไปเยี่ยมชมสถานที่นั้นมากขึ้น

28/6/66 19:01

การประเมินผลนิทรรศการศิลปะออกแบบชัษนาท

3.ท่านอยากเห็นการนำศิลปะการออกแบบมาทำให้เกิดการท่องเที่ยวในชัษนาทเพิ่มขึ้นอีกใน *
ที่ใด

ท่านอยากเห็นศิลปะการออกแบบสามารถทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในชัษนาทในทีใดที่เป็นไปได้
หรือเหมาะสมมากที่สุด หลังจากชมนิทรรศการ โดยให้ท่านเลือก เป็นการจัดลำดับการทำให้ชัษนาท
เกิดการจดจำที่โดดเด่นมากที่สุด 3 อันดับ 1 ถึง 3

	ในพื้นที่ สาธารณะ ในชุมชน	ในวัด ศาสน สถาน	ในพื้นที่ ทางการ เกษตร	ในที่พัก เช่น โรงแรม โฮมสเคย์ ฯลฯ	การสร้าง ของที่ ระลึก	การ สร้างสรรค์ อาหาร ขนม	การ สร้างสรรค์ ดนตรี การ ละเล่น
อันดับ1: ทำให้ ชัษนาท โดดเด่น/ น่าจดจำ ได้มาก ที่สุด	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
อันดับ2: ทำให้ ชัษนาท โดดเด่น/ น่าจดจำ ได้	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
อันดับ3: สร้างควม จดจำให้	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ส่ง

ล้างแบบฟอร์ม

ห้ามส่งรหัสผ่านใน Google ฟอร์ม

เนื้อหาที่มีได้ถูกสร้างขึ้นหรือรับรองโดย Google รายงานการละเมิด - ข้อกำหนดในการให้บริการ - นโยบายความเป็นส่วนตัว

Google ฟอร์ม

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScuaHdERdBI99LCKhaN-MlyXqOu9BY8olxoiraf0xocLGvNVg/viewform>

3/8

28/6/66 19:00

แบบกรอกข้อมูลสินค้าสร้างสรรค์ตลาด 100 ปี

แบบกรอกข้อมูลสินค้าสร้างสรรค์ตลาด 100 ปี คังสำเภา

เป็นการเก็บรวบรวมฐานข้อมูลสินค้าสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นใหม่ในตลาดร้อยปีคังสำเภา โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ในคณศึกษาศาสตร์ศิลปกรรมศาสตร์ออกแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ของนายชัยณรงค์อริยะ ประเสริฐ

padet1994@gmail.com สลับบัญชี

* ระบุว่าเป็นคำถามที่จำเป็น

อีเมล *

อีเมลของคุณ

ถัดไป

ล้างแบบฟอร์ม

เนื้อหาที่นี่ได้ถูกสร้างขึ้นหรือรับรองโดย Google รายงานการละเมิด - ข้อกำหนดในการให้บริการ - นโยบายความเป็นส่วนตัว

Google ฟอร์ม

28/6/66 18:56

แบบรวมข้อมูลศิลปิน street art เทศกาลศิลป์อินลมนานา26-28พย.63

แบบรวมข้อมูลศิลปิน street art เทศกาลศิลป์ อินลมนานา26-28พย.63

เป็นแบบรวบรวมข้อมูลของศิลปินและนักสร้างสรรค์ที่จิตอาสาสมัครเข้าร่วมดำเนินการจัดทำจุดเช็คอินเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตรอบเมืองชั้นในของจังหวัดลพบุรีในเทศกาลสิ่งทีลมนานาของอาจารย์เสรี แก้ววิเชียรระหว่างวันที่ 26-28 พฤศจิกายน 2563 แบบรวมรวมข้อมูลชุดนี้จะทำให้ข้อมูลของศิลปิน อยู่รวบรวมในที่เดียวกันเพื่อตั้งต้นเก็บประวัติของศิลปินจิตอาสาช่วยจัดทำงานศิลปะให้กับแหล่งท่องเที่ยวชุมชนไทยและเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายเข้ากับข้อมูลกับดัชนีนิพนธ์การออกแบบเพื่อแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์เชิงสังคมสาธารณะต่อไปในอนาคต

padet1994@gmail.com [สลับบัญชี](#)

ระบบจะบันทึกชื่อและรูปภาพที่เชื่อมโยงกับบัญชี Google เมื่อคุณอัปโหลดไฟล์และส่งแบบฟอร์มนี้. มีเพียงอีเมลของคุณเท่านั้นที่รวมอยู่ในคำตอบ

* ระบุว่าเป็นคำถามที่จำเป็น

อีเมล *

อีเมลของคุณ

ชื่อ-นามสกุล-ชื่อเล่น *

คำตอบของคุณ

28/6/66 18:58

แบบรวมข้อมูลศิลปิน street art เทศกาลศิลปะอันลพหนาว26-28พย.63

ที่อยู่ติดต่อได้สะดวก(ที่สามารถจัดส่งเอกสารเชิญหรือส่งพัสดุหรือเกียรติบัตรขอบคุณให้ *
 ภายหลังได้ รวมเบอร์โทรติดต่อ,ไลน์,เฟส,ไอจี,ทวิตเตอร์ ฯลฯ)

คำตอบของคุณ

ชื่อผลงานในครั้งนี่-พิกัดgpsหรือตำแหน่งที่ตั้งของผลงาน-แนวความคิด-เทคนิคที่ใช้(ถ้ามี *
 มากกว่างานสามารถเขียนต่อกันไปได้เลยคะ ทางผู้จัดจะคัดกรองตัวเอง)

คำตอบของคุณ

Portfolio,ลิงค์,ภาพผลงาน,ประวัติการทำงานสร้างสรรค์ต่างๆที่ผ่านมา(เท่าที่รวบรวมหรือใน *
 รอบ3ปีที่ผ่านมา)

เนื่องจากมีจิตอาสาหลายท่านที่มีประวัติการทำงานที่แตกต่างกันไปมีความจำเป็นต้องขอข้อมูลในส่วน
 นี้ประกอบคะ เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบการเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาของศิลปินแต่ละท่านที่แตกต่างกัน
 โดยไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน โดยทุกท่านสามารถแนบเป็นภาพ หรือเอกสารประกอบได้ไม่เกิน 5 ไฟล์
 ไฟล์ละไม่เกิน 10 เมก รบกวนด้วยนะคะ

 เพิ่มไฟล์

ส่ง

ล้างแบบฟอร์ม

ห้ามส่งรหัสผ่านใน Google ฟอร์ม

เนื้อหาที่มีได้ถูกสร้างขึ้นหรือรับรองโดย Google [รายงานการละเมิด](#) - [ข้อกำหนดในการให้บริการ](#) - [นโยบายความเป็นส่วนตัว](#)

Google ฟอร์ม

28/6/66 18:56

สมาชิกบางกอกเสกตเซอร์ลงทะเบียนภาพให้ยืมเพื่อจัดแสดงนิทรรศการในร้านที่ลงทะเบียนงานเทศกาลชั้ยนาทกาแพคราฟท์(ธันวาคม-เมษายน2566)

สมาชิกบางกอกเสกตเซอร์ลงทะเบียนภาพให้ยืมเพื่อจัดแสดงนิทรรศการในร้านที่ลงทะเบียนงานเทศกาลชั้ยนาทกาแพคราฟท์(ธันวาคม-เมษายน2566)

ระยะเวลายืมผลงานจัดแสดง : 4ธค. ถึง 15เมย.2023 โดยนำผลงานของท่าน ใส่กรอบ-กระดาษแข็งตามความเหมาะสม เพื่อใช้จัดแสดงหมุนเวียนในร้านค้าที่ลงทะเบียนและผ่านตรวจสอบติดตั้ง-จัดแสดงเพื่อให้นัก.และชาวชั้ยนาทในพื้นที่ได้มีโอกาสพบเห็นมากขึ้น รวมถึงเป็นอีกช่องทางติดต่อกับศิลปินแต่ละท่านได้โดยตรง โดยทีมงานจะจัดทำข้อมูลประกอบภาพเพื่ออธิบายรายละเอียดของศิลปินเป็นQRCODEให้ผู้รับชมสามารถติดต่อตรงกับศิลปินได้ทันที

สถานที่จัดงาน : เทศกาลชั้ยนาทกาแพคราฟท์ครั้งที่ 2 ร้านที่ลงทะเบียนร่วมกิจกรรม และงานสวัสดิชั้ยนาท

ติดต่อเราได้ที่ อ.สุดีต์ 086-309-6442 หรือ คุณพล 061-428-9184 ผู้รับผิดชอบโครงการ

padet1994@gmail.com [สลับบัญชี](#)

ระบบจะบันทึกชื่อและรูปภาพที่เชื่อมโยงกับบัญชี Google เมื่อคุณอัปโหลดไฟล์และส่งแบบฟอร์มนี้. อีเมลของคุณจะไม่รวมอยู่ในคำตอบ

*** ระบุว่าเป็นคำถามที่จำเป็น**

นามศิลปินผู้ร่วมกิจกรรมให้ยืมผลงานจัดแสดง(หากมีเพื่อนศิลปินฝากส่งร่วมด้วย ให้เขียนชื่อเป็นลำดับต่อมา *

คำตอบของคุณ

28/6/66 18:56

สมาชิกบางกอกเสกตเซอ์ลงทะเบียนภาพใหม่เพื่อจัดแสดงนิทรรศการในร้านที่ลงทะเบียนงานเทศกาลช้อปปิ้งภาพถ่าย(ธันวาคม-เมษายน2566)

ช่องทางติดต่อสะดวก (โทรมือถือ/อีเมล/ไลน์/ไอดี/MESSENGER ฯลฯ ใส่ได้มากกว่า1อย่าง) หากศิลปินฝากร่วมแสดง ให้ใส่รายละเอียดเป็นลำดับถัดไปได้ *

คำตอบของคุณ

อัปโหลดภาพที่ร่วมกิจกรรม ท่านละไม่เกิน 10 ภาพ ความละเอียดรวมรับได้ไม่เกิน100 MB * (หากเป็นภาพที่อยู่ในสมุด ทิมงานขออนุญาตศิลปินปรับรูปผลงานจัดแสดงแทน โดยสงวนสิทธิ์สืฝิดเพี้ยนจากงานจริง)

 เพิ่มไฟล์

โปรดให้รายละเอียด โดยลำดับภาพที่ท่านอัปโหลด (ไม่เกิน 10 ภาพ) หากเพื่อนศิลปินฝากอัปโหลด โปรดระบุชื่อศิลปินให้ทราบเพิ่มเติมด้วยในลำดับนั้น *

1. ชื่อภาพ(ถ้าไม่ระบุให้ -)/เทคนิค/เหตุที่เขียนภาพ (ถ้าไม่ระบุให้ -) /ราคา(หน่วยเงินบาท หากไม่จำหน่ายให้ระบุว่ามีจำหน่าย)
2. ชื่อภาพ(ถ้าไม่ระบุให้ -)/เทคนิค/เหตุที่เขียนภาพ (ถ้าไม่ระบุให้ -) /ราคา(หน่วยเงินบาท หากไม่จำหน่ายให้ระบุว่ามีจำหน่าย)
3. ชื่อภาพ(ถ้าไม่ระบุให้ -)/เทคนิค/เหตุที่เขียนภาพ (ถ้าไม่ระบุให้ -) /ราคา(หน่วยเงินบาท หากไม่จำหน่ายให้ระบุว่ามีจำหน่าย)
4. ชื่อภาพ(ถ้าไม่ระบุให้ -)/เทคนิค/เหตุที่เขียนภาพ (ถ้าไม่ระบุให้ -) /ราคา(หน่วยเงินบาท หากไม่จำหน่ายให้ระบุว่ามีจำหน่าย)
5. ชื่อภาพ(ถ้าไม่ระบุให้ -)/เทคนิค/เหตุที่เขียนภาพ (ถ้าไม่ระบุให้ -) /ราคา(หน่วยเงินบาท หากไม่จำหน่ายให้ระบุว่ามีจำหน่าย)

คำตอบของคุณ

28/6/66 18:56

สมาชิกบางกอกเสกตเซอร่งทะเลเปียนภาพใหม่เพื่อจัดแสดงนิทรรศการในร้านที่ลงทะเลเปียนงานเทศกาลชัชวาทานพศราฟ(สันวาม-เมษายน2566)

รายละเอียดของที่อยู่ในการจัดส่งสินค้า (หากไม่สามารถรับผลงานคืนได้ตามกำหนด *
ทีมงานจะรวบรวมผลงานท่านในช่องเดียวกันใส่พลาสติกกันน้ำและจัดส่งไปรษณีย์ลง
ทะเลเปียนกลับโดยสงวนสิทธิ์รับผิดชอบความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น) โปรดใส่ชื่อ ที่อยู่ และ
รหัสไปรษณีย์ ให้ครบถ้วน

คำตอบของคุณ

ฉันรับทราบเข้าใจเนื้อหาของกิจกรรมรวมถึงยอมรับในรายละเอียดรวมถึงยินยอมให้สามารถ *
นำข้อมูลและรายละเอียดที่น่าสนใจในแบบกรอกข้อมูลนี้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมใน
โครงการที่อธิบายให้ทราบนี้ทั้งหมด

- รับทราบและยินยอม
- รับทราบและยินยอมโดยมีเงื่อนไข (โปรดอธิบายเพิ่มเติมในข้อถัดไป หากไม่ได้อธิบาย ทีมงาน
อาจขอติดต่อกลับ)

โปรดอธิบายรายละเอียดที่ท่านรับทราบและยินยอมโดยมีเงื่อนไขเพิ่มเติม (หากไม่ระบุ ให้ - *
โดยทีมอาจขอติดต่อกลับตามความเหมาะสมต่อไป)

คำตอบของคุณ

ส่ง

ล้างแบบฟอร์ม

ห้ามส่งรหัสผ่านใน Google ฟอร์ม

เนื้อหาที่มีได้ถูกสร้างขึ้นหรือรับรองโดย Google รายงานการละเมิด - ข้อกำหนดในการให้บริการ - นโยบายความเป็นส่วนตัว

Google ฟอร์ม

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScLp7-EzM7hn1O54KJNIL8NJD2R82h91hoPin6auAUHFyqgRg/viewform>

3/8

ฟอร์มส่งเสกตงานตลาดชัยนาท กาแฟ&คราฟท์[CCC] Chainat Coffee n Craft Market

เป็นแบบฟอร์มเพื่อให้ศิลปินส่งข้อมูลส่วนตัวรายละเอียดและผลงานสเก็ดที่จะใช้ร่วมในโครงการตลาดชัยนาทกาแฟ&คราฟท์ และเพื่อการยินยอมให้นำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์สำหรับโครงการเฉพาะที่เกี่ยวข้องและเพื่อการประชาสัมพันธ์โครงการแหล่งท่องเที่ยวชนบทต่อไป

padet1994@gmail.com สลับบัญชี

ระบบจะบันทึกชื่อและรูปภาพที่เชื่อมโยงกับบัญชี Google เมื่อคุณอัปโหลดไฟล์และส่งแบบฟอร์มนี้. มีเพียงอีเมลของคุณเท่านั้นที่รวมอยู่ในคำตอบ

* ระบุว่าเป็นคำถามที่จำเป็น

อีเมล *

อีเมลของคุณ

ชื่อ นามสกุล / ชื่อที่รู้จักและใช้เรียกศิลปิน *

คำตอบของคุณ

28/6/66 18:49

ฟอร์มส่งผลงานตลาดชียนทาแฟ&คราฟท์(CCC) Chainat Coffee n Craft Market

ศิลปินมีผลงานให้แก่ผู้สนใจหรือไม่ โดยสามารถแบ่งปันผลงานสร้างสรรค์ให้ตลาดชุมชน *
เป็นผู้ร่วมจัดจำหน่ายได้ด้วยหรือไม่ ผลงาน/ราคาเป็นอย่างไร โปรดให้รายละเอียดเบื้องต้น
หรือแนบลิงค์ข้อมูล เพื่อติดตามเพิ่มเติม

คำตอบของคุณ

ส่งเสกตแบบผนังใหญ่ตามแนวคิดศิลปินที่มีต่อสถานที่โครงการ โดย สมมุติว่ามีผนังอาคาร *
สี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาด 8 * 8 เมตร หรือผนังอาคารขนาดสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง หรือแนว
นอน ขนาด 6 * 8 เมตร และแบบผนังแนวกำแพง ที่คิดถึงการ collab ถูกซ้อนทับ หรือทับ
ซ้อนงานผู้อื่นประมาณ10% ขนาด 2.50*10 เมตร (รับไฟล์PDF เอกสาร-ไฟล์ภาพ-ภาพ
วาด ไม่เกิน 5 แบบ)

 เพิ่มไฟล์

มือถือ /ช่องทางสื่อสารสะดวก *

คำตอบของคุณ

ศิลปินผู้นำส่งสเก็ตช์รับรองว่างานนำส่งเป็นผลงานตนเอง และมีจิตอาสาสาธารณะ โดย *
ยินยอมให้เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์/ใช้เชิงพาณิชย์เพื่อสาธารณประโยชน์สนับสนุนเฉพาะ
โครงการสร้างแหล่งท่องเที่ยวชนบทสวัสดิ์ศิษยานุศิษย์ ตลาดมโนรมย์คิงส์เส้า และ
ตลาด(CCC) Chainat Coffee n Craft Market เท่านั้น

 ยินยอม

 มีเงื่อนไขการยินยอม (โครงการประสานรายละเอียดเพิ่มเติมอีกครั้ง)

ส่ง

ล้างแบบฟอร์ม

ห้ามส่งรหัสผ่านใน Google ฟอร์ม

เนื้อหาที่มีได้ถูกสร้างขึ้นหรือรับรองโดย Google รายงานการละเมิด - ข้อกำหนดในการให้บริการ - นโยบายความเป็นส่วนตัว

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd-ym5hmTVFepv0C8K9yRRhvc9xKv_f7OD_4KP5MMwV42w8g/viewform

2/8

ภาคผนวก ค. แบบฟอร์มรายนามศิลปิน และการขอใช้สีสเปรย์

3.1 ชื่อศิลปิน : อัครพล มณฑาทอง Bonus TMC (ยิ้ม) มือถือ.....

ชื่อภาพ :

แนวความคิด:

.....

.....

.....

.....

.....

	รหัสสี	จำนวน	ผู้เสนอขอใช้
	224 sky blue	2can	พี่ยิ้ม Bonus
	213 blue	1can	พี่ยิ้ม Bonus
	223 turquoise	1can	พี่ยิ้ม Bonus
	219 cream	3can	พี่ยิ้ม Bonus
	218 yellow	3can	พี่ยิ้ม Bonus
	241 medium yellow	3can	พี่ยิ้ม Bonus
	N212 math black	4can	พี่ยิ้ม Bonus
	215 grey	4can	พี่ยิ้ม Bonus
M201 math white	4can	พี่ยิ้ม Bonus	

รวมสีสเปรย์.....25....กระป๋อง

ชื่อศิลปิน :ชื่อเล่น..... มือถือ.....

ชื่อภาพ

.....

แนวความคิด:.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง. สรุปลงานสตรีทอาร์ทที่ดำเนินการโดยขอความอนุเคราะห์จาก TVB

COMPAQ และ HYPE

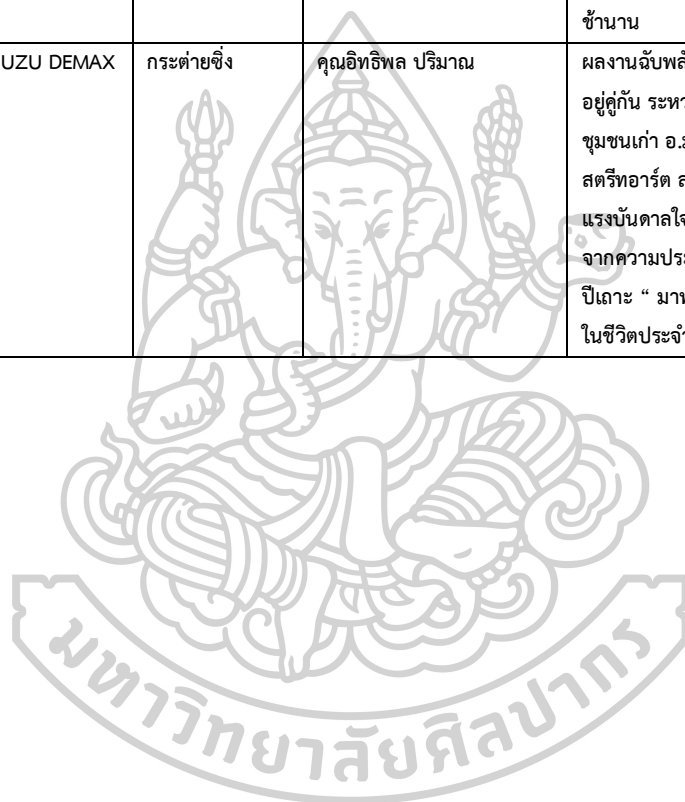
ผศ.ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ 2 มีนาคม 2563

*หมายเหตุ ที่เป็นตัวอักษรตัวหนา สามารถอ้างอิงสีของสปอนเซอร์ที่ให้ความอนุเคราะห์ได้ตาม
อัยาศัย

ลำดับที่ / ตำแหน่งในชุมชน คั้งสำเนา	ชื่อภาพ	ศิลปิน	แนวความคิด	หมายเหตุ
1.อาคารพักหน้าโรงเรียน อนุบาลมโนรมย์	สวัสดีมโนรมย์	คุณชัยบุรณ์ บันลือ Joker	เป็นการนำเอาความรู้สึกและภาพ จำเป็นครั้งแรกที่มามโนรมย์มา ถ่ายทอดในชิ้นงานประกอบกับคำ ทักทายเมื่อแรกพบเจอว่า “สวัสดี มโนรมย์”	ใช้สีสปอนเซอร์20%
2.ผนังหน้าอาคารเรียน โรงเรียนอนุบาลมโนรมย์	HOPE	คุณสมรนนท์ แยมอุทัย Headache Stencil	ศิลปินต้องการให้ผู้เสพเป็นผู้ต่อยอด แนวทางของความคิด โดยตั้งใจให้เป็น แนวคิดปลายเปิด เพื่อตั้งคำถาม ย้อนกลับและเรียนรู้ด้วยตัวเอง	ใช้สีตนเองทั้งหมด
3.ในตลาดเข้าหน้าวัดศรีสิทธิ การาม	รถชนเงินฟ้าชรา	ผศ.ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ	นำเสนอสีของฟุ้งนาท้องฟ้าดอกไม้ และแม่น้ำเพื่อความสดชื่นสดใสทุก เช้า หวังว่าแนวทางการตกแต่งให้มี ชีวิตชีวานี้มาจะช่วยทำให้ตลาดเข้า ของที่นี่มีการปรับแต่งกันเองบ้าง อย่างง่ายๆ อย่างน้อยก็ทำให้เกิด รอยยิ้มและชีวิตชีวามากขึ้นนะครับ	ใช้สีสปอนเซอร์100%
4.หน้าต่างชั้น2ของป่าถนอม ติดสะพาน	มโนรมย์คูกี้	อาจารย์วัต เลิศแสงกิต อาจารย์ประจำ คณะอักษร ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	ขอให้ชาวมโนรมย์มีความสุขมากๆ ครับ	ใช้สีสปอนเซอร์100%
5.ร้านทองบ้านป่าน้อย	การเดินทางของ เมล์ตข้าว	คุณสุรฤกษ์ณ กุลอมเกล้า และคุณนัฐดา ไทญอนพุงศ์ ศิลปินสตรีทอาร์ท	การที่ชาวนานำข้าวที่เป็นผลผลิต นำมาขายในตลาด เหมือนความ พึ่งพาอาศัยกัน เกษตรกร กับ ชุมชน ตลาด นำเสนอโดยการมีเด็กผู้หญิงที่ เป็นชาวนา นำข้าวมาให้กับ นายสัม โอ และมีรูปรถเข็นล้อถึงตลาดใน ชุมชน	ใช้สีสปอนเซอร์100%
6.ตรอกลงแม่น้ำหน้าโรงแรม เคียงสง่า	อัตลักษณ์และ สัญลักษณ์ชุมชน	คุณอัศวพล มณฑาทอง คุณชัย บุรณ์ บันลือ คุณอิทธิพล ปริมาณ คุณนรรรัตน์ ติวลอนันต์ คุณปรัชญา อินทอง คุณชลธิ ไต้ทองคำ	ศิลปินลงพื้นที่สำรวจครั้งแรกได้ สร้างสรรค์จากความประทับใจแรกของ พื้นที่ ใช้เวลาทั้งสิ้นรวม20 นาที	ใช้สีตนเองทั้งหมด

ลำดับที่ / ตำแหน่งในชุมชน คู่สำเนา	ชื่อภาพ	ศิลปิน	แนวความคิด	หมายเหตุ
7.ปากซอยหน้าโรงแรมเคียง สง่า	ชีวิตไม่สิ้นก็คืนกัน ไป	อาจารย์เสรี แก้ววิเชียร อาจารย์โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี	ถ้าเปรียบชีวิตให้เหมือนปลาตัวหนึ่ง คือการที่ต้องดิ้นรน ต่อให้งานหนักแค่ ไหนก็ต้องทำเพื่อหล่อเลี้ยงครอบครัว ก้มหน้าก้มตาทำงานไปโดยไม่มองว่า สังคมเป็นเช่นไร โดยผมให้ปลา ตะเพียนตัวนี้แบกส้มโอขาวแตงกวา ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอมโนรมย์ ชัยนาท... เพราะสถาบันครอบครัว นั้นสำคัญที่สุด...	ใช้สีสaponเซอร์80%
8.ต้นซอยคหบดีอุทิศ 1	วิถีมโนรมย์	คุณปิยศักดิ์ เขียวสะอาด ศิลปินสตรีอาร์ท	วิถีชีวิตของคนมโนรมย์ที่ใช้ชีวิตริม แม่น้ำ และเรือคือสิ่งที่ใช้ในการสัญจร และค้าขาย โดยที่นกคือตัวแทนของ พี่น้องจังหวัดชัยนาท	ใช้สีสaponเซอร์80%
9.ต้นซอยคหบดีอุทิศ 2	วิถีน้ำ	คุณพงศกร กันขันธ์คำ ศิลปิน สตรีอาร์ท	วิถีชีวิตของคนมโนรมย์ที่ผูกพันกับ แม่น้ำและเรือ	ใช้สีสaponเซอร์100%
10.ต้นซอยคหบดีอุทิศ 3	"หาลาเหนือ เขื่อน"	คุณณัฐ เต็นดวง ศิลปิน สตรีอาร์ท	เป็นการนำเสนอวิธีการใช้ชีวิตของ คนแม่น้ำ วิถีดั้งเดิมคือตกปลาและตก ปลาหากินตามวิถี	ใช้สีสaponเซอร์100%
11.ตรงข้ามซอยคหบดีอุทิศ	"ปกปักษ์" (The Protector)	คุณสมโชค มหาขานนท์ ศิลปินสตรีอาร์ท	ความเชื่อคือพลังในการดำเนินชีวิต ของคน (*เป็นภาพของทวารบาล หรือเขี้ยววง คือเทวดาผู้รักษา คุ้มครองดูแลศาลา)	ใช้สีสaponเซอร์100%
12.กำแพงร้านประสิทธิ์ภัณฑ์	Pomelo & The Grand Master	คุณนรรัตน์ ถวิลอนันต์	(ส้มโอสวรรค์ และปรมาจารย์)สุด ยอดต้นส้มโอที่เด่นสง่างามในสวรรค์ ถูกปกป้องด้วยนกกกระเรียนผู้เข้าใจ โลก สุดยอดส้มโอต้องชัยนาท สุด ยอดธรรมชาติต้องมโนรมย์	ใช้สีสaponเซอร์80%
13.กำแพงตรงข้ามร้านประ สิทธิ์ภัณฑ์	ได้รมมโนรมย์	คุณอิทธิพล ปริมาณ	แสดงถึงบรรยากาศความผูกพันและ สายใยแห่งรัก ตามวิถีสรรพชีวิตโดย ใช้นก2แม่ลูก แทนวิถีชีวิตที่เรียบง่าย และสงบของ อ.มโนรมย์ จังหวัด ชัยนาท	ใช้สีสaponเซอร์80%
14.กำแพงสังกะสีข้างร้าน วัสดุก่อสร้าง	น้ำมาปลากินมด น้ำลดนกกินปลา	คุณอิทธิพล ปริมาณ	เป็นการนำเสนอคำพังเพยไทยมา เล่นกับพื้นที่ ที่มีรอยน้ำท่วมใหญ่ ปี 2554	ใช้สีสaponเซอร์80%
15.กำแพงบ้านพักอาศัยถัด จากร้านวัสดุก่อสร้าง	ยังยืน	คุณเฉลิมวุฒิ เจริญวงศ์กิจ	นกกกระเรียนคือ สัตว์มงคล ที่ช่วย ส่งเสริมเรื่องอายุและสุขภาพ กับคน ในชุมชนคนเฒ่าคนแก่ ที่ผมรู้สึกได้ถึง ความอบอุ่นของชุมชนเก่าริมแม่น้ำ เลยเลือกนำเอานกกกระเรียนกับส้มโอ มาใช้ช่วยพรให้กับคนในชุมชน มโน รมณ์ ราชัน ยังยืน ไร่ซึ่งอุปสรรค	ใช้สีสaponเซอร์80%

ลำดับที่ / ตำแหน่งในชุมชน คั้งสำเนา	ชื่อภาพ	ศิลปิน	แนวความคิด	หมายเหตุ
16.กำแพงโรงพยาบาลเจ้า กวนอูคั้งสำเนา	(ไม่มีชื่อ)	คุณชลธิ์ ไล่ทองคำ ศิลปิน สตรีทอาร์ท	จากชีวิตผู้คนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา- สะแกกรัง และกลิ่นอายของความ เป็นวิถีชุมชนแบบเรียบง่าย ลุ่มแม่น้ำ เจ้าพระยา-สะแกกรังนี้ ถือเป็นลุ่ม แม่น้ำอัครลักษณะสำคัญในการ ดำรงชีวิต ขนส่งทางน้ำ เดินทางไป มาหาสู่และทำมาค้าขาย ของคนไทย และไทยจีน ๆ ทำให้เกิดเป็นแหล่ง เศรษฐกิจสำคัญของชาวมโนรมย์ มา ช้านาน	ใช้สีสโปนเซอร์100%
17.รถกระบะISUZU DEMAX	กระต่ายซิ่ง	คุณอิทธิพล ปริมาณ	ผลงานฉับพลัน ที่รวมความลงตัวให้ อยู่คู่กัน ระหว่างคุณลุงคนในพื้นที่ ชุมชนเก่า อ.มโนรมย์ กับผลงานแนว สตรีทอาร์ต สมัยใหม่ของเรา ได้เกิด แรงบันดาลใจให้สร้างสรรคงานศิลปะ จากความประทับใจ ในแนวคิด “คน ปีเถาะ “ มาทำบนยานพาหนะที่ใช้ ในชีวิตประจำวันของคุณลุง ^^	ใช้สีสโปนเซอร์80%

ภาคผนวก จ. ผลตอบรับงานวิจัย จากการประชาสัมพันธ์ของสิ่งพิมพ์ออนไลน์

หัวข้อข่าว ชวนท่องเที่ยววิถีชุมชนตลาดเก่าคู้งสำเภา อดีตเมืองท่าสำคัญของชัยนาท

ที่มา : <https://mgronline.com/local/detail/9630000018942>

เผยแพร่: 25 ก.พ. 2563 15:04 **ปรับปรุง:** 25 ก.พ. 2563 15:42

โดย: ผู้จัดการออนไลน์

ชวนท่องเที่ยววิถีชุมชนตลาดเก่าคู้งสำเภา อดีตเมืองท่าสำคัญของชัยนาท ชมภาพสตรีทอาร์ต สะท้อนเรื่องราววิถีชุมชน จุดเช็คอินแห่งใหม่ที่รอให้นักท่องเที่ยวมาเยือน

ชาวชุมชนตลาดเก่าคู้งสำเภา อ.มโนรมย์ จ.ชัยนาท ร่วมกับอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และคณะศิลปนิพนธ์ภาพิตี ร่วมกันสร้างสรรค์ศิลปะบนกำแพง หรือสตรีทอาร์ต เพื่อสร้างสีสันคืนชีวิตให้แก่ตลาดเก่า 100 ปี คู้งสำเภา เมืองท่าที่สำคัญในอดีต เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว และเป็นจุดเช็คอินแห่งใหม่ที่นักท่องเที่ยวได้เข้าไปถ่ายรูป พร้อมสัมผัสกับวิถีชีวิตของคนชุมชนริมแม่น้ำ 2 สาย จุดบรรจบระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยา กับแม่น้ำสะแกกรัง ที่ยังมีความเป็นเอกลักษณ์มาจนถึงปัจจุบัน โดยสะท้อนเรื่องราววิถีชีวิตชุมชน ประเพณี วัฒนธรรม ของดีท้องถิ่นของจังหวัดชัยนาท รวมถึงอัตลักษณ์ความเป็นตลาดเก่าคู้งสำเภา ไว้บนภาพศิลปะบนกำแพง ณ บ้านเรือนในชุมชนตลาดเก่าคู้งสำเภา อ.มโนรมย์ จ.ชัยนาท นายประชุม บุญรอด อายุ 58 ปี ผู้ทรงคุณวุฒิชุมชนคู้งสำเภา เปิดเผยว่า ในอดีต ตลาดคู้งสำเภา อ.มโนรมย์ จ.ชัยนาท มีความเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก เพราะเป็นเมืองท่าที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดชัยนาท เนื่องจากผู้คนสมัยก่อนเดินทางสัญจรและขนส่งสินค้าโดยทางเรือเป็นหลัก ตลาดคู้งสำเภาจึงกลายเป็นจุดแวะพักระหว่างการเดินทางทางเรือ เป็นตลาดที่คึกคัก มีชีวิตและสีสันมากมาย แต่ต่อมาเมื่อวิวัฒนาการก้าวหน้าขึ้น มีการทำถนนหนทาง ผู้คนจึงเลิกใช้เรือสัญจรทางน้ำ เปลี่ยนไปใช้รถสัญจรทางถนนแทน ทำให้ตลาดคู้งสำเภาซบเซาลง ชาวบ้านชุมชนคู้งสำเภา จึงต้องการฟื้นฟูตลาดคู้งสำเภา ให้กลับมามีชีวิตมีสีสันอีกครั้งหนึ่ง โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผศ.ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ หรืออาจารย์อุ๊ดดี อาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้เข้ามาทำโครงการสร้างสรรค์ศิลปะการออกแบบสตรีทอาร์ต โดยนำศิลปนิพนธ์มาช่วยกันวาดภาพตามอาคารบ้านเรือนให้มีสีสัน โดยสื่อความหมายถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และอัตลักษณ์ของชาวตำบลคู้งสำเภา เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเที่ยวชมและถ่ายภาพเป็นที่ระลึก พร้อมทั้งสัมผัสกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวตลาดคู้งสำเภา ที่ยังคงรักษาความเป็นชุมชนเก่าริมแม่น้ำไว้

ทั้งนี้ ภาพสตรีทอาร์ตที่เหล่าศิลปนิพนธ์ได้ร่วมกันสร้างสรรค์ภายในตลาดเก่าคู้งสำเภา มีด้วยกันทั้งหมด 12 จุด รวมจำนวนกว่า 20 ภาพ ซึ่งแต่ละภาพสะท้อนถึงเรื่องราววิถีชีวิตชุมชน ประเพณี วัฒนธรรม และของดีท้องถิ่นของจังหวัดชัยนาท เช่น ภาพนกนานาชนิด สื่อความหมายจาก

การที่จังหวัดชัยนาทได้ชื่อว่าเป็นเมืองนก เพราะมีสวนนกชัยนาท และมีกรงนกที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย ภาพเรือสำเภา สื่อความหมายถึงการเดินทางและการขนส่งสินค้าของผู้คนสมัยก่อน ภาพขาวนาและ สัมโอ สื่อความหมายของการเป็นเมืองเกษตรกรรม ที่มีการปลูกข้าวเป็นหลัก และปลูกสัมโอขาวแดงกว่า ผลไม้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดชัยนาท ภาพเทพเจ้ากวนอู สื่อความหมายถึงศาลเจ้าพ่อกวนอู สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวตำบลคู้้งสำเภา และชาวจังหวัดชัยนาทให้ความเคารพนับถือ ซึ่งประชาชน และนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปเที่ยวชมภาพสตรีทอาร์ต ภายในชุมชนตลาดเก่าคู้้งสำเภา อ.มโนรมย์ จ.ชัยนาท ได้เป็นประจำทุกวัน และนอกจากชมภาพสตรีทอาร์ตแล้ว ที่นี่ยังมีเรือสำเภาไม้สักขนาดใหญ่ อายุกว่า 70 ปี ที่กู้ขึ้นมาจากแม่น้ำเจ้าพระยา นำมาซ่อมแซมทาสีทองทั้งลำ ติดตั้งไว้ริมแม่น้ำเจ้าพระยา ให้ได้ชมกัน และยังมีศาลเจ้าพ่อกวนอู ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปกราบไหว้สักการะเพื่อความเป็นสิริมงคลด้วย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ชัยณรงค์ อริยะประเสริฐ
วุฒิการศึกษา	23 พฤษภาคม 2517
ผลงานตีพิมพ์	กรุงเทพมหานคร
รางวัลที่ได้รับ	พ.ศ. 2539 ศิลปบัณฑิต สาขาการออกแบบภายใน (เกียรตินิยม) ภาควิชา ออกแบบตกแต่งภายใน คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2552 ศิลปมหาบัณฑิต สาขาการออกแบบภายใน ภาควิชาออกแบบ ตกแต่งภายใน คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2565 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการออกแบบ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

